Wisbech's illustrerede Almanak

Udkom fra 1852-1939 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104813.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

WISBECHS

ILLUSTREREDE

ALMANAK

1898

REDIGERET AF ZAKARIAS NIELSEN.

CHR. JØRGENSEN & OLSEN

JENS HANSEN,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

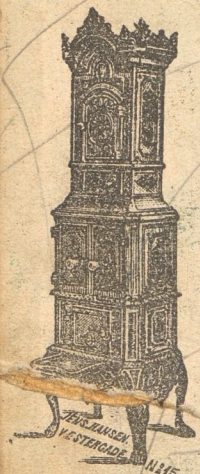

Firkantede Kogeovne 11½" Kogehul **24** Kr., kaldet Smaamandens Sparekakkelovn kan faas med Indfyr fra Bredsiden eller Enden efter Ønske. Magasinovne med Kogeindretning, Fodvarmer og Rysterist **13** Kr. Do. Fodvarmer, Rysterist 63" **25** Kr. Do. 81" høj, 420 ℔ **46** Kr. Kogeovne 10" Kogehul **6** Kr. Skibskabysser og Kahytskakkelovne i forskellige Størrelser, ny Modeller uden Indmuring færdig til Brug. Stald-, Mark- og Aile-Kjædepumper, frostfrie Pumper **14** Kr. Komfurer, Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 ℔ **7** Kr. Komfurer 20×26", 3 Kogehuller, Stegeovn, Endeplade 160 ℔ **13** Kr. Komfur 20×26", 4 Kogehuller, Vandgryde, Stegeovn **15** Kr. Komfur, Størr. 28½×22½", 3 Kogehuller 12½", 10½", 5½", Stegeovn, Vandgryde og Endeplade Vægt 200 ℔ **16** Kr. Komfurer kan faas i over 60 forskellige Udstyrelser og Størrelser med støbt eller smedet Stegeovn til samme Pris. Fritstaaende Komfurer uden Murværk **17** Kr. Nærmere af Prislisten. Kjedelgryder til Indmuring, 55 Potter, **5** Kr. Fritstaaende Kjedelgryder, hurtigkogende, brændselsbesparende. Snedker-Limovne **24** Kr. Skræder Presse- og Kogeovne **15** Kr. Alle nævnte Varer kan kun faas hos mig. **Jeg har ingen Agenter eller Udsalg noget Steds,** dette vilde kun fordyre Varen for Forbrugeren, derfor skriv selv direkte til mig. Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jernbanestation, største billigste, solideste Udvalg af Kakkelovne i Danmark, deriblandt Støvfri, stedsebrændende, røgfortærende Magasinovne. Reformkakkelovnen, den bedste Ovn, der eksisterer. Eneudsalg hos mig.

Største Omsætning i Danmark og derfor de billigste **Priser.** Forlang min nyeste Prisliste over nye Komfurer, Kakkelovne, Pumper og nye Vandrør tilsendt. Den giver enhver nærmere Oplysning.

Komfur 17 Kr.,

støbt Stegeovn som Tegningen, Messinggelænder til Forside og Endeplade **2 Kr. 25 Øre.**

Overalt fragtfrit leverede.

Ene-Udsalg i Danmark.

Petroleumskakkelovne i stort Udvalg.

H. P. HANSEN,
Maler.

TILHØRER AF UNIVERSITETET

Wisbechs
Almanak
for det Aar efter Kristi Fødsel
1898,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

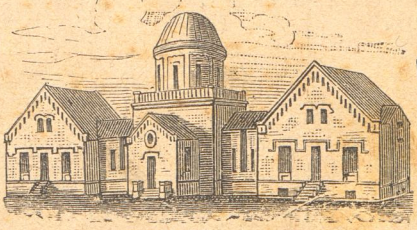

Provindsboghandlernes Almanakforlag.
(Jens Møller, Helsingør.)
Trykt i det Milo'ske Bogtrykkeri i Odense

1ste og 2det Ark tryk hos J. H. Schultz.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1898.

Efter Verdens Skabelse	5865.
Siden Reformationen	381.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	450.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian IX.s Fødsel	80.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	215.
Fra Danmarks Grundlov	49.

Mellem Jul og Fastelavn er 8 Uger og 1 Dag.

Aaret 1898 er det 6611te i den julianske Periode, og det 98de i det 19de Aarhundrede, der ender med 31te Decbr. 1900.

Festkalender for Aarene 1898—1900.

Paaskedag:		
1898. 10. April.	**1899.** 2. April.	**1900.** 15. April.

Bededag:		
1898. 6. Maj.	**1899.** 28. April.	**1900.** 11. Maj.

Chr. Himmelfartsdag:		
1898. 19. Maj.	**1899.** 11. Maj.	**1900.** 24. Maj.

Pinsedag:		
1898. 29 Maj.	**1899.** 21. Maj.	**1900.** 3. Juni.

Mosaiske Festdage i 1898.

Purimfest	8 Marts.
* 1ste Paaskedag	7 April.
* 2den —	8 —
* 7de —	13 —
* Paaskens Ende	14 —
* Ugefest (Pinse)	27 Maj.
* Sammes 2den Festdag	28 —
Fastedag, Templets Ødelæggelse	28 Juli.
* Nytaarsfest (5659)	17 Septbr.
* Sammes 2den Dag	18 —
* Store Forsoningsfest	26 —
* Løvsalsfest	1 Oktbr.
* Sammes 2den Festdag	2 —
* Sammes Slutningsfest	8 —
* Thorah-Glædesfest	9 —
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage	9 Decbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Formørkelser i Aaret 1898.

1) Maaneformørkelse den 8de Januar Kl. 12.47′—2.23′ Form. Kl. 1.35′ er den størst og omfatter $^1/_6$ af Maanefkivens Diameter. Formørkelsen ses hos os i hele sit Forløb.

2) Solformørkelse den 22de Januar; synlig i største Delen af Europa, Asien og Afrika. For en smal Zone, der gaar gennem Mellemafrika, Forindien og Kina er den total. Hos os ses kun lidt af Formørkelsen i Landets østligste Del, idet den ender i Kjøbenhavn 5 Minutter, paa Bornholm et Kvarter efter Solopgang.

3) Maaneformørkelse den 3die Juli Kl. 8.46′—11.49′ Eftm. Kl. 10.17′ er den størst og omfatter $^{14}/_{15}$ af Maanefkivens Diameter. Paa Bornholm ses hele dens Forløb; i den øvrige Del af Landet staar Maanen først op lidt efter Formørkelsens Begyndelse.

4) Solformørkelse den 18de Juli, usynlig hos os, synlig paa den nordlige Halvdel af Ny Zeland og Sydamerikas Sydspids samt i Sydhavet, hvor den for en smal Zone bliver ringformet.

5) Solformørkelse den 13de December, kun synlig i Sydpolaregne, omfatter højest $^1/_{34}$ af Solskivens Diameter.

6) Maaneformørkelse Natten mellem den 27de og 28de December Kl. 10.48′—2.36′. Kl. 11.57′—1.27′ er den total. Den ses hos os i hele sit Forløb.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, sukcederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med Dronning **Louise** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 Septbr. 1817.

Børn:

1) Kronprins Christian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med Kronprinsesse **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktbr. 1851. — Børn: 1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, født 26 Sept. 1870. 2) Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar Axel, født 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med Prinsesse **Maud** Charlotte Marie Victoria af Wales, født 26 Nov. 1869. 3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, født 17 Februar 1875, formælet 5 Maj 1896 med Prins **Friedrich** Georg Wilhelm Bruno af Schaumburg-Lippe, født 30 Jan. 1868. 4) **Harald** Christian Frederik, født 8 Oktbr. 1876. 5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, født 2 August 1878. 6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, født 14 Marts 1880. 7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, født 4 Marts 1887. 8) **Dagmar** Louise Elisabeth, født 28de Maj 1890.
2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 Novbr. 1841.
3) **Georg** I., Hellenernes Konge (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), født 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktober 1867 med Olga Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 Septbr. 1851.
4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Nov. 1894.
5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, født 21 Septbr. 1845.
6) **Valdemar**, født 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, født 13 Januar 1865. — Børn: 1) **Aage** Christian Alexander Robert, født 10 Juni 1887. 2) **Axel** Christian Georg, født 12 August 1888. 3) **Erik** Frederik Christian Alexander, født 8 Nov. 1890. 4) **Viggo** Christian Adolph Georg, født 25 Decbr. 1893. 5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Septbr. 1895.

Ministeriet,

som det var sammensat d. 1. Juli 1897.

Konseilspræsident og Finansminister: H. E. Hørring.
Marineminister og Udenrigsminister ad interim: Viceadmiral N. F. Ravn.
Indenrigsminister: V. Bardenfleth.
Landbrugsminister: Hofjægermester A. Hage.
Min. f. Kirke- og Undervisningsvæsenet: Biskop, Dr. theol. H. V. Sthyr.
Justitsminister samt **Min. f. Island**: N. N. Rump.
Krigsminister: Oberst C. F. F. E. Tuxen.

Ifølge Lov af 29. Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich). Alle Klokkeslæt i denne Almanak ere derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og ere 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E, efter som den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, jvfr. tredie følgende Side.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, som angivne i denne Almanak, gælde for Kjøbenhavn. For at disse at finde vedkommende Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4′ til for hver Længdegrad, Stedet ligger vestligere end Kjøbenhavn, eller trække 4′ fra for hver Længdegrad, Stedet ligger østligere end Kjøbenhavn.

Exempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1′, Roskilde 2′, Ringsted 3′, Sorø 4′, Slagelse 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odense $8^3/_4$′, Aarhus $9^1/_2$′, Horsens 11′, Kolding $12^1/_2$′, Skive $14^1/_4$′, Ribe $15^1/_4$′, Holstebro 16′, Hjerting 17′, Ringkjøbing $17^1/_4$′, Blaavandshuk 18′, og hvor mange Minutter der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne $8^1/_2$′, Nexø $10^1/_4$′. For Steder, der ligge lige nord eller syd for disse, gælde samme Tal.

Forunden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligge lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn.. Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde,
A. Helsingør ... Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg,
B. Randers ... Viborg, Grenaa,
C. Aalborg..... Ribe, Løgstør, Thisted,
D. Skagen.
E. Ribe . . .. Odense, Nyborg, Korsør, Storeheddinge, Kristiansø,
F. Nakskov..... Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg Træk fra Nedg			Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.										Læg til Opg. Træk fra Nedg						
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septb.	Octbr.	Novbr.	Decbr.								
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.			Læg til Opgangen Træk fra Nedgangen.										Træk fra Opg Læg til Nedg						
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septb	Octbr.	Novbr.	Decbr.								
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2
F	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang blive de største Rettelser, som Bredden medfører: 3′ for Stederne A, 7′ for B, 12′ for C, 19′ for D, 3′ for E og 7′ for F. Disse skulle for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr	Octbr.	Novbr.	Decbr.
5 N 19 S	2 N 16 S	1 N 15 S 28 N	11 S 25 N	8 S 22 N	4 S 18 N	2 S 15 N 29 S	11 N 25 S	8 N 22 S	5 N 19 S	1 N 15 S 29 N	13 S 26 N

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage.

Eksempel for Skagen 19de Januar:

Kjøbenhavn ...	Sol op 8.27′,	Sol ned 4.15′,	Maane op 6.21′ Form.
Rettelse for Længde....	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde ...	+12	+12	+19
Skagen	Sol op 8.47′,	Sol ned 4.11′,	Maane op 6.48′ Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret opreises en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. Middagslinjen er da den rette Linje, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afstaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hvergang Stiftens Skygge falder i Middagslinjen er det sand Middag (jfr. næste Side).

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Januar	1	12 14′	Marts	29	12 14′	August	12	12 14′	Oktbr.	29	11 53′
„	3	12 15′	April	2	12 13′	„	18	12 13′	Novbr.	7	11 54′
„	6	12 16′	„	5	12 12′	„	22	12 12′	„	16	11 55′
„	8	12 17′	„	9	12 11′	„	26	12 11′	„	20	11 56′
„	10	12 18′	„	12	12 10′	„	29	12 10′	„	24	11 57′
„	13	12 19′	„	16	12 9′	Septbr.	2	12 9′	„	27	11 58′
„	16	12 20′	„	21	12 8′	„	5	12 8′	„	30	11 59′
„	19	12 21′	„	26	12 7′	„	8	12 7′	Decbr.	3	12 0′
„	22	12 22′	Maj	3	12 6′	„	11	12 6′	„	5	12 1′
„	26	12 23′	„	26	12 7′	„	13	12 5′	„	8	12 2′
Febr.	1	12 24′	Juni	3	12 8′	„	16	12 4′	„	10	12 3′
„	21	12 25′	„	9	12 9′	„	19	12 3′	„	12	12 4′
„	28	12 22′	„	14	12 10′	„	22	12 2′	„	14	12 5′
Marts	5	12 21′	„	18	12 11′	„	25	12 1′	„	16	12 6′
„	9	12 20′	„	23	12 12′	„	28	12 0′	„	18	12 7′
„	13	12 19′	„	28	12 13′	Oktbr.	1	11 59′	„	20	12 8′
„	16	12 18′	Juli	3	12 14′	„	4	11 58′	„	22	12 9′
„	20	12 17′	„	9	12 15′	„	7	11 57′	„	24	12 10′
„	23	12 16′	„	17	12 16′	„	11	11 56′	„	26	12 11′
„	26	12 15′	August	5	12 15′	„	15	11 55′	„	28	12 12′
						„	21	11 54′	„	30	12 13′

*) **Sand Middag** er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ses da lige mod Syd og staar højst paa Himlen, og Solskiven viser 12. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4′ til eller trækkes 4′ fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn (se næstforrige Side), hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4	11	5	19	1	Fanø, N.O. Pynt	2	43	—	—	
Altona	5	14	7	45	8	„ N.V. „	2	23	—	—	
Amrum	1	22	6	49	9	„ Midten af Vest-					
Blaavandshuk	1	47	6	8	6	kysten	1	32	—	—	
Blankenese	4	40	7	36	—	Frederikshavn	5	55	6	0	1
Blavort Sand	0	38	6	31	—	Fredericksstad	2	36	7	34	11
Bongsiel	2	13	6	38	12	Glückstadt	3	6	7	13	12
Bordelum Siel	2	41	8	37	—	Hals	8	44	4	57	1
Brunsbüttel	1	57	7	14	11	Hamborg	5	24	7	48	—
Büsum, udenf. Havnen	1	21	6	15	—	Helgoland	12	14	6	51	10
Cuxhaven	1	8	6	53	12	Hirtshals	4	23	6	14	1
Dagebøl	2	19	6	54	10	Hjerting	2	47	6	5	—
Dicksander Gat, ved						Husum Havn	2	35	7	25	—
Sydenden af Flak-						Højer Kanal	3	20	6	33	7
strømmen	1	1	6	50	—	Krück Aue	3	22	—	—	
Esbjærg	2	58	6	3	—	List	2	23	6	15	7

Meldorf Havn	1	31	7	45	12	Støren Itzehoe	3	57	—	—
Nordby	3	3	6	4	6	Støren Størort	2	46	7	17	—
Norderpiep	0	51	6	18	13	Süderoog	1	10	6	44	11
Nymindegab	2	43	5	48	2	Sydvesthorn	2	43	7	36	9
Ording	0	46	7	23	11	Sønderhoe	2	22	6	42	5
Pelworm	1	58	6	14	12	Teufelsbrücke	5	0	7	41	—
Pin Aue	3	44	7	34	11	Thorsminde Gab	3	37	5	35	2
Rendsborg	7	39	7	18	4	Tvilenfleth	3	54	7	27	—
Schulau	4	31	7	32	—	Tønning	2	1	7	11	11
Seesand	0	52	6	54	10	Vollervik	1	14	6	45	12
Skagen	5	55	6	6	1	Vyk	2	22	6	21	10
Skallingende	2	18	—	—							

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i foranstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredje Middelspringflodhøjden i Fod.

Exempel: at finde Klokkeslettet for Højvande og Lavvande den 9de Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar	0	Tim.	24	Min.
Hertil lægges for Agger	4	—	11	—
	4	Tim.	35	Min.

Det udkomne er Klokkeslættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., faa indtræffer Lavvande Kl. 9.54' om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Lavvande om Eftermiddagen.

Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, faa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i mellemeuropæisk Tid.

I Kirkeaaret 1897—98, der ender med den 24de Søndag efter Trinitatis (20de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1898—99, der begynder med 1ste Søndag i Advent (27de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

Planeterne i Aaret 1898.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 29de Januar, 28de Maj og 21de September er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis $1^1/_2$, $^1/_2$ og $1^3/_4$ Time før Solen, samt ved Aarets Slutning $1^3/_4$ Time før Solen. Den 11te April, 9de August og 3die December er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage ned henholdsvis $2^1/_4$, $^1/_2$ og 1 Time efter Solen.

Venus gaar den 15de Februar bag om Solen og holder sig skjult i Aarets første tre Maaneder. I Begyndelsen af April begynder den at vise sig paa Aftenhimlen, hvor den midt i April gaar ned $1^1/_2$ Time efter Solen, først i Maj 2, først i Juni $2^1/_4$, midt i Juli $1^1/_2$, midt i August 1 Time efter Solen. Den 22de September er den længst øst for Solen, men gaar hos os dog allerede ned $^3/_4$ Time efter denne. Den 27de Oktober skinner den stærkest, men gaar hos os allerede ned $^1/_2$ Time efter Solen. Den 1ste December passerer den mellem Solen og Jorden over paa Morgenhimlen, hvor den midt i December staar op 2, ved Aarets Slutning $3^1/_4$ Time før Solen.

Mars holder sig i Aarets første Halvdel skjult i Solens Straaler. I Slutningen af Juli staar den op ved Midnat, i Slutningen af September Kl. 10 Aften, mod Aarets Slutning Kl. 6 Aften. Mars, hvis Skin er rødligt, vandrer fra Aarets Begyndelse indtil midt i December Øst paa. Den 1ste August passerer den 5 Gr. Nord forbi Tyrens ligeledes rødlige Hovedstjerne Aldebaran (Tyrens Øje). I Slutningen af August vandrer den ind i Tvillingerne, passerer midt i Oktober flere Grader Syd forbi dette Sjernebilledes Hovedstjerner Kastor og Pollux og vandrer saa ind i Krebsen, hvor den den 17de November passerer tæt Nord forbi Stjernehoben „Krybben" og den 20de November midt imellem Krebsens to Stjerner Gamma og Delta. Midt i December, da den er kommen et Par Grader Øst for dem, vender den om og passerer den 29de December tæt nord forbi Gamma. Mars nærmer sig hele Aaret igennem Jorden. Ved Aarets Begyndelse er dens Afstand fra Jorden 48 Millioner Mil, ved Aarets Slutning $13^1/_2$ Millioner Mil. Sin største Nærhed ved Jorden, 13 Millioner Mil, naaer den først midt i Januar 1899.

Jupiter staar i Begyndelsen af Januar op ved Midnat, derpaa stadig tidligere, indtil den den 26de Marts er i Opposition med Solen, oppe hele Natten og ved Midnat højest i Syd, 33 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Slutningen af April passerer den Meridianen Kl. 10 Aften. I Slutningen af Juni gaar den ned ved Midnat, midt i Juli Kl. 11 Aften og nu skjuler den sig i Solens Straaler, indtil den, efter den 13de Oktober at være passeret bag om Solen, kommer til Syne paa Morgenhimlen, hvor den midt i November staar op Kl. 5, ved Aarets Slutning Kl. 3 Morgen. Jupiter vandrer fra sidst i Januar til sidst i Maj Vest paa, ellers Øst paa, stadig i Jomfruens Stjernebillede. Først ved Aarets Slutning vandrer den ind i Vægten. Den 1ste Januar og 19de Februar passerer den lidt Syd forbi Stjernen Gamma i Jomfruen. I November og December staar den et godt Stykke Øst for Jomfruens Hovedstjerne Spica, fra hvilken den fjerner sig.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op 3 Timer før Solen, først i April ved Midnat, og i Slutningen af Maj er den i Opposition med Solen, oppe hele Natten og ved Midnat højest i Syd, 14 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Slutningen af Juli gaar den ned ved Midnat, i Slutningen af August Kl. 10 Aften, midt i September Kl. 9 Aften, og nu synker den dybere og dybere i Aftendæmringen og viser sig først igen, efter den 6te December at være gaaet bag om Solen, paa Morgenhimlen, hvor den ved Aarets Slutning dog først staar op $1^3/_4$ Time før Solen. Saturn opholder sig hele Aaret i Skorpionen, hvor den fra sidst i Marts til først i August er vestgaaende, ellers østgaaende.

Januar
eller **Glugmaaned.** 31 Dage. 1898.

Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2' Række, Matth. 6, 5—13.

			N.	F.		Højv.	
L.	1	Nytaar	2	17		5	34

Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2' Række, Matth. 2, 13—18.

S.	2	S. e. Nytaar	3	34	Abel. Solen nærmest Jorden	6	43
M.	3	Enoch	4	49		7	56
Ti.	4	Methusalem	6	0	☾ fjernest Jorden	9	5
O.	5	Simeon	7	2	Sol. op 8. 41' n. 3. 51' Tusmørket varer 52'	10	1
T.	6	Hell. 3 Kong.	7	52		10	48
F.	7	Knud Hertug	O.	E.		11	28
L.	8	Erhardt	4	32	○ f. M. 1. 24' Form. Maaneform. 12. 47' Form.	12	6

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2' Række, Mark. 10, 13—16.

S.	9	1 S. e. H. 3 K.	5	50	Julianus	0	24
M.	10	Paul Eremit	7	9		0	57
Ti.	11	Hyginus	8	28		1	29
O.	12	Reinhold	9	48	Sol. op 8. 35' n. 4. 2' Tusmørket varer 51'	2	1
T.	13	Prinf. Marie	11	9	Hilarius	2	34
F.	14	Felix	O.	F.		3	9
L.	15	Maurus	12	34	◑ f. Kv. 4. 45' Eftm.	3	49

Bryllluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2' Række, Luk. 19, 1—10.

S.	16	2 S. e. H. 3 K.	2	2	Marcellus	4	42
M.	17	Antonius	3	34		5	51
Ti.	18	Vilh. Marie	5	2	Prisca	7	24
O.	19	Pontianus	6	21	Sol. op 8. 27' n. 4. 15' Tusmørket varer 49'	8	57
T.	20	Fab. og Sebast.	7	22	☾ nærmest Jorden	10	14
F.	21	Agnes	8	1		11	11
L.	22	Vincentius	N.	E.	● n. M. 8. 25' Form.	11	58

Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2' Række, Luk. 17, 5—10.

S.	23	3 S. e. H. 3 K.	6	23	Emerentius	0	19
M.	24	Timotheus	7	53		0	58
Ti.	25	Pauli Omv.	9	16		1	33
O.	26	Polycarpus	10	38	Sol. op 8. 16' n. 4. 29' Tusmørket varer 47'	2	7
T.	27	Chrysostomus	11	58		2	40
F.	28	Fred. 6 Fødf.	N.	F.	Carolus Magnus	3	16
L.	29	Chr. 7 Fødf.	1	16	Valerius ◐ f. Kv. 3. 33' Eftm. Merkur størst v. Elong.	3	55

Jesus traadte i Skibet, Matth. 8, 23—27. 2' Række, Matth. 14, 22—33

S.	30	4. S. e. H. 3 K.	2	33	Loviſe. Adelgunde	4	45
M.	31	Vigilius	3	46		5	46

Februar

eller Blidemaaned. 28 Dage. 1898.

					Højv.	
Ti.	1	Brigida	N. F. 4 52	☾ fjerneſt Jorden	7	2
O.	2	Kyndelmisſe	5 46	Sol. op 8. 4′ n. 4. 44′	8	23
T.	3	Blaſius	6 29	Tusmørket varer 46′	9	31
F.	4	Veronica	6 59		10	25
L.	5	Agathe	7 20		11	9

Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2′ Række, Matth. 25, 14—30.

S.	6	Septuageſima	O. E.	Dorothea	11	45
M.	7	Richard	6 13	○ f. M. 7. 24′ Eftm	0	4
Ti.	8	Corintha	7 34		0	37
O.	9	Apollonia	8 56	Sol. op 7. 50′ n. 4. 59′	1	7
T.	10	Scholaſtica	10 19	Tusmørket varer 44′	1	39
F.	11	Euphroſyne	11 47		2	12
L.	12	Eulalia	O. F.		2	48

De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15. 2′ Række, Mark. 4, 26—32.

S.	13	Sexageſima	1 17	Benignus	3	30
M.	14	Valentinus	2 46	◑ f. Kv. 1. 35′ Form	4	22
Ti.	15	Fauſtinus	4 7		5	36
O.	16	Juliane	5 12	Sol. op 7. 34′ n. 5. 14′ Tusmørket varer 43′	7	12
T.	17	Findanus	5 58	☾ nærmeſt Jorden	8	48
F.	18	Jul. Sophie	6 27	Concordia	10	4
L.	19	Ammon	6 48		10	57

Kriſti Daab, Matth. 3, 13 til Enden. 2′ Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S.	20	Faſtelavn	N. E	Ovinquageſima. Eſto mihi		
M.	21	Samuel	6 47	Excharias ● n. M. 8. 41′ Eftm.	11	39
Ti.	22	Hvide Tirsdag	8 10		12	17
				Peders Stol Papias	0	34
O.	23	Aſke Onsdag	9 32	Sol. op 7. 18′ n. 5. 30′	1	6
T.	24	Matthias	10 52	Tusmørket varer 42′	1	39
F.	25	Victorinus	N. F		2	11
L.	26	Inger	12 11		2	46

Jeſus friſtes af Djævelen, Matth. 4, 1—11. 2′ Række, Luk. 22, 24—32.

S.	27	1 S. i Faſten	1 29	Quadrageſima. Invocavit Leander	3	22
M.	28	Ollegaard	2 38	◐ f. Kv. 12. 13′ Eftm.	4	9

Marts
eller Tordmaaned. 31 Dage. 1898.

			N.	F.		Højv.	
Ti.	1	Albinus	3	37	☾ fjerneſt Jorden	5	5
					Simplicius		
O.	2	Tamperdag	4	24	Sol. op 7. 1′ n. 5. 44′	6	17
T.	3	Kunigunde	4	58	Tusmørket varer 42′	7	41
F.	4	Adrianus	5	23		8	54
L.	5	Theophilus	5	42		9	53

Den kananæiſke Kvinde, Matth. 15, 21—28. 2′ Række, Mark. 9, 17—29.

S.	6	2 S. i Faſten	5	56	Reminiſcere. Gotfred	10	39
M.	7	Perpetua	6	7		11	18
Ti.	8	Beata	O.	E.	○ f. M. 10. 29′ Form.	11	52
O.	9	40 Riddere	8	1	Sol. op 6. 43′ n. 5. 59′	0	9
T.	10	Ædel	9	29	Tusmørket varer 42′	0	43
F.	11	Thala	11	0		1	17
L.	12	Gregorius	O.	F.		1	53

Jeſus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28. 2′ Række, Joh. 8, 42—51.

S.	13	3 S. i Faſten	12	31	Oculi. Macedonius	2	33
M.	14	Eutychius	1	55	☾ nærmeſt Jorden	3	20
Ti.	15	Zacharias	3	5	◑ ſ. Kv. 8. 48′ Form.	4	17
O.	16	Gudmund	3	57	Sol. op 6. 25′ n. 6. 13′	5	34
T.	17	Gertrud	4	29	Tusmørket varer 42′	7	7
F.	18	Alexander	4	52		8	36
L.	19	Joſeph	5	8		9	43

Jeſus beſpiſer 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2′ Række, Joh. 6, 35—51.

S.	20	Midfaſte	5	20	Lætare. Gordius	10	34
M.	21	Benedictus	5	30	Jævndøgn, Foraar begynder	11	14
Ti.	22	Paulus	N.	E.	● n. M. 9. 37′ Form.	11	49
O.	23	Fidelis	8	29	Sol. op 6. 6′ n. 6. 27′	0	5
T.	24	Ulrica	9	48	Tusmørket varer 42′	0	38
F.	25	Mariæ Bebud.	11	6		1	11
L.	26	Gabriel	N.	F.	Jupiter i Opp. med Solen	1	44

Gabriel Engel udſendes, Luk. 1, 26—38. 2′ Række, Luk. 1, 46—56.

S.	27	5 S. i Faſten	12	19	Judica. Kaſtor	2	20
M.	28	Euſtachius	1	24		2	58
Ti.	29	Jonas	2	16	☾ fjerneſt Jorden	3	42
					Sol. op 5. 48′ n. 6. 41′		
O.	30	Quirinus	2	57	Tusmørket varer 43′	4	34
					◐ ſ. Kv. 8. 40′ Form		
T.	31	Fred. 5. Fødſ.	3	26	Balbina	5	38

April
eller Faaremaaned. 30 Dage. 1898.

			N. F.		Høiv.
F.	1	Hugo	3 45		6 54
L.	2	Theodosius	4 0		8 10

Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række, Mark. 14, 3—9.

S.	3	**Palmesøndag**	4 12	Nicætas	9 12
M.	4	Ambrosius	4 24		10 3
Ti.	5	Irene	4 33	Sol op 5. 30' n. 6. 55'	10 45
O.	6	Sixtus	O. E.	Tusmørket varer 44'	11 23
				○ f. M. 10. 20' Eftm.	
T.	7	**Skærtorsdag**	8 34	Egesippus	12 1
F.	8	**Langfredag**	10 8	**Chr. 9 Fødsl.** Janus	0 19
L.	9	Procopius	11 37	☾ nærmest Jorden	0 58

Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2' Række, Matth. 28, 1—8.

S.	10	**Paaskedag**	O. F.	Ezechiel	1 39
M.	11	**2 Paaskedag**	12 55	Leo	2 24
Ti.	12	Julius	1 53	Merkur størst ø. Elongation	3 15
				Sol. op 5. 12' n. 7. 9'	
O.	13	Justinus	2 32	Tusmørket varer 45'	4 14
T.	14	Tiburtius	2 58	◑ f. Kv. 3. 28' Eftm.	5 28
F.	15	Chr. 5 Fødsl.	3 15	Olympia	6 51
L.	16	Mariane	3 27		8 11

Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2' Række, Joh. 21, 15—19.

S.	17	1 S. e. Paaske	3 39	Ovasimodo. Anicetus	9 15
M.	18	Eleutherius	3 49		10 5
Ti.	19	**Flyttedag**	4 0	Daniel	10 44
				Sol. op 4. 55' n. 7. 23'	
O.	20	Sulpicius	N. E.	Tusmørket varer 46'	11 20
T.	21	Florentius	8 47	● n. M. 11. 21' Eftm.	11 55
F.	22	Cajus	10 3		0 13
L.	23	Georgius	11 11		0 46

Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2' Række, Joh. 10, 22—30.

S.	24	2 S. e. Paaske	N. F.	Miseric. Dom. Albertus	1 21
M.	25	Mark. Evang.	12 8	☾ fjernest Jorden	1 57
Ti.	26	Cletus	12 52	Ananias	2 36
O.	27	Charl. Amal.	1 24	Sol. op 4. 39' n. 7. 37'	3 16
T.	28	Vitalis	1 48	Tusmørket varer 48'	4 1
F.	29	Peter Martyr	2 5	◐ f. Kv. 3. 5' Form.	4 54
L.	30	Severus	2 18		5 58

Maj
eller Majmaaned. 31 Dage. 1898.

Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2' Række, Joh. 14, 1—11.

			N.	F.		Højv.
S.	1	3 S. e. Paaske	2	29	Jubilate. Phil. Jacob Voldermisse	7 12
M.	2	Athanasius	2	40		8 21
Ti.	3	Korsmisse	2	50		9 19
O.	4	Florian	3	2	Sol. op 4. 23' n. 7 51' Tusmørket varer 51'	10 11
T.	5	Gothard	3	17	De lyse Nætter begynde	10 57
F.	6	Bededag	O.	E.	Joh. a. Port. ○ f. M. 7. 34' Form.	11 39
L.	7	Flavia	10	34	☾ nærmest Jorden	0 2

Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2' Række, Joh. 8, 21—36.

S.	8	4 S. e. Paaske	11	42	Cantate. Stanislaus	0 46
M.	9	Caspar	O.	F.		1 31
Ti.	10	Gordianus	12	30		2 18
O.	11	Mamertus	1	1	Sol. op 4. 9' n. 8. 5' Tusmørket varer 54'	3 7
T.	12	Pancratius	1	21	◑ f. Kv. 10. 36' Eftm.	4 0
F.	13	Ingenuus	1	36		5 2
L.	14	Kristian	1	46		6 13

Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2' Række, Joh. 17, 1—19.

S.	15	5 S. e. Paaske	1	57	Rogate. Sophie	7 27
M.	16	Sara	2	7		8 34
Ti.	17	Bruno	2	19		9 29
O.	18	Erik	2	32	Sol. op 3. 56' n. 8. 17' Tusmørket varer 58'	10 16
T.	19	Kr. Himmelf.	2	49	Potentiana	10 56
F.	20	Angelica	N.	E.	● n. M. 1. 58' Eftm.	11 32
L.	21	Helene	9	59		12 10

Naar Trosteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2' Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S.	22	6 S. e. Paaske	10	48	Exaudi. Castus Uranus i Oppos. m. Solen	0 28
M.	23	Desiderius	11	25	☾ fjernest Jorden	1 3
Ti.	24	Esther	11	50		1 38
O.	25	Urbanus	N.	F.	Sol. op 3. 45' n. 8. 29' Tusmørket varer 61'	2 14
T.	26	Beda	12	10		2 51
F.	27	Lucian	12	24		3 29
L.	28	Vilhelm	12	36	◐ f. Kv. 6. 14' Eftm. Merkur størst v. Elongation	4 12

Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2' Række, Joh. 14, 15—21.

S.	29	Pinsedag	12	46	Maximinus	5 4
M.	30	2. Pinsedag	12	57	Vigand	6 8
Ti.	31	Petronella	1	7	Saturn i Oppos. m. Solen	7 22

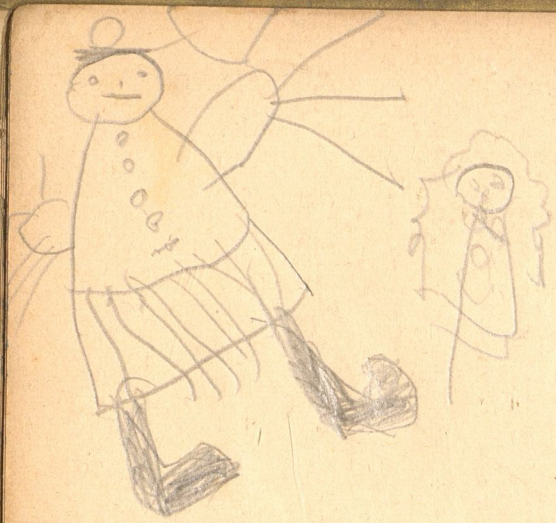

Juni

eller Skærsommer. 30 Dage. 1898.

			N. F.	Nikomedes	Højv.
O.	1	Tamperdag	1 20	Sol. op 3. 37′ n. 8. 39′	8 35
T.	2	Marcellinus	1 37	Tusmørket varer 65′	9 40
F.	3	Krpr. Frederik	2 3	Erasmus	10 37
L.	4	Optatus	O. E.	○ f. M. 3. 11′ Eftm.	11 26

Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2′ Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S.	5	Trinitatis	10 20	Bonifacius. Grundlovsdag	12 16
M.	6	Norbertus	10 59	☾ nærmest Jorden	0 39
Ti.	7	Jeremias	11 24		1 25
O.	8	Medardus	11 41	Sol. op 3. 31′ n. 8. 47′	2 9
T.	9	Primus	11 54	Tusmørket varer 68′	2 53
F.	10	Onuphrius	O. F.		3 36
L.	11	Barnab. Apost.	12 5	◑ s. Kv. 7. 4′ Form.	4 26

Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden. 2′ Række, Luk. 12, 13—21.

S.	12	1 S. e. Trin.	12 16	Basilius	5 25
M.	13	Cyrillus	12 27		6 33
Ti.	14	Rufinus	12 39		7 44
O.	15	Vitus	12 54	Sol. op 3. 28′ n. 8. 52′	8 52
T.	16	Tycho	1 16	Tusmørket varer 70′	9 47
F.	17	Botolphus	1 45		10 34
L.	18	Leontius	2 24		11 16

Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2′ Række, Luk. 14, 25 til Enden.

				Gervasius	
S.	19	2 S. e. Trin.	N. E.	● n. M. 5. 19′ Form.	11 54
				☾ fjernest Jorden	0 12
M.	20	Sylverius	9 54	Solhverv, længste Dag	0 47
Ti.	21	Albanus	10 15	Sommer begynder	
O.	22	10000 Mart.	10 31	Sol. op 3. 28′ n. 8. 55′	1 20
T.	23	Paulinus	10 44	Tusmørket varer 70′	1 53
F.	24	St. Hansdag	10 55		2 24
L.	25	Prosper	11 4		2 59

Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2′ Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S.	26	3 S. e. Trin.	11 15	Pelagius	3 35
M.	27	7 Sovere	11 25	◐ f. Kv. 5. 54′ Form.	4 18
Ti.	28	Car. Amalie	11 40	Eleonora	5 14
O.	29	Petr. Paulus	N. F.	Sol. op 3. 31′ n. 8. 54′	6 29
T.	30	Lucina	12 1	Tusmørket varer 69′	7 55

Juli

eller Ormemaaned. 31 Dage. 1898.

					Højv.
			N. F.		
F.	1	Theobaldus	12 30		9 16
L.	2	Mariæ Besøg.	1 18	Solen fjernest Jorden	10 25

Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42. 2' Række, Matth. 5, 43 til Enden.

				Cornelius	
S.	3	4 S. e. Trin.	O. E.	○ f. M. 10. 12' Eftm.	11 20
M.	4	Ulricus	9 24	Maaneformørkelse	12 10
Ti.	5	Anshelmus	9 45	☾ nærmest Jorden	0 32
O.	6	Dion	10 1	Sol. op 3. 38' n. 8. 50'	1 14
				Tusmørket varer 67'	
T.	7	Lov. Aug.	10 12	Willebaldus	1 53
F.	8	Kjeld	10 24		2 30
L.	9	Softrata	10 35		3 8

Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11. 2' Række, Matth. 16, 13—26.

S.	10	5 S. e. Trin.	10 47	Wilh. Carol. Knud Konge	3 49
M.	11	Josva	11 1	◑ s. Kv. 5. 43' Eftm.	4 39
Ti.	12	Henrik	11 21		5 39
O.	13	Margarethe	11 46	Sol. op 3. 46' n. 8. 44'	6 53
T.	14	Bonaventura	O. F.	Tusmørket varer 63'	8 11
F.	15	Apostl. Del.	12 22		9 17
L.	16	Susanne	1 10	☾ fjernest Jorden	10 14

Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26. 2' Række, Matth. 19, 16 til Enden.

S.	17	6 S. e. Trin.	2 9	Alexius	10 57
M.	18	Arnolphus	N. E.	● n. M. 8. 47' Eftm.	11 35
Ti.	19	Justa	8 40		12 12
O.	20	Elias	8 53	Sol. op 3. 57' n. 8. 34'	0 28
T.	21	Evenus	9 3	Tusmørket varer 60'	0 59
F.	22	Mar. Magd.	9 14	Hundedagene begynde	1 29
L.	23	Apollinaris	9 23		2 0

Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9. 2' Række, Matth. 10, 24—31.

S.	24	7 S. e. Trin.	9 34	Christina	2 31
M.	25	Jacobus	9 47		3 6
Ti.	26	Anna	10 4	◐ f. Kv. 2. 40' Eftm.	3 47
O.	27	Martha	10 29	Sol. op 4. 8' n. 8. 23'	4 41
T.	28	Aurelius	11 7	Tusmørket varer 56'	5 54
F.	29	Olaf	N. F.		7 30
L.	30	Abdon	12 4		9 5

De falske Profeter, Matth. 7, 15—21. 2' Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	31	8 S. e. Trin.	1 21	Germanus. ☾ nærmest Jorden	10 15

The One

August
eller **Høstmaaned.** 31 Dage. 1898.

			N. F.		Højv.
M.	1	Peders Fængs.	2 53		11 11
Ti.	2	Hannibal	O. E.	○ f. M. 5. 29′ Form.	11 56
O.	3	Nikodemus	8 18	Sol. op 4. 21′ n. 8. 9′ Tusmørket varer 53′	0 17
T.	4	Dominicus	8 30		0 54
F.	5	Osvaldus	8 42		1 30
L.	6	Kr. Forklar.	8 54		2 4

Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9. 2′ Række, Luk. 12, 32—48.

S.	7	9 S. e. Trin.	9 8	Donatus	2 40
M.	8	Ruth	9 26	De lyse Nætter ophøre	3 17
Ti.	9	Romanus	9 49	◑ f. Kv. 7. 13′ Form. Merkur størst ø. Elongation	4 2
O.	10	Laurentius	10 21	Sol. op 4. 34′ n. 7. 55′ Tusmørket varer 50′	4 57
T.	11	Herman	11 5		6 6
F.	12	Clara	O. F.		7 29
L.	13	Hippolytus	12 1	☾ fjerneſt Jorden	8 46

Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden. 2′ Række, Matth. 11, 16—24.

S.	14	10 S. e. Trin.	1 6	Eusebius	9 46
M.	15	Mariæ Himf.	2 18		10 34
Ti.	16	Rochus	3 33	Sol. op 4. 47′ n. 7. 39′	11 13
O.	17	Anaſtatius	N. E.	Tusmørket varer 48′	11 46
T.	18	Agapetus	7 24	● n. M. 11. 35′ Form.	0 2
F.	19	Sebaldus	7 34		0 34
L.	20	Bernhard	7 44		1 4

Fariſæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14. 2′ Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	21	11 S. e. Trin.	7 56	Salomon	1 33
M.	22	Symphorian	8 12		2 7
Ti.	23	Zachæus	8 34	Hundedagene ende Bartholomæus	2 45
O.	24	Sophie Fred.	9 6	Sol. op 5. 1′ n. 7. 22′ Tusmørket varer 46′	3 28
T.	25	Ludvig	9 53	◐ f. Kv. 9. 32′ Eftm.	4 24
F.	26	Irenæus	10 59		5 41
L.	27	Gebhardus	N. F.		7 21

Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden. 2′ Række, Matth. 12, 31—42.

S.	28	12 S. e. Trin.	12 24	Auguſtinus. Louiſe	8 55
M.	29	Joh. Halsh.	1 56	☾ nærmeſt Jorden	10 3
Ti.	30	Benjamin	3 31	Sol. op 5. 14′ n. 7. 4′	10 53
O.	31	Bertha	5 3	Tusmørket varer 44′ ○ f. M. 1. 51′ Eftm.	11 34

September
eller Fiskemaaned. 30 Dage. 1898.

			O.	E.		Høiv.	
T.	1	Ægidius	6	48		12	12
F.	2	Elisa	7	1		0	30
L.	3	Seraphia	7	15		1	3

Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37. 2' Række, Matth. 20, 20—28.

S.	4	13 S. e. Trin.	7	31	Theodosia. Jul. Maria	1	37
M.	5	Regina	7	52		2	12
Ti.	6	Magnus	8	22	Robert	2	51
O.	7	Dr. Louise	9	1	Sol. op 5. 28' n. 6. 46' Tusmørket varer 43'	3	34
T.	8	Mariæ Fødsel	9	52	◑ s. Kv. 11. 51' Eftm.	4	26
F.	9	Gorgonius	10	53	☾ fjernest Jorden	5	32
L.	10	Burchhardt	O.	F.		6	51

De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19. 2' Række, Joh. 5, 1—15.

S.	11	14 S. e. Trin.	12	3	Hillebert	8	8
M.	12	Guido	1	16		9	11
Ti.	13	Cyprianus	2	32		10	1
O.	14	† Ophøjelse	3	49	Sol. op 5. 41' n. 6. 28' Tusmørket varer 42'	10	41
T.	15	Eskild	5	6		11	16
F.	16	Euphemia	N.	E.	● n. M. 1. 10' Form.	11	49
L.	17	Lambertus	6	5		0	5

Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden. 2' Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	18	15 S. e. Trin.	6	20	Titus. Chr. 8 Fødsl.	0	38
M.	19	Constantia	6	40		1	11
Ti.	20	Tobias	7	9	Matthæus	1	49
O.	21	Tamperdag	7	51	Sol. op 5. 55' n. 6. 9' Tusmørket varer 42' Merkur størst v. Elongation	2	30
T.	22	Mauritius	8	51	Venus størst ø. Elongation	3	19
F.	23	Linus	10	8	◐ f. Kv. 3. 39' Form.	4	20
L.	24	Tecla	11	35	Jævndøgn, Efteraar begynder	5	40

Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17. 2' Række, Joh. 11, 19—45.

S.	25	16 S. e. Trin.	N.	F.	Cleophas. ☾ nærmest Jorden	7	14
M.	26	Pr. Christian	1	6	Adolph	8	39
Ti.	27	Cosmus	2	36		9	42
O.	28	Venceslaus	4	5	Sol. op 6. 8' n. 5. 51' Tusmørket varer 42'	10	29
T.	29	St. Michael	5	31		11	8
F.	30	Hieronymus	6	56	○ f. M. 12. 11' Form.	11	45

Oktober

eller Sædemaaned. 31 Dage. 1898.

			O.	E.		Højv.	
L.	1	Remigius	5	37		0	3
		Den Vatersottige, Luk. 14, 1—11. 2' Række, Mark. 2, 14 til Enden.					
S.	2	17 S. e. Trin.	5	56	Ditlev	0	36
M.	3	Mette	6	21		1	11
Ti.	4	Franciscus	6	57		1	47
O.	5	Placidus	7	44	Sol. op 6. 22' n. 5. 33' Tusmørket varer 42'	2	26
T.	6	Fred. 7 Fødsl.	8	42	Broderus	3	8
F.	7	Amalia	9	49	◑ s. Kv. 7. 5' Eftm.	3	56
L.	8	Ingeborg	11	0	☾ fjerneſt Jorden	4	54
		Hvis Søn er Kriſtus, Matth. 22, 34 til Enden. 2' Række, Joh. 15, 1—17.					
S.	9	18 S. e. Trin.	O.	F.	Dionyſius	6	4
M.	10	Gereon	12	14		7	20
Ti.	11	Fred. 4 Fødsl.	1	30	Maximilian	8	25
O.	12	Pr. Frederik	2	46	Sol. op 6. 36' n. 5. 15' Tusmørket varer 42'	9	19
T.	13	Angelus	4	3		10	5
F.	14	Calixtus	5	23		10	44
L.	15	Hedevig	N.	E.	● n. M. 1. 37' Eftm.	11	19
		Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2' Række, Joh. 1, 35 til Enden.					
S.	16	19 S. e. Trin.	4	46	Gallus	11	57
M.	17	Florentinus	5	12		0	16
Ti.	18	Flyttedag	5	51		0	55
O.	19	Balthaſar	6	46	Luk. Evang. Sol. op 6. 51' n. 4. 58' Tusmørket varer 43'	1	37
T.	20	Felicianus	7	59	☾ nærmeſt Jorden	2	23
F.	21	11000 Jomfr.	9	23		3	13
L.	22	Cordula	10	51	◐ f. Kv. 10. 9' Form.	4	14
		Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14. 2' Række, Matth. 21, 28—44.					
S.	23	20 S. e. Trin.	N.	F.	Søren	5	27
M.	24	Proclus	12	21		6	53
Ti.	25	Crispinus	1	48		8	9
O.	26	Amandus	3	11	Sol. op 7. 5' n. 4. 41' Tusmørket varer 44'	9	11
T.	27	Pr. Valdemar	4	34	Sem Venus skinner stærkeſt	10	1
F.	28	Caroline	5	57	Simon og Judas Mar. Soph. Frederikke	10	42
L.	29	Narcissus	O.	E.	○ f. M. 1. 18' Eftm.	11	19
		Den kongelige Mand, Joh. 4, 46—53. 2' Række, Joh. 4, 34—42.					
S.	30	21 S. e. Trin.	4	23	Louiſe Charl. Abſalon	11	56
M.	31	Kryrſ. Louiſe	4	55	Reformat. Beg.	0	14

November

eller **Slagtemaaned.** 30 Dage. 1898.

			Ø. E.		Høiv.
Ti.	1	Alle Helgen	5 37	Sol. op 7. 20′ n. 4. 26′	0 50
O.	2	Alle Sjæle	6 31	Tusmørket varer 45′	1 26
T.	3	Hubertus	7 34		2 3
F.	4	Otto	8 45	☾ fjerneſt Jorden	2 43
L.	5	Malachias	9 57		3 25

Jeſus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12. 2′ Række, Matth. 5, 13—16.

S.	6	22 S. e. Trin.	11 11	Leonhardus	4 13
M.	7	Engelbrecht	Ø. F.	◑ ſ. Kv. 3. 28′ Eftm.	5 10
Ti.	8	Claudius	12 25		6 17
O.	9	Theodor	1 40	Sol. op 7. 35′ n. 4. 12′	7 24
T.	10	Luther	2 57	Tusmørket varer 46′	8 29
F.	11	Morten Biſp	4 19		9 24
L.	12	Torkild	5 45		10 12

Skattens Mont, Matth. 22, 15—22. 2′ Række, Mark. 12, 41 til Enden.

S.	13	23 S. e. Trin.	7 13	Arcadius	10 57
M.	14	Frederik	N. E.	● n. M. i. 21′ Form.	11 40
Ti.	15	Leopold	4 35	Sol. op 7. 49′ n. 4. 0′	0 1
O.	16	Othenius	5 45	Tusmørket varer 48′	0 45
T.	17	Anianus	7 8	☾ nærmeſt Jorden	1 31
F.	18	Heſychius	8 38		2 16
L.	19	Eliſabeth	10 8		3 4

Den blodſottige Kvinde, Matth. 9, 18—26. 2′ Række, Joh. 5, 17—29.

S.	20	24 S. e. Trin.	11 35	Volkmarus	3 57
M.	21	Mariæ Ofr.	N. F.	◐ ſ. Kv. 6. 5′ Eftm.	5 0
Ti.	22	Fred. Ferdin.	1 0	Cecilia	6 12
O.	23	Clemens	2 22	Sol. op 8. 3′ n. 3. 49′	7 28
T.	24	Chryſogonus	3 42	Tusmørket varer 49′	8 35
F.	25	Catharina	5 2		9 31
L.	26	Conradus	6 21		10 18

Jeſu Indtog i Jeruſalem, Matth. 21, 1—9. 2′ Række, Luk. 4, 16—30.

S.	27	1 S. i Advent	7 36	Facundus	10 59
M.	28	Soph. Magdl.	Ø. E.	○ ſ. M. 5. 39′ Form.	11 39
Ti.	29	Saturninus	4 22	Andreas	12 16
O.	30	Chr. 6 Fødſ.	5 22	Sol. op 8. 16′ n. 3 41′	0 34
				Tusmørket varer 51′	

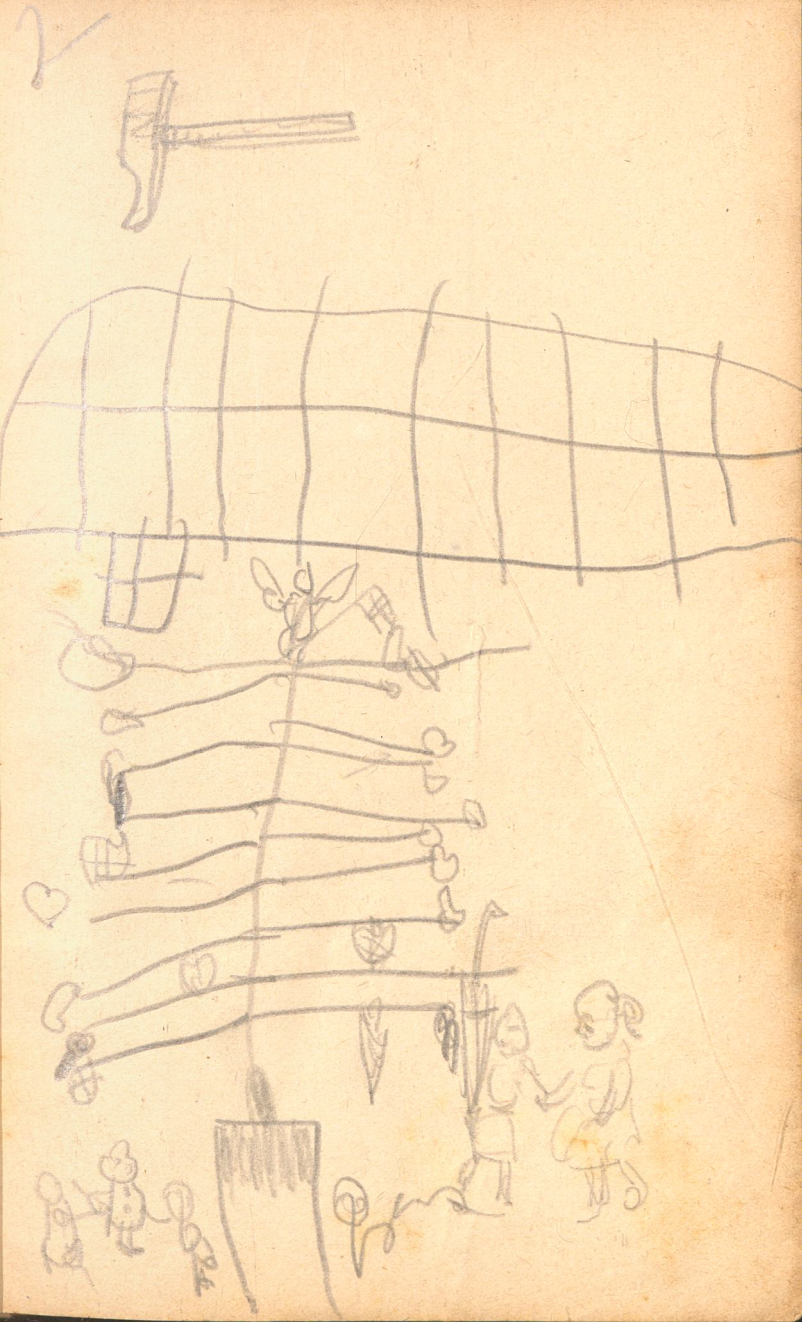

December

eller **Kristmaaned.** 31 Dage. 1898.

				Høiv.
		O. E.		
T. 1	Arnold	6 31		1 9
F. 2	Bibiana	7 42	☾ fjernest Jorden	1 45
L. 3	Svend	8 55	Merkur størst ø. Elongation	2 19
Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36. 2' Række, Matth. 25, 1—13.				
S. 4	2 S. i Advent	10 8	Barbara. Charl. Fred.	2 54
M. 5	Sabina	11 22		3 32
Ti. 6	Nikolaus	O. F.	◑ s. Kv. 11. 6' Form	4 17
O. 7	Agathon	12 36	Sol. op 8. 27' n. 3. 36' Tusmørket varer 52'	5 10
T. 8	Mariæ Undf.	1 53		6 14
F. 9	Rudolph	3 13		7 27
L. 10	Judith	4 40		8 40
Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10. 2' Række, Luk. 1, 67 til Enden.				
S. 11	3 S. i Advent	6 6	Damasus	9 45
M. 12	Epimachus	7 32		10 39
Ti. 13	Lucia	N E.	● n M. 12. 43' Eftm.	11 29
O. 14	Tamperdag	4 39	Crispus Sol op 8. 35' n. 3. 34' Tusmørket varer 53' ☾ nærmest Jorden	12 18
T. 15	Nikatius	6 11	Neptun i Oppos. m. Solen	0 40
F. 16	Lazarus	7 45		1 24
L. 17	Albina	9 17		2 7
Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28. 2' Række, Joh. 3, 22 til Enden.				
S. 18	4 S. i Advent	10 45	Lovise	2 49
M. 19	Nemesius	N. F.		3 33
Ti. 20	Abraham	12 9	◐ f. Kv. 4. 22' Form.	4 23
O. 21	Thomas	1 31	Sol. op 8. 41' n. 3. 36' Tusmørket varer 53'	5 22
T. 22	Japetus	2 51	Solhverv, korteste Dag	6 33
F. 23	Torlacus	4 10	Vinter begynder	7 50
L. 24	Adam	5 25		9 0
Kristi Fødsel, Luk. 2, 1—14. 2' Række, Joh. 1, 1—14.				
S. 25	**Juledag**	6 35		9 56
M. 26	**St. Stephan**	7 34		10 43
Ti. 27	Joh. Evang.	8 21	Maaneform. Kl. 10. 48' Eftm.	11 24
O. 28	Børnedag	O. E.	Sol op 8. 42' n. 3. 41' Tusmørket varer 53' ○ f. M. 12. 39' Form.	12 2
T. 29	Noah	5 29	☾ fjernest Jorden	0 19
F. 30	David	6 43		0 53
L. 31	Sylvester	7 55	Solen nærmest Jorden	1 24

Kronologisk Markedsfortegnelse for 1898.

(Sluttet 24. Juni 1897.)

Januar.

3. *Holstebro.*
4. *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Kolding.*
5. *Viborg,*
- *Ny Løgten.*
6 *Bjerringbro,*
- *Randers (2).*
7. *Esbjerg.*
8. *Aarhus.*
10. *V. Brøndersl.,*
- *Skanderborg.*
11. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Horsens.*
12. *Helsinge,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Vejle.*
13. *Skjørping,*
- *Fredericia.*
14. *Hobro,*
- *Esbjerg,*
- *Holsted.*
18. *Aalborg.*
19. *Næstved.*
21. *Esbjerg.*
25. *Aalborg.*
27. *Hammel.*
28. *Esbjerg.*
29. *Frederikssund.*

Februar.

1. *Hjørring,*
- *Aalborg.*
2. *N. Sundby,*
- *Ny Løgten.*
3. *Aalborg,*
- *Bjerringbro.*
4. *Frederiksværk,*
- *Hurup,*
- *Esbjerg.*
5. *Thisted.*
7. *Nykb. (p. M.).*
8. *Præstø,*
- *Aalborg,*
8. *Skive,*
- *Ebeltoft.*
9. *Viborg.*
10. *Faaborg,*
- *Nimtofte.*
11. *Randers (2),*
- *Esbjerg.*
12. *Lemvig.*
14. *Skjelskør,*
- *Bogense,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
15. *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Skanderborg,*
- *Ringkjøbing.*
16. *Næstved,*
- *Middelfart,*
- *Kolind,*
- *Horsens,*
- *Varde.*
17. *Skjørping,*
- *Vejle,*
- *Ribe.*
18. *Hobro,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Esbjærg.*
19. *Aarup,*
- *Silkeborg.*
21. *Odense,*
- *Allingaabro,*
- *Aarhus.*
22. *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
23. *Horsens.*
24. *Helsingør,*
- *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
25. *Kolding,*
- *Esbjerg.*
26. *Frederikssund,*
- *Randers.*
28. *Assens,*
- *Aarhus.*

Marts.

1. *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
2. *Hvalsø,*
- *Skjelskør,*
- *Svendborg,*
- *Mariager,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens.*
3. *Korsør,*
- *Odense,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle.*
4. *Roskilde,*
- *Kjerteminde,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*
5. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
7. *V. Brøndersl.,*
- *Thisted.*
8. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Saxkjøbing,*
- *Faaborg,*
- *Aalborg,*
- *Nykb. (p. M.).*
9. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Skive.*
10. *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Nibe,*
- *Holstebro.*
11. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Esbjerg,*
- *Varde.*
12. *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia,*
12. *Herning,*
- *Ribe.*
14. *N. Sundby,*
- *Aarhus.*
15. *Storeheddinge,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Thirstrup,*
- *Skanderborg.*
16. *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Grenaa,*
- *Horsens.*
17. *Haarlev,*
- *Skjørping,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*
18. *Roskilde,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hobro,*
- *Rønde,*
- *Kolding,*
- *Skjern,*
- *Esbjerg.*
19. *Kjøbenhavn,*
- *Kjerteminde,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*
21. *Stege,*
- *Aarhus.*
22. *Ringsted,*
- *Saxkjøbing,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
23. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Aalestrup,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro.*
24. *Haslev,*
- *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Viborg,*
- *Vejle.*
25. *Sorø,*

25. *Nyborg,*
- *Hassing,*
- *Hadsten,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

26. *Faaborg,*
- *Hjørring,*
- *Randers.*

28. *Brobyværk,*
- *Ø. Vraa,*
- *Bjerget,*
- *Aarhus,*
- *Give.*

29. *Fakse,*
- *Skjelskør,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Varde.*

30. *Frederikssund.*
- *Svendborg,*
- *Kolind,*
- *Horsens.*

31. *Tranebjerg,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *Hjallerup,*
- *Odder,*
- *Vejle.*

April.

1. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Rudkjøbing,*
- *Ø. Svendstrup,*
- *Allingaabro,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

2. *Ringe,*
- *Løgstør,*
- *Silkeborg,*
- *Fredericia.*

4. *Jyderup,*
- *Assens,*
- *Vorbasse.*

5. *Frederiksv.,*
- *Fuglebjærg,*
- *Slangerup,*
- *Storehedd.,*
- *Vordingborg,*
- *Rødby,*
- *Aabybro,*
- *Aalborg.*

6. *Ruds-Vedby,*
- *Hadsund,*
- *Kjellerup,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*

12. *Farum,*
- *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Vilsund,*
- *Bjerringbro,*
- *Aarhus.*
- *Herning,*
- *Holsted.*

13. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Skjelskør,*
- *Middelfart,*
- *Løkken,*
- *Skjørping,*
- *Thisted,*
- *Horsens.*
- *Dalager.*

14. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Skamby,*
- *Thiese,*
- *Vejle.*

15. *Helsingør,*
- *Sorø,*
- *Hesselager,*
- *Skals,*
- *Hobro,*
- *N. Snede,*
- *Esbjerg.*

16. *Læsø,*
- *Viborg,*
- *Kolding.*

18. *Hørsholm,*
- *V.-Brøndersl.,*

19. *Græsted,*
- *Glamsbjerg,*
- *Aalborg,*
- *Hvidbjerg,*
- *Glæsborg,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*

20. *Næstved,*
- *Frederikshavn,*
- *Selde,*
- *Sjelbro,*
- *Bækmarksbro,*
- *Aalbæk Mølle.*

21. *Aalestrup.*

22. *Koldby,*
- *Esbjerg.*

23. *N. Sundby,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*

25. *Frederikssund,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Ny Soelbjerg Kro,*
- *Varde.*

26. *Uggerløse,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Hadsten,*
- *Uldum,*
- *Ribe.*

27. *Veksø,*
- *Nibe,*
- *Hammel,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*
- *Vejen.*

28. *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Randbøl,*
- *Ringkjøbing.*

29. *Give,*
- *Haderup,*
- *Esbjerg.*

30. *Aarup,*
- *Viborg,*
- *Hornsyld,*
- *Foldingbro.*

Maj.

2. *Sindal,*
- *Gjerlev,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro,*
- *Tarm.*

3. *Aalborg,*
- *Ans,*
- *Allingaabro,*
- *Vejle,*
- *Vinderup,*
- *Ribe.*

4. *Ny Løgten,*
- *Fredericia,*
- *Struer.*

5. *Bjerringbro,*
- *Esbjerg.*

7. *Randers,*
- *Brædstrup,*
- *Kolding,*
- *Holstebro,*
- *Ansager.*

9. *Hvalsø,*
- *V. Brøndersl.*
- *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Kjellerup,*
- *Aarhus,*
- *Vamdrup,*
- *Varde.*

10. *Præstø,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Silkeborg,*
- *Tørring,*
- *Ribe.*

11. *Haslev,*
- *Odense,*
- *Hvalpsund,*
- *Trustrup.*
- *Truust,*
- *Vrads,*
- *Kibæk St.*

12. *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Thorup Pakh.*

13. *Frederiksborg,*
- *Roskilde,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Esbjerg.*

14. *Storehedd.,*
- *Jellinge,*
- *Herning.*

16. *Slangerup,*
- *Sorø.*

17. *Asnæs,*
- *Ringsted,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Sjelbro,*
- *Ry,*
- *Ribe.*

18. *Næstved,*
- *Svendborg,*
- *Ulstrup St.,*
- *Skanderborg,*
- *Foldingbro.*

20. *Kjøge,*
- *Hammel.*
- *Esbjerg.*

21. *Viborg,*
- *Kolding.*

23. *Skjelskør.*
24. *Aalborg.*
27. *Marstal,*
- *Esbjerg.*

31. *Vordingborg,*
- *Ringe,*
- *Hjørring,*
- *Aalborg.*

Juni.

1. *Hjallerup (2),*
- *Ny Løgten.*

2. *Bjerringbro.*
3. *Hurup,*
- *Esbjerg.*

4. *Thisted.*
6. *Nykb. (p. M.).*
7. *Nykb. (p. S.),*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Give.*

8. *Helsinge,*
- *Silkeborg,*
- *Lemvig.*

9. *Skjørping,*
- *Skanderborg,*
- *Holstebro.*

10. *Hobro,*
- *Horsens (2),*
- *Ringkjøbing,*
- *Esbjerg.*

11. *Varde.*
13. *Maribo,*
- *Kjerteminde,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Vejle,*
- *Ribe.*

14. *Korsør,*
- *Præstø,*
- *Aalborg.*

15. *Kallundb. (3),*
- *Næstved.*

16. *Holbæk,*
16. *Kolind.*
17. *Slangerup,*
- *Rudkjøbing,*
- *Esbjerg.*

18. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg,*
- *Grindsted.*

20. *Randers (2),*
- *Vejen.*

21. *Aalborg.*
22. *Ebeltoft.*
23. *Skjelskør (2),*
- *Hjørring,*
- *Knudstrup,*

24. *Assens,*
- *Ø. Svenstrup,*
- *Herning,*
- *Esbjerg.*

25. *Frederiksborg,*
- *Ringsted,*
- *Øsløs,*
- *Viborg,*
- *Videbæk.*

27. *Stubbekjøbing,*
- *Ulstrup (Hornum St.).*

28. *Aalborg,*
29. *Sorø,*
- *Nyborg,*
- *Skjørping.*

30. *Bogense,*
- *Grenaa,*
- *Hobro.*

Juli.

1. *Rødby,*
- *Randers (2),*
- *Esbjerg.*

4. *Aarhus.*
5. *Frederiksværk,*
- *Vordingborg,*
- *Middelfart,*
- *Aalborg,*
- *Salten.*

6. *Odense,*
- *Ny Løgten,*
- *Silkeborg.*

7. *Bjerringbro,*
- *Skanderborg.*

8. *Slagelse (2),*
- *Sakskjøbing,*
- *Fredericia.*

9. *Kolding.*
11. *V. Brøndersl.*
12. *Præstø,*
- *Aalborg,*
- *Mariager.*

13. *Svendborg,*
14. *Ærøskjøb.*
15. *Frederikssund.*
19. *Nykb. (p. F.),*
- *Aalborg.*

20. *Næstved,*
- *Løgstør,*
- *Kolind.*

21. *Fjerritslev,*
- *Tørring.*

22. *Helsingør,*
- *Vilsund,*
- *Allingaabro.*

23. *Nykb. (p. M.),*
- *Brædstrup.*

25. *Skive (2).*
26. *Roskilde,*
- *Aalborg.*

27. *Havndal,*
- *Holstebro.*

28. *Odder,*
- *Ringkjøbing.*

29. *Hammel,*
- *Skjern.*

30. *Kjøge,*
- *Brande.*

Avgust.

1. *Varde.*
2. *Aalborg,*
- *Ribe.*

3. *Ny Løgten,*
- *Vorbasse.*

4. *Bjerringbro.*
8. *V. Brøndersl.*
9. *Præstø,*
- *Aalborg.*

12. *Hobro.*
16. *Aalborg.*
17. *Næstved.*
19. *Trustrup.*
23. *Aalborg.*
29. *Lemvig.*
30. *Aalborg,*
- *Ramme.*

31. *Ulfkjær.*

September.

1. *Frederiksværk,*
1. *Bjerringbro,*
- *Dalager.*

2. *Herning (2).*
3. *Kjøbenhavn,*
- *Ribe.*

5. *Hvalsø,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Hurup,*
- *Hadsten.*

6. *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Allingaabro.*

7. *Hadsund,*
- *Thisted,*
- *Ny Løgten.*

8. *Randers (2).*
9. *Give.*
10. *Læsø,*
- *Skive,*
- *Grindsted.*

12. *Nibe,*
- *Holstebro (2)*

13. *Præstø,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg.*

14. *Sorø,*
- *V. Hassing,*
- *Kolind,*
- *Skanderborg,*
- *Tarm,*
- *Vejen.*

15. *Kjøge,*
- *Egeskov,*
- *Aabybro,*
- *Aalestrup,*
- *Varde (2).*

16. *Haslev,*
- *Roskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Skræm,*
- *Odder,*
- *Bække.*

17. *Tversted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*

19. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Thorup Pakh.*

20. *Asnæs,*
- *Tudse,*
- *Nysted,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Ulstrup St.,*

20. Rønde.
21. Næstved,
- Skjelskør,
- Assens,
- Sæby,
- Skjørping,
- Ebeltoft,
- Vrads.
22. Ringsted,
- Middelfart,
- Løkkensvejkro,
- Selde,
- Hobro (2),
- Vamdrup.
23. Sindal,
- Ans,
- Thirstrup.
24. Hjørring,
- Nykb. (p. M.),
- Skals,
- Brande.
26. Sorø,
- Viborg (2),
- Høver Kro.
27. Bogense,
- Frederikshavn
- Aalborg,
- Jellinge.
28. Agersted,
- Bjerget,
- Kjellerup,
- Hornsyld.
29. Jetsmark,
- Koldby,
- Glæsborg,
- Silkeborg,
- Uldum.
30. Marstal,
- Thisted,
- Grenaa,
- Havndal,
- Horsens.

Oktober.

1. Sakskjøbing,
- Randers,
- Vejle.
3. Aars,
- Hals,
- Hvidbjerg,
- Skive.
4. Slagelse,
- Nakskov,
4. Faaborg,
- Aalbæk,
- Aalborg,
- Nibe,
- Lemvig,
- Ribe.
5. Skibby,
- Odense,
- Hadsund,
- Ny Løgten,
- Tørring,
- Bækmarksbro,
- Vinderup.
6. Ruds-Vedby,
- Tranebjerg,
- Nykb. (p. F.),
- Ærøskjøbing,
- Hjallerup,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Holstebro (2)
7. Aakirkeby,
- Fuglebjerg,
- Glamsbjerg,
- Løkken,
- N. Sundby,
- Gjerlev,
- Fredericia.
8. Hvalpsund,
- Herning.
10. Jyderup,
- V. Brønderslev,
- Ø. Vraa,
- Ringkjøbing.
- Aalbæk Mølle.
11. Nykb. (p. S.),
- Præstø,
- Sæby,
- Aalborg,
- Fjerritslev,
- Tarm,
- Ribe.
12. Helsinge,
- Sorø,
- Steye (2),
- Svendborg,
- Trustrup,
- Varde (2).
13. Græsted,
- Kappendrup,
- Hadsten.
14. Farum,
- Nyborg,
- Nykb. (p. M.),
14. Allingaabro,
- Thorup Pakh.,
- Kolding.
15. Storehedd.,
- Kjerteminde,
- Hjørring,
- Thisted,
- Hammel.
17. Løgstør,
- Mørke.
18. Holbæk,
- Rødby,
- Sindal,
- Aalborg,
- N. Sundby,
- Aarhus,
- Ribe.
19. Næstved,
- Brobyværk,
- Aalborg,
- Nimtofte,
- Ry.
20. Frederikssund,
- Haarlev,
- Skjørping,
- Kjellerup,
- Ulfkjær,
- Foldingbro.
21. Ringsted,
- Vordingborg,
- Hobro,
- Brædstrup,
- Kolding,
- Haderup.
22. Helsingør,
- Viborg,
- Høver Kro,
- Videbæk.
24. Hesselager,
- Ny Soelbjeg Kro,
- Silkeborg,
- S. Omme.
25. Skjelskør,
- Nakskov,
- Aalborg,
- Skanderborg,
- Ribe.
26. Frederiksh.,
- Horsens,
- Ølgod.
27. Fakse,
- Hjallerup,
- Sjelbro,
27. Give.
28. Stubbekjøbing,
- Vejle,
- Esbjerg.
29. Hørsholm,
- Maribo,
- Aarup,
- Randers.
31. Kjøge,
- Bording St.

November.

1. Roskilde,
- Aalborg,
- Ribe.
2. Frederiksborg,
- Nysted,
- Ny Løgten,
- N. Snede.
3. Korsør,
- Middelfart,
- Bjerringbro.
4. Veksø,
- Svendborg,
- Kolding,
- Esbjerg.
5. Kjøbenhavn,
- Sorø,
- Faaborg,
- Struer.
7. Haslev,
- Sakskjøbing,
- Assens,
- Nibe.
8. Præstø,
- Nakskov,
- Bogense,
- Aalborg,
- Aars,
- Grenaa,
- Kibæk,
- Ribe.
9. Slagelse (2),
- Sorø,
- Odense,
- Flauenkjold,
- Mariager.
10. Uggerløse,
- Ringe,
- Skjørping.
11. Nykb. (p. F.),
- Nyborg,
- Hobro,

11. *Kolding,*
- *Esbjerg.*
12. *Rudkjøbing,*
- *Randers.*
14. *Hvalsø,*
- *V.Brøndersl.,*
- *Thim.*
15. *Skjelskør,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Odder.*
16. *Næstved,*
- *Kolind,*
- *Holsted.*
17. *Hjallerup,*
- *Skive.*
18. *Vordingborg,*
- *Fredericia,*
18. *Lemvig,*
- *Esbjerg.*
19. *Ringsted,*
- *Give,*
- *Holstebro.*
21. *Løgstør.*
22. *Aalborg,*
- *Aalestrup,*
- *Ansager.*
23. *Kjerteminde,*
- *Rønde,*
- *Varde.*
24. *Svendborg,*
- *Havndal,*
- *Silkeborg.*
25. *Truust,*
- *Esbjerg.*
26. *Holbæk,*
26. *Viborg.*
29. *Slangerup,*
- *Aalborg.*

December.

1. *Bjerringbro.*
2. *Esbjerg.*
3. *Frederiksværk,*
5. *Ulstrup (Hornum St.),*
- *Hammel.*
6. *Frederikssund,*
- *Aalborg.*
7. *Ny Løgten.*
8. *Skjørping.*
9. *Hobro,*
- *Esbjerg.*

12 *V. Brøndersl.*
13. *Præstø,*
13. *Aalborg.*
14. *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Herning.*
16. *Skjelskør,*
- *Randers,*
- *Esbjerg.*
17. *Viborg,*
- *Aarhus.*
20. *Bogense,*
- *Aalborg.*
21. *Næstved,*
- *Odense.*
22. *Kolind.*
23. *Silkeborg,*
- *Esbjerg.*
27. *Aalborg.*
30. *Esbjerg.*

2. Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1898 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 24. Juni 1897.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Aakirkeby, 1 April og 7 Oktbr. Heste, Kvæg og andre Kreaturer. **Asnæs,** 17 Maj og 20 Septbr. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift. **Farum,** 12 April og 14 Oktbr. Heste og Kvæg. **Faxe,** 29 Marts og 27 Oktbr. Kreaturer. **Frederiksborg** eller **Hillerød,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredje Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 13 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 2 Novbr. Kreaturer. **Frederikssund,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 29 Jan., 26 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 15 Juli, 20 Oktbr. og 6 Decbr. Heste og Kvæg. **Frederiksværk,** 4 Febr., 5 April, 5 Juli, 1 Septbr. og 3 Decbr. Heste og Kvæg. **Fuglebjærg,** 5 April og 7 Oktbr. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber. **Græsted,** 19 April og 13 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter. **Haarlev** Jærnbanestat., 17 Marts og 20 Oktbr. Heste og Kreaturer. **Hasley** Jærnbanestat., 24 Marts, 11 Maj, 16 Septbr. og 7 Novbr. Kreaturer. **Helsinge,** 12 Jan., 13 April, 8 Juni og 12 Oktbr. Kreaturer og Landbrugsgenstande. **Helsingør,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, 24 Febr., 15 April, 22 Juli og 22 Oktbr. Kreaturer. **Hillerød,** se Frederiksborg. **Holbæk,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer (i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedagen den næste Tirsdag); 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 16 Juni Heste, Kvæg og Skovbovarer; 18 Oktbr. Kvæg; 26 Novbr. Kreaturer. **Hvalsø** Jærnbanestation, 2 Marts, 9 Maj, 5 Septbr.

og 14 Novbr. Kreaturer. **Horsholm,** 18 April og 29 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter. **Jyderup** Jærnbanestation, 4 April og 10 Oktbr. Heste og Kvæg. **Kallundborg,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer, i Marts og Juni særlig Heste. 15 til 17 Juni Uld. **Kjobenhavn,** Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 19 Marts, 18 Juni, 3 Septbr. og 5 Novbr. Heste. **Kjoge,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 20 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 30 Juli, 15 Septbr. og 31 Oktbr. Kreaturer. **Korsor,** Torvedag hver Mandag og Torsdag. 3 Marts, 14 Juni og 3 Novbr. Heste og Kvæg. **Nykjobing,** anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 11 Oktbr. Heste og Kvæg. **Næstved,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tredie Onsdag i hver Maaned Heste, Kvæg og Kreaturer. **Præsto,** anden Tirsdag i hver Maaned Heste, Kvæg, Faar og Svin. **Ringsted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April og 17 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 22 Septbr. Kreaturer; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kvæg. **Roskilde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; 4 og 18 Marts og 1 April Heste og Kvæg; 13 Maj Kreaturer; 26 Juli Heste og Kvæg; 16 Septbr. og 1 Novbr. Kreaturer. **Ruds-Vedby,** 6 April og 6 Oktbr. Kreaturer. **Ronne,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. **Skibby,** 11 Marts og 5 Oktbr. Kreaturer. **Skjelskor,** Torvedag hver Fredag; 14 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Septbr. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Oktbr., 15 Novbr. og 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Slagelse,** første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer; 10 og 24 Marts, 14 April, 10 Maj, 8 og 9 Juli, 4 Oktbr. samt 9 og 10 Novbr. Heste og Kvæg. **Slangerup,** 5 April, 16 Maj og 17 Juni Kreaturer; 29 Novbr. Heste og Kvæg. **Soro,** 14 Septbr., 12 Oktbr., 9 Novbr og 14 Decbr. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer; 11 og 25 Marts samt 15 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 29 Juni Kreaturer; 26 Septbr. Heste og Kvæg; 5 Novbr. Kreaturer. **Stege,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 21 Marts, 12 og 13 Oktbr. Heste og Kvæg. **Storeheddinge,** 1 og 15 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 14 Maj og 15 Oktbr. Heste. **Traneberg p. Samso,** 31 Marts og 6 Oktbr. Kreaturer. **Tudse,** 20 Septbr. Gaasemarked. **Uggerlose Kro,** 26 April og 10 Novbr. Heste og Kvæg. **Vekso,** 27 April og 4 Novbr. Heste og Kvæg. **Vordingborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 1 Marts, 5 April og 31 Maj Heste og Kvæg; 5 Juli Kreaturer; 16 Septbr. Heste; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 18 Novbr. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 1, 15 og 29 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Oktbr. Heste. **Nakskov,** hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer; 24 Febr., 10 og 24 Marts, 4 og 25 Oktbr. samt 8 Novbr. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer. **Nykjobing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 28 April,

19 Juli, 6 Oktbr. og 11 Novbr. Heste og Kvæg. **Nysted,** 31 Marts, 14 April og 20 Septbr. Heste og Kvæg; 2 Novbr. Heste. **Rødby,** hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 22 Febr. og 5 April Heste og Kvæg; 1 Juli og 18 Oktbr. Kreaturer; 15 Novbr. Heste og Kvæg. **Sakskjøbing,** Torvedag hver Lørdag; 8 og 22 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 1 Oktbr. Kreaturer; 7 Novbr. Heste og Kvæg. **Stubbekjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 27 Juni og 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 19 Febr. og 30 April Heste og Kvæg; 29 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Assens,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 28 Febr., 4 April, 17 Maj, 24 Juni og 21 Septbr. Heste og Kvæg; 7 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Bogense,** Torvedag hver Torsdag; første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med levende Kreaturer. 14 Febr. Heste; 10 og 22 Marts samt 10 Maj Heste og Kvæg; 30 Juni Heste; 27 Septbr. Heste og Kvæg; 8 Novbr. Kvæg og Faar; 20 Decbr. Kreaturer. **Glamsbjerg,** 19 April Heste og Kvæg; 7 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Kappendrup,** 13 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Kjerteminde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 4 Marts Heste; 19 Marts Heste og Kvæg; 13 Juni Heste; 15 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 23 Novbr. Heste og Kvæg. **Middelfart,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; første Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 16 Febr., 11 og 31 Marts, 13 April, 5 Juli og 22 Septbr. Heste og Kvæg; 3 Novbr. Kvæg og Faar. **Odense,** Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag; første og tredie Mandag i hver Maaned samt fjerde Mandag i April, anden Mandag i Maj, fjerde Mandag i Septbr. og anden Mandag i Oktbr. (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med levende Kreaturer; 21 Febr. Heste; 3, 15 og 29 Marts, 11 Maj og 6 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 5 Oktbr. og 9 Novbr. Heste, Kvæg og Faar; 21 Decbr. Kreaturer. **Skamby,** 14 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 28 Marts Heste og Kvæg; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Egeskov,** 15 Septbr. Heste og Kvæg. **Faaborg,** Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og August, med levende Kreaturer. 10 Febr. Heste; 8 og 26 Marts Heste og Kvæg; 18 Juni Heste; 4 Oktbr. Kvæg og Faar; 5 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hesselager,** 15 April Heste og Kvæg; 24 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Marstal,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 27 Maj og 30 Septbr. Kreaturer. **Nyborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første, tredje og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaned fra 1 Oktbr. til 1 Maj med levende Kreaturer; 12 og 25 Marts Heste og Kvæg; 29 Juni Heste; 14 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Novbr. Kvæg og Faar. **Ringe,** 2 April og 31 Maj Heste og Kvæg; 10 Novbr. Kvæg og Faar. **Rudkjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 1 April Heste og Kvæg; 17 Juni Heste;

12 Novbr. Heste, Kvæg og Faar. **Svendborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 2 Marts Heste; 16 og 30 Marts, 18 Maj og 13 Juli Heste og Kvæg; 12 Oktbr. og 4 Novbr. Heste, Kvæg og Faar; 24 Novbr. Heste og Kvæg. **Ærøskjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 18 Marts og 14 Juli Heste og Kvæg; 6 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 4 Oktbr. Kreaturer. **Agersted,** 28 Septbr. Kvæg og Faar. **Blokhus,** 11 Marts Heste og Kvæg. **Flauenskjold,** 12 April Kreaturer; 13 Septbr. og 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Frederikshavn,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Oktbr. til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer; 20 April Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 26 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hjallerup,** 31 Marts Heste og Kvæg; 28 April Kreaturer; 1 og 2 Juni Heste; 6 og 27 Oktbr. samt 17 Novbr. Kvæg og Faar. **Hjørring,** Torvedag hver Lørdag, i Novbr. og Decbr. tillige hver Onsdag; anden Lørdag i Marts, April, Maj og Juni samt hver Lørdag fra Oktbr. til Jul med levende Kreaturer; 1 Febr. Heste; 12 og 26 Marts Heste og Kvæg; 31 Maj og 23 Juni Heste; 24 Septbr. og 15 Oktbr. Kvæg og Faar. **Jetsmark,** 29 Septbr. Kvæg og Faar. **Læsø,** 16 April Kreaturer; 10 Septbr. Kvæg og Faar. **Løkken,** 13 April Kreaturer; 7 Oktbr. Kvæg og Faar. **Løkkensvej Kro,** 22 Septbr. Kvæg og Faar. **Sindal,** 2 Maj Kreaturer; 23 Septbr. og 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skræm,** 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Sæby,** Torvedag hver Lørdag. 29 Marts Heste og Kvæg; 21 Septbr. og 11 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thiese,** 14 April Kreaturer. **Tversted,** 17 Septbr. Kvæg og Faar. **Vesterbrondersley,** første Mandag i Septbr. Marked med Heste, Kvæg og Faar; anden Mandag i de øvrige elleve Maaneder Marked med Kreaturer (i Marts dog første Mandag og i April tredje Mandag). **Øster Svenstrup,** 1 April Kreaturer; 24 Juni Heste. **Øster Vraa,** 28 Marts og 10 Oktbr. Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 5 April Kreaturer; 15 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Aalborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin; 3 Febr. og 15 Marts Heste; 20 Septbr. og 19 Oktbr. Kvæg og Faar; 14 Decbr. Heste og Kvæg. **Aars,** 15 Febr. og 12 April Kreaturer; 6 Septbr., 3 Oktbr. og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Hadsund,** 6 April og 9 Maj Kreaturer; 7 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hals,** 3 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hvalpsund,** 11 Maj Kreaturer; 8 Oktbr. Kvæg og Faar. **Løgstør,** Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 2 April Kreaturer; 20 Juli, 17 Septbr., 17 Oktbr. og 21 Novbr. Kvæg og Faar. **Nibe,** Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredje Mandag i hver Maaned med levende Kreaturer; 10 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 12 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 4 Oktbr. og 7 Novbr. Kvæg og Faar. **Nørre Sundby,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktbr. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer; 2 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 23 April

Kreaturer; 7 og 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skjorping,** 13 Jan., 17 Febr. og 17 Marts Heste og Kvæg; 13 April og 12 Maj Kreaturer; 9 og 29 Juni Heste og Kvæg; 21 Septbr., 20 Oktbr., 10 Novbr. og 8 Decbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup** (Hornum Station), 12 Jan. Kreaturer; 16 Marts Heste og Kvæg; 27 Juni Kvæg og Heste; 19 Septbr. og 5 Decbr. Kvæg og Faar. **Vester Hassing,** 25 Marts Kreaturer; 14 Septbr. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjergets Kro, 28 Marts Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Fjerritslev,** 5 Marts Heste og Kvæg; 21 Juli Kvæg og Faar; 11 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hurup,** 4 Febr. Heste og Kvæg; 3 Juni Heste; 5 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hvidbjerg,** 19 April Kreaturer; 3 Oktbr. Kvæg og Faar. **Koldby,** 22 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Nykjøbing,** Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med levende Kreaturer; 7 Febr. Heste og Kvæg; 8 Marts Heste; 25 April Kreaturer; 6 Juni Heste; 23 Juli og 24 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Thisted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 5 Febr. og 7 Marts Heste; 13 April og 9 Maj Kreaturer; 4 Juni Heste og Uld; 7 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 30 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 15 Oktbr. Kvæg, Faar og Uld (forhen store Onsdag). **Vilsund,** 12 April Kreaturer; 22 Juli Kvæg og Faar. **Oslos,** 25 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aalestrup, 23 Marts Heste og Kvæg; 21 April Kreaturer; 15 Septbr. Kvæg, Faar og Heste; 22 Novbr. Kvæg og Faar. **Ans,** 3 Maj Kreaturer; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Bjerringbro,** første Torsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer (hvis Helligdag, Søgnedagen derefter). **Kjellerup,** 6 April og 9 Maj Kreaturer; 28 Septbr. og 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Knudstrup,** 23 Juni Kreaturer. **Selde,** 20 April Kreaturer; 22 Septbr. Kvæg og Faar. **Skals,** 15 April Kreaturer; 24 Septbr. Kvæg og Faar. **Skive,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 4 Jan., 8 Febr. og 9 Marts Heste og Kvæg; 26 April og 12 Maj Kreaturer; 7 Juni Heste; 25 og 26 Juli og 10 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 3 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 17 Novbr. Kvæg og Faar. **Stoholm,** 17 Maj Kreaturer; 20 Septbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup Station,** 18 Maj Kreaturer; 20 Septbr. Kvæg og Faar. **Viborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned (dog ikke Pinselørdag) og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer. 5 Jan. Heste; 9 Febr. Heste og Kvæg; 24 Marts, 16 og 30 April og 21 Maj Kreaturer; 25 Juni (Snapstingsmarked) Heste og Kvæg; 26 og 27 Septbr. (Toftemarked) Kvæg, Faar og Heste; 22 Oktbr. og 26 Novbr. Kvæg og Faar; 17 Decbr. Heste og Kvæg.

Randers Amt.

Allingaabro, 21 Febr. og 1 April Heste og Kvæg; 3 Maj Kreaturer; 22 Juli og 6 Septbr. Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Ebeltoft,** 8 Febr., 17 Marts og 22 Juni Heste og Kvæg; 21 Septbr. Kvæg og Faar. **Gjerlev,** 2 Maj Kreaturer; 7 Oktbr. Kvæg og Faar. **Glæsborg,** 19 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Grenaa,** Torvedag hver Lørdag; 16 Marts og 30 Juni Heste og Kvæg; 30 Septbr. og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Havndal,** 28 April Kreaturer; 27 Juli, 30 Septbr. og 24 Novbr. Kvæg og Faar.

Hobro, Torvedag hver Fredag; 14 Jan. Heste og Kvæg; 18 Febr. Kreaturer; 18 Marts Heste og Kvæg; 15 April og 13 Maj Kreaturer; 10 og 30 Juni Heste og Kvæg; 12 August Kvæg og Faar; 22 og 23 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 21 Oktbr. og 11 Novbr. Kvæg og Faar; 9 Decbr. Kvæg, Faar og Heste. **Kolind,** 16 Febr. Heste og Kvæg; 30 Marts, 10 Maj og 16 Juni Kreaturer; 20 Juli Heste, Kvæg og Faar; 14 Septbr. Kreaturer; 16 Novbr. Kvæg og Faar; 22 Decbr. Kreaturer. **Mariager,** Torvedag første og tredje Torsdag i hver Maaned med Kreaturer; 2 Marts og 12 Juli Kreaturer; 6 Oktbr. og 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Mørke,** 13 Maj Kreaturer; 17 Oktbr. Kvæg og Faar. **Nimtofte,** 10 Febr. Heste og Kvæg; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ny-Løgten,** første Onsdag i hver Maaned Kreaturer. **Randers,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 6 og 7 Jan., 11, 12 og 26 Febr., 5, 19 og 26 Marts Heste; 7 Maj Kreaturer; 20 og 21 Juni Uld; 1 og 2 Juli Heste; 8 og 9 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 1 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 29 Oktbr. Kvæg, Faar og Uld; 12 Novbr. Kvæg og Faar; 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Ronde,** 18 Marts Kreaturer; 20 Septbr. og 23 Novbr. Kvæg og Faar. **Sjelbro,** 4 Marts, 20 April og 17 Maj Kreaturer; 27 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thirstrup,** 15 Marts Heste og Kvæg; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Thorup Pakhus,** 12 Maj Kreaturer; 19 Septbr. Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Trustrup,** 11 Maj Kreaturer; 19 August og 12 Oktbr. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med levende Kreaturer; 8 Jan., 14, 21 og 28 Febr., 14, 21 og 28 Marts Heste; 12 April og 9 Maj Kreaturer; 4 Juli Heste og Kvæg; 18 Oktbr. Kvæg og Faar; 17 Decbr. Heste og Kvæg. **Brædstrup,** 7 Maj Kreaturer; 23 Juli og 21 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hadsten,** 25 Marts og 26 April Kreaturer; 5 Septbr. og 13 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hammel,** 27 Jan. Heste og Kvæg; 27 April og 20 Maj Kreaturer; 29 Juli, 15 Oktbr. og 5 Decbr. Kvæg og Faar. **Horsens,** Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredje Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Oktbr., Novbr. og Decbr. indtil Jul med levende Kreaturer. 11 Jan., 16 og 23 Febr., 2, 16, 23 og 30 Marts Heste; 13 April og 2 Maj Kreaturer; 10 og 11 Juni Heste og Kvæg; 30 Septbr. og 26 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hover Kro,** 23 Marts, 2 Maj og 26 Septbr. Kreaturer; 22 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ny Soelbjerg Kro,** 25 April Kreaturer; 24 Oktbr. Kvæg og Faar. **Norre Snede,** 15 April Kreaturer; 2 Novbr. Kvæg og Faar. **Odder,** 24 Febr. og 31 Marts Heste og Kvæg; 28 April Kreaturer; 28 Juli Kvæg og Faar; 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 15 Novbr. Kvæg og Faar. **Ry,** 17 Maj Kreaturer; 19 Oktbr. Kvæg og Faar. **Salten,** 5 Juli Heste og Kvæg. **Silkeborg,** Torvedag hver Lørdag. 19 Febr. og 19 Marts Heste og Kvæg; 2 April og 10 Maj Kreaturer; 8 Juni og 6 Juli Heste og Kvæg; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. 24 Oktbr. Kvæg og Faar; 24 Novbr. og 23 Decbr. Heste og Kvæg. **Skanderborg,** Torvedag hver Tirsdag; første Tirsdag i hver Maaned samt alle Tirsdage i Fasten og fra 1 Novbr. til Jul med levende Kreaturer; 10 Jan., 15 og 22 Febr., 1, 15, 22 og 29 Marts Heste; 18 Maj Kreaturer; 9 Juni og 7 Juli Heste og Kvæg; 14 Septbr. og 25 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Trunst,** 11 Maj Kreaturer; 25 Novbr. Kvæg og Faar. **Tørring,** 10 Maj Kreaturer; 21 Juli og 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vrads,** 11 Maj Kreaturer; 21 Septbr. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 30 Juli og 24 Septbr. Kvæg og Faar. **Fredericia,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; 13 Jan. Heste; 12 Marts og 2 April Heste og Kvæg; 4 Maj Kreaturer; 8 Juli Heste og Kvæg; 7 Oktbr. og 18 Novbr. Kvæg og Faar **Give,** 28 Marts og 29 April Kreaturer; 7 Juni og 9 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 27 Oktbr. og 19 Novbr. Kvæg og Faar. **Hornsyld,** 30 April Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg og Faar. **Jellinge,** 14 Maj Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg og Faar. **Kolding,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer; 4 Jan., 18 og 25 Febr., 4, 18 og 25 Marts og 1 April Heste; 16 og 28 April, 7 og 21 Maj Kreaturer; 9 Juli Heste og Kvæg; 17 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 14 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 21 Oktbr., 4 og 11 Novbr. Kvæg og Faar. **Randbol,** 28 April Kreaturer. **Sønder Omme,** 27 April Kreaturer; 24 Oktbr. Kvæg og Faar. **Uldum,** 26 April Kreaturer; 29 Septbr. Kvæg, Faar og Heste. **Vejle,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 12 Jan., 17 og 24 Febr., 3, 17, 24 og 31 Marts Heste; 14 April og 3 Maj Kreaturer; 13 Juni Heste, Kvæg og Faar; 1 og 28 Oktbr. Kvæg og Faar.

Ringkjøbing Amt.

Bording Station, 31 Oktbr. Kvæg og Faar. **Bækmarksbro,** 20 April Kreaturer; 5 Oktbr. Kvæg og Faar. **Dalager,** 13 April Kreaturer; 1 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Haderup,** 29 April Kreaturer; 21 Oktbr. Kvæg og Faar. **Herning,** 18 Febr., 12 Marts, 12 April, 14 Maj og 24 Juni Heste og Kvæg; 2 og 3 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 8 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 14 Decbr. Heste, Kvæg og Faar. **Holstebro,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 3 Jan. Heste og Kvæg; 14 Febr. Heste; 10 Marts Heste og Kvæg; 23 April og 7 Maj Kreaturer; 9 Juni Heste og Faar; 27 Juli Kvæg og Faar; 12 og 13 Septbr. samt 6 og 7 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 19 Novbr. Kvæg og Faar. **Kibæk Station,** 11 Maj Kreaturer; 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Lemvig,** Torvedag hver Lørdag; 12 Febr. Heste; 19 April Kreaturer; 8 Juni Heste og Faar; 29 August Kvæg og Faar; 4 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste; 18 Novbr. Kvæg og Faar. **Ramme,** 30 August Kvæg og Faar. **Ringkjøbing,** Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 15 Febr. Heste; 28 April Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 28 Juli Kvæg og Faar; 10 Oktbr. Kvæg, Faar og Heste. **Skjern,** 18 Marts og 29 Juli Heste. **Struer,** 4 Maj Kreaturer; 5 Novbr. Kvæg og Faar. **Tarm,** 2 Maj Kreaturer; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thim,** 14 Novbr. Kvæg og Faar. **Ulfkjær,** 27 April Kreaturer; 31 Aug Heste, Kvæg og Faar; 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Videbæk,** 25 Juni Kreaturer; 22 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vinderup,** 3 Maj Kreaturer; 5 Oktbr. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Molle, 20 April Kreaturer; 10 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ansager,** 7 Maj Kreaturer; 22 Novbr. Kvæg og Faar. **Bække,** 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Esbjerg,** Torvedag hver Lørdag; hver Fredag fra Nytaar til første Fredag i Juli og fra sidste Fredag i Oktbr. til Nytaar Marked med Kreaturer (hvis Helligdag, da den foregaaende

Søgnedag). **Foldingbro,** 30 April og 18 Maj Kreaturer; 20 Oktbr. Kvæg og Faar. **Grindsted,** 18 Juni Kreaturer; 10 Septbr. Kvæg og Faar. **Holsted,** 14 Jan. Heste og Kvæg; 12 April Kreaturer; 16 Novbr. Kvæg og Faar. **Ribe,** Torvedag hver Lørdag; 17 Febr. og 12 Marts Heste og Kvæg; 19 og 26 April, 3, 10 og 17 Maj Kreaturer; 13 Juni og 2 August Heste, Kvæg og Faar; 3 Septbr. Kvæg og Heste; 4 Oktbr. Kvæg, Faar og Føl; 11, 18 og 25 Oktbr. samt 1 og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Vamdrup,** 9 Maj Heste og Kvæg; 22 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Varde,** Torvedag hver Torsdag; 16 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 29 Marts, 25 April og 9 Maj Kreaturer; 11 Juni, 1 August, 15 og 16 Septbr. samt 12 og 13 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 23 Novbr. Kvæg og Faar. **Vejen,** 27 April Kreaturer; 20 Juni Heste og Kvæg; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Vorbasse,** 4 April Kreaturer; 3 August Kvæg og Faar. **Vigod,** 23 April Kreaturer; 26 Oktbr. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kvægmarkeder i Hertugdømmerne. (K betyder Kvæg, H betyder Heste).

Slesvig.

Aabenraa, 22 Febr., 8 Marts, 27 April, 4 Maj, 20 Juli, 4 og 18 Okt. og 16 Dec. K. **Bollerslev,** 29 Apr. og 6 Okt. K. **Broager,** 17 Maj og 3 Nov. K. **Fjolde,** 14 Apr. og 13 Sept. K. **Flensborg,** 7 Febr., 15 Marts, 1, 13, 15, 22 og 29 April, hv. Fred. i Maj, 14 Juli, 12 Sept., 21 (2) og 27 Okt., 3 og 10 Nov. K. **Frederiksstad,** 21 Juli, 3 Okt. K. og 5 Okt. H. **Gram,** 11 Maj og 21 Okt. K. **Hadersley,** 8 Jan. og hver Mandag fra 21 Febr. til 20 Juni (hvis Helligd. Tirsdag), og fra 19 Septbr. til 14 Nov. K. **Hanved,** 3 Maj og 29 Septbr. K. **Husum,** hver Torsdag fra 1 Adv. til Hansd. (dog ikke Helligdag), og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsd. samt 26 Jan., 28 Marts, 18 Maj, 27 Juni, 19 Sept. og 15 Nov. K.; fra 28 Juni til Adv. hver Onsdag K. **Kliplev,** 12 Apr. og 9 Sept. K. **Langhorn,** 30 April og 19 Aug. K. **Løk,** hver Tirsdag fra 22 Febr. til 19 Juli, 16 Maj, 29 Aug., 12 Sept., 3, 10, 18, 24 og 31 Okt., 8, 14, 21 og 28 Nov., 5, 12, 19 Dec. K. **Løgumkloster,** 8 og 22 Marts, 21 Apr., 5 Maj, 15 Juni, 19 Juli, 16 Aug. og 6 Okt. K. **Nybøl,** 24 Jan., 25 Apr., 2 Maj, 18 Juni, 17 Okt. og 7 Nov. K. **Skjærbæk,** 27 Apr. og 19 Okt. K. **Slesvig,** 10 Jan., 9 Marts, 12, 19 og 26 Apr., 3 og 10 Maj, 5 Sept. (2), 21 og 28 Okt. og 4 Nov. K. **Sonderbrarup,** 28 Apr., 1 Aug (2) og 14 Okt. K. **Tostlund,** 28 Apr. og 26 Okt. K. **Tonder,** hver Fredag fra 25 Febr. til 27 Maj og fra 1 Juli t. 16 Dec., samt 7 Jan., 4 Aug., 6 og 22 Sept. K. **Tonning,** hver Onsdag fra 29 Juni t. 9 Nov., 19 Aug., 8 Sept., 17, 24, 31 Okt. og 7 Nov. K.

Holsten.

Altona, hver Mandag, Onsdag og Fredag K. **Elmshorn,** 30 Sept. H; 1 Nov. K. **Heide,** 15 Febr. H; 26 April K.; 5 Juli (2) H; 24 Sept. K; 29 Dec. H. **Itzehoe,** 10 Marts og 1 Sept. H; 16 Apr., 7 Sept. og 28 Okt. K. **Kiel** 2 Marts, 6 Juli og 12 Okt. H; 26 Apr. og hver Torsd. fra 21 Juli til 10 Nov. K. **Neumünster,** 28 Apr., 19 Aug. og 20 Okt. HK. **Oldesloe,** 1 April, 17 Juni og 23 Sept. HK. **Wandsbeck,** 18 Apr., 6 Juni, 29 Aug. og 10 Okt. HK.; hver Torsdag HK. (hvis Helligd. Onsdag). **Wedel,** 14 April, 25 Maj og 26 Okt. K.

111te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Om Kartoflen og dens Dyrkning.

Til Danmark skal Kartoflen være kommen første Gang 1719 med nogle indvandrede Franskmænd, der bosatte sig i Fredericia; men selv et Hundrede Aar senere havde den ikke vundet stor Udbredelse, idet den endnu kun var almindelig i Haver, og det er altsaa først i de sidste 60—70 Aar, at Kartoffelavlen rigtig har vundet Fremgang her i Landet. Omkring 1880 optoges der til Kartoffelavl efter „Landbrugsordbogen" 76,600 Tdr. Land eller 3,5 pCt. af det besaaede Areal og $4^1/_2$ Gange det af de andre Rodfrugter optagne Areal. I 1888 var Arealet efter „Landmandsbogen" steget til 94,700 Tdr. Land.

Kartoflens Næringsværdi beror paa dens Indhold af Tørstof. Af Tørstoffet er igen Størsteparten (75—80 pCt.) Stivelse. Tørstofprocenten varierer i høj Grad lige fra 15 til over 30, og Reglen er her den, at jo mere tidligmoden Sorten er, des mindre Tørstof indeholder den, og des mindre Udbytte giver den, ligesom den ogsaa i Reglen temmelig let angribes af Sygdom; jo mere sildigmoden derimod Sorten er, des mere Tørstof indeholder den, og des mere Udbytte giver den, og den er oftest fri for Sygdom. Fra denne Regel er naturligvis Undtagelser, men det er neppe mange. Skulle Kartoflerne saaledes benyttes til Foder eller til Fabrikation af Brændevin eller Stivelse, kommer det an paa, hvor mange Centner Tørstof der kan avles pr. Td. Land, medens dette ikke er det afgørende, hvor Talen er om Spisekartofler, da de vigtigste Egenskaber her blive Velsmag, en smuk, jevn Form, samt at de holde sig passende faste under Kogningen og ere fri for Sygdom. Mange Landmænd mene vel, at naar de have 100 Tdr. Kartofler at fodre op, er det temmelig ligegyldigt, hvilken Sort det er, men dette er en stor Misforstaaelse, idet 50 Tdr. af en Sort næsten kan have samme Værdi som 100 Tdr. af en anden til Foder. I Industrien er man mere klar over dette Forhold; her analyseres Kartoflerne ved Modtagelsen, og enten betales de saa efter Tørstofprocent, eller man nægter at modtage lavprocentige Sorter.

Kartoflerne kunne deles i tre Grupper efter Tidlighed, Ydeevne og den Brug, hvortil de særligt egne dem.

1) Fine tidligmodne Spisekartofler ere f. Eks. Afkebladet, Snefluge, Hammerschmidt, Æggeblomme, Sovereign o. a.; de modnes fra sidst i Juni til midt i August, give lille Udbytte, indeholde lidt Tørstof og angribes temmelig let af Sygdom. De maa nærmest henregnes til Havekartofler og betale ikke Dyrkning i Marken, medmindre de kunne sælges til høj Pris til fine Byhusholdninger.

2) Grovere tidlige eller halvsildige Kartofler saasom Tidlig og Sildig Rosen, der begge ere tidlige og næsten fuldstændig

ens, Magnum Bonum, Champion, Skotsk Kartoffel, Gl. rød Hedekartoffel og Richters Imperator, hvilken sidste dog er mer end halvsildig. De her nævnte Sorter ere de eneste, der have nogen Udbredelse i Danmark, og de ere af højst forskellig Værdi. Den Sort, der for 20—30 Aar siden næsten var eneraadende her, er Gl. rød Hedekartoffel; den regnes i Jylland for en udmærket Spisekartoffel og gav ogsaa tidligere godt Udbytte samt holdt sig godt, men i de senere Aar klages der alle Vegne over, at den gaar helt tilbage baade i Ydeevne og Modstandskraft mod Sygdom, og den fortrænges mere og mere af Magnum Bonum, der i Øjeblikket er den mest dyrkede Sort og særdeles yndet, da den er en god Spisekartoffel og næsten helt fri for Sygdom. I Ydeevne og Tørstofindhold kan den kun faa Karakteren Middel, og det betaler sig derfor næppe at dyrke den som Foder- eller Brænderikartoffel. Hertil er Richters Imperator langt bedre, da den giver stort Udbytte og har et højt Tørstofindhold, men den er en mindre god Spisekartoffel. Champion og Skotsk Kartoffel ligne hinanden i meget og staa vist i alle Henseender under Magnum Bonum og Richters Imperator, og ere derfor ikke særlig at anbefale. Det samme gælder om Rosenkartoflerne; de have den Fordel, at de ere meget tidlige og give et betydeligt Udbytte, men de ere vandede og løse i Kødet, som Følge heraf daarlige Spisekartofler og særdeles slemme til at raadne.

3) Sildigmodne Kartofler. Heraf kan nævnes: Athene, Simson, Rigskansler, Blaa Kæmpe, Fürst von Lippe, Frigga, Phøbus, Andersen, Germania o. a. De modnes alle sidst i September eller ofte først langt hen i Oktober, give i Reglen meget stort Udbytte og ere oftest helt fri for Sygdom. De have for det meste et højt Tørstofindhold, Rigskansler, Simson og Frigga endog indtil 30 pCt. eller derover, men kun faa af dem ere gode Spisekartofler, da de koge for meget ud. Athene skal dog være en god Spisekartoffel. Udelukkende til Foderbrug er Blaa Kæmpe særdeles at anbefale; den giver meget stort Udbytte og har kun faa men meget store Knolde ved hver Top, hvorfor den er i høj Grad let at tage op, hvad jo kan have ikke ringe Betydning paa store Arealer.

Ved Kartoflernes Dyrkning ere følgende Hensyn at tage:

1) At der gives Jorden, hvor den ikke af Naturen holder sig løs og porøs, en dyb og energisk Behandling samt at den under hele Væksten holdes løs og smuldret til saa stor en Dybde som muligt. Den dybe Behandling er gunstig baade paa vaad og tør Jord. Den gør Fugtigheden i vaad Jord mindre skadelig, ved at denne trænger ned til større Dybde og fordeles over en større Masse, og i tør Jord sætter den dybe Behandling Kartoflen i Stand til at sende sine Rødder dybere ned. Ved at holde Jorden løs under hele Vækstperioden bliver det let for Kartoflen at sende Rankerne vidt omkring, hvorved der udvikles baade flere og større Knolde.

2) At Jorden til Kartofler er i god Gødningskraft. En Kartoffelafgrøde paa 125 Tdr. Land forbruger af Kvælstof ca. 100 ℔, af Fosforsyre ca. 46 ℔ og af Kali ca. 160 ℔. Et Læs god og velopbevaret Staldgødning paa 1500 ℔ indeholder omtrent 7 ℔ Kvælstof, 4 ℔ Fosforsyre og 7 ℔ Kali; der maa da tilføres 14 à 15 Læs for at dække Forbruget, og endda kommer der til at mangle Kali, hvad vel ikke betyder saa stort paa lerede Jorder, da de af Naturen indeholde en Del Kali*),

*) Forsøg udførte dels af Kjøbenhavns Amts Landboforening, dels af de fynske Sukkerfabriker tyde dog paa, at Roer og Kartofler ogsaa paa stærk Jord godt kunne betale en endog ret betydelig Tilførsel af Kali.

medens Sandjord intet indeholder, og her bør gives Tilskud af Kali enten i Form af Kainit eller Aske, hvilken sidste indeholder meget Kali og næsten intet andet. Det er da ogsaa en bekendt Sag i Vestjyllands lette Egne, at Aske er en god Kartoffelgødning. Derimod er det en almindelig udbredt Mening, at Kartofler kun behøve lidt Gødning, og at de andre Afgrøder først maa tilfredsstilles. Dette beror paa Kartoflens Evne til at pine den sidste Rest af Næring ud af Jorden, hvorfor den selv paa meget mager Jord dog kan give en lille Afgrøde, men det lønner sig godt at give den rigelig Gødning. Den i alt Fald tidligere almindelige Maade at „klatgøde" til Kartoflerne er uheldig, thi for det første faa Kartoflerne herved kun en Ubetydelighed af Gødning, 3 à 4 Læs pr. Td. Land, og for det andet lægger man netop Gødningen, hvor den mindst behøves; Kartoflen breder sine Rødder visteformigt ud til alle Sider til en Dybde af indtil $^1/_2$ Alen, den mindste Mængde Rødder findes lige under Lægge-kartoflen, men her lægger man netop Gødningsklatten, hvorved Rødderne tvinges til at samle sig i et lille Bundt, hvilket nødvendigvis maa give en ringe og unormal Udvikling.

3) At Lægning og Hypning sker med Omhyggelighed. Hvor der lægges efter Plov, maa Kartoflerne ikke lægges paa Furens Bund, thi saa træde Hestene dem itu eller sparke dem sammen, saa Afstanden bliver uensartet, og hvis Jorden ikke i Forvejen er løsnet dybere ned, er det højst uheldigt for Kartoflerne at ligge paa den haarde Bund, hvor de vanskeligt kunne slaa Rødder. De maa stikkes fast ind i den løst opkastede Fure med ligestor Afstand. En anden fuldt saa god Maade er efter Jordens fuldstændige Bearbejdning at kamme den op med 1 Alens Afstand, lægge Kartoflerne i Rillerne og jævne med en Letharve. Saasnart Kartoflerne begynde at spire, kløves Resten af Kammen ud over dem, hvorved de dækkes yderligere med Jord. Den bedste men ogsaa den mødsommeligste Læggemaade er Lægning efter Spade. Efter at Jorden er færdigbehandlet og glattromlet, rilles op paa langs og tværs med en Markør med 24" Afstand paa langs og 10 à 12" paa tværs. Arbejderne sammenstilles to og to, hvoraf den ene med en lille Spade graver et 4—5" dybt Hul i hver Skæring, og heri lægger den anden en Kartoffel med Topenden opad; Jorden fra det næste Hul dækkes paa den lagte Kartoffel o. s. fr. Dette Arbejde kan med øvede Folk gaa rask fra Haanden, og herved opnaas den bedst mulige Læguing, og den fuldstændige Regelmæssighed giver fuld Frihed til at behandle Jorden mellem Rækkerne under Væksten.

Læggekartoflerne maa være ensartet store og af Mellemstørrelse. Det lønner sig ikke at lægge de allermindste Knolde. De give alt for lille et Udbytte, og mange af dem spire slet ikke. De allerstørste Knolde give vel i Almindelighed det største Udbytte, men det store Kvantum Læggekartofler bliver næppe dækket af Merudbyttet. Der bør lægges fra 8 til 12 à 15 Tdr. pr. Td. Land, 8 Tdr. af de smaa tidlige og mindst 12, men helst 15 af de store sildige Foderkartofler.

Kartoflernes bedste Læggetid er omkring 1ste Maj. De kunne godt lægges tidligere; det har den Fordel, at saa er Arbejdet gjort, men for Spiringen nytter det ikke noget, da de først kunne spire, naar Jorden har naaet en Temperatur af mindst 10^0 C., og denne naas i Reglen først lidt ind i Maj. Man ser da ogsaa til Stadighed, at enten Kartoflerne lægges 1ste April eller 1ste Maj, komme de omtrent lige tidligt op.

Lige før Kartoflerne skulle til at bryde gennem Jorden, maa denne harves grundigt med Letharve. Herved løsnes Overfladen, hvorved Spirerne lettere bryde igennem, og fremspiret Frøukrudt ødelægges. Naar Toppen er kommen helt frem, bør Jorden, hvis den er uren, hestehakkes

mellem Rækkerne. Naar Toppen er 9 à 12″ høj, foretages Hypningen. En Hypning er nok, men denne maa udføres grundigt. Hypningens Nytte er en dobbelt; for det første at lægge Jord op om Stænglerne, saa Rankerne faa rigelig Plads til at brede sig, herved ville de udvikle flere og større Knolde. For det andet at beskytte mod Kartoffelsygen. Denne findes, selv om Kartoflerne ere velsorterede, altid i enkelte Læggekartofler. Herfra vokser den med Spiren op over Jorden, og udvikler sig i Bladene, paa hvis Underside den danner en Mængde Sporer. Disse flyve let med Vinden og kunne fra en enkelt Top i en Fart forplante sig over hele Marken, hvorved Toppen i Tilfælde af gunstigt Vejr (Fugtighed og Varme) i faa Dage ganske kan visne. Sker dette længe før Knoldenes Vækst er afsluttet, ophører den hermed, og Kartoflerne blive af mindre god Kvalitet. Sker det derimod først efter Vækstens Afslutning, skader det ikke Knoldene, naar blot ikke Sporerne trænge ned til dem, og det er herimod, Hypningen skal beskytte. Det er følgelig rigtigt at sætte Jorden op i en ganske skarp Kam om Toppen, saa at Regnvandet, der fører Sporerne med sig, løber ned i Rillerne. Man ser dog ikke sjældent, at Kartoflerne vel ere hyppede, men Jorden ligger i en Vold paa hver sin Side af Toppen, som slet ingen Jord har om sig. En saadan Hypning er meget værre end slet ingen, idet her er lavet en Rende netop hvor alle Toppene staa, hvori Vandet med Sporerne nødvendigvis maa samle sig, og hvorfra Sporerne nok skulle finde Vej ned til Knoldene. Det er vel sandt, at Kartoffelsorternes Modstandskraft mod Sygdom er højst forskellig, men man kan ved en god Hypning næsten helt bevare selv de mest modtagelige Sorter, saalænge de sidde i Jorden.

Kartoffelhøsten falder fra Slutningen af Juli til sidst i Oktober, eftersom der er lagt tidlige eller sildige Sorter. Modningen kendes paa, at Toppen fuldstændig visner, og samtidig lade de enkelte Knolde sig let løsne fra Moderplanten. Kartofler, der skulle opbevares til Vinterbrug, bør ikke optages, før det er nødvendigt af Hensyn til Vejret eller Jordens Benyttelse til anden Afgrøde. De bør under alle Omstændigheder, saavidt muligt, optages og nedkules i tørt Vejr.

Forsøgsstationen ved Lyngby, den 21. Juni 1897.

S. N. Lunde.

Om Tuberkulose.

Meddelt af den almindelige danske Lægeforening.

A. Tuberkulosen er en Sygdom, som meget hyppig angriber saavel Dyr som Mennesker. Den er smitsom, og Smitstoffet er Tuberkelbacillen, en Svampform saa lille, at den kun kan opdages ved Hjælp af de allerstærkeste Forstørrelsesglas. Naar dette Smitstof kommer ind i Legemet, kan det sætte sig fast et eller andet Sted og giver da her Anledning til en sygelig Tilstand. Sygdommen kan under heldige Forhold begrænses til dette først angrebne, lille Parti af Legemet, men Tuberkelbacillerne kunne ogsaa formere sig stærkt i Legemet, optages i dets Vædsker, spredes med disse og ved de Giftstoffer, som de danne, gøre hele Legemet sygt. Hos Voksne har Sygdommen navnlig Tilbøjelighed til at angribe Lungerne og er vel bekendt under Navn af Brystsyge, Lungesvindsot, Tæring; denne kan udvikle sig hurtig (galoperende Svindsot) eller meget snigende, hvilket sidste er det almindeligste. Hos Børn angriber den som oftest andre Dele af Legemet, og de fleste af de sygelige Tilstande, som gaa under Navn af Kirtelsyge, ere af tuberkuløs Natur.

B. Hvorfra komme Tuberkelbacillerne?

Fra brystsyge Menneskers Opspyt og fra tuberkuløse Køers Mælk stamme vistnok de fleste af de Tuberkelbaciller, af hvilke Mennesket smittes.

1. Et enkelt brystsygt Menneske kan, naar hans Sygdom er stærkere udviklet, paa en Dag opbringe Millioner af Tuberkelbaciller med sin Hoste. Naar Opspyttet tørrer ind til Støv, kan dette og hermed altsaa Masser af Tuberkelbaciller, hvis Smitteevne i Reglen ikke er formindsket ved den kortvarige Indtørring, let hvirvles op i Luften og med Indaandingen trænge ind i Menneskers Næse, Svælg eller Lunger. Derimod er der ingen Fare for Smitte ved den Syges Udaandingsluft, Sved eller andre Uddunstninger.

2. Det er jo bekendt, hvor almindelig Tuberkulosen er hos Kvæget, men heldigvis findes der ikke Tuberkelbaciller i enhver tuberkuløs Kos Mælk. Selv ved en ret betydelig Tuberkulose i Indvoldene findes Tuberkelbacillerne ikke ofte og kun i ringe Mængde i Mælken; men naar Tuberkulosen har sit Sæde i Koens Yver, hvilket ikke er ganske sjældent, da indeholder Mælken selv i Sygdommens Begyndelse ofte Tuberkelbaciller i store Mængder, skønt Dyret paa dette Tidspunkt har et fuldstændigt sundt Udseende. Hvis man derfor vil være sikker paa at faa Mælk fra sunde Dyr, maa disse stilles under en Dyrlæges Kontrol.

Ogsaa i Kødet af tuberkuløse Dyr kan der findes Tuberkelbaciller, om det end er sjældent. Oftest findes de i Ko- og Svinekød, da Tuberkulosen er hyppigst hos disse Dyr. Hos Hesten og flere andre Husdyr, f. Eks. Faar og Geder, er Sygdommen sjældnere.

3. Som andre, mindre hyppige Smittekilder skal nævnes: tuberkuløse Menneskers Tarmudtømmelser, hvor Tuberkelbacillerne kunne stamme dels fra tuberkuløse Tarmsaar, dels fra Opspyt, som den Syge har sunket, samt Materie stammende fra tuberkuløse Saar.

C. Hvad kan der gøres for at værne sig imod det tuberkuløse Smitstof?

1. Fremfor alt maa bryststyge Menneskers Opspyt uskadeliggøres; naar dette bliver gjort grundigt, kan man pleje og omgaas saadanne Syge uden Fare for Smitte.

De Bryststyge maa ikke, naar de ere inden Døre, spytte paa Steder, hvor Opspyttet kan tørre ind og blive til Støv; paa Gulvet, i Lommetørklædet o. s. v., hvorimod de bør spytte i Spyttekummer, Spytteglas eller lignende Kar, hvori Opspyttet kan holdes fugtigt. Ej heller bør den Syge af ovenfor nævnte Grund synke sit Opspyt. I Spyttekarrene bør der være Vand, hvortil der tilsættes Karbolsyre (1 Theskefuld Karbolsyre til 2 Spiseskefulde Vand). Karrenes Indhold maa daglig udtømmes i Retiraden eller nedgraves i Jorden, hvorefter Karrene maa renses i kogende Vand. Bedst er det at lade Spyttekarrene med deres Indhold koge i nogle Minutter i Vand, hvortil der er sat lidt Soda. Jagttages disse Regler ikke, kan Smitstoffet som ovenfor omtalt overføres til andre og desuden gjøre den, som har opspyttet det, mere syg derved, at det bringes tilbage i hans egne Lunger.

Spyttekummer bør anbringes alle Steder, hvor mange Mennesker samles: Kirker, Skolestuer, Forsamlingssale, Ventesale, Jernbanekupeer, Sporvogne, Kontorer, Værksteder, Trappegange o. s. v.

Paa Steder, hvor Spyttekummer ikke kunne benyttes, bør enhver Bryststyg være forsynet med et Spytteglas med paaskruet Metallaag, eller ogsaa de særlig hertil indrettede Dettweilerske Spytteflasker, som gaa i Handelen. I disse Glas bør der ogsaa være lidt Vand eller Karbolvand.

Imidlertid vil det let kunne hændes, selv for en samvittighedsfuld Patient, navnlig naar han er meget syg, at hans Opspyt kan blive hostet ud paa Gulv, Sengklæder eller Tøj. Derfor bør man undgaa at støve op i Sygeværelset; den daglige Fejning bør ske med vaadt Sand, eller hvor Gulvet, hvad der er heldigst, er oliemalet eller ferniseret, erstattes med Aftørring med en fugtig Klud, som senere lægges i kogende Vand. I Sygeværelset bør være saa faa polstrede Møbler, Tæpper o. s. v. som muligt, og jo oftere den Syges Sengklæder kunne udluftes, desto bedre. Sengetøj, Klæder og Værelset, hvori den Syge har ligget, bør grundigt desinficeres, før det benyttes af andre.

I det frie er det ikke nødvendigt at være fuldt saa forsigtig med Opspyttet, thi Sol og Lys dræbe Bacillerne i forholdsvis kort Tid.

2. Den tuberkelbacilholdige Mælk uskadeliggjøres ved Kogning eller ved Pasteurisering, det vil sige Opvarmning til 70° R. Den saaledes behandlede Mælk kan holde sig længe, naar man sørger for hurtig Afkøling samt omhyggelig Tildækning af den med Laag, og den har da næsten ingen kogt Smag. Smaabørn og svagelige Personer bør aldrig nyde raa Mælk.

Tuberkuløse Mødre bør det indtrængende fraraades at amme deres Børn saavel for Moderens som for Barnets Skyld.

Kød af Dyr, som ved Undersøgelse ikke ere befundne fuldstændig fri for Tuberkulose, bør grundig gennemsteges eller gennemkoges, saa at det helt igennem faar en graalig Farve. Saltning eller Røgning giver derimod ingen Sikkerhed.

3. Bryststyges Tarmudtømmelser bør helst blandes med Karbolvand, hurtigst mulig fjernes fra Værelset og kommes i Retiraden.

Forbindsager med Materie fra tuberkuløse Saar brændes.

Det bør endelig fremhæves, at de kraftige Bestræbelser, der i de senere Aar udfoldes her i Landet for at bekæmpe Tuberkulosen blandt

Hornkvæget, naturligvis ogsaa er af den største Betydning for Menneskets Sundhed, da Smitstoffet som anført kan overføres fra Dyr til Mennesker.

Men Mennesket kan ogsaa smitte Dyrene, og derfor bør brystsyge Mennesker aldrig benyttes som Røgtere eller Malkepiger.

D. Ere alle Mennesker lige modtagelige for det tuberkuløse Smitstof?

Nej, nogle ere mere modtagelige, andre mindre. Saaledes synes Personer, der stamme fra Slægter, i hvilke Tuberkulose forekomme hyppigt, at have en større Modtagelighed for Sygdommen. Det samme gælder om Mennesker, der ere svækkede af en eller anden Aarsag: Sorg, Overanstrengelse og Sygdom, saasom langvarige Fordøjelsesforstyrrelser, Mæslinger, Kighoste, Sukkersyge, dernæst Drikfældighed, daarlig Bolig uden tilstrækkelig Luft og Lys, daarlig Føde, Urenlighed, stillesiddende Liv o. s. v.

Som Følge heraf have vi dog ofte i vor Magt ogsaa at modarbejde Modtageligheden for Tuberkelsmitten, navnlig ved Jagttagelsen af alt, hvad der kan styrke vort Legeme, og ved i det hele at leve efter fornuftige Sundhedsregler.

De Nyfødtes Øjenbetændelse.

Fra 1ste til 4de eller 5te Dag efter Fødselen angribes Nyfødtes Øjne ikke sjældent af en meget smitsom, for Synet særdeles farlig Sygdom. Den viser sig ved, at Øjenlaagene — især det øverste — blive røde, svulme, ofte i høj Grad. Der udflyder af Øjnene en Vædske, der i Begyndelsen er blakket, slimet, men hurtig kommer til at se ud som flødelignende Materie.

Det er absolut nødvendigt, at Lægen straks tilkaldes, saa snart de mindste Tegn til Sygdommen vise sig, da den hurtigt kan tiltage og bringe Synet i Fare.

Indtil Lægen kan komme til Stede, bør Behandlingen bestaa i den fuldstændigste og hyppigst mulige Fjernelse af Materie fra Øjnene.

Hertil udfordres: 1) Renset Vat*) (Sygevat, der altid bør findes i Huset, naar en Fødsel forestaar. 2) Kogt rent Vand.

Vandet koges godt og hældes derefter paa en vel udskyllet 3 Pægle-Flaske, der tilproppes med en Tot Sygevat. 3 à 4 G. daglig maa en saadan Flaske fyldes med frisk, kogt Vand.

Øjnene renses saaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over sit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet, imellem Laarene, for ved et let Tryk med disse at kunne holde Hovedet stille. En anden Person sidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der staar paa et Bord ved Siden, er der ophældt c $^1/_2$ Pægel af det kogte, men afkølede Vand. I dette har man forud — med vel rensede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel gennemfugtet 6—8 Totter Vat saa store som en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den

*) købes paa ethvert Apotek i Pakker à 25 Øre

ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe sine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venstre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjne ganske let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædske kommer da frem, og den opsuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenspalten. Den kastes derpaa i en ved Siden af staaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsstykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opsuge Vædsken, idet man ved smaa Træk og Bevægelser af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger faa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter samles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kastes i Ilden og brændes, ligesom Tallerkenen med Vandet renses og afvadskes. Plejerfken vadsker sine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renser sine Negle, helst med Neglebørste.

Dette gentages hvert 10de Minut, hver Gang med frisk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forstyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øje angrebet, maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det syge Øje nedad, for at Vædsken fra dette Øje ikke skal flyde over i det raske. Man maa forhindre Barnet fra med sine Hænder at kunne berøre sine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for sig selv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Brystvorter og deres Omgivelse omhyggeligt afvadskes med kogt Vand. Moderen maa med sine Hænder ikke berøre Barnets Ansigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsstykke, der jævnlig borttages, renses og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opstaar ved Smitte under Fødselen, kan dog ogsaa bibringes Barnet senere ved Omgivelsernes Berøring af Barnets Øjne med smitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør sørges for frisk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med sit Ansigt bortvendt fra Lyset.

G.

Nogle Vink om Frugthavers Anlæg og Pasning

af

A. Zeiner-Lassen.

Naar man vil anlægge en Frugthave, stor eller lille, er der enkelte Ting, man først maa iagttage, og da først og fremmest Behandling af Jorden paa den rette Maade, for at fremskaffe Betingelser for Frugttræernes Trivsel. Det første, man da i saa Henseende bør gjøre, er at undersøge Jorden paa bedste Maade for at komme til Klarhed om dens Beskaffenhed baade i det øverste c. $^1/_2$ Alen dybe Jordlag, som almindeligvis kaldes Madjorden, og i det nedenfor dette liggende Jordlag — Undergrunden. Det øverste Jordlag, Madjorden, kan man paa mange Maader forholdsvis let forbedre og forandre. Hvis den er uren og fuld af fleraarige Ukrudtsrødder, som Kvik, Tidsler etc., da maa den en hel Sommer forud for, at den indtages til Have, grundig renses saaledes, at Ukrudtsrødderne, paa samme Maade som Landmanden gjør det paa Brakmarken, udsættes for Solens og Luftens Indflydelse, hvorved de dræbes, ligesom man selvfølgelig ogsaa under den gjentagne Behandling af Jorden med Spade og Rive eller med Plov og Harve maa samle saa mange som muligt og ødelægge dem ved at brænde eller bortføre dem. Dernæst maa man sørge for at tilføre Næring, hvor saadan mangler.

Den sikreste og bedste Næring bliver altid og i alle forekommende Tilfælde Gjødning — Staldgjødning. Paa store og fastere Lerjorder er Hestegjødning nok saa god. Paa lettere Jorder er Kogjødning ubetinget at foretrække. Man kan selvfølgelig ogsaa bruge Kunstgjødning, hvor man ikke paa nogen Maade har Adgang til eller kan affe Staldgjødning, men denne kan som Helhed ikke betragtes som god til Grundforbedring, men kun som et senere Hjælpemiddel ved Træernes Dyrkning.

Hvis man er henvist til Anvendelse af Kunstgjødning, maa man ikke forsømme sammen med fosforsyre- og kvælstof-holdige Gjødninger at anvende Kaligjødning og som saadan bedst og billigst Kainit, som jo let faas i Handelen i god Kvalitet. Hvis Jorden, hvori der skal plantes, er kalkfattig, maa dette ændres ved Tilførsel af Kalk enten i Form af Mergel, som er det bedste, eller i Form af Kalkmel, Gjødningskalk eller lignende. Det kan absolut ikke tilraades at plante Frugttræer i Jord, der mangler

Kalk. De faa i saa Tilfælde altfor mange Sygdomme. Hele denne Grundforbedring af Madjorden baade ved Bearbejdning og ved Paaførsel udføres et Aar forud for Jordens Tilplantning med Frugttræer.

Medens Madjorden er forholdsvis let at forbedre, er dette ikke Tilfældet med den underliggende Jord. Man kan jo nok vende op og ned paa Jorden ved Kulegravning, saaledes som man især i tidligere Tider ofte har gjort det. Saa faar man jo til en vis Dybde den tidligere gode Madjord ned i Bunden og altsaa god Jord i Undergrunden. Dette kan imidlertid ikke tilraades og bruges heller ikke ret meget nu for Tiden. Det er nemlig altfor kostbart at forandre den Jord, man fra Undergrunden faar op i det øverste Jordlag, til Madjord, meget for trælbart i Forhold til det, der vindes ved, at den tidligere mere næringsholdige Madjord kom dybere ned. Det kan i det hele taget, hvor man vil plante Frugttræer, ikke betale sig at ofre store Summer og meget Arbejde paa Undergrundens Forbedring. Man maa her gaa andre Veje og plante Træer og Sorter, der egne sig for den forhaandenværende Jordbund. Man maa derfor inden Plantningen undersøge Undergrunden til en nogenlunde passende Dybde ved at grave Huller ned i den af 2 à 3 Alens Dybde. Man kan da i al Almindelighed gaa ud fra, at man paa den lettere og sandholdigere Jord kan plante Kirsebærtræer — sure og søde — og, hvor Jorden ikke er altfor grusholdig, tillige Pæretræer.

Hvor Jorden er muldet og ikke for stiv leret — helst hvad man kalder for mild, ikke for kold Jord — trives Æbletræet som Regel bedst, og hvor Jorden er forholdsvis fugtig, kan man plante Blommetræer. Paa meget stiv Lerjord trives tillige Pæretræer ret godt. Hvor Jorden er meget fugtig, hvor man i en Dybde af 1 à $1^1/_2$ Alen træffer Grundvand, kan det aldeles ikke nytte at plante Frugttræer.

Disse Regler gjælde i al Almindelighed, altsaa ogsaa hvor man ved Anlæg af en Frugthave finder flere Slags forskjellig Jord paa det samme Jordstykke. De forskjellige Slags Frugttræer, Pære-, Æble-, Kirsebær- og Blommetræer, fordeles da efter den forefundne forskjellige Jordbund.

Der er i de senere Aar en Bevægelse oppe for ad videnskabelig Vej at faa konstateret og præciseret disse Forhold, ikke alene for hele Arters Vedkommende, men ogsaa Vexelvirkningen mellem en enkelt Frugtsort f. Ex. Flaskeæblet og dens Forhold til Undergrunden. Naar bestemte Resultater her foreligge, vil man kunne faa endnu bestemtere Regler at gaa efter; dog tager man sjælden fejl ved at følge de ovenfor givne, der altid og til enhver Tid vil give en ret paalidelig Rettesnor for, hvad man bør plante. Man bør imidlertid her mærke sig, at disse almindelige Regler — for Pære- og Æbletræers Vedkommende — kun gjælde for en bestemt Art af disse — de saakaldte Vildstam-Frugttræer.

Det vil her være rettest at gjøre nogle Bemærkninger om Forskjellen

mellem disse og dem, man kalder Dværgfrugttræer. Som bekjendt formeres alle vore Frugttræer ved Forædling, Podning eller Okulation. Den Frugtsort, man forædler, bliver altid og i alle Tilfælde den samme, men den Vext, den som Træ fremtidig udvikler, dens Levedygtighed, Frugtbarhed etc. afhænger i høj Grad af den Plante, hvorpaa Forædlingen foretages. Naar denne er stærktvoxende, giver den ogsaa den Sort, der forædles paa den, en stærk Vext, giver den Evne til at udvikle sig til et stort og kraftigt Træ.

Saadanne Træer, hvoraf der tiltrækkes og plantes betydelige Mængder her i Landet, kaldes almindelig Vildstam-Frugttræer. De bære som oftest Frugt i en noget senere Alder med Undtagelse af enkelte meget frugtbare Sorter f. Ex. Cellini, Hawthornden og enkelte andre.

For at opnaa en tidligere Frugtbarhed, men tillige for at frembringe mindre Træer, der ere lettere at behandle og bære fuldkomnere Frugter, maa man forædle Frugttræer paa Planter, der have en svagere Vext, men fra den anden Side svækkes Træets Levedygtighed derved, idet saadanne Træer paa langt nær ikke blive saa gamle som de andre. Saadanne svagere voxende Træer kaldes med fælles Betegnelse Dværgtræer og ere i vor Tid et meget væsentligt Led i al god Frugttrædyrkning.

Disse Dværgtræer af Æble- og Pæretræer (for Kirsebær- og Blommetræernes Vedkommende har man ikke egentlige Dværgtræer) have alle den fælles Egenskab, at den vilde Stamme, hvorpaa de ere forædlede, skyder Rødder ud, saa langt den er dækket af Jorden. De skyde ikke Rødderne langt ned i de nedre Jordlag, men holde sig mere i Overfladen af Jorden. Det er derfor under visse Forhold lettere at skaffe disse Dværgfrugttræer en passende Jordbund end Vildstam-Frugttræer, idet de kunne nøjes med et Jordlag af c. 12 à 15 Tommers Dybde.

Hvor Jordbundsforholdene lægger særlige Vanskeligheder i Vejen; hvor der f. Ex. udelukkende findes Strandsand eller lignende, dér behøver man kun at forbedre de øverste 15" af Jordlaget ved Paaførsel af Ler, Mergel og Gjødning, og ved Anlæg af en Frugthave udelukkende plante Dværgtræer. Disse have imidlertid foruden denne Anvendelse tillige en stor Plads at udfylde ved Anlægget af enhver Frugthave, hvilket i det følgende nærmere skal klargøres.

Naar man ved Anlæg af en Frugthave har sørget for Jordens rette Bearbejdning og Istandsættelse, da maa man først foretage en passende Inddeling af Jordstykket. Jeg forudsætter, at det er indhegnet, og at der er plantet et Læbælte mod Øst, Nord og Vest for at skaffe Læ for altfor stærke Vinde. Det vil blive for vidtløftigt for mig her at omtale Anlæg af et saadant Læbælte. Jeg skal kun bemærke, at det ikke maa dannes af Popler, og at det maa ligge i en passende Afstand — c. 10 à 15 Alen fjernet — fra den første Række Frugttræer.

Det inddeles derpaa saaledes, at Frugttræerne komme til at staa i aldeles lige Rækker med en Afstand af 10 til 15 Alen mellem disse og mellem de enkelte Træer. Den mindste Afstand vælges for Frugttræsorter, som ikke voxe til ret store Træer, f. Ex. Syltekirsebær, enkelte Æblesorter som Cellini og Hawthornden osv. Den større Afstand er for Træer, der blive store og brede, f. Ex. Gravenstein, Ribston Pappin etc. Man kan da mellem Rækkerne af disse Frugttræer, som maa være Vildstam-Frugttræer, plante Dværgfrugttræer — 2 imellem hvert Vildstam-Frugttræ.

Naar man vil dyrke Frugtbuske — Ribs, Stikkelsbær etc. — da kan man i Stedet for Dværgtræer plante saadanne imellem Træerne. Man kan ogsaa til Plantningen udelukkende anvende Dværgfrugttræer. Disse plantes da med en Afstand af 3 à 4 Alen. Saa længe Træerne endnu ere unge og ikke tage hele Pladsen, kan man anvende Jorden imellem dem til Dyrkning af Køkkenurter, Jordbær og lignende.

Selve Valget af de Frugttræer, man anvender til denne Plantning, er af ikke ganske ringe Betydning. For det første bør disse være rationelt tiltrukne, være ligestammede, fejlfri, ikke behæftede med nogensomhelst Slags Sygdomme eller Anlæg dertil, have gode, buskede Rødder og ikke gjerne være over 3 Aar gamle. Det gjælder om, at de efter Omflytningen fra Planteskolen udvikle sig saa hurtigt og kraftigt som muligt, og at de fra Begyndelsen bære i sig Betingelsen for at udvikle sig sundt og normalt med Udsigt til at give et snarligt Udbytte af Frugt.

Dernæst er det af særdeles væsentlig Betydning, hvilke Frugtsorter man vælger til Plantningen. I denne Henseende er man her i Danmark gaaet aldeles planløst frem i en lang Række af Aar, og der er her i Landets forskjellige Egne plantet et Utal af forskjellige Sorter. Følgen heraf er, at Frugten, naar den om Efteraaret kommer frem paa Markedet, ikke har tilstrækkelig Værdi, idet der ikke kan fremskaffes større Partier af ensartede Varer, som med Fordel kunne afhændes udenfor Landets egne Grænser.

Man bør til Plantning kun vælge nogle ganske faa Sorter. Hvis man planter med det Formaal for Øje at producere Frugt til Salg, da bør man endda, hvor man ikke tilplanter større Arealer, maaske helst kun plante én Sort. En anden Sag er det selvfølgelig, hvor man planter Frugttræer med det Formaal at forsyne sig selv og sin egen Husholdning med Frugt. I saa Tilfælde gjælder det jo om at have Frugt paa saa lang en Tid af Aaret som muligt, og det er da nødvendigt at plante endel forskjellige Sorter, der bære Frugt med forskellig Modningstid.

Da der er let Adgang til at faa Oplysning om de forskjellige Frugtsorter og deres forskjellige Værdi — paa Øerne gjennem Østifternes Forening til Frugtavlens Fremme, i Jylland gjennem de talrige Plantnings-

foreninger — skal jeg ikke nævne noget Sort-Udvalg, især da et saadant tillige maatte henvise til de bedste Jordbunds- og øvrige klimatiske Forhold for hver enkelt Sorts Vedkommende, hvilket vilde fordre megen Plads.

En af de allervigtigste Ting er selve Plantningen af Frugttræerne. Der er, mig bekjendt, intet paa Frugttrædyrkningens Omraade, mod hvilket der syndes mere end mod dette Arbejdes rigtige Udførelse. Man graver ofte et lille Hul — saa lille og saa lidt dybt som vel muligt — og saa stopper man Rødderne derned, træder Jorden til, og saa skal det ulykkelige Træ trives og voxe frem. Saa opdager man i Løbet af de første Par Aar, at det staar og vantrives, at det angribes af Sygdomme etc. Ja! „saa maa det have været et daarligt Træ," siger man.

Ved al Plantning af Frugttræer maa man grave Huller ud i Jorden, som ere rigelig baade brede og dybe. Det gjælder først og fremmest om, at Træernes Rødder komme i samme Stilling, som de tidligere have indtaget. Efter at man med en skarp Kniv og et glat Snit, hvis Flade vender indad mod Træet, har beskaaret alle ved Opgravningen af Træet i Planteskolen beskadigede Rødder, sætter man Træet midt i det udgravede Hul. Hvis det er et Vildstamfrugttræ, sættes det saa dybt, som det har staaet forhen i Planteskolen. Dette kjendes paa, at Barken har en anden, noget lysere Farve, hvor Jorden tidligere har dækket over den. Hvis det er Dværgfrugttræer, da sættes de saa dybt, at det Sted, hvor Forædlingen begynder, kommer lige i Overskorpen af Jorden. I begge Tilfælde breder man Rødderne ligeligt til alle Sider og maa for Alting passe meget nøjagtigt paa, at Spidserne af Rødderne ikke komme til at vende op ad, men at de vende nedad eller i alle Tilfælde staa vandret ud, dog mere nedad end opad. Intet hæmmer Træets fremtidige Vext saa meget, som hvis Rødderne have været anbragte i en feil Stilling.

Under Plantningen tilføres den opkastede Jord lidt efter lidt, saaledes at den kommer godt ind imellem Rødderne, i hvilken Hensigt Træet ogsaa stadig rystes svagt med Haanden, medens Jordtilfyldningen foregaar. Efterat dette Arbejde er tilendebragt, trædes Jorden jævnt fast. Jo lettere og sandholdigere Jorden er, jo fastere maa den trædes.

Hvis Plantningen foregaar om Foraaret, giver man efter Plantningen en meget rigelig Vanding, som, hvis Arbejdet er godt udført, og hvis det er gode, sunde, unge Træer, man har plantet, ikke behøver at gjentages. Træernes Top — de Grene, der danne Kronen — lades ved denne Plantning urørte. Først Aaret efter Plantningen nedskæres om Foraaret, i Marts, Kronegrenene paa Æble- og Pæretræer til indtil $^1/_3$ af deres Længde, medens Kirsebærtræer lades aldeles urørte. Blommetræer kan man for stærkere voxende Sorters Vedkommende, som f. Ex. Victoriablomme, nedskære ligesom Æble- og Pæretræer. Svagere voxende Sorter lades i alle Tilfælde urørte.

Disse ere de Hovedarbejder, som ere at iagttage ved Frugthavers Anlæg og Frugttræers Plantning. Hvad den aarlige Pasning af saadanne Frugthaver angaar, da bestaar denne i en fortløbende Kjæde af Arbejder, som det paa en saa indskrænket Plads, som her er til Raadighed, vil være umuligt at give udførlig Omtale, og som derfor kun skal omtales i sine Hovedtræk.

Der er nu først den aarlige Beskæring. Denne staar for mange Mennesker som det allervanskeligste ved Frugttrædyrkningen, hvilket det imidlertid langtfra er. Naar man søger god Vejledning, hvad der ikke er vanskeligt at faa i vore Dage, gjennem ovennævnte Foreninger og gjennem populære skriftlige Vejledninger,*) da kan man i Løbet af et Par Aar erhverve sig et rimeligt Maal af Kundskaber i denne Retning.

Det Værste paa dette Omraade, med Hensyn til Frugttræbeskæring, er, at der med kortere eller længere Mellemrum opstaar store eller smaa Profeter, som bilde Folk ind, at de paa dette Omraade have fundet de Vises Sten, og som derved forvirre Folks Begreber, saa de hverken vide ud eller ind. Saa finder man paa, at der slet ikke skal beskæres, og saa finder man paa, at man skal kravle omkring i Frugttræerne med en Saks, naar Frugterne ere saa store som smaa Valdnødder, og klippe dem af, der ere for mange. Det gaar her som paa saa mange andre Omraader: den simple, rolige Middelvej er den bedste — i dette Tilfælde en besindig Beskæring og Udtynding af Træets Bladgrene og dets Frugtgrene fører bedst og sikrest til Maalet. Det, som det gjælder om, er at lære disse to Slags Grene at kjende fra hinanden. Deres Behandling læres da forholdsvis let.

Ja! og saa maa man selvfølgelig sørge for, at Frugttræerne have noget at leve af. Nu sulter man dem gladelig mange Steder og forlanger endda, at de skulle give god Frugt. Men Frugttræer maa selvfølgelig ligesom alle andre Kulturplanter have Gjødning med visse Mellemrum. Saa maa man iøvrigt med Kjærlighed og Agtpaagivenhed vaage over sine Frugttræer og de Frugter, der blive paa dem, samt skærme dem mod Sygdomme og Fjender.

„Naar Træer vi sætte
og vælge de rette;
naar vi om dem værne
og kjærlig beskærme,
da Bærret det røde,
da Frugten den søde
bli'er Arbejdets Løn."

---

*) En saadan „Beskæring af Æble- og Pæretræer, Kirsebær- og Blommetræer" af A. Zeiner-Lassen er kortfattet og letfattelig.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.	Drægtighedens Ende.			
	Hopper, 336 Dage.	Køer, 281 Dage.	Faar, 153 Dage.	Svin, 113 Dage.
1 Januar	2 Decbr	8 Oktober	2 Juni	23 April
8 —	9 —	15 —	9 —	30 —
15 —	16 —	22 —	16 —	7 Maj
22 —	23 —	29 —	23 —	14 —
29 —	30 —	5 Novbr.	30 —	21 —
5 Februar.....	6 Januar	12 —	7 Juli	28 —
12 —	13 —	19 —	14 —	4 Juni
19 —	20 —	26 —	21 —	11 —
26 —	27 —	3 Decbr.	28 —	18 —
5 Marts	3 Februar	10 —	4 August	25 —
12 —	10 —	17 —	11 —	2 Juli
19 —	17 —	24 —	18 —	9 —
26 —	24 —	31 —	25 —	16 —
2 April	3 Marts	7 Januar	1 Septbr.	23 —
9 —	10 —	14 —	8 —	30 —
16 —	17 —	21 —	15 —	6 August
23 —	24 —	28 —	22 —	13 —
30 —	31 —	4 Februar	29 —	20 —
7 Maj	7 April	11 —	6 Oktober	27 —
14 —	14 —	18 —	13 —	3 Septbr.
21 —	21 —	25 —	20 —	10 —
28 —	28 —	4 Marts	27 —	17 —
4 Juni	5 Maj	11 —	3 Novbr	24 —
11 —	12 —	18 —	10 —	1 Oktober
18 —	19 —	25 —	17 —	8 —
25 —	26 —	1 April	24 —	15 —
2 Juli	2 Juni	8 —	1 Decbr	22 —
9 —	9 —	15 —	8 —	29 —
16 —	16 —	22 —	15 —	5 Novbr.
23 —	23 —	29 —	22 —	12 —
30 —	30 —	6 Maj	29 —	19 —
6 August	7 Juli	13 —	5 Januar	26 —
13 —	14 —	20 —	12 —	3 Decbr.
20 —	21 —	27 —	19 —	10 —
27 —	23 —	3 Juni	26 —	17 —
3 Septbr	4 August	10 —	2 Februar	24 —
10 —	11 —	17 —	9 —	31 —
17 —	18 —	24 —	16 —	7 Januar
24 —	25 —	1 Juli	23 —	14 —
1 Oktober	1 Septbr	8 —	2 Marts	21 —
8 —	8 —	15 —	9 —	28 —
15 —	15 —	22 —	16 —	4 Februar
22 —	22 —	29 —	23 —	11 —
29 —	29 —	5 August	30 —	18 —
5 Novbr.	6 Oktober	12 —	6 April	25 —
12 —	13 —	19 —	13 —	4 Marts
19 —	20 —	26 —	20 —	11 —
26 —	27 —	2 Septbr.	27 —	18 —
3 Decbr	3 Novbr.	9 —	4 Maj	25 —
10 —	10 —	16 —	11 —	1 April
17 —	17 —	23 —	18 —	8 —
24 —	24 —	30 —	25 —	15 —

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Under almindelige Forhold bruge til Udrugning: Høns 21 Dage, Kalkuner, Gæs og Ænder 28 Dage, Perlehøns 25 Dage.

Ved Aarskiftet.

Digt af Peder R. Møller.

Med Tegning af

A. M. Gilbert-Jespersen.

Vi sidder i Kvæld omkring Bordet alle,
gammel og ung, som det sig kan falde,
Mænd og Kvinder, frygtsomme, kække,
Purpur og Pjalter i samme Række,

ſunde og ſyge, onde og gode;
alle forventningsfulde tilmode
ſidder vi rundt om Begærets Bord,
ſom ſtrækker ſig over den hele Jord.

Og ind træder Værten, det nye Aar,
mens Tidens Malmklokke Guldſlag ſlaar;
og hvert et Aaſyn er mod ham vendt,
hæftet paa ham hvert Øje ſpændt
driſtigt ſpørgende, eller i Smug
frittende, mens han breder ſin Dug.
Thi hver, ſom ſidder ved Bordet bænket,
har Sindet til tuſinde Ønſker lænket.

Og Værten breder ſin Dug og ſætter
paa Bordet mange forſkellige Retter:
Lykke og Glæde i Guld og Kryſtal,
Lerfade fulde af Sorger og Kval,
Smil og Taarer, Alvor og Gammen,
hver for ſig eller blandet tilſammen.
Ingen, uden han faar af Aaret
netop den Part, ſom er ham beſkaaret.

Men én Ret findes der mellem de mange,
ſom overgaar alle adſkillige Gange;
ſkjult den er for de fleſtes Blikke,
andre ſer den, men ænſer den ikke.
Den er en Skat, og hvo Skatten faar
rigeſt blir i det kommende Aar.

Thi Guld og Sølv eller andet Eje
kan ej den ſjældne Skat opveje;
der, hvor den fanges i Hjertet ind,
ſignes med Fred det higende Sind;
den ſkaber Smil under daglig Stræben,
den lægger Tak til Gud paa Læben,
Byrder den letter og ſtiller Savn —
— med Nøjſomhed nævnes Skattens Navn

Den Forste i Rækken.

Fortælling af Gustaf van Telje.
Med Tegninger af Carl H. S. Schmidt.

„Min Falk stiger højest, — se den flyver helt op over Taarnet!“ udbrød Frøken Else, idet hun i Borggaarden, med blussende Kinder og funklende Øjne, fulgte Dyrets Flugt.

„Det kan du takke Per Lavsen for,“ bemærkede hendes Fætter, Hr. Preben; „Hans er en Klodrian, vent, til jeg lader min stige til Vejrs, saa skal I faa at se, hvad den dur til.“

„Store Ord har vi nok af,“ brummede Fleming Parsberg.

Damerne og Herrerne lo, Falkedrengene saa til hverandre med et forstaaende Smil.

Paa Landevejen rejste sig en Støvsky; der hørtes Hovslag og Vaabenklirren.

„Det lader til, vi faar fremmede,“ bemærkede Fru Mette Parsberg og skyggede med Haanden for Solen.

Else spurgte ligegyldigt: „Hvem skulde det vel være?“

Slotsfogeden gned sin røde Næse og hviskede til Parsberg: „Gid det var saa vel, saa fik Naadigherren Anledning til at slaa Tappen af Vintønden,“ han puffede Hr. Fleming i Siden: „Hvad siger I til et Bæger af den gamle Malvasier, — hæ — hæ!“

Parsberg svarede leende: „Kjender jeg Ridder Mogens ret, er han Mand for at ta'e Spunsen af Tønden, selv om her ikke kommer Gjæster i Gaarde."

„Ja, — men Frøken Else ser skævt til sin Formynder, hver Gang han drikker sig en fuld god Rus."

„Hvad bryder han sig om det? Vi pokulerer jo lige lystigt."

Rytterne sprængte ind i Gaarden. De bageste af dem førte ved Tøjlen en Hest, paa hvilken der sad en bagbunden Svend. Hovedet var ubedækket, og ned over Panden laa det blonde, krusede Haar sammenfiltret af størknet Blod.

„Kast ham i Hundehullet!" kommanderede Føreren og traadte med en myndig Hilsen til de omstaaende op ad den brede Stentrappe.

„Var det det hele?" udbrød Slotsfogeden og vraltede hen til Taarnet, hvor Rytterne tumlede med Fangen.

De andre værdigede ham ikke et Øjekast, men fulgte under fortsat Munterhed med ind i Borgen. — Kun Frøken Else blev staaende og saa, hvorledes de løsnede den bundne, en statelig Yngling, — saa, hvor Rebet havde snæret hans Haandledde, — saa, at han ikke fortrak en Mine, — at Ansigtet var dødblegt, — Øjet fæstet mod Jorden, — og at der om de tæt sammenklemte Læber var et fast, viljestærkt Udtryk.

— — — — — — — — — — — — — —

Vinen fra Borgherrens Kjælder havde gjort sin Virkning. Rundt om Hr. Mogens gjæstfrie Bord saas Herrernes blussende Ansigter. Talen faldt djærvt, og Skjemten var ikke den fineste. Frøken Else lod desuagtet, som hun ikke forstod de Vink, som hendes Formynder med sit omtaagede Blik gav hende om at fjerne sig.

„Hvad er egentlig Eders Mening, Hr. Lensmand, med den Fange, I har ført mig paa Halsen?"

„At jeg vil vide, til hvem Brevskaberne var stilede, som den Slyngel sønderrev, inden vi fik ham fat."

„Kommer han fra Eders Avindsmand, Hr. Jørgen paa Ulvsvang?"

„Netop, og det undrer mig ikke, om Ærindet gjaldt Kongen; — som I vide, anklager Hr. Jørgen mig for

paa ulovlig Maade at have tilvendt mig Gaarden efter Kresten Pedersen."

Fleming Parsberg bemærkede spydig: „Det er godt, I har rent Brød i Ebers Pose, Hr. Lensmand; i saadanne Sager forstaar Kristian den Fjerde ingen Spøg; — husk, hvor ilde det gik Kristoffer Rosenkrantz, da han vilde bedrage Kresten Juels Enke."

Lensmanden rynkede de buskede Bryn og raabte hidsig: „Uagtet hver Tøddel i hans Anklage er Løgn, vil jeg nødig have rippet op i Arvesagen, Kresten Pedersen anbelangende." Han slog den knyttede Haand i Bordet. „Var det ikke, fordi jeg vilde have Vished om, hvor vidt Hr. Jørgen agter at drive sine Rænker, havde den Bondetamp af en Svend alt dinglet i Toppen af et Træ."

Slotsfogeden lallede hæst: „Saa jeg ikke helt fejl, bliver den Karls Tungebaand ikke let at løse."

Lensmanden svarede med et ondt Smil: „Det er altid et Forsøg værd . . . inden han for bestandig bringes til Tavshed."

Ridder Mogens indvendte gnavent: „Ærlig talt, Hr. Lensmand, — jeg har intet udestaaende med Hr. Jørgen, og havde hellere set, at I i et saadant Anliggende var reden min Port forbi." Han tømte sit Bæger og fortsatte med et Suk: „Nødig, — grumme nødig vil jeg paadrage mig vor gode Konges Unaade."

Lensmanden lo haanlig og stødte sit Bæger mod Borgherrens: „Lad I bare mig raade, saa skal ikke en Hund komme til at gø ad os for den Sags Skyld."

Det var Aften. Maanen gjorde af og til Forsøg paa at trænge igjennem de sorte Skyer, der dækkede Himlen. Alt var stille i Borgen.

Ene Frøken Else kunde ikke finde Hvile. Billedet af den fangne Yngling forjog hendes Søvn. Urolig vandrede hun op og ned i sit Værelse. Hver Gang hun spurgte sig selv: „Hvad angaar den fremmede Svend mig, — hvorfor overlader jeg ham ikke rolig til sin Skjæbne?" viste hans mandige Skikkelse med de forrevne Klæder, det

blege Aasyn og den blodige Pande sig for hende. Hun tænkte med Gru paa Lensmandens onde Anslag og harmedes over ikke i Tide at have henvendt sig til Ridder Mogens og bevæget ham til at løslade Fangen, der intet ondt havde gjort. Nu var det for silde — skulde der handles, maatte hun selv skride ind. Men Natten stundede til — hun stod hjælpeløs. Lene Kammerpige var den eneste, hun kunde hidkalde uden at gjøre Allarm. Men hvis det lykkedes at naa over i Taarnet, vilde saa Niels Vægter aabne Fængselet paa hendes Befaling? Det var tænkeligt — han vovede vel næppe at være opsætsig mod sin tilkommende Herskerinde.

Kurens langtrukne Tuden i Hornet afbrød Stilheden. Med hæs Røst forkyndte han: „Timeglasset er udrunden, Midnat stunder til!"

Else gjøs, — vilde hun gjøre noget, maatte det ske straks.

Tvende kvindelige Skikkelser traadte sagte ind i Riddersalen, svagt belyste af Maanen, der var ved at bryde frem mellem de drivende Skyer. Deres lette Fjed fulgtes af Gjenlydenes hvislende Suk. Midt i Salen standsede de som lamslaaede. Døren paa den modsatte Side drejede sig pibende paa Hængslerne.

En kort Skygge faldt gjennem Aabningen ind over det tavlede Gulv, fulgt af Lensmandens svære Skikkelse. Hans Gang var usikker; ved Synet af de tvende Kvinder vaklede han et Skridt tilbage, udstødende en drøj Ed: „Plager Fanden mig . . . ser jeg Spøgelser, eller . . ." han slingrede rask frem.

Flugt var umulig. Ingen vilde kunne høre deres Nødskrig. Frøken Else drog Sløret tættere om sig og søgte at bevare en fattet Holdning. Kammerpigen holdt sig tæt ind til hende. Maanen havde sejret, de stode nu i fuld Belysning.

Lensmanden stak sit røde, opdunstede Ansigt lige hen til Elses og rev med en raa Latter Sløret til Side: „Se, se, vi er paa natligt Eventyr! Jeg er til Tjeneste, hvis den naadige Frøken vil tage til Takke."

Else besvarede hans frække Blik med et haanligt Øjekast: „Er jeg paa Eventyr, som I behager at mene, da angaar det ikke Eder."

Han greb efter hende med et vammelsødt Smil. „Vær nu bare ikke saa knibsk! I ka' tro, jeg er inte . . . inte til at kimse ad."

Hun slog til hans Haand og pegede bydende mod Døren. „Bort herfra! I glemmer, hvo der har at byde paa Højstrup."

Lensmanden stirrede dumt, tørrede sin fugtige Pande og brummede: „Naa, naa, min skjønne! Forstaar I ikke Spøg . . . saa for mig gjerne" — han slog ud med Haanden, drejede sig leende om og ravede hen imod Døren, hvor han standsede og kysede paa Fingeren.

Ad mørke Gange naaede Kvinderne Taarnfløjen. Lene Kammerpige løftede Klinken paa den jernbeslagne Dør. En klam, muggen Luft slog dem i Møde, og Trækvinden truede med at slukke Lyset, som de med Møje havde faaet tændt.

„Havde vi bare taget Bertel Smed med," sukkede Lene.

„Det er lovlig sent, du kommer i Tanker om ham; nu maa vi handle paa egen Haand og ikke tabe Modet."

Den stejle Vindeltrappe syntes aldrig at ville faa Ende. Lene udstødte paa en Gang et Skrig og fo'r ind mod den skimlede Mur. Et Par store Rotter jog forbi dem. „Hu, hvor her er rædsomt! Skal vi ikke vende om?"

Niels Vægter vaagnede af et lille Blund, stirrede med plirende Øjne mod det sig nærmende Lys og rettede sig op, i den Formening, at det var Slotsfogden, der kom. Da han blev va'r, at det var tvende Kvindeskikkelser, faldt han paa Knæ og slog Kors for sig.

„Vi skræmmer nok Livet af dig," sagde Else smilende.

Ved at høre den velkjendte, klare Røst, kom Vægteren igjen paa Benene og opsamlede Nøglekuippet, som han i sin Forskrækkelse havde ladet falde. „Kors, hvordan er den naadige Frøken kommen herned . . . i dette Hul?"

„Bryd dig ikke om det, men luk hastig Fængselsdøren op!"

Han slog Hænderne mod Knæerne. „Du min Gud og Skaber! Naadigfrøkenen vil da ikke . . .?"

Hun stampede med Foden. „Ingen Snak! Gjør som jeg befaler . . . luk Døren op."

Han rystede nægtende paa Hovedet. „Slotsfogeden

har udtrykkelig forbudt mig at lukke op paa anden Befaling end Borgherrens og Lensmandens."

„Jeg tager Ansvaret paa mig."

„Vredes ikke, naadige Frøken . . . betænk den Straf, jeg udsætter mig for!"

„Betænk hellere selv, hvad du udsætter dig for ved at falde i Unaade hos mig — din tilkommende Herskerinde."

Niels Vægter vred sig som en Orm og trykkede Nøgleknippet ind til sig.

Der hørtes en dump Støj fraoven, som naar en Lem slaas haardt i Lene saa sig ræd omkring. Frøken Else greb Vægteren om Haandleddet: „Nøglerne, og det straxt! Hvis ikke, lover jeg ham, at han skal være jaget af Gaarde i Morgen før Sol gaar ned."

Niels Vægter faldt atter paa Knæ og stønnede: „Vær naadig . . . bring ikke en stakkels Mand som mig, med Kone og otte Børn, i Fortræd!"

Else sagde formildet: „Vær ikke halsstarrig! Aabn Døren, og til Eders sidste Stund skal I faa gode Dage paa Højstrup."

„Niels kløede sig betænkelig bag Øret: „Lensmanden . . ."

„Han har intet at sige her."

„Men Ridder Mogens — Slotsfogeden." Han sled i den lodne Kabuds og jamrede: „Aa, jeg elendige Stakkel!"

„Ikke elendige, naar du giver dig under min Beskyttelse, — du ved, jeg har Magten."

Vægteren famlede med skjælvende Haand ved Nøgleknippet og sukkede, idet han stak Nøglen i Laasen: „Den naadige Frøken vil ikke svigte mig."

„En ædelbaaren Dame bryder aldrig sit givne Løfte."

Foden gled i det tykke Morads, der dækkede Gulvet i det skumle Fangehul. Trods Lyset, Else holdt i Haanden, formaaede hendes Øje ikke at gjennemtrænge Rummet. Hun spejdede forgjæves, — da hørtes et dybt Suk. Hun holdt Lyset frem og saa den ulykkelige, der laa lænket til Muren. Han laa i en sammenbøjet Stilling og syntes at sove. Det ungdommelige, kraftig skaarne Ansigt var plettet af Blod og Vejsøle.

Hun strøg Haaret fra hans Pande og badede Tin-

dingerne med Vandet fra Stenkrukken, der var sat hen til ham. Ynglingen slog Øjnene op med et sløvt Blik. Else tog en lille Flaske frem af Tasken, der hang ved hendes Side, holdt den hen til hans Læber, støttede Hovedet og hjalp ham til at drikke.

Der gik en Trækning gjennem Fangen, han forsøgte at bevæge Haanden. Øjet stirrede vildt paa den slanke Kvinde, der stod foran ham, indhyllet i sit lange Slør. Hun veg uvilkaarlig tilbage.

„For Himlens Skyld," hviskede Lene, „løs ikke Lænkerne, — Vanviddet har grebet ham!"

Froken Else vinkede ad Niels Vægter, der var krøben hen i den mørkeste Krog. „Løs Fangen — men varsomt!"

Vægteren adlød nølende. Fangen rørte sig ikke af Pletten.

Else bøjede sig mod ham. „Rejs dig og følg os!"

Ynglingen saa stift hen for sig og bad sagte: „Gud give mig Kraft, saa jeg ikke forraader min Herre!"

Hun lagde Haanden blidt paa hans Aksel. „Du skal ikke mishandles; — jeg skjænker dig din Frihed."

Ynglingen sprang op med et Sæt og rystede Lænkerne af sig; dog saa han med et uroligt Blik hen til de trende, der tegnede sig utydelig i Halvmørket.

Det gik langsomt med at komme op; en efter en maatte de gaa.

Da de stode ved Udgangen var Døren smældet i Laas. Man raabte paa Niels Vægter og opdagede, at han ikke var med. Spændingen steg, — det var maaske ikke Blæsten, men Lensmanden, der havde smækket Døren i.

Dybt nede øjnedes et flakkende Lys. Vægteren havde sinket sig med at aflaase Fængslet, for at holde Flugten skjult saa længe som muligt. Endelig aandede de atter frit.

Taarnporten maatte undgaas; der stod Vagten. Ad de samme bugtede Gange, som de var komne ad før, sneg de sig over mod Riddersalen; fra Svalgangen vilde Flygtningen letteſt kunne slippe ubemærket ud af Borgen.

De havde den sidste lange Gang tilbage, da der hørtes Fodtrin, der dog hastig tabte sig i det fjerne. Lyset var brændt ned, og de maatte famle sig frem.

Ridderſalen var mørk, Maanen ſkjultes bag en ſort Sky. De haſtede over Salsgulvet hen imod Vinduet, der vendte ud imod Svalen, og var lige komne forbi Døren til Kavalerfløjen, da den gik op, og de hørte Lensmandens barſke Røſt:

„Her er forbandet mørkt, Ole! Vi kan jo knapt ſe et Skridt frem for os ved den elendige Praas."

„Jeg mente, Raadigherren var bedſt tjent med Lygten, naar vi kom over i Taarnet." Karlen vedblev: „Hvis vi tover lidt, kommer Maanen frem."

Frøken Elſe og hendes Ledſagere trykkede ſig tæt ind i Vindesfordybningen. Hun ſaa bævende mod Himlen; en af de ſorte Skyer tog til at lysne i Randen.

Lensmanden ſtampede med de ſømbeſlagne Støvler. „Fanden ſtaa længere her og gabe efter Maanen," brummede han og forlod Salen.

Maanen ſpredte Skyerne og kaſtede et blinkende Straalespil i Borggravens dybe Vand.

Ynglingen ſaa med et flammende Blik paa den ſtolte Frøken, der betragtede ham ſaa mildt og deltagende; dog — haſtig ſænkede han Øjet, bøjede ſig dybt og førte Sømmen af hendes Kjole til ſine Læber.

Lænet over Svalens Rand ſtirrede Elſe efter Flygtningen, der med lette, elaſtiſke Fjed ilede langs Muren hen til Graven. En væbnet Krigsknægt ſneg ſig frem fra Skyggen af Porten. Der hørtes et tungt Pladſk i Vandet, efterfulgt af et Geværſkud. — Saa blev alt dødsſtille.

Solſtraalerne faldt ſkraat ind ad de ſmaa Ruder i Højſtrups Fruerſtue og forhøjede Løden paa de røde Silketraade, ſom Frøken Elſe brugte ved ſin Væv. Den hvide Haand ſlog Traaden flittig ud og ind, men Tanken fulgte ikke Haandens Gjerning, den ſvømmede ud i et Drømmehav, ſpejlklart lyſende, urolig gjærende, mørkt og dræbende ſom Borggravens ſorte Dyb.

Hun var ſaa ung, Livet laa langt, uendelig langt foran hende. Hvad havde det vel at byde? Et Ægteſkab uden Kjærlighed, — ſaafremt hun adlød ſin Slægt og

forenede Fætter Prebens Jordegods med Højstrups Herligheder. — Hvilken glædeløs Tilværelse! — modtagende sin Husbond ved Hjemkomsten efter Jagten med samme kolde Smil som det, hvormed hun hilste de fremmede Gjæster, — høre Drikkebrødrene drive Gjæk med ham, der havde alt i Ord, intet i Gjerning; — sidde i Borgen de lange Vinteraftener og laane Øre til Ægteherrens usandfærdige Historier, indtil han sov ind ved Bægeret . . .

Else lod Haanden hvile. Hvorledes skulde den Mand være, som hun vilde skjænke sit Hjerte? Modig, klog og trofast skulde han være. Hans flammende Blik skulde tolke en Kjærlighed, der bar Evighedsspiren i sig, tiltrods for al menneskelig Skrøbelighed. Hendes Kinder blussede, Idealet tog Form og Liv; men Skikkelsen, der traadte levende frem for hendes Syn, bar hverken Ridderkappe eller Sværd ved Lænd. En forreven Kofte var Heltens Klædebon, den senestærke Arm hans hele Værge. Hun drog et Suk. Var han endnu blandt de levendes Tal, eller laa han i Borggravens Dyb? Dog, hvor kunde hun — en Ætling af Landets ældste Adel — ofre saa mange Tanker paa en fremmed Svend af ringe Byrd? Ynglingens Ungdom og Uskyld havde vakt hendes Medfølelse for en kort Stund; men dermed maatte ogsaa hans Saga være endt.

Hun slog Væven med fornyet Iver. En Arm lagde sig om hendes Liv.

Gjælder det tankefulde Udtryk mig, min smukke Brud?" spurgte Hr. Preben og forsøgte at kysse hende.

Hun afværgede rolig hans Tilnærmelse. „Jeg er ikke Eders Brud endnu, min gode Preben, og bliver det vist aldrig." —

„Bedste Frænke, spaa ikke saa ilde; om føje Tid vil Freden med Sverrig være sluttet; Ridder Mogens og jeg taler da med Kongen, og saa skal Jaordet drikkes paa Højstrup — med Sang og Klang."

Med stolte Forhaabninger havde man paa Borgen hørt om de kjække Søgutter, der under den alderstegne Konges Anførsel gave Fjenden det glatte Lag. Da Sejren i Listerdyb spurgtes paa Højstrup, lød der Beretninger om mere end een ringe Svend, der ved sit uforfærdede

Mod var bleven hævet i Adelstand. Blandt de tapreste nævnedes en vis Torben, der havde faaet Adelsbrev til Løn, fordi han med Fare for eget Liv reddede Kongens. Paa Kolbergerhejde, i det blodige Slag, havde han staaet paa „Trefoldigheden" i en Regn af Kugler, da Kongen haardt saaret styrtede om paa Dækket. Da saa Klædet var bundet om det blindede Øje og Fjerde Kristians Kommando atter lød gjennem Raaberen, var Torben paa ny blandt de forreste i Kampen, indtil den svenske Flaade i ynkelig Stand tyede ind i Kielerbugten.

Sneen faldt tæt og hvirvlede som hvide Blomster ned fra den blygraa Himmel. I Salen paa Højstrup døsede Ridder Mogens ved sit Vinbæger. Fru Mette Parsberg morede sig med at spaa i Kort. Frøken Else sad og saa til.

„Hvad siger Kortene?" spurgte Hr. Preben. Kommer vi med til Festen i Kongeborgen?"

Fru Mette trak Ruder Es og Spader Konge frem af Bunken. „Endnu er det ikke afgjort." Fruen grundede over Stillingen. Hun var belemret med en Klør Knægt og søgte at faa ham bragt til Side.

„Vi gjør vist bedst i," bemærkede hendes Husbond og tog Sæde ved Borgherren, „ikke at spidse vore Næser efter den Fæte, der gives for de Herrer, som nylig kjæmpede mandelig for Konge og Fædreland, medens vi laa hjemme paa den lade Side."

„I vilde da ikke," faldt Preben ind, „at Ridder Mogens, gammel og svag, som han er, skulde være draget i Leding?"

„Det just ikke; men I og jeg."

Preben udbrød krænket: „Hvem i Alverden skulde da have taget vare paa vore Borge og værnet om det svage Kjøn? Ingen har vist tørstet mere efter Vaabendaad end jeg; men —" tilføjede han med et Blik paa Frøken Else, „jeg kjendte min Pligt og holdt Stand."

Fru Mette blandede ærgerlig Kortene. „Det er for saa vidt temmelig ligegyldigt, om vi kommer med eller ej.

Ved slige Fester duster det mig altid vel stærkt af de borgerlige."

„Aa, Borgeren ved dog, hvor han har sin Plads," indvendte Preben. „Værre er det med disse nybagte Adelsfolk, der gjør Fordring paa at høre til Selskabet."

Fru Mette Parsberg lo spodsk. „De faar vente et Par Slægtled."

Preben vedblev: „Jeg fatter ikke, at de gider slikke sig op ved Hove."

Fru Mette tilføjede haanlig: „Som Hunde i et Spil Kegler."

„Det er dog ligefuldt dygtige Folk," sagde Hr. Fleming og skjænkede i sit Bæger.

„Ja," indrømmede Preben, „naar de bare vilde blive paa deres eget Felt."

Fleming Parsberg tog et dybt Drag af Bægeret og sagde sindig: „Kongen har jo nu en Gang givet dem Adelsrettigheder."

Preben drog medlidende paa Akslen. „Men Stamtavlen?"

Frøken Else saa ud paa den faldende Sne og ytrede — som hen for sig selv —: „Enhver Adelsslægt regner dog sin Storhed fra Stamfaderen, der ved eget Mod og Snille svang sig op til at staa som den første i Rækken."

Kjøbenhavns Slot sendte et lysende Skjær langt ud i den mørke Nat. I de festlige Sale søgte man for en Aften at glemme Sorgen over de ydmygende Fredsvilkaar, som Kristian den Fjerde havde maattet underskrive i Brømsebro. De høje Spejle i de brede, gyldne Rammer gjengav muntre Ansigter, kostbare Dragter og straalende Juveler.

Paa en Fløjels-Forhøjning knejsede Kongens Sviger-datter, Sofie Amalie. Den hvide, blomstrede Silkebrokades-kjole struttede i stive Folder, det nedringede Liv sad stramt, og Haaret funklede af Diamanter. Hun bevægede den pragtfulde Vifte langsomt frem og tilbage, medens hun med en hovmodig Mine betragtede de dansende.

Kongen, der sad ved Siden af hende, bemærkede op-

rømt: „Ingen kan fortænke Hr. Korfitz i, at han beundrer sin Gemalinde, — hvor er hun smuk, og hvilket sprudlende Liv!"

Sofie Amalie lukkede heftig Viften. „Meget sprudlende, undertiden vel meget."

Kongen rynkede sine Bryn. „Ingen Stiklerier, Sofie Amalie, ikke for en smuk, højbaaren Kvinde som dig."

Hun kastede Hovedet stolt tilbage.

Kongen rejste sig og lagde sin Haand paa hendes hvide, runde Skulder. „Du maa tage vare paa din Tunge, ellers tror man let, at Rygtet taler sandt, naar det siger, du er skinsyg paa min Eleonore Kristine."

Med et formildende Nik forlod Majestæten Forhøjningen, og snart saas Kongens svære Skikkelse med det rødblussende Ansigt og den graanende Haarfletning paa Siden af den brede, hvide Halskrave bevæge sig livlig mellem Gjæsterne.

Efter endt Kvadrille søgte Hr. Preben Fru Mette Parsberg i et af Værelserne, der stødte op til Riddersalen.

„I Aften er min Kusine utaalelig; det er knap, man kan faa en Dans med hende, og tale gider hun ikke."

Fru Mette skjulte en undertrykt Gaben bag Viften. „Formodentlig kjeder hun sig."

Hr. Preben krammede sin Fjerbaret. „Højst smigrende for mig."

Fruen pegede med Viften i Retning af en ung, bredskuldret Herre, klædt i en mørk Fløjelsdragt. Han stod ene og følte sig kjendelig forlegen i de glimrende Omgivelser. „Er det en af de „nybagte", der i Aften nyder den Ære at tjene som Vægprydelse i Kongeborgen?"

Preben tog ham flygtig i Øjesyn. „Ja, ganske rigtig! Han hører til dem, vi betragter som Luft."

„Han ser ellers godt ud."

„Aa, ja, for hvem der sætter Pris paa en Kraftkarl." Preben rettede sin spinkle Figur, bød Fru Mette Armen, og leende gik de ind i Riddersalen.

Værelset blev hastig tomt. Den unge Mand tog Mod til sig og gik over i et af de længst borte liggende Rum. Han saa sig om og drog Vejret lettet; der var ingen.

Dansemusikken og Gjæsternes Stemmer lød dæmpet. Han satte sig i en af Lænestolene, lagde Albuen paa det lille, forgyldte Marmorbord og støttede Haanden mod sin Kind, idet han saa mørkt ned for sig. Det var ikke undgaaet hans Opmærksomhed, at Adelsherrerne og Damerne havde gjort sig lystige over den forladte Rolle, de havde tildelt ham. Et bittert Smil gled over hans aabne, mandige Ansigt. Hvad brød han sig om dem, — naar bare ikke hun, hans tilbedte Værne-Engel, var gaaet ham forbi med en fremmed, hovmodig Mine. Han spurgte med et Suk: „Hvad Ret har jeg til hendes Gunst? Hun skylder mig intet; jeg har hende at takke for alt: Liv, Frihed, Hæder. Hvor naturligt, at hun har glemt mig, hvorimod jeg . . .

Under Kanonernes Drøn, gjennem den morderiske Ild havde Mindet om den ædle Borgfrøken sporet ham til daadfuld Gjerning. I Nattens Stille, naar Maanens Straaler kastede en lysende Bro hen over den mørke Havflade, medens han paa sin Post stirrede paa det vidtstrakte Hav, steg hendes skjønne Billede frem for hans Syn og fyldte hans Sjæl med dristige Ønsker og stolte Forhaabninger. — Ønskerne brændte endnu i hans Hjerte, — men — Forhaabningerne vare bristede.

Spejlet, der naaede fra Loft til Gulv, gjengav hans kraftige Skikkelse i den tæt sluttende Fløjelsdragt med det silkeforede Slag heftet ved Akslerne, de hvide Strømper, der kom til Syne oven over de Bukkeskindshalvstøvler med de gyldne Sporer. Han holdt den handskeklædte Haand om Fjerbaretten, drog et dybt Suk og kastede et sørgmodigt Blik over i Spejlet.

Det sørgmodige Udtryk veg paa en Gang for en maalløs Stirren. Der, i det blanke Spejl, viste hun sig — hans tilbedte — lyslevende for ham. De straalende Øjne smilede ham mildt i Møde, som den Gang hun paa Højstrup løste hans Lænker.

Straks ved Frøken Elses Indtræden i Kongeborgen faldt hendes Øje paa den statelige Ridder, hvis Aasyn og mandige Skikkelse saa ganske svarede til det Ideal, der foresvævede hende, og i hvem hun med bankende Hjerte gjenkjendte den unge Fange. Hendes opblussende Glæde dæmpedes dog, da han ikke, som hun havde ventet, ærbødig

nærmede sig. Misfornøjet tilstod hun for sig selv, at hans sky, kejtede Optræden stak af mod de hofvante Adelsherrers sikre Holdning. Havde hendes Standsfæller maaske Ret? Til at være en ægte Adelsmand hører en lang Stamtavle. Spørgsmaalet sysselsatte hende saa længe, at hun til sidst ubemærket søgte ind i Værelset, hvor hun sad.

Hr. Torben rejste sig og bukkede dybt. Hun lukkede Øjnene halvt og sagde i en fornem Tone: „I undflyer Selskabet, Hr. Ridder, — det er dog ikke Meningen ved en Fest."

„Jeg er fremmed i denne Kreds."

„Saa maa I søge at stifte Bekjendtskab."

„Det tilkommer dog næppe mig at være den første, der nærmer sig de høje Herrer," svarede han med et Smil. —

„Men Damerne," henkastede hun spørgende. „Til en Begyndelse kan I byde mig Armen . . . hør!" Hun holdt Viften op. „Det er Menuetten."

Han blev purpurrød i Hovedet og stammede forlegent: „En saadan Ære . . . jeg er en daarlig Danser og frygter . . ."

„En saa tapper Ridder tale om Frygt," afbrød hun med et daarende Smil og lagde sin Arm i hans.

Hr. Torbens alvorsfulde Aasyn opklaredes. For første Gang dristede han sig til at se paa den fornemme Dame, hvis rige Klædedragt funklede af kostbare Smykker. Deres Blikke strejfede hinanden; men ingen Gjenkjendelse læstes i hans undselige Øjne.

Menuettens højtidsfulde Toner bruste gjennem Salen, Herrernes Sporer klirrede, Damernes lange Slæb raslede, runde, hvide Arme løftedes og sænkedes med Ynde, og varme Haandtryk vekseledes, idet Parrene, som Dansen bød, skiltes og mødtes. Sofie Amalie førtes af Kansleren, den lærde og højt agtede Kristen Thomæsen Sehested, hvis ædle Aasyn borgede for, at det var med Rette, han nævnedes som en af Landets bedste Mænd. Den mægtige Rigshovmester Korfitz Ulfeldt traadte Dansen med sin skjønne, indtagende Hustru, der med Stolthed saa op til sin høje Herre. — —

I hele den glimrende Række af Damer, der i dette

Øjeblik nejede for deres Herrer, som besvarede deres Nejen med et dybt Buk, var Frøken Else en af de skjønneste. Det sjælfulde Øje hvilede med Deltagelse paa hendes Dansefælle, der fulgte hver af hendes Bevægelser med udelt Beundring.

Alt som Dansen skred frem blev Torbens Holdning friere, Blikket mere talende, — indtil endelig hans Øje flammede den stolte Borgfrøken i Møde med det Udtryk af Kjærlighed, der tolkede, hvad hun attraaede.

Kongen klappede Kristen Thomæsen fornøjet paa Akslen. „Hvad siger I, Hr. Kansler, om vor ny Adelsmand?"

Kansleren saa forskende hen paa Hr. Torben, strøg sig om det spidse Hageskjæg og svarede smilende: „Han forekommer mig at være en kraftig Stamme, hvorfra der gjennem lange Tider kan skyde nye, friske Skud."

Dansen var til Ende. Frøken Else ænsede ikke de drillende Skoser og spottende Smil, hvormed hun modtoges af den gammeladelige Flok Hun var kun optaget af et, — hendes skjønneste Drøm var gaaet i Opfyldelse. Ridderen var kommen, den Ridder, hun vilde skjænke sit Hjerte.

Ridder Torben blev til det sidste, — saae de høje Herskaber tage bort, — fulgte med Øjet den stolte Frøken, der, indsvøbt i sin brømmede Silkekaabe, Side om Side med Frn Mette forlod Forværelset, gjengjældende med et naadigt Nik de opstillede Herrers dybe Buk.

Torben stod paa det øverste Trappeafsæt og bøjede sig ærbødig for de tvende Damer. Frn Mette lod Øjnene glide fornemt op og ned ad ham. Frøken Else svarede paa hans Hilsen med et tilsløret Blik og en stiv Hovedbøjning. Torben stirrede efter hende. Var det hele kun en forfængelig Drøm? Var han en indbildsk Nar, der ved et daarende Blik fra en højbaaren Frøkens straalende Øjne straks lod sig henrive til taabelige Forhaabninger? Høje Mandsrøster afbrød hans Tankegang. En Klynge unge Adelsherrer, mellem hvilke han gjenkjendte Hr. Holger, gik ham leende forbi. Han fulgte langsomt efter.

Nede i Slotsgaarden stod Herrerne saa tæt, at de spærrede ham Vejen. Torben forsøgte høflig at trænge sig igjennem.

Hr. Holger vendte sig rask imod ham. „Giv Tid, drabelige Hr. Ridder, — det gaar ikke saa let, som I tror, at bore sig ind mellem Hoffets Adel."

„Jeg agter ikke at trænge mig ind paa Eder, mine Herrer," svarede Torben rolig, men tilføjede med Eftertryk: „Jeg ønsker kun at komme Eder forbi."

Han gjorde paa ny et Forsøg, men Junkerne sluttede støjende Kreds om ham.

Holger fortsatte i en drillende Tone: „Eders Optræden i Aften viser det modsatte."

Torben sendte ham et lynende Blik. „Maa jeg bede om en Forklaring!"

Holger rykkede tættere ind paa sin Medbejler, lo ham ind i Ansigtet og raabte: „Det forslaar ikke at faa sit nymalede Skjold smykket med et af vore ældste Vaabenmærker, — vi maa tillige have Gods og Guld."

Som et Lyn fo'r Torbens Kaarde ud af Skeden. Junkerne rev deres Fælle til Side og skreg i Munden paa hverandre: „Ere I galne — i Kongens Gaard!"

Holger kom til Besindelse og drog sig varsomt bag de andres Ryg. Og under fortsat Raaben begyndte de et langsomt Tilbagetog

Torben udstødte en Haanlatter, stak sin Kaarde i Skeden og forlod Slottet, — mod i Hu.

Resten af Natten gjennemgik han i Tankerne Aftenens Hændelser. Snart var han fortvivlet, — snart salig henrykt.

Den næste Formiddag kaldtes Torben til Kongen, der havde hørt om den forefaldne Trætte og Aarsagen dertil.

Majestæten nikkede til ham og sagde med et lunt Smil: „Har jeg ellers set ret, saa bliver det dig, der gaar af med Sejren."

Torben slog Øjet ned og svarede mørkt: „Naadige Majestæt, for mig er der ikke andet at gjøre end drage i fremmed Leding, til min Konge og Fædrelandet atter har Brug for min Arm."

Kongen rynkede Brynene. „Hvi saa?"

Torben drog et dybt Suk. „Selv om jeg var saa lykkelig at have vundet den høje Dames Gunst, saa kan jeg, en fattig, frændeløs Ridder, dog aldrig vove at bejle til hendes Haand."

Kongen gik nogle Gange eftertænksom op og ned; saa lagde han sin Haand blidt paa Torbens Aksel: „Vær ikke forsagt, min Gut! Du skal ikke bejle som fattig Ridder — Vi skjænker dig Borg og Fæste."

Ridderen bøjede Knæ og førte dybt bevæget Kongens Haand til sine Læber.

Majestæten truede skjemtefuld med Fingeren. „Se nu at føje dine Ord saa vel, at dit Hjertes Dame bønhører dig, — saa taler Vi din Sag hos Ridder Mogens."

Solen skinnede paa Højstrup og gjod et Sølvskjær over dets Tag. I Borggaarden fandtes ikke Spor af Skygge, og en Varmedis bredte sig over Sommerlandskabet.

Varmest var der dog i Stegersæt, hvor Svende og Piger gik Kjøgemesteren tralvt til Haande. En herlig Duft fra de mange, vel tillavede Retter trængte gjennem Gangene ind i de endnu øde Værelser, hvis Vægge i Dagens festlige Anledning var dragne med kostbare Tæpper. I den rummelige Spisesal hjalp Bertel Smed Mundskjænken med at stille Sølvbægrene og de fyldte Vinkander paa rette Plads. Lene og Husholderskjen saa til, at intet var glemt. Kammerpigen rettede ved de tvende Kuverter midt for Bordet, hvor der af Blomster var sammenslynget et T. og et E.

Bertel kneb Lene i Kinden. „Saa megen Stads bliver der ikke gjort af dig og mig, naar vi to danser i Brudehus; men lystig skal det alligevel gaa til, min Tøs, det kan du stole paa." Han tog Lene om Livet og svingede hende rundt.

Hun rev sig munter løs og raabte: „Musikanterne... Brudetoget kommer!"

Som en Stormvind fo'r Tyendet ned i Borggaarden og stillede sig i Række. Kun Slotsfogeden blev gaaende om Bordet. Gottende sig ved Skuet af de mange kostelige Retter, der omgav den taarnhøje Bryllupskage, stak han henrykt sin røde Næse ned mod Vinkanderne.

Som Fører for det mandlige Tyende stod Bertel Smed. Lene knejsede strunk i Spidsen for Pigerne.

En Støvsky viste sig paa Vejen, der hørtes Hovslag, Musikanterne stemte i med deres Instrumenter, og det lange Brudetog kom til Syne.

Da Brud og Brudgom red igjennem Porten, gjenlød Borggaarden af høje Velkomstraab og Fanfarer. Hr. Torben svang sig rask af Sadlen og hjalp sin skjønne Brud af Hesten. Idet Else lagde sin Haand i hans, saa hun hen til Fangetaarnet. Brudens og Brudgommens Øjne mødtes. Han trykkede et Kys paa hendes Haand og sagde dæmpet, medens de langsomt stege op ad den blomsterprydede Trappe:

„Lidet anede jeg den Gang, at Vejen gjennem hin mørke Port førte til Livets højeste Lykke."

De vare naaede ind i Salen og toge Plads paa Højsædet midt for Bordet. Musikken tonede højt, Solstraalerne lyste paa Gjæsternes brogede Dragter, og Vinen perlede i Bægrene, der flittig tømtes til Ære for den skjønne Brud og hendes Ægtefælle, den kjække Ridder Torben, Adelsmanden, der paa sin Stamtavle var indskreven som — „den første i Rækken".

Efter Folkemunde.

Meddelt af G. J.

Da vi saa Viben med dens Top,
da havde vi fodret Høet op,
og da vi saa Storkens Ben de røde,
da længtes vi efter Græsset i Møde.
Men da vi hørte den graa Fugl sige: Kuk, kuk,
da brød vi os hverken om Pøvl eller Pær,
da vidste vi, at Somren var nær.

En Hædersmand.

Tegning af Axel Thiess.

Dommeren: „Er det sandt, at Prangeren gav Dem fri Fortæring om Aftenen, efter at de havde hjulpet ham til en heldig Handel?"

Den anklagede: „Det er sandt, Hr. Dommer."

Dommeren: „Hvor kunde De da fare løs paa ham og prygle ham saa skammelig?"

Den anklagede: „Jo, Hr. Dommer, jeg er inte af den Slags Folk, der lader sig bestikke; derfor saa mulede jeg ham, da jeg havde spist og drukket."

Mads Jensens Risbunke.

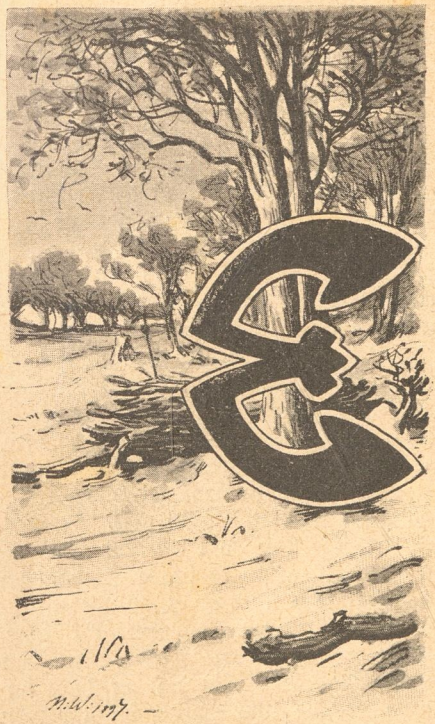

Fortalt
af
Niels R. Egebjerg.

Med Tegninger
af
N. Wiwel.

---

n fæl kold Vind i Dag," klagede Per; og hans rystende Bukser illustrerede paa det tydeligste hans Udtalelse.

„Aa, den Smule Frost kan da ikke pine en Skovhugger," mente den mere haardføre Mads. „Vi har jo Varmedunken med. Lad os ta' et lille Stød i Fløjten, nu er vi jo straks færdige med Hobene."

„Næ Tak, jeg drikker ikke Brændevin. Men — æ, mener Du, Mads, at der vil blive godt Køb paa Brænde paa Auktionen i Morgen? Jeg vilde saa voldsom gærne have en lille Risbunke, naar bare den ikke gaar for højt op."

„Jeg kan nok se, lille Per, at Du ikke er gammel i Skoven. En Risbunke kan aldrig blive for dyr for en Skovarbejder. Jeg vil ogsaa købe en Risbunke i Morgen, og nu skal jeg vise Dig, hvordan saadan en skal skæres."

Mads Skovmand, der hele Ugen igennem havde forbavset sin ny Fælle med den elegante Langsomhed i

Bevægelserne, som kun en øvet Daglejer er i Stand til at lægge for Dagen — den samme langsomme Mads udviste nu en saadan Energi og Handlekraft, at den mere samvittighedsfulde og flittige end egentlig kløgtige Per, der var træt af det for ham strænge Arbejde, blev fuldstændig overvældet deraf.

Mads havde smidt Frakken — et Særsyn, der gjorde stærkt Indtryk paa Per — og havde med et sandt Raseri kastet sig over en Bunke Træ, der næsten var helt skjult af Sne. „Hør, lille Per," sagde han fortroligt, da Sneen var ryddet væk. „Kom og hjælp mig lidt med disse Par Smaaris. De skal hen i denne Risbunke."

„Jamen — Jamen . . . det er jo Klodser!" stammede Per.

„Du kan selv være en Klods. Det skal vel ikke kunne pine en Husmand at smide de Par Pinde derhen!"

Og meget opbragt slog Mads en Klo i Rodstykket af et helt Træ, som for nogle Dage siden var blæst overende og derefter af de to Skovarbejdere savet i Stykker. Men Klodsen forblev ganske ligegyldig overfor Mads' Tilnærmelser.

„Fælt saa den Smule Pind ligger fast!" mumlede han og sendte Per et Blik, hvori Hjælpesløshed og Arrigskab var fordelt henholdsvis med 40 og 60 pCt.

Saa hankede den skikkelige Per op i den ene Ende af det lille Ris; det laa saa fast, at de to brave Skovgangsmænds Benstilling nærmest blev à la opretstaaende Grævlingehund, mens de stavlede gennem den knirkende Sne. „Det var nok en Taar værd," mente Mads, idet han pustede som en løbsk Gasmaskine. „Nu skal vi bare ha' disse Par Smaakviste og denne lille Splint smidt derhen ogsaa." Skønt de to Smaakviste ikke var tykkere end Værtshusholdere er i Almindelighed, bad Mads dog en nærmere betegnet Person tage ham 3 Gange og raspe og fortære m. m. 4 a 5 Gange, før han fik Kvistene flyttet. Og den lille Splint, som ikke var andet end Roden af det faldne Bøgetræ, kostede Mads flere Sveddraaber, end han havde fældet de sidste tre Maaneder.

„Ska' det være en ny Klodsbunke?" spurgte den enfoldige Per.

Mads nedlod sig ikke til at svare paa et saa dumt Spørgsmaal. I Løbet af faa Minuter havde han ganske skjult

de dejlige Bøgeklodser med almindelige Ris. Saa bankede han en Pæl, mærket med Numret 87, ned i Jorden for Enden af Bunken, trak sig saa et Par Skridt tilbage og sagde, idet han stolt betragtede sit Værk:

„Nej, det er en Risbunke!"

„Men — æ . . . men — æ, det er jo de bedste Bøgeklodser paa hele Auktionen! Den Hob

er jo fire Gange saa meget værd som de andre Risbobe!"

„Ja, akkurat, og derfor køber jeg den i Morgen. Der er Brænde til at varme mange sorte med, hva'! Ska' vi nu lave Dig en lille Risbunke ogsaa? Det kan da ikke pine en Husmand!"

„Nej Tak!" udbrød Per. „Nu skal jeg hjem. Johanne venter paa mig."

„Ja, ja da, gamle Nar. Gaa Du kun hjem til Din søde, lille Mutter. Jeg driver med om forbi Kroen."

I det samme de to Skovarbejdere forlod Pladsen, traadte to andre Mænd frem. De morede sig begge saa voldsomt, at de af bare Latter maatte holde sig paa Maverne — en Skovfogedmave og en Gaardmandsmave. De standsede foran Mads's sidste Mesterværk.

„Naa da, det kan man da kalde en indholdsrig Risbunke!" sagde Skovfogden. „Ved Du hvad, Jens Mortensen! det kunde være morderlig Grin at spille den fordrukne Drivert et lille Puds."

Skovfogden og Gaardmanden var meget forpustede, da de en halv Time senere forlod Skoven, hvor Mørket allerede laa tæt mellem de høje Træer. En sagte Vind jamrede sig højst ynkeligen i de nøgne Grene, medens Sneen i tætte Flokke faldt ned fra den mørke Nathimmel og lagde sig som et dejligt blødt Tæppe over Mark og Skov, saa det snart ikke var muligt at skelne mellem en Risbunke og en Klodshob i den store, stille, hvide Skov.

Men næste Morgen er der kommen Liv i den hvidklædte Skov. Staaende paa en Træstub troner den lille, tykke Herredsfuldmægtig blandt Beboerne af de omliggende Landsbyer og Træhandlerne fra den nærmeste Købstad. Der er Auktion i Baronens Skove. Koldt er det, men den mere praktiske end populære Baron søger at holde Publikum varmt ved at gaa omkring med en gammeldags Klukflaske og egenhændig skænke en Dram for værdige Trængende. Og som saadan betragtes alle, der giver blot den allersvageste Antydning af Lyst til at ville byde paa et eller andet Nummer.

„Saa kommer vi til Nummer 86," raaber Auktionsholderen. „En dejlig Klodsbunke. Her er Brænde nok til

at opvarme sin Enke og hendes syv smaa, uforsørgede, moderløse Børn en hel Vinter med. Og saa kan De endda lave Vognkæppe af Resten til Foraaret, naar De skal til at køre Møg. Nu lidt rask med de Bud!" Der bydes og bydes over i det uendelige. Ved 14 Kroner falder Hammeren i Form af Herredsfuldmægtigens Portnøgle paa Hovedet af den nærmeststaaende Husmand.

Den vimse Auktionsholder hopper ned af sin Stub og stiger op paa en anden. „Nr. 87. En allerkæreste lille Risbunke. Skal vi ha' et Bud paa den? Køb den, saa faar De Ris til Deres egen Bag — erovn — ha, ha, ha! Hva', vil De virkelig ikke byde paa den! Jeg har set meget i mit Liv, jeg har set en Kalv med to Hoveder og et Hoved med to levendes fødte Spædkalve — men at De ikke vil byde paa en saa dejlig Risbunke, det har jeg dog aldrig set. Sig dog nu noget!"

„Lad mig da sige tre Mark." Det er Skovfogden, der med et lunt Smil over det godmodige Ansigt tager Ordet. — —

„Tre Mark i gamle Penge er budt for denne store Bunke. Det er alt for lidt, Skovfoged. Det er Grene paa Tykkelse med mine Laar."

„Saa kan de bruges til Humlestænger," mener Gaardmanden ved Siden af Skovfogden. Folk fniser, uden at det rører den lystige Herredsfuldmægtig.

„Sig nu heller et fornuftigt Bud, Jens Mortensen! Een Krone er budt — ingen bedre?"

„Og en halv!" Det er Mads Skovmand, der usædvanlig rødmusset albuer sig frem til Kampplads.

„Halvanden er budt!"

„En Rigsdaler!"

„Aa, gaa væk med Deres Rigsdaler, Skovfoged! Den skal Mads snart gi' paa Pusterøret."

„Ja, det skal nok ikke pine en Husmand — jeg siger tre Kroner!"

„„Trekroner", Død og Salte! Hele „Trekroner" er budt for den Risbunke. Hvad mon Skovfogden siger til den?"

„Han siger fire Kroner!"

„Fem er bedre!" Mads har efterhaanden arbejdet sig op i en ganske ualmindelig Ophidselse ved Følelsen af,

at alle følger hans Udtalelser med største Opmærksomhed. Selvfølelsen formindskes ingenlunde, da Baronen nærmer sig med sin klukkende Ledsager af Kornlærkeslægten og huldsaligt smilende skænker Mads en Snaps. „Den klarer Stemmen, lille Mads!" Og virkelig er Stemmen adskilligt klarere om end ikke skønnere, da Mads i næste Øjeblik „byder sig selv over".

„Et halvt Dusin — stik den, om De kan, Skovfoged!"

„Syv." Skovfogden smiler til Gaardmanden.

„Otte!" og Mads sender sin Konkurrent et Blik saa rasende, som vilde han firkløve ham paa staaende Fod.

„Ho, ho, lille Mads, saa Du køber pr. Kommission til den Herre. Saa skal Hs. Excellence heller ikke have det for billigt. Ni!"

„Ti!"

„Elleve!"

„Tolv!" Med Undtagelse af enkelte Partier af Næsen er Mads bleven ganske bleg af lutter Ophidselse. Der er bleven ganske stille om dem, Folk følger med stigende Interesse den løjerlige Væddekamp.

„Tolv er budt — tolv Kroner — ingen bedre?" Mads laver sig til at paatage sig en sejrsstolt Mine.

„Skal vi prøve ham en Gang til?" hvisker Skovfogden til Gaardmanden.

„Ja, lad os prøve!"

„Tolv en halv!"

Mads's Ansigtstræk forandres atter, den stolte Glædessol viger Pladsen for mørke Vredesskyer. „Du er da rent taavlig i Dag, Mads. Den Hob er jo ikke fire Kroner værd. Og Du kan dog ikke klare Dig for Skovfogden alligevel," hører han Folk sige.

„Aa, det skal da ikke pine en Husmand. Tretten Kroner er budt her!"

„Det var ret, Mads! Tretten Kroner! Ingen bedre — hva'? (Skovfogden lunt: „Nej, nu maa jeg give tabt"). Tretten Kroner første — tretten anden — tretten tredie Gang. Bum, der faldt Kakkelovnen!"

„Skovfogden var svær, men han kunde dog ta's," sa' Mads sejrsstolt, da Baronen til Belønning for ædel Daad skænkede ham en Dram.

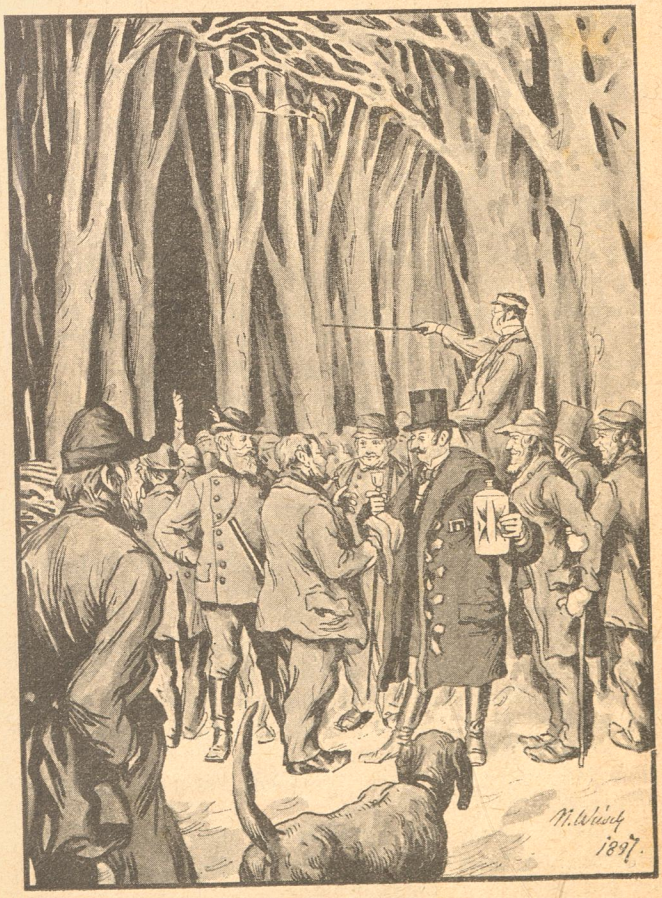
M. Wisek
1897.

Næste Nummer er en anden Risbunke lige ved Siden af Mads's dyrekøbte. „Hvad skal vi ha' for den?"

„Tre Kroner," lyder Svaret stille og beskedent. Det er den skikkelige Per, hvem det er lykkedes at faa Munden lukket op.

„Tre Kroner — ingen bedre?"

„Og en halv." En meget forgældet og mindre afholdt større Forpagter har faaet Lyst til Risbunken.

Stakkels Per bliver bleg af Sindsbevægelse. Jeg har kun halvfjerde Kroner til Brænde — men Johanne skal dog ikke fryse i Julen. Og han mander sig op til en sidste fortvivlet Anstrengelse. „Tre tre Kvart."

Han sender Forpagteren et uendelig bedende Blik. Denne ser paa Risbunken og betænker sig et Øjeblik. Per tør næppe trække Vejret. Skulde han virkelig have al det Brænde — aah, hvor Johanne vilde blive lykkelig!

„Tre tre Kvart første — anden — tr . . . ."

„Og en Kvart!" buser det ud af Forpagteren.

Men Per synker tilintetgjort sammen og lister stille bort fra den larmende Auktionshob.

„Det er Synd for den stakkels flittige Per," hvisker Skovfogden til Gaardmanden.

„Jamen, han skal sandelig ogsaa ha' den Risbunke, vi har lavet — halløj, fire og en Kvart!"

Forpagteren vender sig arrigt om mod den ny uventede Modstander. „Fire en Halv!"

„Og en Kvart!"

„Og saa ha' da det Skidt!" snærrer Forpagteren, og Risdyngen bliver tilslaaet Gaardmanden.

Jens Mortensen og Skovfogden gaar hen til Per, der staar og stirrer paa det solgte Nummer. „Hvad mener Du om den Risbunke, Per?"

„Jeg vilde saa gærne haft den, men jeg havde ikke Skillinger nok."

„Hvad mener Du nu, hvis jeg forærede Dig den i Julegave og kørte Dig den hjem i Eftermiddag?" siger saa den godhjertede Gaardmand.

Per fik næppe Tid at sige Tak, saa travlt fik han med at bene hjem og fortælle Johanne den glædelige Tildragelse.

Hen paa Eftermiddagen bliver der atter stort Liv om-

kring de to Risbunker Nr. 87 og 88. Mads og Per er omtrent samtidig komne med hver sin Skovslæde fra Landsbyen for med det samme at køre Brændet hjem.

„Jeg kan ikke forstaa, at Du vilde gi' saa meget for de Par Ris," siger Jens Kusk, idet han lægger Dækkenerne paa de dampende Heste. „Der er jo ikke mere, end hvad min gamle Bedstemoder kan bære hjem i sit Forklæde."

„Ja, saa skal hun ogsaa bære en god Arm," griner Mads og giver sig til at sparke Sneen til Side.

Kusken begynder imidlertid at læsse de overstliggende Ris paa Slæden. „Nej, holdt lidt!" afbryder Mads ham. „Ta' til Bunds, I Fremmede! Vore egne veed nok, hvor de er, som Konen sa', da hun havde fine Fremmede og hendes eget Afkom sad og fiskede alle Svedskerne op af den søde Suppe. Ta' til Bunds!"

Og Mads vovede sig ind i Risbunken, saa Sne og Smaakviste fløj viden om. „Nu skal Du straks se Ris, min Ven! Men . . . hvad er det!" Kusken kunde slet ikke forstaa, hvad der pludselig gik af Mads. Først fo'r han hen og gloede paa Nummeret paa Pælen, dunkede sig et Par Gange i Panden og kastede sig derefter med et sandt Raseri paa ny over Risbunken, som i Løbet af ganske kort Tid var splittet for alle Vinde.

Mads indstillede omsider sin adsplittende Virksomhed og stirrede raadvild paa Nummerpælen. „Det er mit Nummer, men hvor er mine dejlige Klodser henne?"

En munter Latter vendte hans Opmærksomhed mod Pers Slæde, der holdt ved den anden Rishob. Og der stod den lune Jens Mortensen og den straalende lykkelige Per og var lige ved at overanstrænge sig paa et dejligt stort Stykke Bøgetræ, som Per til sin umaadelige Overraskelse havde fundet i Bunden paa sin Risbunke.

„Ja, Du maa undskylde, Mads, at Skovfogden og jeg ogsaa forsøgte os i at sætte Risbunker i Aftes. Nu skal Du faa syv Kroner tilbage, naar Du saa vil være flink og hjælpe os disse Par Smaakviste og denne lille Splint op paa Pers Slæde."

Mads havde i sine Dage løftet paa mange tunge „Ris" — men ingen saa tunge som de sidste.

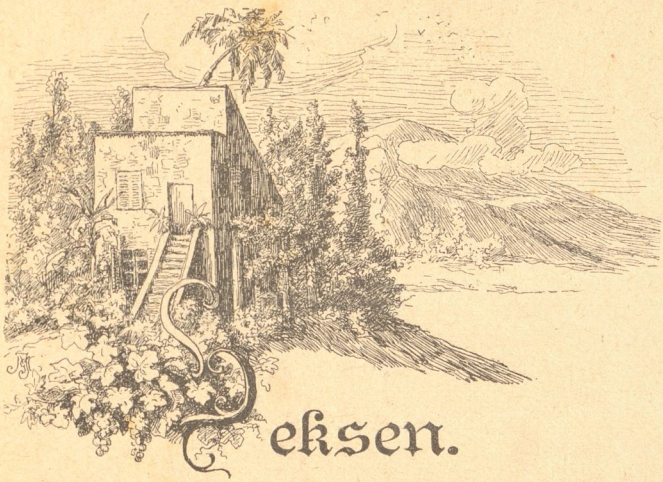

Veksen.

Skizze af Fritz de Zepelin.

(Til min Ven Arkitekt Victor Nyeholle).

Bastelica hedder en lille korsikansk Landsby, der ligger omtrent en Dagsrejse fra Ajaccio. En Dagsrejse! — Ja, — jeg veed saa fuldkommen vel, at Vejlængden, der skiller Ajaccio, Fremmedstationen, fra Bastelica, kun er 40 Kilometer. Men jeg veed ogsaa, at man kun kommer dertil paa sine Ben, eller agende med en af de gamle, gule Deligencer fra Kejserdømmets salige Tid.

Og en saadan Deligence giver sig god Tid! Op ad Bakke gaar det mestendels, Hestene ere magre, gamle og udslidte og Kusken i Reglen ret jævnlig tørstig; tilmed har han jo gerne hist og her under Vejs et eller andet kvindeligt Bekendtskab. Saa faar naturligvis Passagererne vente.

Landet er saa vidunderlig skønt, saa man venter gerne, og endelig er Sommersolen saa brændende, Luften i den gamle Rumlekasse saa hed, mættet af bitter Tobak og Hvidløg, at man gør som den tørstige Kusk: stiger ud, sætter sig i den svale Krostue, hvor Fluerne summe under

Loftet, og kommer nogle Draaber Absinth eller Vin i det kolde, krystalklare Kildevand.

I Cauro spiser man Frokost, og efter høfligst at have sat Munden til Værtindens gyselige, hjemmelavede Brændevin tager man atter Plads i Deligencen.

Det bliver koligere nu mod Solnedgang. Havet og Ajaccio hyldes ind i den tidlige Aftens blaa Varmedis; Bakkerne, Bjærgkrænterne, Landsbyens Rønner tabe deres faste Omrids, og naar man drager ind i den mægtige Kastanieskov, der ligger om Bastelica, synes man at forlade Virkelighedens graa og tyngende Nutid for at tage et vildt og æventyrligt Rige i Besiddelse.

Dejlige, vidunderskønne Skov, med din store, salige Stilhed! Hvor er det godt at drømme under dine gamle Træers løvrige Kroner, kun lyttende til Bjærgfossernes ensformige Pladsk! Man synes, disse Fossers Vand falder som fra et Evighedens Timeglas, der aldrig vendes og dog aldrig er fuldt.

Hvor er det stort og velgørende at føle sig ganske lille og ganske alene midt i denne uplejede, ukunstlede Natur, — borte fra den brystsyge, fine Fremmedskare i Ajaccio, kun nu og da stødende paa en korsisk Jæger, der ikke forstaar et eneste Ord Fransk, og som af Verden kun kender Bastelica og Bjærgene.

Bastelica! Lille, middelalderlig Landsby, med trappeformige Gyder, smaa kantede Stenhuse, med Flokke af Svin paa Gaderne og sortklædte Kvinder i Dørene, med fløjlsklædte, sortskæggede, alvorlige Mænd — delt i to Grupper — foran Mairiet og Kirkepladsen. Disse Mænd repræsentere Byens to Partier: det Parti, der er ved Magten, der beherster Byen, der lader sit Kvæg græsse frit paa Kommunens Jord, sine Børn undslippe Militærtjenesten og har hundrede andre Fordele, og det Parti, der er overvundet, der lider Ydmygelserne, og som hævnsygt og med Barbar-Snille smeder den blodige Oprejsnings Rænker.

Blodig — ja, det er Oprejsningen som oftest. Den lille Hændelse, jeg her vil berette, danner dog en Undtagelse fra Reglen, og da man paastaar, at det er Undtagelsen, der stadfæster Reglen, vil jeg fortælle den ganske, som den er gaaet til.

Jeg har nedskrevet dens Hovedtræk ved det ormædte Bord udenfor Landsbyens Kro, med Udsigt over den dystre Kastanieskov, og mens Aftenbrisen bragte mig Vellugten af Maki-Knipperne, som de korsiske Kvinder bragte hjem fra Bjærgene.

Og nu her i det graa og taagede Paris, mens jeg paa mit Arbejdsbord udfolder de gamle, medtagne Papirer med deres blyantfyldte Sider, synes der mig at møde en Duft af Maki og en Brise saa svulmende fuld af Skovduft og Sundhed . . .

Napoleon da Costa var en af Bastelicas Rigmænd, det vil sige, han ejede omtrent et halvt Hundrede Tusinde Francs og et efter Forholdene anseligt Hus paa to Stokværk, med grønne Vindueskodder, lille Forhave og anselig Vinplantage — nede i Landet.

Det var en Særling, der slet ikke gav sig af med sit Lands og sin Bys Interesser, men som til Gengæld ivrig dyrkede Botaniken, uden Ærgerrighed og uden nogensinde i Løbet af de sidste femten Aar at forlade Bastelica eller Omegn. Man fortalte, at han som ganske ung — den Gang han studerede i Paris — var blevet heftig forelsket i sin Kusine, at denne havde giftet sig med en anden, en Hr. Peraldi, og at Napoleon da Costa siden den Tid ganske var gaaet op i Botaniken og i det næsten bondeagtige, korsikanske Landsbyliv.

Om nu dette Rygte er sandt eller ej, skal jeg ikke kunne sige, men sikkert er det, at den gamle Costa to Gange aarlig sendte en antagelig Pengesum til en forældreløs Yngling, Jean Peraldi, en Søn af den før omtalte Kusine, der, under Paaskud af at studere Medicin i Paris, dyrkede Litteraturen og optraadte med nogle meget vovede Noveller. Det syntes over Hovedet, som den unge Mands litterære Forsøg krævede en hel Del Oplevelser — og det var naturligvis disse, Onklen maatte betale.

Napoleon selv levede meget tilbagetrukkent. Landsbyens Folk betragtede ham som en Særling, smilede ad ham, naar han med sin Botaniserkasse paa Ryggen gav sig paa Vej op i Bjærgene, og naar han om Aftenen vendte

hjem med alskens „Grønt og Ukrudt". Men man søgte dog gerne til ham, naar der var noget paa Færde, en Arvesag at ordne, et Raad at hente, mest dog, naar Feber og Sygdom kom til Huse, thi det var almindelig kendt, at den gamle Costa var langt mere klog paa de Dele end selve Doktoren, der for over en Menneskealder siden havde studeret i Pisa.

Da Costa var en halvgammel Mand, tog han et lille, forældreløst Pigebarn i Huset, lod hende omhyggelig opdrage i Klosterskolen i Ajaccio og tog hende til sig, da hun var syttén Aar. Hun hed — eller Plejefaderen kaldte hende — Marion.

De korsiske Kvinder ere kun sjældent smukke, besidde i alt Fald ikke den jomfruelige Ynde, den Kvindelighed, som samvittighedsfulde Læsere af Dickens faar i Minde, naar de tænker paa Begrebet ung Pige. Da Marion kom fra Klosterskolen, var hun en bleg Mø med strengt skaarne

Træk og en mandlig, energisk Hage; hendes rige, sorte Haar boltrede sig i rebelske Krøller om den egensindige, lille Pande, ikke kuet af det grimme, sorte, korsiske Hovedklæde. — —

I Bastelica er Kvindernes Gang afmaalt, langsom; Marion gik som oftest hurtig, og talte hun med nogen, holdt hun Læberne halvaabne, visende en Række hvide, store, sunde Tænder, som snappede hun efter Vejret efter et langt Løb.

I tre Aar passede hun Plejefaderens Hus, besørgede Indkøbene, ordnede Værelserne, aabnede aldrig mere en Bog og faldt som helt tilbage i det jævne Liv, hvorfra hun en kort Tid var revet løs. Hendes Gang blev mere astadig, hendes Øjne mere tungsindig tomme, hendes Latter mere sjælden. Man kaldte hende ikke længer Frøken, men Marion og betragtede hende nu som Barn af Landsbyen, en Standsfælle, man var vant til at se og omgaas, og hvis Fremtid man taler om som om Pers eller Povls.

Den gamle Napoleon da Costa døde, blev jordet og Testamentet aabnet. Særlingen efterlod Halvdelen af sin Formue til Plejedatteren, Huset og den anden Halvdel til den før omtalte Neveu i Paris, Peraldi.

Hele Bastelica medhandlede noget ublidt Hr. Napoleons Minde, fordømte hans sorte Utaknemlighed mod Plejedatteren og talte meget nedsættende om Pariseren Peraldi, der ikke havde fortjænt én Øre, og som nu skulde spille en Rolle i Bastelica.

Denne Rolle blev foreløbig meget lille. Hr. Peraldi bad Landsbyens Notar udleje Huset og sende ham Lejen.

Marion tingede sig ind hos en gammel Kone i Nærheden, levede af sine Renter — thi med 25,000 Francs i Kapital er man Velhaver i Bastelica. Hun forsøgte først — efter sine Venners Raad — at faa gjort Testamentet ugyldigt, mindre af Havesyge end af korsisk Ærgerrighed; da dette mislykkedes, æggede Nederlaget og hendes Venner hende yderligere op, og hun tænkte nu kun paa, hvorledes hun bedst kunde komme sin parisiske Fætter til Livs.

Hun blev mere sky og indesluttet end før, lukkede sig dagevis inde paa sit Kammer, strejfede andre Dage ene omkring i Bjærgene, tilbragte lange Timer udenfor Pleje-

faderens forladte Hus, det, hun havde betragtet som sin Ejendom, sin retmæssige Ejendom.

Det forladte Hus, med de to Stokværk, de grønne Skodder og den lille Forhave, laa stadig forladt, ensom Majestæt, lidt udenfor Landsbyen.

Et Skilt, med følgende Indskrift, dinglede paa Havelaagen: Hus med Have og Vinplantage til Leje. Man henvende sig til Notar Beverini.

Flere af Landsbyens mere velhavende Folk havde allerede skiftevis lejet det; Gang efter Gang vare de flyttede, efter at have boet der nogle faa Dage, og uden at betale Leje.

Og under Rædsel rygtedes det i Bastelica og vidt omkring i Egnen, at Særlingen gik igen. Forunderlige Lyde hørtes hver Nat. Døre lukkedes op og i, klagende Raab genlød fra Kælderen og til Loftet, Billederne vendte sig paa Væggen, og Klirren af Jærn og Glas hvislede ildespaaende gennem Gangene.

Den sidste Lejer, en gammel Bonde, var skrækslagen flygtet midt om Natten, og da han vendte sig tilbage, havde han i Vinduet set en hvidklædt Skikkelse, der truende løftede Armene i Luften for saa pludselig at forsvinde med et hæst Skrig.

Det hjalp ikke, at Præsten velsignede Huset efter at have manet Aanderne bort. Det var unyttigt, at Gensdarmerne om Dagen havde undersøgt hvert Rum og aflaaset alle Døre. Næste Morgen laa alligevel Møblerne mellem hverandre paa Gulvet, og Billederne vare vendte paa Væggen, — skønt alle Døre og Vinduer vare lukkede og Nøglerne i Forvaring hos Præsten.

Den almindelige Tro var da den, at Hr. Napoleon som Straf for sin Utaknemlighed „gik igen" og ikke fandt Fred i sin Grav. Og Huset laa stadig øde, forladt, med lukkede Skodder og uplejet Forhave, til Skræk for alle gode Mænd og Kvinder i Bastelica, — én undtagen.

— — — — — — — — — — — — — —

Den unge Hr. Peraldi tog Husets Skæbne og Befolkningens Rædsel med filosofisk Ro. Han brød sig ikke synderlig om de faa Hundrede Francs Leje, som det kunde have indbragt, og besvarede den skrækslagne Notars lange Breve med overlegen Skæmt.

Det vakte stort Røre i Landsbyen, da Notaren — et Aars Tid efter Hr. Napoleons Død — oplæste følgende Brev for sine Kendinger inde i den svale Krostue:

Paris, den 16. August 1891.

„Min kære Hr. Bevarini!

Vi lide her i Paris af en forfærdelig Varme, og da jeg jo er Husejer i Bastelica, har jeg tænkt at opholde mig et Par Maaneder blandt Deres gæstfrie og modige Landsmænd. Jeg vil da samtidig nytte

Lejligheden til at snakke min salig Onkel til Fornuft, da jeg finder det højst upassende af en Mand i hans Alder at føre saadan natlig Staahej.

Nu vil jeg foreløbig bede Dem holde Huset rede til den 29. ds. Jeg kommer om Eftermiddagen.

Med venlig Hilsen,

Deres særdeles forb.

Jean Peraldi."

— Hr. Peraldi ankom den 29. August om Eftermiddagen i en magelig Landauer, som holdt udenfor Notarens Hus. Peraldi var en 30aarig, lille, kraftig Mand, iført en bekvem Jagtdragt. Kort, sort Haar, brune Øjne, velplejet Mundskæg, hvide, fine Hænder. Han lo over hele Ansigtet, da han smidig sprang ud af Vognen og ivrig trykkede Notarens Hænder.

Landsbyens Folk betragtede ham med temmelig udfordrende Øjne, der imidlertid hurtig afvæbnedes ved den unge Mands elskværdige Ligefremhed og parisiske Lune, der er vant til at smile mellem alle Slags Ulve.

Og da han efter Middagen i Kroen bød Hvermand Vin, mens han varmt tolkede sin Glæde over Øens Skønhed og Nationens Ridderlighed, tøede Modstanden ganske op, og Jagtpartier vare allerede aftalte. Enkelte velvillige Mænd fraraadede deres Gæst at tage Bolig i det uhyggelige Hus, tilbød ham endogsaa deres Hjem; men Hr. Peraldi lo kun og erklærede, at han nok skulde faa Bugt med Spøgeriet. —

Den første Nat sov Hr. Peraldi saa trygt som en Prins, og da han om Morgenen gik ned til Kroen, erklærede han for den forundrede Skare, at han virkelig havde sovet fortrinligt.

De følgende Nætter forløb paa selv samme Maade. Ingen forunderlige Lyde, ingen hvide Skikkelser, ingen Genganger-Onkel. Hr. Peraldi faldt fuldkommen til Ro i Landsbyen og erklærede, at han saa smaat tænkte paa at tilbringe hele Vinteren der. —

En Nat, en maanelys, duftsvanger Nat, vaagnede Peraldi ved en let Støj i Værelset ved Siden af. Endnu søvndrukken og træt troede han først, at han havde taget

fejl, men da Støjen gentog sig, og han tydelig skelnede Lyden af Skridt, sprang han hurtig ud af Sengen. Blodet steg ham til Hovedet, og Vreden kogte i ham, mens han mumlede for sig selv:

— Mener det dumme Pak, at det ogsaa kan faa mig til at tro paa Spøgelser!

Efter et Øjebliks Overvejelse kom han til det Resultat, at det var bedst at vente, lade Spøgeriet komme rigtig i Gang og saa med et styrte ind i Stuen med Revolveren i Haanden, aflaase Yderdøren og tage Gengangeren i Skole. Han klædte sig derfor lydløst paa, greb sin Revolver og stillede sig bag Døren. Nu hørte han paa en Gang klagende Veraab, Klirren af Glas, og i et Nu rev han Døren op, sprang ind i den mørke Stue og laasede Døren.

Et Skrig lød ham i Møde, mens han i Mørket skimtede en hvid Skikkelse, der forgæves søgte at skjule sig. En kold Sved perlede om hans Pande; men paa en Gang tog han sig sammen, og idet han tændte sit Lys, sagde han med høj Røst:

— Gør ikke et Skridt, eller jeg skyder!

Lyset var tændt, og han slog samtidig Skodderne til Side, saa Maanen kastede sine Straaler ind i Rummet.

Foran ham, indhyllet i et Lagen, stod Marion. Han havde flygtig skimtet hende én Gang før, i Landsbyen, og var bleven slaaet af hendes yppige Skønhed og af hendes Øjes hadefulde Glans.

Men nu var hun tifold skønnere og vidunderligere end da. Det rige, sorte Haar faldt frit ned over det hvide Lagen, hendes dejlige, sorte Øjne skød Lyn, gnistrede i Halvmørket, og Læberne holdt hun adskilte, som for at trække Vejret lettere. Med den ene Haand pressede hun Klædet mod sit Bryst, der bevægede sig hurtigt; den anden hangt slapt ned.

Hun var saa betagende dejlig, saa vild og saa opskræmt i sin fremmedartede Skønhed, saa stolt og saa urørlig kysk i sit hvide Klædebon, at Peraldi stod som fastnaglet til Stedet, som fortryllet af en Aabenbaring.

Endelig fremstammede han: Marion — dejlige Marion!

Men inden han kom til sig selv, havde den unge

Kvinde kaſtet Lagenet af ſig, bemægtiget ſig Nøglen paa Bordet og lukket Døren op.

— Marion, hør mig . . .

Paa Tærskelen vendte hun sig om og sagde med fast Stemme:

— Forstaar du, at jeg hader dig, hader dig?! Du har stjaalet, hvad mit var . . . Jeg hader dig! Du har bemægtiget dig min Hemmelighed . . . Jeg hader dig! Men ve dig, hvis nogensinde denne Hemmelighed kommer over dine Læber! Ve dig!

Lydløst forsvandt hun. Men fra det aabne Vindue, i den straaleklare Nat, saa den unge Mand hendes Skikkelse tabe sig, tabe sig — langt borte mellem Træerne.

Hr. Peraldi stod ofte de milde Sommernætter ved Vinduet og stirrede ud over Landet.

Hans Blik søgte dog ikke Maanens Spil i den lille, rislende Flod, søgte ikke Bjærgfrænternes uvante Omrids, ikke heller den snehvide Landevej, der som en Snog bugtede sig bort — udad mod fjærne Steder og Byer. Hans Øje søgte bestandig Skoven og stirrede sig træt og brændende for at opdage et hvidt, lille Punkt, dernede, bag Træerne.

— Aa, Gud i Himlen, maatte det dog bare spøge en eneste lille Gang endnu!

Men Spøgeriet var forbi og Peraldi forelsket, fortryllet, betaget midt i den haandgribelige, drømmeforladte Virkelighed.

Han saa nu jævnlig sin Kusine, snart hos Notaren, snart hos Mairen, og de vekslede da nogle ligegyldige Ord.

Hendes Had var gaaet over til høflig Ligegyldighed, blandet med en svag Anerkendelse af den unge Mands ridderlige Tavshed, thi at han skulde tie med Hemmeligheden af Frygt, faldt hende end ikke ind.

Hun besvarede hans talende Blikke med kold Rolighed, hans stumme Bønner med munter Unærmelighed og hans forlegne Nervøsitet med en fuldkommen og ubedragelig Sindsligevægt.

— — — — — — — — — — — — — —

Saa skete der i Løbet af Vinteren en Forandring med Marion.

Hun var slet ikke mere den gengangeragtige Dronning, den hvide og urørlige Marmorstøtte fra hin usalige Nat. Hun var blevet Kvinde, og alt Had var forsvundet af hendes Hjerte og samtidig med Hadet ogsaa Hr. Peraldi.

Peraldi var for meget blaseret Pariser og øvet Sjælekender til et eneste Øjeblik at bilde sig ind, at det var ham, der var Skyld i denne Forandring, og endelig havde han forholdsvis hurtig faaet Bugt med sin i Virkeligheden ikke meget alvorlige Lidenskab.

Rollerne vare ganske byttede om. Han var atter den rolige, overlegne, lidt ironiske Mand og hun den forlegne, undselige Mø, hvis unge Skuldre ikke evnede at bære en tung, salig, lykkelig Hemmelighed.

Marion havde forlovet sig med Notarens unge Søn, og hun levede nu i en stadig Skræk for, at Peraldi kunde komme i Vejen, paa en eller anden Maade søge Hævn for sin forsmaaede Kærlighed, røbe den besynderlige Hemmelighed og forvolde al urimelig Ulykke.

— Men Peraldi forlod pludselig Korsika. Tvingende Forretninger kaldte ham til Paris, og han fik kun sagt den unge Pige et flygtigt Farvel, midt i en Kreds af fremmede Mennesker. —

Denne Afrejse virkede befriende paa den unge Pige; hun følte sig som lettet for en knugende Angest, følte sig som et andet Menneske, der aldrig har spillet Spøgelse og aldrig gaaet igen.

— — — Nogle Uger senere kom hendes Forlovede styrtende ind til hende, med Hatten paa Hovedet og Bossen paa Nakken; mens han tørrede Sveden af Panden, stammede han hæsblæsende:

— Marion, Marion! Jeg har faaet Brev fra, fra . . .

— Fra?

— Fra Peraldi.

Marion blev paa en Gang bleg; hun knugede Hænderne mod Brystet i Angest og vovede ikke at hæve Øjnene.

— Naa, ja, vedblev den unge Mand, jeg ved jo nok, du ikke kan lide ham. Men han er en Hædersmand, en prægtig Karl — det siger jeg . . . . ja, der kan du selv læse Brevet; og kom saa hjem til Fa'r, for jeg maa straks løbe hjem! Man venter mig.

Marion udfoldede med ryſtende Hænder Brevet og, endnu halvt bedøvet af Angeſten, læſte hun, næſten uden at forſtaa:

Paris, den 1. Maj 1892.

Kære Hr. Beverini!

Jeg har længe villet vise Dem min store Taknemlighed for Deres mageløse Gæſtfrihed og for de uglemmelige Maaneder jeg har tilbragt mellem Dem og Deres.

Jeg har med Glæde erfaret min Kuſines Forlovelſe med Deres prægtige, brave Søn, min gode Ven og Jagtfælle, og jeg vil tillade mig allerede nu at komme med min Bryllupsgave.

Det lille Hus, jeg ejer i Baſtelica, burde aldrig have været mit; det tilkom min Kuſine. Jeg havde ofte tænkt paa at bede hende modtage det, men Frygt for at ſaare hendes Finfølelſe har holdt mig tilbage.

Tillad mig nu at ſkænke Deres Søn det, ſaaledes at det kan blive det unge Pars nye Hjem. Gid det maa blive et lykkeligt Hjem, og gid det aldrig mere vil ſpøge i de gamle Værelſer!

Ja, det Ønſke turde maaſke være overflødigt: min ſmukke Kuſines bedaarende Øjne vil ſnart lyſe alle Gengangere i Jorden og faa Bugt med alt Spøgeri.

Modtag nu, min kære Beverini, de hjerteligſte Hilſener til Dem og Deres fra

Deres altid hengivne
Jean Peraldi.

Marion braſt i Graad, løb hjem til Svigerfaderen og ſtyrtede ſig til ſin Trolovedes Bryſt: Vi vil velſigne ham, ſaa længe vi lever!

Vejr og Vind.

Efter en gammel Bondemands Jagttagelser.

Regner det om Morgenen mellem Kl. 4 og 9, saa kommer der Solskinsvejr inden Middag. Begynder det at regne med tæt overtrukken Himmel om Eftermiddagen eller Aftenen, saa vil det ogsaa regne den næste Dag. En blakket, bleggul Aftenhimmel tyder paa Regn, en klar, gul Aftenhimmel paa Blæst. Viser Himlen sig ved Solnedgang meget rød imod Øst, kan man vente Blæst eller Torden, men imod Sydvest kan man vente Regn. Er den sydlige Himmel om Aftenen klar, kommer der smukt Vejr. Morgengraat samt rosenrød Aftenrødme bebuder smukt Vejr. Klare, løse Skyer, der tidlig stiger op, bebuder en smuk Dag; men hvis smaa, mørke, sønderrevne Skyer driver under en helt overtrukken Himmel, maa man vente vedholdende Regn. Hurtig flyvende Skyer tyder paa ustadigt Vejr. Stillestaaende Skyer bebuder en Forandring i Vejret. Skyer, der flyver over Kors, er Forløbere for Uvejr eller Storm. En Taage, hvorigjennem man ser Solen ubestemt og bleg, tyder paa Regn. Falder der ikke Dug i en stille, klar Nat, kan man være belavet paa Nedbør. Vindstille gaar forud for en Vejrveksling. Naar Vinden lægger sig brat, især i stærk Varme, kan man vente Tordenvejr. Vind fra Syd, Sydvest og Vest er Regnvinde. Sønden vinden fører ogsaa Regn med sig. Med Vestenvinden hører Regnen i Reglen op, og Nordenvinden jager den bort. Nordøstvinden er tør ligesom Østenvinden.

N.

Tankekorn.

Vi bærer deres Kærlighed, der hver Dag lever med os, som en Klædning; det er først, naar vi mister den, at vi føler, Verden er kold.

Den, man ser skævt til, ser man som oftest skævt paa.

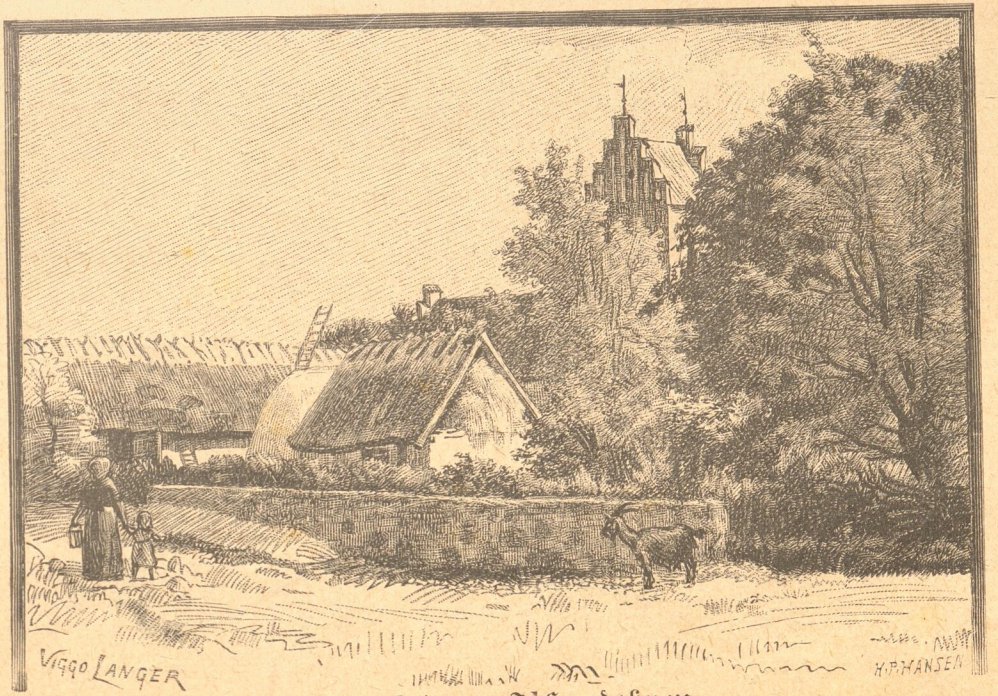

Viggo Langer: I Landsbyen.

„L. Viborre Bisp."

Fortælling fra Jyllands Vestkyst af **Holm Hansen.**

Med Tegninger af H. P. Lindeburg.

Det var lidt inde paa Heden, han boede, ikke længere end en Mils Vej fra det nærmeste Fiskerleje. Hytten saa' kun meget tarvelig ud med sine Lervægge og et gammelt forrevet Fiskergarn kastet hen over Straataget. Ingen kunde godt være i Tvivl om, at dens Ejer maatte være Kostebinder. Udenfor laa nemlig store Risbundter, og traadte man ind i det forreste lille Rum, var det første, Øjet faldt paa, en Mængde Feje- og Karkoste, der laa stablede op imod Lervæggen, under et lille tilrøget Hængeskab.

Solen var lige staaet op, da Hyttedøren aabnedes og en mørkerød Puddel satte ud over Tærskelen i et vældigt Spring. Det var nærved, at den i sin Morgenglæde havde ladet det gaa ud over et Par unge Kaniner, som hoppede den i Møde fra et Hul i Forddiget udenfor.

Efter Hunden fulgte dens Herre, om han end blev staaende i Døren. Det var en Mand i Fyrrerne. Et Par lyseblaa, milde Øjne lyste op i hans temmelig

skarpskaarne Ansigt. Haaret, saa vel som Skjægget, var kort og stridt. Han stod længe og saa' ud imod Kysten, dér, hvor Klitterne fortonede sig underlig hildringsagtig paa Baggrunden af det store, aabne Hav.

Han skulde nok egentlig derud, — tænkte han ved sig selv — ud til Fiskerne, inden de skiltes ad. I Dag trak de jo Baadene i Land og holdt Fest; Ministeren kom dertil i Anledning af Havnesagen. Hvem kunde vide, om man ikke kunde faa ham i Tale . . . og om det ikke endnu kunde lysne op for én.

Det meste af Dagen gik, medens han sad rolig ved sit Arbejde inde i en lille Stue, der stødte op til Køkkenet. Paa Skjødet havde han Riskosten, som han surrede sammen med et Vidjebaand, under Fødderne en Graasten. Dragkisten og en lille Væggehylde med Bøger var de vigtigste Møbler. For Vinduet ud til Kaalhaven var der hængt et groft Klæde. Paa Væggen et Kristusbillede.

Hunden laa i Alkoven, deres fælles Natteleje. Den saa' paa ham uden Ophør. Nej, i Dag lignede han da ikke sig selv. Hvorfor sad han der saa alvorlig? Hvor var Skjælmeriet i hans Øje? Hvorfor talte han ikke?

Omsider rejste den ensomme, tavse Mand sig, lagde Arbejdet til Side og gik hen til Dragkisten.

Han havde næppe taget en gammel Klædesfrakke, et Par Flipper og et lille Spejl frem, førend Hunden rejste sig urolig og sprang ud af Alkoven.

„Du kan ikke komme med," sagde han. „Maa kjønt blive hjemme og passe Huset. Jeg har alvorlige Ting at tage Vare paa, kan ikke sidde her som i en Ørken . . . . ja, det nytter ikke, Du hyler. Verden er større, end Du bilder Dig ind, og jeg kan endnu tjene mine Medmennesker med andet end at binde Koste."

Han svirrede et Silkeklæde om Halsen, satte sig ved Spejlet og sukkede ved Synet af sit eget Ansigt. Han var ingen Yngling længer. Nej, Glansen var ved at gaa af ham. Han saa' ikke ud nu, som den Gang der ude paa Vosborg . . .

Hvor han huskede nøje den Aften, da hun havde sat ham Stævne der paa Volden . . . Dér var det, han første Gang lagde sin Arm om hendes Midje, og hun lovede ham saa sikkert, at hun vilde være hans i Liv og Død.

Og alligevel . . .

Han løsnede Halsklædet lidt, som om det vilde tage Vejret fra ham. Varmen var ogsaa saa trykkende.

Naa, han glemte nok heller ikke saa let den Dag, han lod Hans Højærværdighed vide, at Datteren og han havde rakt hinanden Haanden, og da Biskoppen var saa god at henvise ham til Daarekisten. Men det, at h u'n havde svigtet ham, skammelig svigtet ham — det var ham dog det sværeste af det alt sammen.

Han strøg Sveden af Panden og sank hen i Tanker. Hun havde dog nok holdt af ham og ment, at han vilde blive til noget.

„Han kan saamænd godt med Tiden blive Bisp ligesom min Fader," havde hun ofte sagt. Og siden kaldte de ham „Bispen", „e Wiborre Bisp". Men maaske han endnu kunde naa at faa den Eksamen, som han engang læste til. Da skulde de komme til at tage Øgenavnet i sig igjen.

Hunden krøb hen og kysfede hans Haand. Men han

gav intet Kjærtegn igjen. Det skinnede koldt i hans Øje. Mildheden var forsvunden. Han trak endnu et Par Gange i det møre Tørklæde, iførte sig Klædesfrakken, tog en gammel Kaskjet paa Hovedet, en Knortekæp i Haanden og skridtede saa omsider langsomt, højtidelig bort ad den hvidsandede, smalle Lyngsti, som førte ud imod Klitten og Vesterhavet.

Midsommerdagssolen var ualmindelig hed og brændende. Rundt om i Klitten saavelsom inde ved Kroen gik Folk og søgte Skygge, hvor de bedst kunde finde den. Der var Badegjæster, Landliggere, Bønder, Handelsfolk eller Prangere og en Mængde Fiskere og Esspiger, der drev omkring ved deres Smaaboder, i Dampen fra Trangryderne, og talte om det Drikke- og Dansegilde, hvormed Sommerfiskeriet skulde afsluttes samme Aften. Uden for Kroen, hvor der stod Cycler stillede op til Muren, sad luftig paaklædte Ryttere og skyllede Støvet af Halsen. Deres Opmærksomhed syntes særlig henvendt paa en Hob søndagsklædte Ungmøer, der gik Arm i Arm over Pladsen, allerede færdige til Dansen. Bag efter dem fulgte omtrent lige saa mange af Hedens solbrændte, raske Sønner, som gjorde kraftige Forsøg paa at gjennembryde Kvinderækken.

„Uh dog — nu faar vi nok først rigtig fremmede!" udbrød Krokonen, da en gammel Herskabsvogn kom rumlende oppe paa Vejen. Hun stod udenfor Gavldøren med en And knuget ind imod sig og skulde netop til at skjære Hovedet af den. Manden, en rigtig vestjysk Jacob Skomager, fo'r hidseblæsende om i Gaarden efter en anden.

„Væk — væk!" skreg begge Offerdyrene paa en Gang. Men der hjalp ingen „Væk — væk".

De omtalte fremmede kjørte imidlertid forbi. Oppe paa Kuskesædet sad en lidt pludskjævet Herre med Pisken i Haanden og inde i Vognen en midaldrende Dame, omgiven af en Børneflok.

„Det er nok en Proprietær nede fra Vardeegnen," mente Kromanden. „Jeg saa' ham paa Markedet i Foraaret. Folk sagde, at han for at faa Penge havde slagtet et Par af Kreaturerne og var taget til Torvs med Kjødet. Men han kjørte minsæl hjem med e Knokler. Hi, hi, hi."

Konen saa efter Vognen. — Ej — ej, de kjørte nok ind hos Toldkontrollørens.

Venderne var endnu ikke blevne færdigplukkede, førend Proprietæren kom gaaende der henne fra „Konrollørhuset" og hilste paa Ægteparret.

„Er det maaske Kromanden og hans Madame?"

„Jo — det skal nok ha'e Sæde."

„Har De ikke kjøligere Luft at byde én her ude?"

„Nej, vi har nok ikke det ved Midsommerstid."

„Men kanske en Flaske Portvin, man kunde styrke sig lidt paa?"

„Aa ja — det kunde vel være," mente Kromanden.

„Giv mig da en! Og tag et Par Glas med, at De selv ogsaa kan smage, om den duer noget! Jeg vil helst nyde den herude, hvor man kan se paa Livet." Han havde næppe Øjnene fra de glade Piger. „Min Kone og jeg vilde besøge hendes Svoger, Ingeniøren, der henne hos Toldbetjentens. Men han er nok ude paa Klittangen. Nu er Fruen taget ham i Møde med Børnene. Jeg selv gider nødig gaa til Søs."

Vinen var bleven bragt og allerede halvvejs drukket, da Krokonen med ét udbrød — det var netop, som Kristjan Knudsen, Kostebinderen, kom til Syne inde mellem Klitterne, paa Vejen hen til Fiskerboderne:

„Der har vi da igjen 'e Wiborre Bisp'."

„'E Wiborre Bisp'?" gjentog Proprietæren og saa' op. „Hvad er det for en Bisp?"

„Ja, vi kalder ham jo da saadan fra den Tid, han gik i Viborg Skole og skulde lære at blive Præst."

Proprietæren syntes at blive lydhør.

Knudsen var imidlertid standset for at se ud over Havet, hvor Solen netop gik ned. Da en Del Fiskere sluttede sig til ham, og de efterhaanden trak ham bort med sig, hilste han i forbigaaende paa Kromanden og Hustruen. Lidt efter var han forsvunden.

„Jeg var den Gang Mejerske paa Nørre Vosborg," fortalte Madamen. „Missionærerne havde tidlig faaet Fingre i ham. Det var nok egentlig dem, der havde faaet Folk til at skillinge sammen og betale hans Studeringer. Mommesen paa Bækkeskov gav tre Hundrede Kr. om Aaret

og den rige Frøken Petersen to. Men saa hænder det jo, at han kommer der ud til Vosborg i Sommerferien for at faa frisk Luft i e Gjæller — som man siger — netop som ogsaa Biskoppens Datter, vor Frøkens Veninde, en skjønne Dag kommer anstigende der. Naada! En havde da bare nødig at se dem sammen for at sige sig selv, hvad Ende det vilde tage med de to."

„Ja, hvad mener Madamen?"

„Den ene lige saa from og skjær som en Apostel — de malede ham endda af med en Fuldmaane om Hovedet — den anden som det jenne Lyssen og Tor'en. Naa, Ulykken var vel aldrig saa stor, at hun gjorde sig gode Venner med ham. Men skammeligt var det rigtignok, at hun nægtede det, og at Faderen beskyldte ham for, at han var forrykt. For den Historie kostede da nok ligegodt Stakkelen hans Forstand."

„Ser man det," udbrød Proprietæren og nedsvælgede et Glas Vin. „Naa, og saa røg Studeringerne naturligvis i Lyset?"

„Ja, saa faldt baade Mommesen og de andre fra. Skjønt saa ren forrykt, som de vilde gjøre ham, var Knudsen dog nok ikke alligevel. De tog ham jo da Aaret efter til Soldat. Og han var jo da oppe hos selve Kongen og bad ham give vore Jenser noget mer at leve af. Hvad de da nok ogsaa fik. Men Ministeren, som han siden søgte for at komme til at studere igjen, vilde ligegodt ikke kjendes ved ham, Stakkel. Man mener jo da, at den her store Mand var ikke fri for at være en Kjende i Familie med Bispen."

„Og nu gaar han vel og prædiker her ude for Fiskerne?"

„Ja, men hvad hjælper det? Man prædiker dog aldrig saa længe for Ulv, han siger jo Lam ad Aften," grinede Kromanden.

„Tvi Dig, Dit Skarn!" truede Konen ad ham. „Mange af Fiskerne er saamænd tit saa glade ved ham. Det lader da ogsaa, at han selv efterhaanden er kommen til Ro der hjemme i Hytten, som han arvede efter Faderen. Vel kan han endnu af og til faa en Raptus og snakke om, at han vil over til den ny Minister. Men naar han saa

endelig har faaet sparet sammen til Rejsen, og der kommer en sølle Stymper og klager sin Nød for ham, giver han ham, hvad han har. Anderledes er han ikke."

„Nej. Derfor siger jeg ogsaa: Gaa fra Forstanden for et Kvindfolks Skyld var det sidste, jeg vilde gjøre."

„Der har vist heller aldrig nogen lagt an paa Dig, lille Fatter."

„Saa—aa? Da kostede det Dig da ellers Strabatsering nok, inden Du fik mig rigtig fat."

„Ih, sikke da noget tosset Snak!" udbrød Madamen fortørnet.

Og hun gik omsider ind i Kjøkkenet med sine fede Ænder.

Hele Laget var allerede samlet. Flaskepropper knaldede til Violinernes skrattende Toner oppe fra Storstuen. Unge, overgivne Fiskere slog Nævere i Bordet, saa Kopperne dansede, hvorimod de ældre, mere alvorlige sad i Skænkestuen eller stod udenfor og saa' sig omkring med det for Klitboen ejendommelige Blik, der trænger som en Maages gjennem Sandflugt og Taage og tit er hans bedste Værn i Kampen mellem Liv og Død ved de mange Strandingstragedier.

„Hør nu en Gang," tog Fiskernes Oldermand, Røde Jeppe Kristjan, Ordet paa bredt Vestjysk. „Vi har her i vor Kreds en Mand, som I alle kjender og holder af. Jeg mener vor gode Ven, Kristjan Knudsen. Hvor mangen Gang har han ikke været vor Trøst, enten det var paa Landjorden, eller han var med os ude til Søs og lærte os at se opad, naar hun vendte det hvide ud af Øjnene og kunde være haard nok at bides med, Mutter Hav. Skal vi ikke bede ham om, at han vil fortælle os lidt ogsaa i Aften, jeg mener, sige os et Par gode Ord, vi kan tage med os hjem, naar vi nu snart skilles ad for ikke at mødes igjen inden til Efteraaret? Alvor og Gammen kan jo godt sammen. Og han er ikke storartig — véd jeg — skjønt det nok egentlig har været Vorherres Mening en Gang at bænke ham mellem helt anderledes Folk end nogle sølle Fiskere og Redningsmænd."

Flere af Forsamlingen gav Bifald til Kjende, og Knudsen nikkede.

Men da traadte tilfældigvis Proprietæren ind fra den aabne Forstue.

Hvad kunde det være for en fremmed Herre? Det var nok ham, som før sad og drak Vin med Kromanden.

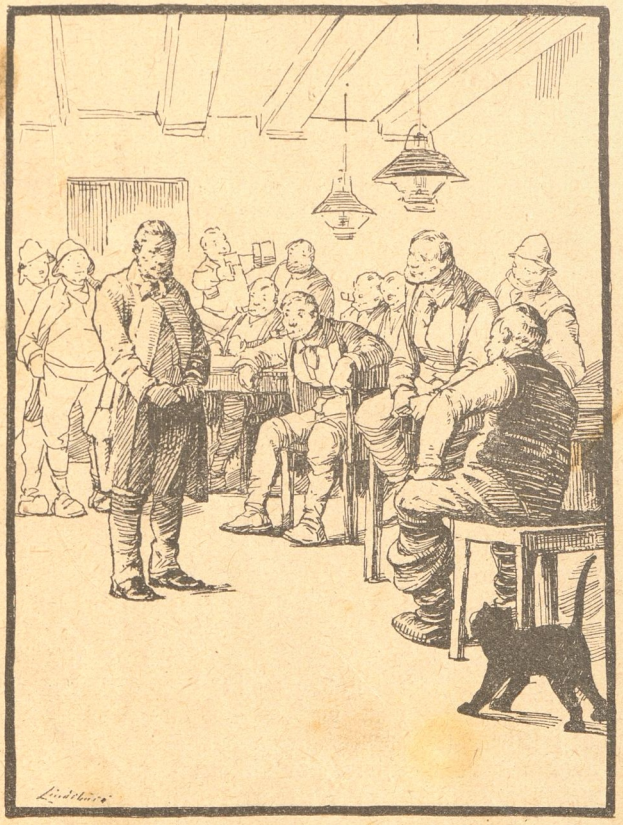

Man sagde, at Ministeren nylig havde meldt sin Ankomst — det skulde da vel aldrig være ved ham, fo'r det urolig omkring i Knudsens Hjærne.

Han stod og grundede over, hvad han skulde tale om, rømmede sig saa og begyndte:

„Du minder om, Jeppe Kristjan, at jeg undertiden har været med Jer ude til Søs, hvor der var Fare paa Færde. Men lad os ikke glemme, at vi ogsaa paa Landjorden tit kan være som ude paa et Hav, hvor Søerne og Hajerne truer! For det véd jeg fra mig selv. Men det véd jeg ogsaa, at det derfor ikke har nogen Nød. Den, Vorherre vil bevare, er uden Fare . . . eller som Luther skriver . . .

Det var ikke mange Ord, han talte; men de bar Præg af at komme fra et bevæget Hjerte.

Oppe fra Storstuen lød Violinernes Toner uafbrudt til de dansendes Krumspring. Holmslænderen, Kre Wim — almindelig kjendt for sit Vikingemod paa Søen og sin Ustyrlighed i Kvindeleg — surrede Esspigen Birrith rundt, saa hendes Skjørter susede i Luften, paa samme Tid som han slog Takt med Støvlehælene og sang:

„Og vi skal ret til Lags i Aaten,
og det skal vær' den sidste" o. s. v.

Proprietæren, der havde staaet en Stund og skjævet efter Kristjan Knudsen, var gaaet ind i Dansesalen. Pigerne syntes aabenbart ikke om hans Tilnærmelser. De vendte ham Ryggen og skar Ansigt.

„Huha, sikken en Hajfisk!" lød det fra én. „Han ser ud, som man gjerne kunde tappe et Par Potter Tran af ham. Saadan én maa da være fordret med det 'jenne Flæsk'."

„De siger ogsaa, han er en vidtloftig Fyr," faldt en anden ind. „Svigermoderen, som er Bispinde, skal nok have sat sine sidste Skillinger i en sølle Gaard, han nu maa tage til Takke med. Jeg véd det fra den gamle henne hos Tolderens."

Omsider lykkedes det dog Proprietæren at erobre en højbarmet Esspige, i hvis usminkede Rosenkinder og hørgule Haar han syntes at finde særligt Behag. Med hende fo'r han hidseblæsende Gulvet rundt, indtil han var nærved at blive lige saa rød i Kalotten som hun, og de med ét trak sig tilbage til Skjænkestuen for at indtage en Forfriskning.

„Men hvad gaar der ad Dem, Kristjan Knudsen?

Da véd jeg da, De sidder ikke dér og brygger Eddike," raabte Krokonen lidt længer ud paa Aftenen Hun dukkede frem som en anden Aphrodite af Tobaksrøgen og Punschebollens hede Damp. Aasynet lyste af elskelig Tilfredshed, Armene var stærkt blottede, og i Haanden holdt hun en Potageske, som hun kort efter lod halvvejs forsvinde i Suppeterrinens glohede Bryg. „Det er nok bedst, at vi to kommer ind og faar os en rigtig Hamborgerskotsk."

Han drog sig uvilkaarlig tilbage i Bænkekrogen uden at svare. Det var, som han ikke rigtig havde forstaaet Meningen af hendes Ord. Aasynet var kummerfuldt, Kløften mellem Brynene strakte sig langt op i Panden. Oldermanden og alle hans tidligere Tilhørere havde efterhaanden forladt ham. De vilde op i Dansesalen. Nu skulde de more sig. Ikke én af dem havde sagt ham Tak, hverken med Haandtryk eller Ord. Og nu vilde oven i Kjøbet de fremmede Gjæster paanøde ham Punschen. Dog, det skulde ikke lykkes dem. Saa vilde han før gaa hjem.

Men han havde næppe rejst sig, førend Krokonen med et lille Kniks tog ham ved Haanden og trods hans aabenbare Uvilje førte ham ind i Dansesalen. Og det hjalp ikke, han gjorde Modstand. Madamen slog Armen om hans Liv og svingede ham et Par Gange rundt, næsten inden han vidste af det. Han maatte mande sig op for ikke at blive til Latter. Og skjønt det øjensynlig kostede ham Overvindelse nok, vedblev han dog at føre den kæmpemæssige tidligere Mejerske Gulvet rundt, indtil hun endelig selv maatte tilstaa, at nu kunde hun ikke mer.

Han gik om efter Dansen, som om han skammede sig, og søgte hen i Krogene. Pigerne, der nok kjendte hans Skjæbne og havde Medlidenhed med ham, flokkedes uvilkaarlig om ham. Hans Øjne var dog saa milde og rene. Og saa det, at han til sine Tider kunde rejse sig og blive et Hoved højere end alle andre! Nej, det kunde ingen gjøre ham efter. Den lille rapfodede Karen Post, der mangen Gang havde været med i Karlelag at redde Menneskeliv, kaldte med et paa ham, da han underlig sky vendte sig bort fra Pigerne og vilde vende tilbage til Skjænkestuen.

„Hvor skal De hen, Kristjan Knudsen? Er De træt,

saa maa De gjerne hvile Dem her." Hun gjorde Plads for ham paa Bænken, hvor hun sad ved det aabne Vindue. „Der er ikke noget at stille op med Karlene der inde, naar de først har faaet for meget af den lede Punsch. Bliv De nu her og snak lidt med os Kvindfolk."

Gildet blev fortsat med fornyet Lystighed. Humøret var paa Højdepunktet. En gammel Skipper, der for kort siden var dreven i Land ved Redningsstationen, dansede Skjærsliberdansen med „den lille Skrædder". Det var ham, om hvem de sagde, at han altid gik og haltede paa den ene Albue. Tagtækkerens Sabine, den raskeste iblandt Pigerne, blev under Fanniker-Reel'en revet bort fra Kre Wim af den danselystne Oldermand. „Nu kunde han gaa hen og gjøre sine Hoser grønne hos den gamle Hanne Rømø. Og „Maren til Per Smeds", der havde skaffet sig en Tandpine paa Halsen af at staa ved det aabne Vindue, fik efterhaanden saa mange Kys, at hun blussede som en Rose. Det var det eneste Middel, der kunde kurere hende, forsikrede Karlene.

Inde i Skjænkestuekrogen sad Proprietæren fremdeles og gjorde sig lækker for sin skjønne.

„Jeg haver mig fæstet den dejligste Mø!
Dideldumdu!"

sang de for at drille ham.

Kromanden, der, efter hans eget Sigende ellers aldrig drak andet end Mælk — „det drowede man ikke i" — var efterhaanden ogsaa bleven lyrisk stemt. Han rejste sig og tremulerede, paa samme Tid som en velklædt Herre traadte ind fra Forstuen:

„Hvor godt Folk er, kommer godt Folk til.
Hej! Lurrimæ, lurrimæ — Hejsa!"

Ingeniøren — det var ham, som kom — gik hen og talte til sin Svoger Proprietæren.

„Din Kone bad mig hilse Dig," lød det i Samtalens Løb. „Hun vilde ikke gaa til Ro. Kan det ikke lade sig gjøre, at I opsætter Rejsen lidt?"

„Nej, det er bedst, vi kommer herfra i Tide. Vejen er daarlig, og vi har fire Mile hjem," svarede Proprietæren

gnavent. Han var bleven ærgerlig over den forstyrrede Tête à tête.

„Ministeren, som Du jo kjender, kommer her i Morgen. Du var i Stand til at faa Dig en fornøjet Dag."

Kristjan Knudsen, som i det samme gik forbi, standsede uvilkaarlig og hørte efter. „Ministeren kommer her i Morgen . . . og han kjender ham."

„Naa, saa han kommer da endelig," faldt en af Fiskerne ind og løftede Glasset. „Ja, lad os saa drikke paa, Kammerater, at han er Mand for at give os en ny Havn! For ellers maa vi nok se at faa e Vesterhav tromlet. Leve Ministeren!"

„Leve Ministeren!" istemte Fællerne.

Men Kristjan Knudsen stod endnu tavs og saa' paa Proprietæren. Nu vidste han det altsaa: Den hemmelighedsfulde fremmede — der mer end en Gang havde set ham i Øjnene — var en Bekjendt af Ministeren.

Udenfor Kroen var der forholdsvis stille. Midsommernattens Ro havde bredt sig over Landskabet. Havet laa saa fredsommelig tyst, som om det aldrig havde kjendt til Storm eller Dødskamp. Kun en sagte Vind fo'r nu og da ind imod Land og forsøgte at sætte Marehalmens Totter i Bevægelse. Men da den ikke orkede det længer, strakte den sig omsider træt paa Klittens Sandbolster og sov blidelig hen.

„Hvad er det for et Kvindfolk, som spanker om der alene?" spurgte Krokarlen. Han kom trækkende med et Par Heste, netop som en kvindelig Skikkelse viste sig mellem Klitterne lidt nedenfor „Kontrollørhuset".

„Hys! Det er den fremmede Frue, som er i Besøg hos os," svarede en rynket Morlille, der fik Raadsensbrød henne hos Toldbetjentens. Hun sad og krøb sammen udenfor Stalden, mens hun lyttede efter Dansemusikken.

Karlen trak af Sted med sine Heste, omtrent paa samme Tid som den fremmede Frue blev borte mellem Klitterne. Da alt var tyst, og ingen længer kunde skimtes udenfor Kroens Forside, kom hun atter til Syne. Først dukkede hendes Hat frem — den mindede lidt om en Herres — saa et Klæde, der var kastet om Skuldrene, og

endelig den brune Kjole. Haaret i Tindingerne var lidt graasprængt, Øjnene store og forvaagede. Hun kunde vel være fem og tredive Aar.

Efter at have været lidt inde i „Kontrollørhuset" for at forvisse sig om, at Børnene endnu laa og sov, nærmede hun sig Kroen og saa' ind ad Vinduerne.

Jo, han sad der endnu med Pigebarnet. Ikke en Gang Svogeren tog han Hensyn til. Naa, for hende selv var det jo ikke noget nyt. Hun havde tidligere maattet finde sig i endnu værre Ting.

Hun hyllede sig i Klædet med en forsagende Mine og vilde netop gaa bort, da det med ét gav et Sæt i hende.

Hvem var det, som traadte frem derinde i Tobaksrøgen, underlig aandsfraværende, alvorsfuld og mager?

Var det ikke ham . . . . hendes ulykkelige Ungdomselskede? Glimtet fra hans tungsindige Øjne gik hende til Marv og Ben. Hun maatte støtte sig til en Vogn, som stod der, hun kunde ikke udholde dette Syn. Hun maatte bort derfra. Men hvor skulde hun ty hen? Hjem til Børnene? Nej, ikke nu. Ikke nu.

Førend hun vidste det, var hun igjen ude i Klitten. Skjønt det var fuldkomment stille, havde hun Følelsen af, at hun gik imod en Storm.

„At dette skulde komme!" mumlede hun. „Det var altsaa derfor, jeg skulde herud . . . Det var derfor, jeg ikke kunde faa Fred. Jeg anede nok, at han levede . . . Aa, jeg kan ikke bære det! Nej, nej, jeg har nok i Forvejen." —

Hun stolprede ned til Stranden gjennem Sandet, der gik hende langt op paa Benene. Tørklædet blev hængende i en Hjælmebusk; men hun sansede det ikke. Først da hun var naaet ud paa den smalle Forstrand, hvor et Par Baade stod trukne op, standsede hun paa en Gang, fyldt af mørk Fortvivlelse.

„Om jeg endte mit Liv?" Hun klamrede sig fast til den ene af Baadene. „Men mine Børn og min stakkels Moder der hjemme? Hvorfor spærrede hun mig ogsaa inde i Bispegaarden? Hvorfor lærte hun mig at se ned paa mine Medmennesker. Jeg trængte netop til at elske dem og til at

være noget for dem. Men saa kom alligevel hendes kolde og aristokratiske Lærdomme op i mig . . ."

Hun blev staaende der endnu længe, trøstesløs, raadvild. Men da hun omsider ad en Omvej vendte tilbage

til „Kontrollørhuset", følte hun, at der ved Gjensynet alligevel var noget, der kunde tydes som et Haab.

Det var langt over Midnat. En safrangul Skybræmme inde over Heden bebudede allerede Dagningens Komme. Inde i Kroen var Gildet til Ende. Kun et enkelt Hvin ud fra det aabne Vindue, en Kvindelatter eller en Mandsstemme. Ellers var der tyst overalt.

Men da blev der med ét Røre henne i Fiskerlejren, hvis umiddelbare Nærhed røbede sig ved en ubehagelig Torverøg, blandet med Lugten af Tran. Folk, mer eller mindre paaklædte, stimlede sammen udenfor Oldermandens Bod, der, hvor han selv og Kre Wim stod og brødes vildt med hinanden. Holmslænderen havde overfaldet Jeppe inde i Sengen og slaaet ham i Ansigtet med sin knyttede Næve. Det skulde han have, fordi han under Dansen havde taget Tækkerens Sabine fra ham. Det var forgjæves, man søgte at skille dem ad. Kredsen blev bestandig større, Slagsmaalet vildere. Kvinderne skreg.

Men da viste der sig en Mand, for hvem alle gjorde Plads. Det var Kristjan Knudsen. Rolig, stilfærdig gik han hen til de to Uvenner og stillede sig imellem dem.

„Skammer I Jer ikke? Ligner det skikkelige Fiskere og Redningsmænd at rives og slaas som Ulve, fordi I har faaet lidt i Hovedet? Kan I være bekjendt, at saadan noget skal hændes i vort gode Lag?"

De andre Fiskere holdt med ham og skammede Slagsbrødrene ud. Saa kom der endnu et Par Ord, et Par beroligende, venlige Ord fra den skikkelige Hedebo, og Striden blev lykkelig bilagt.

Kristjan Knudsen tog Vejen hen forbi „Kontrollørhuset". Paa en Gang fik han Øje paa Proprietæren, der sad ene paa en Slags Udsigtsbænk og maalte ham med Øjnene.

Hvad var det dog, som laa i dette Menneskes Blik? Det syntes ham ikke at være af det gode. Og dog — Manden kunde da ikke have noget imod ham. Efter Afskeden med Fiskerne, der alle havde bedt ham komme igjen til Efteraaret, var enhver Tanke om Ufred ude af hans Sind. Den fremmede havde rimeligvis været Vidne til

det hele Optrin. Ønskede han maaske at tale med ham? Var det derfor, at han ligesom trak ham til sig med Øjnene? Han vil dog hilse paa ham, nu da der var Lejlighed dertil.

„Er der noget, De vil mig?" spurgte Proprietæren studs og med en underfundig Mine, da Knudsen uvilkaarlig standsede foran ham, idet de hilste paa hinanden.

Henne bag „Kontrollørhuset"s aabne Vinduer kom i det samme en bleg, kvindelig Skikkelse til Syne. Hun havde graa Haar i Tindingerne og syntes at pusle med en Børneflok i Nærheden af Sengen.

„Aa ja . . . med Forlov . . . det kunde gjerne være," svarede Knudsen.

Det underfundige i Proprietærens Aasyn veg et Øjeblik Pladsen for et Udtryk af skinsyg Hævntørst og Skadefryd.

„Jeg hørte inde i Kroen, at Herren kjender Ministeren," tog Kristjan Knudsen fat.

„Naa, saadan at forstaa," faldt den anden ind. „De ønsker maaske at tale med Ministeren?"

„Ja, jeg skal sige Dem, jeg er en fattig Mand, der i sin Tid har studeret. Men saa faldt Ulykkerne over mig og jeg maatte holde op. Nu vilde jeg gjerne begynde igjen, dersom det kunde lade sig gjøre, for jeg vilde gjerne være Præst."

Proprietærens Hænder dirrede.

„Naa, og hvad vedrører saa det Ministeren, som kommer her?"

„Jo, for jeg skal sige Dem, jeg havde tænkt, om jeg ikke nok i al Beskedenhed turde bede Ministeren lægge et godt Ord ind for mig hos sin Kollega, Kultusministeren. Mine Evner, tror jeg, er gode nok. Der er saamænd endda dem, der har ment, at jeg for den Sags Skyld gjerne kunde blive Bisp . . ."

„I Viborg. Ja, jeg véd det. Men vi har uheldigvis Folk nok, der lider af Højhedsvanvid."

„Højhedsvanvid?" spurgte Kristjan Knudsen forbavset.

„Ja, De er gal, De er rav-ruskende gal," fo'r den anden frem med en Iver, der just ikke borgede for, at han mente, hvad han sagde. „Og nu skal jeg fortælle Dem en

Ting, min gode Prædikant: Dersom De ikke snarest forføjer Dem her fra og forskaaner Folk for Deres skinhellige Snak eller for at høre om Deres „Ulykker", saa skal jeg være Mand for at faa Dem bragt under Forvaring i en Daarekiste — saa meget kjender jeg i alt Fald Ministeren."

Knudsen blev bleg. Hvem var den Mand, der turde tale saadan til ham . . . dømme ham til Daarekisten . . . Det var anden Gang . . . Hans Kind var bleven hvidere end Klittens Væg.

Henne fra „Kontrollørhuset" kom i det samme en Dame gaaende. Han fik Øje paa hende og gjenkjendte hende med lønlig Gru.

Hun gik rolig hen imod sin Mand, gav kun et svagt Nik, idet hun saa' over til Knudsen, der dog ikke gjengjældte hendes Hilsen, men traadte lidt affides, indtil han med ét standsede ligesom forstenet.

„Hvad har den Mand gjort Dig, saadan som Du taler til ham?" spurgte hun Ægtefællen.

„Hvad har han gjort mig?" svarede han med hvasse Øjne. „Med Forlov at vende Spørgsmaalet om: Hvad har Du gjort ham?"

„Jeg? — Jeg forstaar Dig ikke."

„Det skulde vel ikke for en Fejls Skyld være Dig og Dine, der fra først af har henvist ham til Daarekisten," hviskede han til hende.

Hun værdigede ham intet Svar, men vendte sig og gik langsomt over imod Knudsen.

„Jeg forbyder Dig at tale med dette forrykte Menneske!" raabte Proprietæren.

Men det var allerede for sent.

Lidt borte paa Vejen kom Svogeren trækkende med Hestene, som han selv havde hentet. Det manglede kun, at han skulde komme efter Skandalen. Nej, ind at spænde for og saa kalde hende til Vogns! Der var ikke nogen anden Udvej til at skille dem ad.

Fruen og hendes Ungdomselskede stod tavse i det lange Klitgræs, der laa udstrakt i Sandet ved deres Fødder som spredte Runer. Det dagedes mer og mer; men ingen af dem ændsede det. Knudsen vendte hele Tiden Ansigtet bort.

„Jeg havde aldrig troet, vi skulde mødes mer," tog hun

omsider fat. „Men nu da det er blevet mig forundt at tale med Dem — om ogsaa kun et Par Ord — nu skal De vide, at jeg er bleven straffet haardt for min Synd imod Dem."

Hun talte lidt om sit Ægteskab med den vanslægtede Rigmandsson og vilde have fortsat, men orkede tilsidst ikke at faa Ordene frem.

Omsider tog hun hans Haand og saa' anraabende paa ham.

„Har De ikke et eneste forsonligt Ord at sige mig?"

„Jeg er ikke sindssyg længer," svarede han blot, idet han ligesom rettede sin magre Ryg.

„Aa, Kristjan Knudsen, tilgiv mig! Jeg ved, De har haft saa megen Lidelse og Sorg for min Skyld!"

Hun havde næppe udtalt, før der lød et Piskesmæld, og hun uvilkaarlig fo'r sammen.

„Kommer Du saa?" raabte Manden, der traadte frem henne ved et Hjørne af Huset. „Børnene er allerede paa Vognen."

Hun knugede hans Haand. Taarerne randt ned ad hendes Kinder.

„Men De er alligevel meget lykkeligere end jeg . . . De har en Gjerning herude blandt Fiskerne . . . De er jo dog bleven Præst . . . Vorherre velsigne Dem . . ."

Han vendte sig om og saa paa hende, stille undrende. Hendes Ord havde slaaet ned i ham.

Da gik hun trøsterigere bort og viskede Taarerne af Øjet.

Lidt efter forkyndte Vognrummel og Hundeglam oppe paa Landevejen, at den fremmede Proprietær kjørte bort med sin Familie.

Vognen var endnu ikke kommen Kromanden og hans Hustru af Syne, før ogsaa en enlig Vandrer saas dukke frem i nogen Afstand fra Hyttelejren, der, hvor den sandede Sti førte ind imod Heden.

„Men dog!" udbrød Madamen. „Er det ikke Knudsen, som stavrer af Sted derinde mellem Bakkerne? Vil han allerede hjem? Og det netop som han endelig kunde have truffet Ministeren. Skulde han monstro lige godt være bleven kureret for de her Bispenykker?"

„Ja, lad Du nu ham gaa for den, han er!" vrissede Manden, der slet ikke havde syntes om Husfruens „Hamborgerskotsk". „Nu vil vi to ind og have os en Morgenlur. Det er der Mening i."

Imidlertid gik Kristjan Knudsen rolig videre. Det var netop, som Solen stod op over Heden. Den vaagnende Havvind satte efterhaanden i som med Sejerssfanfarer. Lyngen rystede de tunge Lokker. Knopperne kom til Syne. Haren fo'r op, og Lærkerne kvidrede. Naar den ene holdt inde, tog den anden fat. Her laa en Hyrde og vogtede sin Faarehjord. Et andet Sted stod en Hedebonde og hakkede i Jorden. De hilste ham begge; men han hverken hørte eller saa dem. Først da der lød Hundebjæf, og han kunde skjønne, det var Bjarke, som allerede havde vejret ham, løftede han Hovedet og fremskyndede Gangen. Snart var han naaet hjem i Nærheden af Huset, der, hvor Hunden stod og gjøede paa Jorddiget, som den nok vidste, den ikke turde sætte ud over uden sin Herres Tilladelse.

Blot et Vink, og den fo'r hen imod ham og op paa ham og hylede af Glæde.

„Saa — saa, det er godt! Nu ikke mer! Tag Dig nu en Morgentur!"

Et nyt Vink, og den pilede af Sted over Lyngen, bestandig i større Svingninger, paa Kryds og tværs. Fo'r der en Urhane eller et Par Brokfugle op, satte den efter dem med skingre Bjæf, indtil den nok mærkede, de Gavtyve gav den en god Dag. Saa vendte den slukøret tilbage for at faa sig en Omgang med Kaninerne — dem kunde den da hamle op med.

„Har her været nogen?"

Knudsen havde næppe udtalt, før Hunden sprang op, hvor der hang en lille beskreven Tavle paa Væggen, og bjæffede paany — saa godt som dens lange, røde Tunge tillod den det.

Han traadte hen til Tavlen og læste:

„Tow Hunner Skrubber og en hal Hunner Limmer til e Ringkjøbing Marken
Flier te e Worbasse
Iver fra Nebel."

„Se — se! Da faar jeg noget at bestille," mumlede han frem for sig og gik ind i Hytten.

Der var endnu halvmørkt inde i begge Smaarummene. Men han tog ikke derfor det grove Forhæng fra Vinduerne. Efter at have skiftet Klæder og givet Dyrene Foder, satte han sig i en Krog og faldt snart i Tanker. Hunden borede sin Snude ind mellem hans Knær. Men han jog den fra sig. Han følte Trang til at bede og kunde ikke.

Saa gik han omsider hen til Boghylden, slog op ved sit Yndlingssted i Davids Salmer og satte sig hen ved Vinduet og læste:

„Min Gud, hvorfor har Du forladt mig? Jeg raaber paa Dig . . . og kan ikke være stille. Jeg er en Orm, ingen Mand, Menneskers Spot og Foragtelse. Alle, de mig se, udvide Læberne, de ryste paa Hovedet: Han har væltet sin Omhu paa Herren, han befri ham. Vær ikke langt borte, min Styrke! Skynd Dig at hjælpe mig!"

Bogen blev lagt til Side og Forhænget trukket fra Vinduet. Lyset trængte ind paa ham.

„De er jo dog bleven Præst . . ." Og saa bad hun mig om Forladelse . . .

Lidt efter sad han henne paa sin Arbejdsplads med Stenen under Fødderne. Kosteriset laa i hans Skjød, et Vidjebaand var surret om Haanden. Snart havde han en rigtig kradsbørstig Skrubbe færdig.

„Se der! Det var den første, Bjarke. Men nu maa vi ogsaa bruge os. 'Tow Hunner Skrubber og en hal Hunner Limmer!' gjentog han med et veltilfreds Smil. „Ja, ja — det er godt, man alligevel kan være med at gjøre rent hos Folk baade paa den ene og paa den anden Maade."

Leonora Christinas Grav i Maribo Kirke.

Ved Hans Rasmussen.

Da Leonora Christina efter Enkedronning Sophie Amalies Død 1685 blev løsladt af sit Sængsel i Blaataarn, havde Christian V. bestemt Maribo Kloster til hendes Opholdssted, og her levede hun i Fred og Stilhed sine sidste 12—13 Aar, til hun døde den 16. Marts 1698, altsaa i Aar for 200 Aar siden.

Medens hun levede, havde hun i Kirkens nordvestlige Hjørne tæt ved Koret paa det Sted, hvor St. Birgittas Alter i den katholske Tid havde staaet, ladet indrette et Begravelsessted til sig selv. Det bestod i en opmuret Grav under Gulvet, 6 Alen lang og 6 Alen bred; dens Loft var dækket ved Egeplanker, paa hvilke den simple Ligsten (se Billedet!) var lagt. Plankerne raadnede omsider, og Stenen revnede, hvorfor man i 1827 tog sig for at undersøge og istandsætte Graven; denne fandt man halv fuld af Vand; Sønnernes Kister vare forfaldne og henraadnede; men man fandt ingen Levning, som med Sikkerhed kunde henføres til Leonora Christina selv. Der blev da muret en Forhøjning i Gravrummet, og paa denne sattes en ny Kiste, i hvilke Levningerne, som fandtes i Graven, bleve lagte. Da Kirken i 1864 blev restaureret, tog man den søndrede Ligsten op af Gulvet og murede den ind i Væggen i den lukkede Hvælving, der findes over Gravrummet; men man satte Stykkerne galt sammen; Ordet: „Herre, havde dit Ord ikke været min Trøst osv." har nemlig oprindelig staaet som Motto øverst paa Gravstenen. Man var for en Menneskealder siden ikke meget omhyggelig med historiske Mindesmærker*).

---

*) Da der er mørkt, hvor Gravstenen findes, har det været nødvendigt at bruge kunstigt Lys ved Fremstillingen af det Fotografi, som her er gengivet.

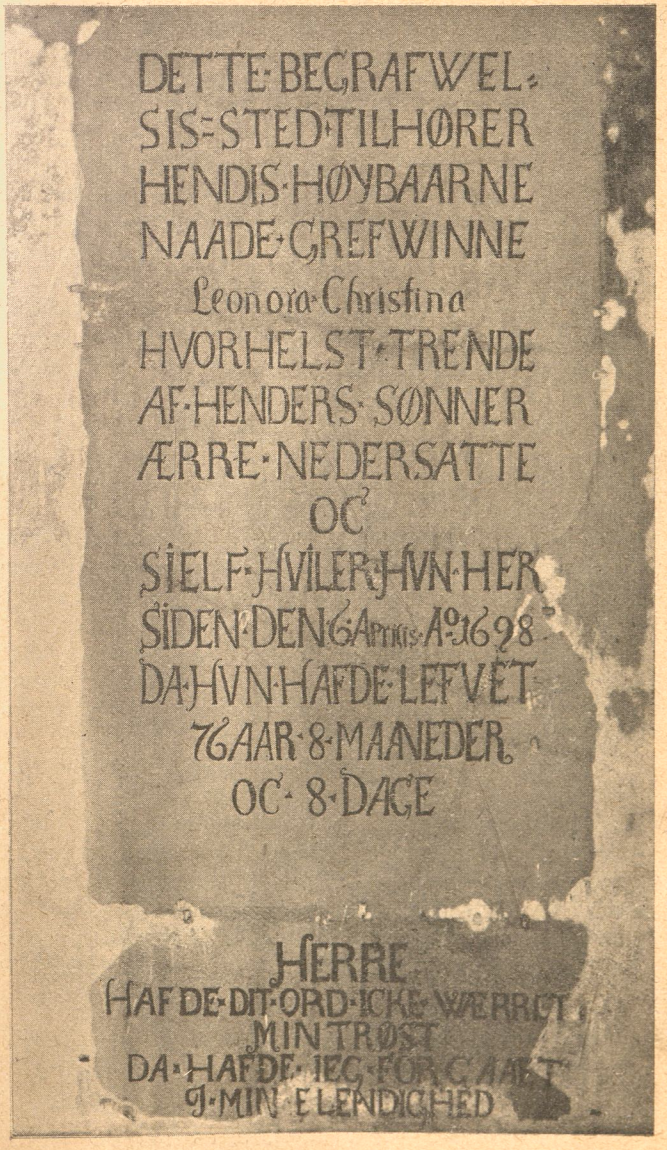
DETTE BEGRAFWEL-
SIS-STED TILHØRER
HENDIS HØYBAARNE
NAADE GREFWINNE
Leonora Christina
HVORHELST TRENDE
AF HENDERS SØNNER
ÆRRE NEDERSATTE
OC
SIELF HVILER HVN HER
SIDEN DEN 6 Aprilis Ao 1698
DA HVN HAFDE LEFVET
76 AAR 8 MAANEDER
OC 8 DAGE
HERRE
HAF DE DIT ORD ICKE WÆRRET
MIN TRØST
DA HAFDE IEG FORGAAET
I MIN ELENDIGHED

Da man i 1827 intet fandt af Leonora Christina selv, blev man bestyrket i den Tro, der fra første Særd havde udbredt sig, at hun aldrig havde været bisat i den af hende selv indrettede Grav, men i en eller anden af de talrige Begravelser, som fandtes rundt om i Kirken under Kirkegulvet. Naar hun skal have ønsket at blive jordet hemmeligt i Kirken, skal Grunden dertil have været, dels at hun ikke vilde have den store, standsmæssige Jordefærd, som Christian V. havde anordnet for hende, dels ogsaa, at hun skulde have forlangt og faaet sine Papirer med sig i Kisten.

En gammel Mand i Maribo, Politibetjent, Auktionsholder og Bankagent Jakob Jørgensen, fortalte i 1863 daværende Kordegn C. Roſs i Maribo følgende, som denne har opskrevet i et Manuskript, som findes i Grebygaards Bibliothek:

„Min Bedstefader, Peder Ibſen, afskediget Rytter fra Tyskland, født i Belgien, tjente hos Leonora Christina som Kusk og Arbejdsmand (disse Opgivelser stemme med Kirkebogen). Han var med at staa Vagt ved Leonora Christinas Kiste i 14 Nætter og Dage, fordi Byfoged Wulffſen vilde aabne Graven, da det var meddelt ham, at hendes Papirer vare nedlagte i hendes Kiste; men Sognepræsten, Magister Roth, nægtede ham det, da Kirkens Sred var lyst over hendes Lig. Præsten, som daglig kom til hende paa hendes Dødsleje, havde lovet hende at nedlægge hendes Brevsamling i hendes Kiste samt udføre hendes Begravelse i Stilhed, for at hun kunde være sikker paa, at ingen fik hendes Papirer at se.

Siden kom der Befaling til at aabne hendes Kiste [fra hvem denne Befaling kom, vidste Meddeleren ikke]; men saa blev Kisten hemmelig sat hen i en af Begravelserne i Kirken, og det Rygte blev udspredt, at Familien havde bortført den til Østerrig eller Belgien; — nok er det: Kisten var borte. Da man i 1864 restaurerede Kirken, blev det foreslaaet at søge efter hendes Kiste under Kirkegulvet: men Professor Høyen sagde: „Hun har ønsket at hvile i Stilhed, lad hende da hvile i Sred!"

En Kamp.*)

Digt af Zakarias Nielsen.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Paa Saltsøen glider en Damper ved Nat
med Kursen sat
mod fjerne sydlige Strande.
Mormon, Metodist, Indianer og Neger
i Grupper sig blande,
rider paa Ruller og daser paa Dæk,
beder og bander, prater og leger,
alt som enhver paa Livet sik Træk.

En Træstol, tømret af Bjerg-Egens Rødder,
med svajede Arme og skrævende Sødder
i Forstavnen staar mellem Skrammel og Snavs.
En Moder, hel ung og med Sødtrin lette
alvorlig og tavs
sig sætter med Suk med sit Barn til rette,
og dækker det til ved sit Bryst.
„Ak, Jack," hun beder, halv rørt, halv vred,
„lad nu med mit Barn en Stund mig ha' Fred,
det nytter jo dog ej en Smule . . ."

Trevent sig vender den unge Mand
og lægger sig op mod Rælingens Rand
med et Blik mellem smile og skule.

Fra Barndommen var hun hans Drøm og Lyst,
den Lyd i hans Bryst,
der drev paa hans Kræfter som Vækker og Leder,
det Punkt i hans Syner, der samlede alt,
det Lys, der vidunderlig faldt
over Stien til anede himmelske Steder.
Men ind mellem Træ og Bark
sig trængte en anden,
gav hende en Ring og ham et Spark.
Da var det, som tændte Sanden
med Hadets Sunke hans Blod i Brand;
nu var det i Natten Snigmordertanken,
der laante Hammer til Brystets Banken.

---

*) Til Grund for dette Digt ligger en virkelig Tildragelse, fortalt af Professor G. Preemwood i Quebek, der personlig har talt med den paagældende unge Kvinde.

Men nej — han hørte i Tanken et Skrig
og saa hende Hænderne vride,
han saa af et blodigt Lin en Slig,
to Kinder, uhyggelig hvide . . .
da skønnede han, over Synet forfærdet,
at han var ej rigtig af Sandens Solk,
hans Haand var ej skabt til Pistol eller Dolk,
men snarere til et Korstegn for Hjertet.
I Vestens Miner
han slider i Maaneder lange med Slid.
Lykkens Se i Møde ham triner
og ildner hans Id.
Som Dagene glider, og Lommerne fyldes,
for Indbildnings-Evnens Syner forgyldes
den kommende Tid;
i Tanken han vender mod Hjemmet sin Stævn,
bygger et Slot, der hans Storhed forkynder,
tumler med Marmor og Atlaskes-Hynder
og nyder sin Rigdom og Glans som en Hævn.
Men naar han om Natten sig vrider paa Halmen,
glemmende Hakke og Skovl,
da svinder i Taager Blinket af Malmen,
og Tankerne brænder som sydende Svovl.
Ren, som hun blev af Vorherre skabt,
lys som en Straale fra himmelske Riger
staar hun for Synet, kommer og viger,
viger og viger — for evig tabt.

Og nu er hun Enke — sin egen igen!
Sor længst er Baandet i Sønder skaaret
af Manden med Leen, hin hjælpsomme Ven,
der skærer væk uden Skrupler for Saaret.
Og han, der fra Barndommen var hende god,
men nylig blev sparket og vraget,
er nu som en Krøsus til Hjemmet draget,
tilbage til hende, til Lykken, til Livet.
Som Bejler han lægger for hendes Sod
Tilgivelsens Offer og Angerens Bod,
alt, hvad af Lykkens Se ham blev givet —
sit Hjerte, sin Ungdom, sit genfødte Mod,
byder det alt fra den hellige Stund,
hun hvisker et Ja med sin smilende Mund.
Han vrider og bøjer sig bedende, mygt,
slaar Bro med Bøn over Sortidens Kløfter,
hans Tanker krummer sig elskovssygt
og smykker med Løfter
den Vej, hun skal træde, det Hjem, han har bygt.

Sorgæves, forgæves!
Hun ved, han har hadet med glødende Hu
den Mand, hun har elsket og elsker endnu,
hun ser, naar mod Barnet han skotter og skeler,
at iversygt Nag hans Hjerte end deler,
saa Kulde har Rum, hvor Kærlighed kræves.

Hun skønner med forudseende Sans,
at Hjerternes Drømme, hendes og hans,
kan aldrig ind i hverandre væves,
og derfor hun beder — skønt rørt i Løn
af hans Gjnes Bøn:
„O lad mig i Fred, lad flyve de Sugle,
du ser jo, det nytter dog ikke en Smule!"

Nu hænger han der mod Skansen og skotter
med Tanker, der sammen til Oprør sig rotter,
mens Hjertet hamrer og dunker.
O dette Aasyn — saa fristende, sint,
Lokkernes sorte Bunker,
Øjnenes Mørke med Maanelys-Sunker . . .
Han kunde med Armenes Ring sig kaste
omkring hendes Legeme, ør og forpint,
med Kærlighedsbøn hende binde og baste,
tvinge til Ja med Savntag faste,
knuge og trykke
Læber mod Læber i svimlende Lykke!
Men Barnet . . . Drengen! Han mærker et Sæt
i Brystets Vægge af Smerte og Harme.
Har dette Barn da den første Ret
til Livet, til hendes Savntags Varme?
Det er, som et Saar
et Steds i hans Indre værker og bryder,
en Hedestrøm op i hans Hoved sig skyder,
han kæmper, knuger sin Haand og gaar,
sætter sig fjernt med ludende Pande
og slaas med de gamle, glødende Brande.

Let, med et Suk som efter en Vaande
hun drager sin Aande
og ser paa sit Barn med bekymrede Miner:
„Du lille Guds Skabning, du aner kun lidt
de Kampe, din Moder for dig har stridt,
de Tanker, der lønlig en anden piner.
Hvad bliver d i n Lod i det store Spil?
Maaske hører haardere Kampe dig til,
Kampe, der kendes, og Kampe, der dølges;
men hvordan du kæmper, og hvordan du lider,
saa har du en Moder, der for dig strider,
saa længe vi følges."
Hun stryger hans Ansigt og glatter hans Top
— hvor er hans Kinder dog røde og varme!
Stille hun rejser fra Stolen sig op
og reder med Kaabe og Sjal sin Dreng
en lun lille Seng
mellem Stolens svajede Arme.

Hvor skøn er den tavse, søfriske Nat!
Blaalys glimter i fjerne Egne,
Skyer, saa fine som Slør af Vat,
har sig til Hvile paa Synsranden sat,
og ude i Vest
de sidste natrøde Solmærker blegne.

Nymaanen strør som en gavmild Gæst
Perler og Guldstøv i Bov-Vandets Graade,
og slynger om Bølgerne lysende Traade.

Da lyder med et fra Lasten et Skrig,
fra Trappen ti Singre i Luften spredes,
et Hoved sig viser, med Lød som et Lig:
„Det brænder, det brænder dernede!"

Op farer de hvilende Grupper med Hast:
„Hvad er det? Er Mennesket fra Sorstanden?"
Allarm-Klokken kimer,
og Røgen, som hvirvler i lange Kast
med Rødglans af Branden,
fortæller, at talte er Skibets Timer.

Mormon, Metodist, Indianer og Neger
gribes af Rædsel, hyler og peger,
stirrer omkring sig i vanvittig Skræk,
beder og bander,
alt som enhver paa Livet sik Træk.
Sløjten skingrer, Kaptajnen blander
i Larmen sit myndige Ord.
Der pumpes og sprøjtes, der øses med Kander,
fires paa Taljer og drejes paa Ror.
Men trodsende Sprøjter og Raabenes Kor
Luerne vildt med Armene spænde:
„Nu fører vi røde, lystige Svende
Kommando-Ordet en Stund om Bord!"

Stivnet af Gru en Kvinde staar
i Forstavnen ene med foldede Hænder.
Kun ved knap mere, at Skibet brænder,
det hele i ét for Sansningen gaar,
tusende Lyde i Øret brydes,
røgfyldte Syner i Luften staar:
Baade, der sænkes, Karrer, der skydes,
Mænd, der i Brydetag Næverne svinger,
Kvinder, der hviner og — — springer.

Da vaagner med et hendes Moder-Instinkt,
og se, hvor hun nu kan bruge sig flinkt!
Sluks har hun Stolen med Barnet fat
og springer paa Bænken op som en Kat
. . . O nej, o nej, hun orker det ikke,
Døden stirrer med grønlige Blikke
dernede fra Søbundens Planter og Krybet.

Men Luerne vælter fra Dækket sig op
og strækker sig graadig imod hendes Krop,
hun mærker alt Hedens Stik i sin Hud . . .
O Gud, o Gud!
Da lukker hun Øjnene, styrter sig ud
med Stolen og Barnet i Dybet.

Der flyder hun om med forvildede Øjne,
saa bleg som en død, uden Udvej og Raad,
holdende let ved den spinkle Baad,
mens Bølgerne om den sig sænke og højne.

Hun ser i forvirrede Syners Dans,
hvor Menneskeaanden hidses af Nøden,
hvor vildt der brydes og kæmpes mod Døden
af drivende Kroppe,
der snart er nede, snart atter oppe.
Og gysende ser hun det tindrende Ny's
uskyldige Lys
i Sællig med Luernes røde flamme
som Lyn i Bølgernes buede Kamme.
Med famlende Hænder hun favner sin Dreng,
der vaander sig sygt i den vaade Seng.
Det er, som det klinger i Hjertet endnu,
trods Angest og Gru:
„Af min Bøn og min Kærlighed skal du ombølges
saa længe vi følges."

Hun studser — o Gud, er det sket,
hvad hun haabed og bad? De har hende set
fra Baaden histude og Armene strække:
„Hold ud en Stund, her er Plads for jer begge!"

Da hører med et hun en Stønnen ved Siden
og bliver ved Synet som lam:
Det er h a m!
Som en Hund har han søgt hende hele Tiden;
uden at sanse, at Livet han voved,
har han i Ring
om det brændende Sartøj pjasket omkring,
stirret og spejdet efter et Hoved.
Nu lyser det op i hans Aasyn; men ak!
hans Lunger nu Aande knap evner at trække.
Dog — Gud have Tak,
maaske er der Frelse endnu for dem begge!
Med Selvopholdelsens Iver han klamrer
til Stolen sig fast; men i samme Sekundt
den drejer sig rundt

og synker, mens vildt og fortvivlet hun jamrer:
„Mit Barn, mit Barn! Hvor kan du det nænne . . .
et værgeløst Barn . . . et uskyldigt Liv!"
Da synker hans Arm som død og stiv,
og Øjnene sært i hans Hoved sig vende.
Men Stolen paa ny op af Badet dukker
og rolig igen paa Bølgen sig vugger.
I sindsvild Rædsel han rækker igen
sin Haand og jærnfast om Stolen fatter,
men slipper den atter
og sender et Blik paa Moderen hen.

Hun ser og forstaar, hvor hans Kamp er svær,
hvor det bryder i Brystet med vældige Kræfter:
Haabet, der skuer Frelsen saa nær,
Naget, der hidser til Handling her,
Kærlighed, Dødsfrygt, hint Livets Begær,
der krampagtig ved et Halmstraa sig hæfter.
Det er, som hun føler i denne Stund
h a n s Kamp i sit eget Væsens Grund.
Hun lærer i denne Time at kende
en Ven, der — ledet af Kærligheds-Kaldet —
gi'r tabt, men sejrer i Saldet,
en Mand, der vinder sig selv og — h e n d e.

Vildt hun sender et Nødraab efter
den hastende Baad. Endnu et Minut
og Saren har Slut;
men Slut har nu ogsaa hans Kræfter.
Udmattet til Døden
et Blik — et tungt — han paa hende fæster,
et Blik, der samler de sidste Rester
af Livsdrommens Lys, af Kærlighedsgløden.

Da glemmer hun Sortiden, Saren — alt,
hører ej Barnet, der græder og klynker,
det er, som kun h a m hendes Tanke gjaldt,
hun rækker sin Haand
og blander sin Aand
med hans til det første og sidste Møde.
Hen over hans Sjæl der farer et Glimt,
hans Øjne synes et Nu at gløde;
men Lykken blev kun et Kornmods-Skimt;
et Suk — og han synker.

Prinsessen og Varulven.

Et Æventyr for de unge.

Af Anton Andersen.

Med Tegninger af A. M. Gilbert-Jespersen.

Det er sket langt tilbage i Tiden, hvad her skal berettes. Og det har gaaet fra Mund til Mund og er blevet fortalt blandt jævne Folk, naar de i den stille Kvæld sad tæt sammen om lune Arner, lyttende til underlige Fragsagn fra svundne Tider.

Dette er da Æventyret om Prinsessen og Varulven:

Der levede en Gang en Konge paa Bornholm, hvor han havde sit Slot paa en høj Klippe, der som et lille Forbjærg skød sig ud i Havet. Fra Højenloftssvalen havdes der et herligt Udsyn vidt over Land og salten Hav. Den samme Konge var en Søkonge, og hans Navn var Haagen. Han havde tre Døtre, der alle vare saare navnkundige for deres Ynde og store Tækkelighed. Ældst var den vakre Sigrid med det sorte Haar og de mørke Øjne. Hun var saa fin og skær af Lød, at kun de færreste havde set hendes Lige, og da hun tilmed var dejlig af Skikkelse og stadselig i Fremtræden, sammenlignede Hoffolkene hende med den vilde Svane, der, stolt og let, skyder hen over Skovsøens mørke Flade. Saa var der Gudrun. Hun var blond og blid og havde milde Læder, hvorhos hun var meget gavmild mod alle fattige og syge. Men den yngste, der hed Merete, var ret et sandt Guds Under af Fagerhed. Hendes Haar var gult og blødt og faldt med en skinnende Guldglans lokkerigt ned om det yndige lille Ansigt, der altid havde et Smils varmende Lysning over sig, medens de klare Øjne lyste som det unge Barns af Uskyld og Mildhed. Var Sigrid Svanen, da var Merete en tryllende

Stjerne paa den dunkle Nathimmel, og hun var den egentlige Livsnerve i Kongens Gaard.

Kong Haagen havde tidlig mistet sin unge Dronning, og saa som han havde maattet være baade Fader og Moder for de smaa Prinsesser, var det ikke saa sært, at han bar stor Kærlighed til dem; og de elskede til Gengæld ham med megen Trofasthed. De levede alle i Fryd og Gammen, og de tre Prinsesser fik ikke Tid til at kede sig. De syede i Lad, vævede i Rør og baldyrede med Guld og Silke, saa det var en Hjertens Lyst at se. Stundom foretoge de ogsaa Rejser rundt om til Landets forskellige Egne og frydedes over den skønne Natur. Men paa disse Udfærder fik de aldrig Lov at gaa alene omkring, da Kongen frygtede for, at de skulde komme under en Trolddoms Indflydelse, da der endnu i hine Tider fandtes mange onde Magter, som mest holdt til i Klippespalterne og i de farefulde Skærgaarde langs Kysterne. Prinsesserne vare derfor stedse omgivne af en skærmende Livvagt, hvis Anfører var den tapre Prins Porislavs, der var kommen sejlende dertil fra et fremmed Rige langt borte i Vendland, fordi han ikke kunde enes med sin Stifmoder, der var en led Heks. Hun vilde med Magt tvinge ham til at ægte den pommeriske Prinsesse, skønt hun var ond og meget hæslig. Lige som Prinsens Stifmoder stod hun i Pagt med overnaturlige Væsener og havde ved mange koglende Kunster søgt at faa ung Porislavs i sit Garn.

Han havde ikke været længe i Kong Haagens Gaard, før han fattede en hæftig Elskov til den skønne Prinsesse Merete, som ogsaa snart fik Sind til den ædle og høviske Prins; og da de en Dag vare ene ved Stranden, tilstod han hende sin Kærlighed og tog hende i Favn. Men næste Dag var han forsvunden, og Uger og Maaneder gik hen, uden at han kom tilbage Alle i Kongsgaarden savnede den smukke og livsglade Prins, men mest faldt Sorgen over Meretes Hjerte. Hun troede ham omkommen paa det stormfulde Østerhav, hvor nogle havde set ham ro alene om i en Baad den Dag, han blev borte. Og hun skjulte sit fagre Aasyn bag et tæt, sort Slør og græd meget over sin tabte Brudgom.

Saaledes forløb et Aars Tid. Da hændte det, at

Kong Haagen en Efteraarsdag sejlede ude paa Havet i sin rigt udstyrede Baad med det gyldne Stavnbillede. Før han vidste af det, overfaldtes han her af et grufuldt Stormvejr, der hastig oprørte Havet, og Kongen havde al sin Aandsnærværelse nødig for ikke at kæntre. Vildere og vildere rasede Orkanen, og da det alt lakkede ad Aften, troede han sig fortabt. Baaden havde mistet en Aare og drev planløst omkring i den skummende Bovegang, og endnu var der intet Steds Land at øjne.

Da forekom det Kongen, at han saa en menneskelig Skikkelse, der, kækt og sikkert, svømmede fremad gennem Bølgebruset. Men det var allerede saa mørkt, at han ikke med Sikkerhed kunde afgøre, om det virkelig var et Menneske eller maaske en Sælhund eller et andet underligt Dyr. Skikkelsen nærmede sig Baaden, og en sælsom Angest kom over Kongen; men gennem Stormen hørte han en Røst, som sagde:

„Skænk mig din Perle dyrebar,
og jeg til Land dig frelser snar'."

Kongen var i stor Nød, og desaarsag mente han, det nyttede ikke at tinge. Han svarede derfor:

„Horio, den skønneste Perle i min Krone, vil jeg give dig, ja, visselig vil jeg det. Tag saa du Aaren!"

Men da lød det fra den sælsomme fremmede:

„Hvad skal jeg med den Sten saa kold,
naar jeg kan faa en Jomfru bold?"

Baaden var næsten fuld af Vand, og Kongen kunde ikke længer øjne nogen Udsigt til Frelse, hvorfor han sagde:

„Jeg har ingen Jomfru at give dig, men mit Scepter og min Krone, der er tung af Guld, vil jeg give dig."

Men lønlig sukkende med Aftenens Vind nynnede Skikkelsen:

„Hvad skal jeg med din Krones Guld,
naar jeg har kær din Datter huld?"

I det samme kæntrede Baaden, og Kongen var et Øjeblik begravet i de sydende Bølger. Da han atter kom til Syne, søgte han at klamre sig til Baaden, imedens han raabte

gennem Stormen til den fremmede, der syntes at fjerne sig mere og mere:

„Ja visselig giver jeg dig min Datter, frels saa mit Liv!"

Et Øjeblik efter, uden at han selv vidste hvorledes, stod han velbeholden paa Strandbredden og just paa det Sted, hvor han altid plejede at fortøje sin Baad. Nu ilede han, fodlet som en Yngling, hjemad, hvor han modtoges af de tre Prinsesser, der havde udstaaet stor Hjerteangest for ham. Der blev nu en saadan Glæde, som der ikke havde været i lange Tider, og hele Hoffet gjorde næste Dag en stor Fest, fordi Kongen lykkelig var bleven frelst. Men Kongen havde mørke Tanker, dem ingen evnede at sprede; thi han havde ikke fortalt nogen om den mærkelige Skikkelse, der havde frelst ham, og til hvem han havde lovet sin Datter. Han vidste imidlertid, at den fremmede vilde komme næste Nat og hente Prinsessen, og han var derfor meget trist i Hu.

Natten kom. En Lampe spredte et mat Lys i Værelet, hvor den høje Herre kastede sig urolig om paa sit Leje. Han kunde ikke sove, og Sveden perlede paa hans Pande. Ved Midnatstid hørte han Borgporten springe op; det susede gennem hele Slottet, og snart stod Kongens mystiske Redningsmand for ham. Han kunde ikke skelne hans Træk, han saa ham som gennem en Taage.

„Hvad vil du mig?" spurgte Kongen.

Den fremmede mindede ham om Hændelsen paa Havet og om hans Løfte og mente, at en Konge maatte staa ved sit Ord.

„Jeg har tre Døtre," sagde da Kong Haagen, „hvo af dem skal jeg give dig?"

Og Svaret lød:

„Din yngste Datter væn og prud,
jeg kaared mig til Viv og Brud!"

Men da vred Kongen sine Hænder, vendte sig mod Væggen og græd, eftersom han elskede den yngste allerhøjest. Han laa saaledes en Stund Da sagde den fremmede med haard og myndig Røst:

„Hvad ej du giver mig med Ret,
jeg selver tager, mærk dig det!“

Da rejste Kong Haagen sig, iførte sig sin bløde, guldprydede Kjortel og gik til sin ældste Datters Skemme; thi det syntes ham umuligt at give den yngste bort. Han vakte Sigrid og talede saaledes til hende:

„Min ældste Datter! stat hastig op, ifør dig din skønneste Klædning og følg mig. Gør det snart, men spørg mig om intet.“

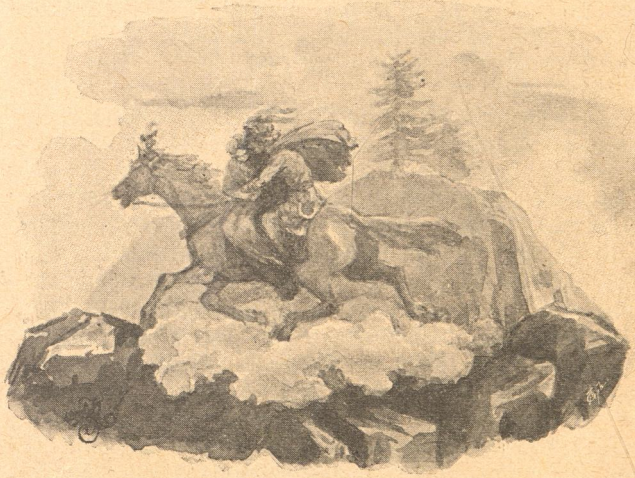

Og saasom Prinsesserne altid vare vante til ubetinget Lydighed, saaledes som det sømmer sig velopdragne Prinsesser, stod den ældste Datter fluks op og gjorde, som hendes kongelige Fader bød. Men da hun viste sig for ham i sit skønne, festlige Skrud, traadte han nær hen til hende, kyssede hende ømt paa Pande, Kind og Mund og hyllede hende derefter ind i et tæt sort Slør, der ganske skjulte hendes Aasyn, hvorefter han førte hende ud paa Slotstrappen, hvor den fremmede ventede og modtog Prinsessen. Kongen gik til sit Kammer og drøvedes svarligen.

Men uden for Slottet besteg Kongens Redningsmand, der var en fortryllet Prins, sin vælige, rapfodede Ganger, satte Prinsessen foran sig, sagde til hende, at hun ikke skulde frygte, da han var en ædelbaaren Kongeson, der vilde hjemføre hende til sit Slot, og jog derpaa i flyvende Fart af Sted med hende over Bjærge og Dale, Byer og øde Egne, langt, langt bort over det blaanende Hav. Til sidst kom de til et herligt Slot, hvor Porte og Vægge, Taarne og Tinder skinnede som det pure Guld, saa Prinsessen selv gennem det tætte Slør kunde skimte Glansen. Prinsen førte hende foran sig ind paa Slottet, hvor mange Terner straks toge sig af hende, medens Prinsen fjernede sig. Hun blev nu bænket ved et rigt dækket Bord med mange lækre Retter og med perlende Vin i Guld- og Sølvbægre.

Den vaagnende Dags første rødmende Lysning brød just gennem Skyerne, da Prinsessen rejste sig fra Bordet. Hun traadte hen til et af de høje Buevinduer og saa ud over en æventyrlig skøn Have, der prangede med de herligste Blomster og Træer. Fristende Frugter bøde deres saftige Kød til Nyden, og efterhaanden som Dagens milde Øje lysnede med sin Straaleglans derover, betoges Prinsessen mere og mere af det skønne Skue og kunde kun med Møje losrive sig derfra. Stor Pragt var der i alle Slottets Sale, og til sidst viste en Terne Kongedatteren hendes Soveværelse, der endnu var herligere end alt, hvad hun havde set. Lyset faldt blødt og dæmpet ind, mosbløde Tæpper dækkede Gulvet, Væggene vare dragne med kostbare Skrud, og om den brede, hvileindbydende Alkove hang et tykt Omhæng En sød Vellugt opfyldte Rummet, og uden for sang en Fugl med høje Fløjtetoner, der løde stærkt ind i Slottet og afbrød den lydtomme Stilhed, der herskede overalt.

Ternen sagde hende nu, at hun aldrig vilde faa Prinsen at se om Dagen, men at han vilde komme til hende om Natten i hendes Sovekammer, og hun bad hende da aldrig at gøre Forsøg paa at faa ham at se, da det i saa Tilfælde vilde gaa ham ilde. Kunde hun elske ham trofast, til Aaret var omme, uden at se ham, da vilde de begge blive meget lykkelige.

Men denne Hilsen mishagede højlig Prinsessen. Hun havde alt længe ventet paa, at Prinsen skulde lade sig se; og da hun var en stolt Kvinde og af strenge Sæder, forekom det hende som en uhyre Haan, at hun skulde modtage i sit Sengekammer en Mand, hun aldrig havde set, og hun tog derfor om Aftenen en lille Lampe og stillede den ind i et Skab, der stod skjult bag Sengen. Saasnart hun mærkede, at Prinsen var i Kammeret, sprang hun hastig op, greb Lampen og holdt den frem imod ham. Men da hun var for ivrig, slukkedes den, og hun saa kun en Flig af hans guldindvirkede Kappe.

Prinsen bød hende nu at klæde sig paa, hvorefter han igen fo'r af Sted med hende til hendes Faders Slot. Han fik da den næst ældste Datter med; men det gik ikke bedre med hende, hun holdt kun ud en Uge. Saa førte Prinsen hende tilbage og talede Kong Haagen haardelig til, hvorefter han endelig fik den yngste Datter med.

Nu gik da den fagre Merete omkring paa det vidunderlige Slot og undredes meget over dets Herligheder, saa vel som over Prinsens sære Forlangende. Men da hun var meget god, kunde hun ikke nænne at gøre Prinsen imod, da det altsaa vilde blive til hans Ulykke; og hun besluttede at holde ud og se, hvad Enden skulde blive paa alt dette. Hun kunde faa alt, hvad hun ønskede: dejlige Klæder, Køreture; og hun kunde ikke nægte, at Prinsen var meget god imod hende, og hendes Kærlighed til ham voksede da ogsaa Dag for Dag. Men samtidig voksede ogsaa Længselen efter at se ham.

Saa var det en Nat, at hun laa søvnløs paa sit Leje og slet ikke kunde finde Hvile. Da paakom der hende en saa mægtig Længsel efter at se Prinsen, der sov trygt ved hendes Side, at hun ikke længere kunde styre sig. Hun havde længe haft et lille Fyrtøj og en Stump Vokskerte skjult under sin Hovedpude. Nu tog hun disse Ting frem. Der var barè tre Dage igen, saa var Aaret omme; men hun tænkte, at nu da Prinsen sov, vilde han ikke opdage, at hun kastede et Blik paa ham. Hun slog Ild; Tønderet fængede, og snart holdt hun den blussende Kerte i sin Haand. Hun saa straks, at Prinsen var saare dejlig; hun maatte se lidt nøjere til for ret at kunne indprente sig hans Træk.

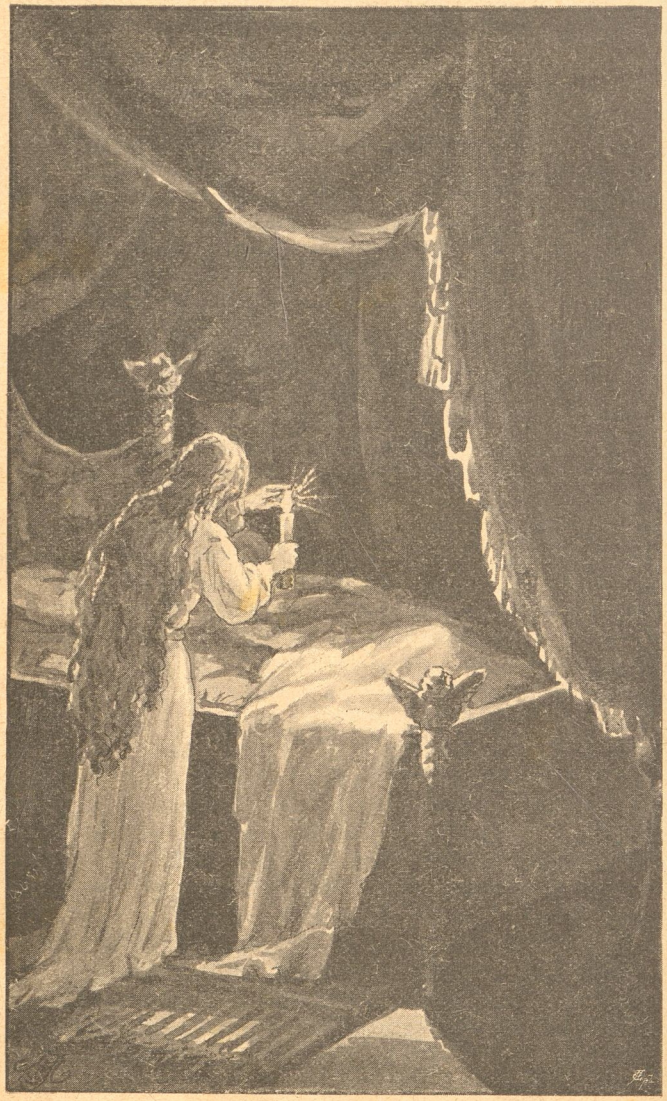

Men da saa' hun, at det var den forsvundne og længe savnede Prins Porislavs, hendes fagre Brudgom, og, glemmende alle Løfter, raabte hun:

„Porislavs, hjertenskære!"

Han vaagnede; men fra hans Bryst steg et Suk saa dybt og smerteligt, at Prinsessen forfærdet tabte Kerten, der faldt paa Gulvet og slukkedes.

„Ak, Merete, Merete," klagede han, „hvad har du dog gjort os! Kunde du ikke vente de faa Dage? Nu er alt forgæves, og vor unge Lykke er falden i Støvet. Saare dybt har du drøvet mig."

Men Prinsessen bøjede sit Hoved ind imod ham og hviskede: „Tilgiv mig! Jeg vidste jo ikke, at det var dig."

Prins Porislavs fortalte hende nu, at det var hans onde Stifmoder, der ved Trolddom havde lokket ham hjem fra hendes Faders Hof og siden omskabt ham til en Varulv om Dagen, medens han om Natten havde sin rette Skikkelse.

„Kun naar en ren Jomfru kunde elske mig et Aar til Ende, uden at se mig, kunde jeg frelses. Nu maa jeg atter vende hjem til den onde Heks, der har fortryllet hele min Faders Slot, saa de onde Magter bor der til Huse, og da vil hun atter tvinge mig til at ægte den grimme pommeriske Prinsesse. Kun dersom du paa din Fod kan vandre den lange Vej og finde mig paa min Moders Slot, der ligger mange Hundrede Mile herfra, da kan jeg frelses og Fortryllelsen hæves; thi da har du gjort Bod for din Brøde. Slottet hedder Gnitzka og ligger nord paa."

Saaledes talede Prins Porislavs til den sørgende Merete, og han lovede hende at staa imod saa længe som muligt, før han gik ind paa at holde Bryllup med Pommerinke-Prinsessen, og hun gav Løfte om at lide og taale alt, for at naa det Slot Gnitzka i rette Tid. Før der var gaaet et Aar vilde han i hvert Fald ikke ægte den halte Prinsesse.

Saasnart det gryede ad Dag, forsvandt Porislavs, og næppe havde Solen sagt sit første Godmorgen til Prinsessen, før ogsaa hun forlod Slottet, iført en simpel graa Klædning, som hun tingede sig til af en Terne. Hun stod snart i en stor og skummel Skov, uden at vide, i hvilken

Retning hun skulde gaa. Altsaa gik hun ligefrem og vedblev at gaa i Skoven lige til Kvælden kom. Hun fandt da til sidst en liden ussel Fattig-Rønne, i hvilken hun gik ind og bad om Nattely. Her boede en gammel Kone, der tog venlig imod hende, og da Prinsessen næste Morgen vilde vandre videre og spurgte om Vej ud af Skoven, sagde den gamle, at hun ogsaa skulde et Stykke nord paa, og Prinsessen blev da meget glad ved at kunne slaa Følge med hende og fandt derved lykkelig ud af Skoven.

Siden kom hun til en meget høj og skaldet Bakke, der ragede op i Luften uden Spor af Plantevækst. Med nogen Møje naaede hun op paa den, og nu kunde hun fra

Bakkebrynet se langt ud over en øde Egn og bort til nøgne Bjærge, hvor Is gnistrede med grønne Furer. Og nu gik det fremad, indtil Foden, øm og saaret, maatte standse og unde sig Hvile. Det gik gennem øde, skumle Tragter og gennem vilde Urer, over dybe Afgrunde, hvor sorte Søer skinnede, og over stejle Bjærge, hvor gyldne Skyer vuggede. Det gik gennem larmende Stæder og stille Landsbyer. Man stirrede forundret paa den fattige Pige, hvis Klædning for længe siden var bleven slidt og hang i Lasер. Skoene vare ubrugelige, og paa de nøgne Fødder, der vare blodige af den lange Vandring gennem stingende Tjørn og over haarde Fjælde, gik hun stille og ydmyg

frem, spørgende en og anden om Vej til det Slot Gnitzka. Mange ansaa hende for gal, og Gadedrengene løb hujende efter hende. Men overalt undte man hende dog en Bid Brød at stille sin Sult paa, og stundom tog hun til Takke med Skovens Bær og Bækkens klare Vand.

Omtrent et Aar havde denne Vandring varet, og meget ondt havde hun maattet lide. Da kom hun en Aften til en enlig Klippe, fra hvis Top hun kunde se Havet langt borte. Hun satte sig ned med Haanden støttet mod sin Kind, og hun faldt hen i mange Tanker. Det var længe siden, hun havde set et Glimt af det rullende Storhav, og vemodig mindedes hun de lykkelige Dage derhjemme paa den ensomme Klippeø, der laa der midt i det stormfulde Østerhav, saa stolt og støt og stærk, at den tyktes hende den skønneste i Verden. Og der kom en svar Længsel over hende, en Længsel efter Hjemmet, men ogsaa efter ham, hun havde tabt og atter fundet, men mistet igen ved egen Skyld og Brøde, og hun satte sig for at holde ud, indtil hun fandt det Slot Gnitzka, hvor hendes Hjertenskær var. Hun undte sig ej engang Hvile denne Nat; hun vilde vandre lige til den lyse Dag, og mødsommelig slæbte hun sig fremad.

Og Prinsessen græd stride Taarer.

Om Morgenen traadte hun ud af en stor Skov og saa da, et Stykke borte, et stort, men skummelt Slot hæve sig bag gamle Træer. Hun havde hidtil spurgt forgæves overalt, men hun vilde dog gaa ind ogsaa paa dette Slot. Efter at have hvilet sig nogen Tid gik hun ind paa Slottet, hvor hun opsøgte Stegerset. Her fandt hun straks en venlig Terne, der ynkedes over hende og gav hende Mad og Drikke. Hun spurgte nu om Slottets Navn, og da hun erfarede, at det var det rette, hun endelig var naaet til, blev hun meget glad og bad da saa mindelig om at komme i Tjeneste der. Ternen svarede, at det var maaske ikke umuligt, da der om tre Dage skulde være et stort Bryllup paa Slottet, og der blev da Brug for al den Hjælp, de kunde faa. Hun fik nu at høre, at Prins Porislavs skulde giftes med den pommeriske Prinsesse, som hans Stifmoder havde udvalgt til Brud for ham, skønt hun var grim og ond. Ternen fortalte ogsaa, paa Ter-

ners Vis, at Prinsen vist nok ikke var lykkelig, da han hver Dag strejfede omkring i Mark og Skov og kun kom hjem til Slottet om Aftenen. Hun var nu vel underrettet, og da det blev maget saa, at hun maatte forblive der, indtil Brylluppet var forbi, blev hun glad til Mode, da hun haabede, at det nok skulde lykkes hende at fri Prinsen fra Stifmoderens Trolddom.

Ternen laante hende Klæder og Sko, og allerede samme Dag hjalp hun de andre Fadebursterner med Anretningen til Prinsens Bryllup.

Næste Dag lykkedes det hende at udspejde, hvor Prinsens Sovekammer var. Det vendte ud til Haven, og lige uden for hans Vindue stod et stort, gammelt Træ med mange lave Grene.

Imens hun var paa Prinsens Slot, havde hun holdt meget af at lytte til den lille Fugls Sang, som ogsaa havde fængslet hendes ældste Søster, og i de lange Timers Ensomhed var det hende til stor Lise at høre paa de klare Toner; og hun havde øvet sig i at fløjte som denne Fugl, og det var lykkedes hende saa naturtro at gengive dens vemodige Kluk, at hun selv maatte undres derover.

Saasnart nu alle vare gaaede til Ro paa Slottet Gnitzka, listede Prinsesse Merete sig ned i Haven paa sine bare Fødder og i sin pjaltede Klædning. Hun krøb op i det store Træ uden for Prinsens Vindue og gav sig til at fløjte som Fuglen i det fremmede Land. Prinsen laa søvnløs paa sit Leje og grundede paa Raad til at blive den forhadte Prinsesse kvit; men intet kunde han udgranske, og allerede næste Dag skulde jo Brylluppet finde Sted.

Da hørte han Fuglens Fløjten, og der vaktes Minder i hans Sjæl. Han havde hørt disse Toner før, og, for bedre at lytte, stod han op og aabnede Vinduet. Og nu nynnede Prinsessen:

„Kong Haagens yngste Datter prud,
du fæsted dig til Viv og Brud!"

Da kendte han hende paa Røsten, og jublende nynnede han igen:

„Est du Merete kær og blid,
det boder*), endt er Nødens Tid!"

Han svang sig ud af Vinduet til hende, og nu blev der saadan Glæde, som aldrig før havde været. Han satte sig hos hende i den stille Nat, og nu maatte hun fortælle ham alt, hvad hun havde lidt og kæmpet for hans Skyld, før hun naaede hans Stifmoders Slot. Han saa hendes sønderrevne Klædning og hendes nøgne, saarede Fødder.

„Og alt dette har du kunnet bære for mig!" sagde han. Han tog hende ømt i sin Favn og kyssede hende.

„Jeg er frelst," jublede han; „de Taarer, du fældte for min Skyld, de Blodsdraaber, du udgød af Kærlighed til mig, har frelst mig. Nu maa Trolddommen vige, og min onde Stifmoder har ikke længer nogen Magt over mig!" — —

Og han tog Prinsessen i sine Arme og dansede med hende hen over det grønne Græs, der hang fuldt af tindrende Dugperler; og for hvert et Skridt, de dansede, sprang der frem Liljer og Roser, som spredte deres fine

*) betyder.

Duft i Natten. Og hen over Gaarden dansede de, op ad Trappen og ind i de gamle Sale, saa det hele Slot vaktes.

Ind stimlede alle, stirrende paa Prinsen og den fattige Kvinde, der stod ved hans Side i det usselige Klædebon, og de forstode ikke, hvad som sket var, men undredes saare.

Nu kom ogsaa den onde Stifmoder og den halte Prinsesse til, ledsagede af mange vidløse Hofmøer, der baade skjalv og daanede.

Da pegede Prins Porislavs paa Merete, sin rette Fæstemø, og derpaa talede han med høj Røst, saa alle i Salen hørte det:

„Jeg er frelst og fri! Jeg har fundet mig selv, efter at jeg længe nok har været forgjort og holdt i mægtig Trolddoms Baand af min onde Stifmoder; og jeg har fundet min rette Fæstemø, den fagre og elskelige Prinsesse Merete, som her staar, og som paa blødende Fod har vandret den halve Verden igennem for at finde mig."

Og her førte han Prinsessen frem, at alle kunde se hende, og det kendtes let, at hun var fager, i hvor vel hun kun bar fattigt Skrud.

„Glæder eder med mig," sagde han, „thi nu skal her blive et Fæstensøl, som ingen har kendt Mage til, og som vidt skal spørges."

Men Stifmoderen og den forsmaaede Prinsesse faldt over den stakkels Merete med mange haanlige Ord og kaldte hende en „Landstrygerske, en forløben Skøge og en Stodderprinsesse."

Og dog, hun harmedes ikke for Glæde over at have vundet sin Hjertensven. Og han lagde sin skærmende Arm omkring hende og førte hende op til Højsædet i Salen. Da forvandledes det Armodens Klædebon, hun bar, og hun sad ved hans Side i sin skønne, guldprude Kjole, den, hun havde baaret hin Nat, da han hentede hende paa hendes Faders Slot, og alle de smaa Fadebursterner faldt ned for hende og kysede hende paa Haanden.

Nu gav Prins Porislavs Befaling til, at der skulde tændes Lys i alle Sale, og efterdi alt i Forvejen var beredt til hans Bryllup med den pommerske Prinsesse, saa kunde han endnu den samme Nat fejre sit Brudeøl med

Prinsesse Merete, og var der da en saadan Gammen paa det gamle Slot, som ej havde været i mange Aar. Han samlede om sig sin Faders trofaste Mænd, hvem den onde Heks havde kastet Søvn paa, saa de i flere Aar havde sovet, iførte deres stive Rustninger. Nu var der Sang og Bægerklang, Dans og Lystighed, og alle vare enige i at love Prinsens og Prinsessens store Venneskælhed.

Men han kunde jo da ikke godt andet end lade sin Stifmoder være til Stede, og hun tvang ogsaa sin Harme. Dog sent paa Natten, da Prinsens Mænd sade om Drikkebordene, blev det aabenbart, at Heksen vilde tage Hævn; thi da faldt en saa tung Søvn over dem, at de alle sank sammen som i Afmagt Men da Stifmoderen nærmede sig Prinsen og bød ham en Drik af et prægtigt Bæger, da stødte han haardt til det, saa Vinen spildtes, og han drog sit Sværd og vog den lede Heks.

Da flygtede den onde Prinsesse; ud af Salen fo'r hun med saadan Blæst, at alle Lys sluktes, og hele Slottet et Øjeblik laa i det dybeste Mørke, og man kunde høre, hvorledes Trolddommen svandt under en jamrende Klagen.

Og en stor Rædsel kom over alle. Prinsen fo'r rundt i Mørket og raabte paa Prinsesse Merete, som han frygtede for skulde blive bortført fra ham i dette Forvirringens Øjeblik. Men da huskede hun paa det lille Fyrtøj, hun hin Nat havde misbrugt, og som hun siden stedse bar hos sig Hun drog det frem og slog Ild, hvorved hun snart fik Lysene tændte paa ny.

„Forløst og frelst!" raabte Prinsen og drog hende til sig, og nu endte denne mærkelige Nat paa den glædeligste Maade.

Siden rejste de til det prægtige Slot, hvortil han første Gang havde ført hende, da han var i en Varulvs Skikkelse, og her levede de mange Aar i stor Fryd og Glæde.

Fra det fjerne Vesten.

Tegning af Alfr. Schmidt.

Naa, har du saa faaet gjort op med Oberst Rich?

Du kan stole paa, jeg har faaet gjort op med ham. Jeg traf ham ridende, tog ham paa Kornet: Puf! der laa han paa Jorden saa død som en Sild.

Men hvor har du da gjort af hans Hest?

Den lod jeg naturligvis løbe.

Løbe? Hvorfor beholdt du ikke den?

Er du gal? Det vilde jo være en stor Forbrydelse, som jeg vilde blive hængt for.

Glandsmænd.

Fortælling af Børge Jansen.

Med Tegninger af Svend Rønne.

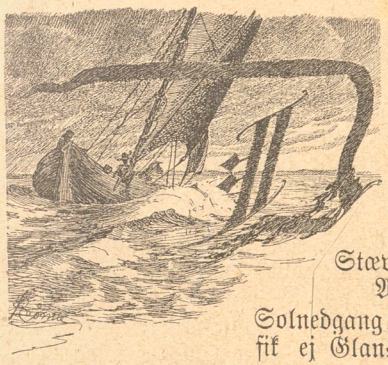

er frydsede en Jagt ind under Fejø.

Vejret var ondt, tunge Skyer kom jagende vester fra, Søen gik højt, og Skum og Vraad stod ind over Stævnen.

Aften var det, just ved Solnedgang; men de tunge Skyer fik ej Glans, uden saa tidt et Lyn gav Glimt, fulgt af et Brag, som brød gennem Sølarm, Stormlyd og Regnplask.

Og Jagten tog Sø efter Sø, Uvejret voksede. Men stød til Rors stod den gamle Skipper, Vandet drev af ham, som det drev af en Mand ved hans Side, af en blankbrun Hoppe, der stod midtskibs og gav sig ynkelig.

„Saa Klavs, saa Klavs," sagde Manden ved Skipperens Side; men det hjalp ej.

Saa vilde han gaa til Dyret, men Skuden tog en Overhaling, og Skipperen raabte, saa det skar gennem Stormhylet: „Forvar jer, Junker, slaa Kloerne i!"

Og det gjorde han, til Skuden rejste sig, kravlede saa paa alle fire hen til Klavs, klappede den paa Bringen, trøstede den.

Saa var Junkeren igen agter hos Skipperen, hagede sig vel fast i Rælingen, lod Blikket gaa over Søen — Nat paa hver en Kant — et Glimt, et Brag, det lysnede, Søskummet gnistrede, Søerne sugede imod ham — og det blev ravnesort Nat igen; det var ham, som de gik til Bunds med Mand og Mus, og han sagde frem for sig: „Om de vidste det, de blev frydefulde —"

„Sagde Junkeren noget?"

„Jeg? Ja, jeg sagde: Fanden til Vejr, Skipper! Naar rækker vi Land?"

„Naar Ornshage er naaet, og naar Herren vil!"

„Jeg vil paa Stedet, Skipper!"

„Ja, I; men der er en anden Herre!"

„Aa —"

Et Glimt, et Brag, saa Skuden rystede, og de gik i Knæ. Junkeren blev lidt bleg om Næbbet, Skipperen sad støt til Rors; han sagde saa sindigt:

„Han fik os i Knæ, han forstaar sine Sager!"

Junkeren svarede ej, bare strøg han sig om det saltramme Skæg, og saa langede han Skipperen sin Haand.

„Tak for det, naadige Herre! Jer Mo'r var og en brav Kvinde!"

„Min Mo'r — havde I Kendskab til hende?"

„Ja, hver Olandsmand havde det; hun var ej som de andre Rakkere — Gud forlade mig, men —"

Stormen tog Resten, og alt, hvad Junkeren hørte, var: „Saa, nu er vi over Hagen — nu gaar den over Stag — —

Skuden krængede, Sejlene spillede, nu fyldtes de, nu brasede de ind under Land, et Lys blinkede ud til dem, en Hund satte i at tude, Vandet blev mere smult, nu faldt Sejlene, nu Ankeret, de laa i Læ.

„Vi faar vente, til det lysner, med at slippe ind," mente Skipperen.

„Er I galen, jeg maa i Land paa Stedet!"

Skipperen brummede ved det.

„Det haster, maa I vide, Gud trøste jer, om I smøler længere —"

„Men Ridedyret dér, det faar vi aldrig fra Borde i det Nattevejr —"

„Snak om en Ting, Skipper," sagde Junkeren, strammede Saddelgjorden, saa' efter, om alt var til Rede. „I skal faa se, vi kommer begge til Land!"

Han var i Sadlen, Sporerne i Siden og saa bare dette: „Hallo, Klavs, nu gaar vi til Sejls!"

Et Brag af Hovene mod Bundplankerne, et Plask i Søen, Skumsprøjt over Hest og Junker og saa gennem Natten et Raab: „Gud befalet, og saa til Søs!"

Og ind gennem Søen plaskede det, Mørket slugte Hest og Rytter; men Skipperen lagde Haanden til Øret og lyttede — jo—o, end hørte han Plasken, Prusten og Stønnen — tys, nu blev det mere stille, nu lød en Stønnen gennem Natten: „God Fart, Skipper, og I drage jer til Minde: ej et levende Ord om dette!"

„Det er svoret, Junker," lød Svaret tilbage, „svoret ved den hellige Trefoldighed — har I Landet?"

„Det har vi!"

Og Skipperen tog til sin Lue, svingede den, saa glad var han til Sinds, — han huede den raske Junker, som var Karl for sin Hat! Og saa luntede han hen agter og fik lidt til Føden.

Men op gennem Landet lød Hovslag, Væben drev over Hest og Junker, og Vinden strøg frit over Marker og Vænger, skar bidende koldt, isnede Blodet, klæbede Tøjet til Skindet, men frem gik det, frem gennem Natten, frem, frem. — Saa skiltes Skyerne, et Maanestrejf faldt over Landet, saa mødtes Skyerne igen, ravnesort laa Natten over Land og Sø; men dér, dér forude skinnede et rødt Lys i Mulmet, skinnede klart og kaldende; Junkeren holdt Hesten an, saa' sig om til hver en Kant, gav saa Hesten Sporerne og red ret efter Lyset.

Nu var han der — foran gennem Mørket løftede sig en Gaards Vaaning, Lyset blev klarere og klarere, nu kastede det Glans over ham og hans Ridedyr — et Spring, saa var han af Sadlen, nu stod han for Hornruden og bankede, nu lød hans Stemme: „Hr Jens Christopherſen Brun, er I til Huse?"

„Hvem dér, hvem kalder?"

„Thage Thott!"

Lyset derinde slukkedes; men straks derpaa aabnedes en Dør tætved, og om en høj, hoftebred Karl i lang Kjol vældede det røde Skær ud i Mørket. Det var den ærlige Præst Jens Christopherſen Brun, født i Nakkelunde, nu Præst paa Fejø. Og han sagde: „Thage Thott, naadigste Herre, I her i det onde og ilde Vejr?"

„I havde budsendt mig, nu er jeg her!"

De sad i den lave Stue, lunt og hyggeligt var der,

men dog fattigt og mørkt. Paa Bordet laa en opslagen Bibel, og næst den stod en svær Tinkande.

„I holder jer Aftenandagt, Hr. Jens," sagde Thage Thott og pegede paa Kanden.

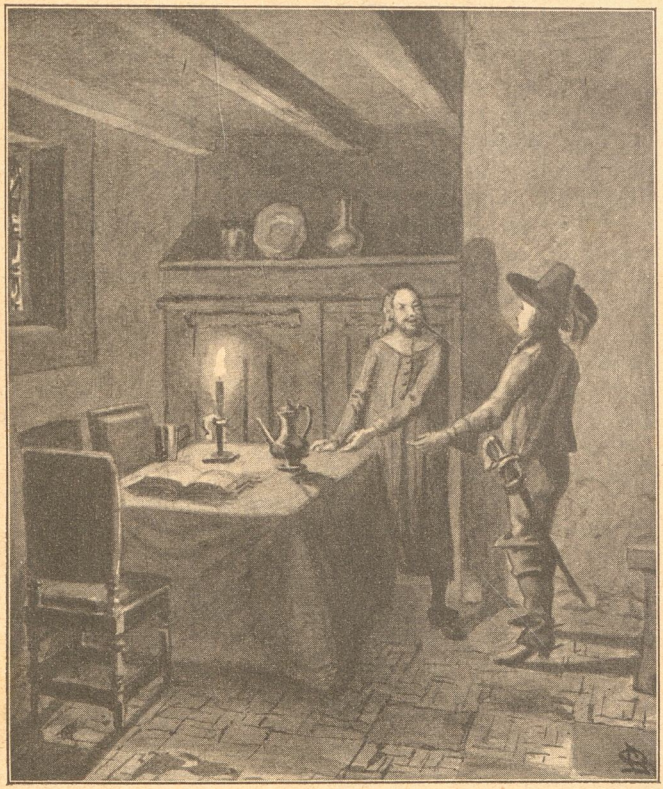

„Jeg gør saa," sagde Hr. Jens og flyede ham Kanden, „I tage jer Part, til vi faar varmet Kanel-Ollet!"

Videre gik Talen, Hr. Jens spurgte nyt fra udenlandske Steder, Hr. Thage spurgte ogsaa nyt, men det var mestendels fra Lolland, fra Gaarden, fra Faderen og

Broderen. — Frem fra sin Brystlomme havde Hr. Thage draget et Brevskab, det pegede han nu paa og berettede, at han havde annammet det sønder ude i Koblenz og derover var geraadet udi stor Urolighed. Og sluttede han saa af: „Men husk, Hr. Jens, det er en svær og dertil tung Klage, I fører mod mit eget Kød og Blod —"

„Ej har jeg, naadigste Hr. Junker, ført nogen Klage mod jer naadige Hr. Fader, item Hr. Broder, men jeg har aleneste for min egen Saligheds Skyld skikket jer disse Ord for at vare jer ad mod alt ondt, I maatte antræffe —"

„Hr. Jens, far nu fort uden Sidespring; I fører ej Klage mod nogen, siger I, tyd mig da dette!" Han pegede paa Pergamentsbladet og læste deraf: „I vogte jer, ædelige Herre, Talen gaar her, at der af Folk, som af Naturen skulde bære Kærlighed til Eder, lægges Anslag op mod Eder, saa I fast trues med Forlis, om I ej hjemkommer og selv kan vogte, hvad Eders er — ved Eders Moders Minde, den salige i Herren, min og den gamle Oes Patronesse, siden hun af Sognefolkene med Guds Bistand frelstes fra Skibbrud og Omkommelse paa disse Kyster — ved hendes hellige Minde, der nu lovsynges i de himmelske Højsale, besværger jeg Eder at ihjemkomme, især da Eders høje Fader nu er under Badskærs Haand for en ilde Syge; thi lod Gud Herren nu sin Dommedags Basune lyde for den naadige Herre, hvem ved da, om I, der dog fra Moders Liv var den ældste, ej en skøn Dag, naar I vendte tilbage fra jer Udlændighed, kunde komme til at staa som en gaardløs Mand —"

„Naa," lagde Junkeren til, „og dette kalder I ej at føre Klage, tal nu frit frem, Hr. Jens!"

Og det gjorde Hr. Jens, og alt, som han nippede stærkere til Kanel-Ollet, kom mere og mere for en Dag, saasom at det var den almindelige Tanke Mand og Mand imellem, at Junker Thage saa frit havde faaet Pengeforskrivning til at gaa i Udlændighed, formedelst han ej skulde være til Hinder for, hvad der i Mellemtiden kunde ske paa Gaarden, og endvidere ymtede den gode Hr. Jens ilde Ting om den snu og snedige Esben Badskær, der, kan hænde, var en ond Kirurgus for den arme Naadigherre, ond, efterdi Sønnen, Junker Slenzs kurante Dalere

tyngede hans Læderhat uden derfor at tynge hans Samvittighed.

„I fører haarde Klager, Hr. Jens," fo'r Junker Thage op, „men er de ej ene Klaffer og Snak, da har I gjort mig saa stor en Tjeneste, at den Dag vel skal komme, da jeg kan lønne jer derfor — og nu i Sadlen, hils jer Kvinde og lev vel og godt, til vi atter ses —"

Hr. Jens trykkede hans Haand, fulgte ham til Stalden, bød ham end en Gang en lykkelig Fart, og bort gennem Natten lød rappe Hovslag, bort, vesterud til Færgestedet.

„Hej, Færgemand!"

„Hvem dér?"

„En vejfarende Mand — kan I sætte ham over til Kragenæs?"

„Til Kragenæs? Ej før det lysner!"

„Snak om en Ting, her er Penge i Børsen!"

„Saa lad se da —"

Frem gennem den lave Dør dukkede sig Færgemandens brede Skuldre, en Hornlygte havde han i Haanden, han lyste med den over Hr. Thage, men han drog Kappen om sig, Hætten over Hovedet, og tilmed gav han et Slag til Lygten, mens han tog frem en Daler, trykkede Færgemanden den i Haanden og sagde: „Dér har I Billedet i min Lignelse, Resten faar være det samme, rap jer kun!"

Færgemanden stak Daleren til sig, de stavrede i Mørket ud mod Jollen; straks derpaa sattes Sejlene, og udover mod Kragenæs krydsede Færgemandens Jolle.

Fjorten Dage var rundne, siden Junker Thage en skøn Morgen ukaldet, uventet red frem i Ravnebjærg Borggaard; den gamle Naadigherre, der da var syg og ilde, er nu oven Senge, sært nok, at det just gik frem fra den Time, da Junker Thage tog den lille Esben Vadskær for sig, satte ham en Pistol for Panden og talte ham til paa sin egen Vis, ja, Naadigherren var alt nu ved saa godt Huld, at han kunde fare fort med sit lystige Levned, som Sygdommen saa vel havde slaaet Bom for.

Saaledes var han da vel holden ved at have faaet Thage til Huse, og skønt han ingen Tid havde været hans Kælebarn, saa' han dog, hvert Fald i Begyndelsen, ej til ham med skelende Øjne, men helt paa anden Vis var det med Junker Slenz, han havde bandet en ond Ed, da han hørte de Hove drøne over Borgegaard, og han havde knapt gidet give Broderen Haandslag til Velkomst, og han havde siden da mest gaaet ad ensomme Stier gennem Skoven og Abilden, som grundede han paa et og andet, der ej taalte at føres frem ad Alfarvej.

Men Junker Thage lod sig ej mærke med noget, kun søgte han Tid efter anden at følge Broderens Spor, og dette førte ham da en Dag op til Torriskov.

Solen brændte, Vejret var hedt, ej en Vind gad røre sig, Søen mod Fejø og Raagø gad ej heller løfte saa meget som en eneste Bølge, blank og blaa strakte den sig i Sønderø over mod Smaaøernes lave Kyster, hist tændtes et Solblink, hastig slukkedes det igen. Men i Torriskoven var der Skygge, og dér gik Junker Thage i sine egne sære Tanker. Hvi havde den Fejø Præst budsendt ham? Lystigere var det at færdes i Landene sønder ude; her gik han, som var han til sin egen Ligfærd, ønde Øjne paa hver en Kant, Bønder, der krogede Ryg og lod sig slide halvt til Døde, uden at de gav et Knyt, en Fader, der drak sig ruset, en Broder, der — aa, Gud bistaa os! Hans Blik gik over mod Fejø, mod Vejrø; han tænkte paa Moderen, paa en Uvejrsnat, da hun og han i Taage drev paa Land, da alt Haab om Frelse var slukket, og da de raske Ølandsmænd saa kom og bjærgede ham og hende — de raske Ølandsmænd — ja, de krogede ej Ryg for nogen — vilde Folk, men ærlige Folk — og saa her: Herlighed paa hver en Kant — og Broderen, ja, hvor færdedes han? Kan hænde, gik han ham nu paa Sporet, lig et andet Vildt. Han knyttede Haanden om sin Kaarde, kastede Hovedet tilbage, saa Solen lyste i det kække Aasyn. — Det raslede bag ham, hastigt vendte han sig, end fastere knyttede hans Haand sig om Kaardehæftet — om det var ham? — „Hvem dér?" — Ingen svarede. — „Hvem dér?"

Det raslede bort gennem Tykningen, som nogen flygtede. — —

„Ej, ej, hvor hastig! Bi, min Gut!"

Han satte ind i Krattet, ilsomt gik det, foran ham raslede det, han tav, lyttede — var det en Hind — en Daa? Nej, et Menneske var det, kan hænde, Broderen —

„Stands, hvem I er!" — Ingen svarede. — „Hvi flygter I, hvem frygter I? I er af uærligt Folk!"

Der blev stille foran ham, en Stemme raabte: „I fejler!"

Han var fremme, hvor Stemmen lød, han standsede brat: En ung Jomfru stod for ham, Hovedklædet var revet fra det lyse Haar; de brune Øjne lyste halvt i Angst, halvt i Glæde, hun aandede stærkt; Tænderne lo frem under Læberne, Brystet gik stærkt. Ordløse stod de for hinanden.

Saa sagde han: „Hvem er I?"

„Ej af uærligt Folk!"

„Nej vel, ej heller af Racen her —"

„Vi er af Ølandsfolket —"

„Af Ølandsfolket? Saa det er I. Hvem er da jer Fa'er?"

„Skytten i Huset her."

Der var frejdig Klang i hendes Røst, som der var Undren i hans; han havde ventet at træffe en eller anden, der gik ham paa Sporet ad skjulte Veje, og saa traf han hende, en Ølandspige, aaben og frisk, frejdig og køn —

„I kender mig vel?" spurgte han og gik hende nærmere.

„Jeg gør saa, naadige Herre," gensvarede hun, — „og — nu maa jeg hjemad."

„Saa hastig! Jeg slaar Følge."

„Ja, om I kan!" Tænderne lo under de røde Læber, i Spring satte hun af Sted, bort gennem Tykningen.

Ene stod han tilbage. Skulde han følge hende — skulde han? Men han blev staaende og stirrede kun mod den Kant, hvor Underskoven havde gemt hende bag Slaaen og Tjørn, bag de vilde Gedeblads duftende Spind. Og længe blev han staaende; end hørte han, det raslede gennem Underskoven, end saa' han hendes Billede, saa frisk som Skoven selv ved Morgentid med Dug paa alle Blade — og de vilde Kaprifolier duftede stærkt i den hede Luft —

sær, rusende og stærk var deres Duft — var det den, der gjorde ham saa sær til Sinds, var det den — eller? —

Saa vendte han sig mod Stranden, saa frisk den blanke Sø spredte ud sin Kappe saa blaa, den blinkede til ham, blinkede — langsomt gik han langs Søen — hvor den blinkede, blinkede som glade Øjne — aa, Fanden ogsaa, hvad var det for Kogleri — han gik hastigere, hastigere, saa sagtnede hans Gang, han vidste det ej selv, vidste, kan hænde, ej heller, at han standsede, at han vendte og langsomt fulgte sit eget Spor tilbage — og dér, dér gyngede atter det vilde Gedeblad, sendte mod ham saa sær en rusende Duft — han gik langsomt mod den, tog en Blomst, satte sig paa Strandens Sten, slyngede saa Blomsten fra sig i Vandet, fulgte med Blikket de fine Ringe, der gik længere og længere til Søs, lagde saa Hovedet tilbage og sagde ganske højt frem for sig:

„Hvor en kan blive galen —"

Han blev skræmt over sin egen Stemme, vendte sig mod det vilde Gedeblad, sugede dens Duft, stirrede længe mod den.

Bjørn Skyttes Hus laa ved Stranden i Torriskov.

Inden Døre sad Bjørn og hans Datter, hun spandt, men hun sang ej, som hun vanlig gjorde, hendes Hoved var bøjet over Rokken, hun saa' ej gærne paa Faderen. Og han, han sad og pudsede sin nye Luntebøsse. En blødende Vildbamse laa for hans Fod, ligervis to store Jagthunde, der med Øjnene fulgte hver af hans Bevægelser og logrede kælent, saa tidt hans Blik flygtig strejfede dem.

„Inger Margrethe, hvi synger du ej?" spurgte han med et og saa' paa hende.

„Jeg ved ej," sagde hun, og Rokkehjulet fik større Fart. — —

„Ved ej? Forborgent Sind er ondt Sind."

End større Fart fik Rokkehjulet. Saa rejste Faderen sig, gik hen til hende, lagde Haanden paa hendes Aksel og sagde: „Men jeg ved det, Inger Margrethe!"

„Hvad ved I?"

„Jeg ved det alt, har set ham gaa paa Sporet her Vildbanen rundt, men kender jeg dig, min Datter, har han ej faaet Ram!"

„Ram — paa hvem?"

„Paa dig. Tal frit! Jeg ved det — det er ham, Junker Thage!"

„Han — han siger — han bærer — Kærlighed til mig —"

„Tro paa din Evangeliebog, men ej paa ham; du er en Skyttes Datter, han er af anden Byrd —"

Inger Margrethe løftede sit Hoved. „En Skyttes Datter, men din Datter — og selv har du berettet om hans Moder, Naadigfruen, og hende har du lignet med det bedste, du vidste —"

„Ja, hun var god, men de andre —"

Han kom ej længere, Halvdøren derhenne sprang op, Junker Thage stod i den.

„Vel mødt, Bjørn," sagde han og traadte frem i Stuen.

„Tak, Hr. Junker," sagde Bjørn. „Inger Margrethe gak til Gruen!" Hun gik nølende, og Bjørn spurgte videre: „Har I nogen Slags Befaling, Hr. Junker?"

„Befaling, nej!"

„Ej noget Dyr, der skal tages, ej nogle Vildttyve, der skal indfanges —"

„Jeg har ej nogen Befaling —"

Han gik til Glughullet, slog Lemmen op og saa' langt efter Inger Margrethe, helt glemmende, at Bjørn stod her.

„Hvad havde jer Datter slig Jaghast med, Skytte?"

„Hun har sit at passe, som jeg har mit," sagde Bjørn, lidt rød i Kammen, og gav sig til at blanke løs paa Laasebøssen, saa det susede og sang.

„Saa Farvel, Bjørn! Jeg har og mit at passe!"

Thage gik mod Døren, men Bjørn satte Laasebøssen fra sig, sprang op og raabte: „Hr. Junker, I lade hende gaa sine egne Veje, her er jeg Herre, og med min Datter har I intet at skaffe!"

„Ej, ej," sagde Thage og vendte sig mod Bjørn, „saa I er Herre her?"

„Det er jeg, og jeg taaler ej, I bringer Skam over

os; jeg kender jer Slægt, jeg ved, hvad er i Ventende; men ser I denne Bøsse, min unge Herre, vogt jer, I skal lære Bjørn at kende, om I ej kendte ham tilforn — ja, I undres paa, jeg taler slig, I er vant til en anden Klang paa jeres Bønders Fedel, men pudsede I end alle de Hunde paa mig, I skulde dog faa høre og føle, at Bjørn ej krummer Nakke for den, der krænker hans Husfred — det skal I vide, om I saa ser surt eller sødt dertil — —"

Hans Haand var knyttet, de mørke Øjne slog Ild, og Junkerens Haand knugede sig om Kaardehæftet, men saa med ét slappedes den, og han rakte den mod Bjørn med de Ord:

„I er en hastig Mand, Bjørn Skytte, men I er af mine Folk; havde I krummet Ryg som de andre Pelse, kan hænde, jeg da havde lystet at give jer et Spark — nu er I min Ven; Gud give, I kunde blive mere end det!"

Bjørn fik ej et Ord frem — var det Spot, var det List? Nej, den Junker saa' saa ærlig ud, han mente det vel. Og Bjørn greb hans Haand, hans Øjne blev duggede, og han stammede, mere rød i Kammen end tilforn: „Tilgiv, Hr. Junker, jeg glemte, hvad Moder I havde —"

„Alt er tilgivet, Bjørn — nu gaar jeg, haabende for Herren snart at bringe gode Tidender —"

Døren faldt til bag ham, Bjørn stod med Øjnene hæftede mod den, men frem gennem Skoven gik Junker Thage, hastig og let, han saa' et Glimt af Inger Margrethe, han svingede sin Hat og raabte: „Inger Margrethe! Inden Aften skal I spørge nyt, lev vel til da!"

Og borte var han i den grønne Skov, hvor de vilde Kaprifolier duftede, hvor Fuglene sang, hvor Solglimtenes glade Tog red Sommer i By fra Træ til Træ.

Raadigherren sad i sit Kammer og tog bravt til sig af det stærke tyske Godt-Øl — det var nu hans Vane, som det og var hans Vane at være rusет før Middagstimen slog. Junker Slenz stod hos og snakkede ham efter Munden, det var nu hans Vane, den, han mente, skulde bringe ham langt.

Det bankede haardt paa Døren, Thage traadte ind.

„Jeg har noget at forebringe jer, Fader," sagde han, „kan hænde min Broder vil lade os ene en Tid?"

„Ja, du har jo Befalingen her," sagde Junker Slenz, saa' nysigent paa Thage og gik saa nølende mod Døren.

Nu var han udenfor den, og han gik haardt ned ad Vindeltrappen, men straks derpaa vendte han tilbage, denne Gang dog ej med lydende Trin, stillede sig tæt op ad Dørens Planke, lagde Øret til og lyttede. Hans Ryg krummede sig mere og mere, alt som Talen gik derinde; det var, som vilde han bore sig gennem Sprækken for at faa hvert Ord med. Ej alle naaede ham, først længere hen, da Stemmerne derinde fik mere Kraft, saa det klang over den halve Gaard, hørte han alt.

„En Skyttes Datter!" raabte Naadigherren og slog i Bordet, saa Tinkanden dansede. „Er du galen, er du rusет? En Skyttes Datter — ha — ha — ha!"

„I hører jo, jeg vil!"

„Du vil — du skal faa mærke, hvis Vilje, der stærkest længst, ej skal du nogen Tid føre hende til Gaarde, saa længe jeg ej er Ormes Føde —"

„Er det jert sidste Ord?"

„Det er mit sidste Ord. Giver du mig ej Haandslag paa, du lader hende fare, saa har du paa Timen at vige Gaarden — hid med Haanden!"

„Aldrig!"

„Betænk dig, nu drikker jeg Kanden ud, naar jeg rækker Bunden, er Fristen ude!"

„Drik, saa meget I lyster, mit Haandslag faar I aldrig!"

Der lød et dumpt Brag, som Tinkanden slog mod Væggen, hastige Trin fulgte, Junker Slenz tog til Bens ned ad Vindeltrappen. Paa det nederste Trin hørte han Døren blive revet op, han standsede, lyttede, hørte Thages Stemme:

„Saa lev da vel! Nu viger jeg Gaarden; I er de stærke; men jeg kommer igen og tager, hvad mit er!"

„Vi faar se," lo Junker Slenz for sig selv, og i det samme rungede Faderens Røst:

„Fanden heller, jeg er da Herre paa Gaarden — ha — ha — ha!"

Ej længere red Solglimtenes glade Tog Sommer i By, hvert Fald ej for Junker Thage; for ham var Glimtene slukket.

Hævnsyg til Sinds var han redet af Gaarde, paa Vejen havde han vekslet Ord med Broderen, men ej var de brodervenlige, og Junker Slenz havde knyttet sin Haand og undsagt ham truende, nidsk, om han kom tilbage.

Saa var det gaaet frem gennem Skoven, og hans Ridedyr havde paa Sporer og Bidsel mærket, han var i ondt Lune; men da — alt som han red — gik det langsommere og langsommere — hvad Vej skulde han tage? Til Inger Margrethe maatte han fremmest og først, men hvad Bud skulde han bringe hende, hvad Bud skulde han bringe Bjørn? Han holdt Hesten an; ud for ham laa Søen, derovre Fejø med gule Marker, gyldne i Aftensolen, fjærnere borte løftede sig Raagø og Vejrø — dér boede Olandsfolkene, Bjørns og Inger Margrethes Slægt, Olandsfolkene, der én Gang havde reddet ham selv, hans Moder, den, der var ham det dyreste, det bedste paa Guds sære, sælsomme Jord — end en Gang kunde de, kan hænde, redde ham — aa, nej, hvad baadede det, hellere bort, langt bort, sønder ud til fremmede Riger og Lande; hans Arm var stærk, hans Hest var god, han vilde gaa til Rosfolket et Steds derude, gaa i Krigen, slaas som en brav Karl, maaske falde, ukendt og ene — ukendt og ene —

Der gled en Baad langt derude, Solen lyste paa de hvide Sejl, langsomt bar det fremad, fremad over Søen. Hvorhen? — Ja, hvorhen, hvorhen skulde han selv fare? Og Inger Margrethe? —

Han vendte sig mod Torriskoven. For en Glans, for en Herlighed de skovdækte Næs skød frem i den stille Sø! De gamle Ege klyngede sig trygt til hverandre, spejlede sig i det klare Vand, der lyste som Guld og Ild; thi fjærnt dér bag Pynten var Solen sunken, mens Himlen sendte sin mildnende Glans over Sø og Sunde. Saa fredeligt og stille alting var! Et Vildandetræk jog gennem den

røde Luft, en Maage sejlede paa store hvide Vinger frem over Søen, og dér paa Fejø skød Fiskerne deres Baade fra Stranden — de skulde nu bjærge Føden til Kvinde og Børn, de havde deres Hjem — han havde intet Hjem.

Han bøjede sig over sin Hest og strøg den langsomt gennem Manken. Saa vendte han sig mod den synkende Sol — nu svandt den sidste Glans bag Skovpynten; men dér, dér laa jo ogsaa Bjørn Skyttes Hytte! Hvor kunde han drage bort fra den, fra Inger Margrethe, som saa mange, mange Aftener havde gaaet her med ham, talt varme, stærke Ord, lænet sig til ham, favnet ham! Taabe — han slog sig for Panden — hvor havde han dog været Nar tilforn! Han truede op mod Gaarden: I troede, I gjorde mig Men; kan hænde, I var min Lykkes bedste Smedde. Inger Margrethe og jeg vi er nu lige, vi to vil nu tilsammen bære Livet, som det falder — —

Han sporede sin Hest; og mens Sol gik ned, mens Duggen faldt, mens alle Blomster duftede, red han langs Stranden til Bjørn Skyttes Hytte.

Der var saa sær en Brudefærd i Fejø Kirke.

Udenfor var det klart Maaneskin, og ind gennem de smaatavlede Vinduer lyste den blege Glans over Kirkens Gulv, over de hvide Vægge, over Alteret, hvor Lysene brændte stille, dobbelt røde i det blaa Maaneskin.

Ved Alteret stod Hr. Jens i Kjol og Krave, hans Hænder var rakte velsignende fremad mod Junker Thage og Inger Margrethe, der gav hinanden Haand med Løfte om at leve i Ægtepagt alle deres Livs Dage. Et Stykke derfra stod Bjørn Skytte, høj og rank, med den laadne Hue mellem de barkede Hænder, han var sært betaget, hans Tanker gik til Ravnebjærg — hvordan vilde det gaa, hvis de fik Nys om dette? Aa, han havde nær bandet sine egne rædde Tanker; men saa saa' han Lysene derhenne paa Herrens Alterbord, og Hænderne foldedes, mens han tænkte noget som saa: dine Arme er stærke til at værne, hvad Ret er, men end stærkere er den hellige Velsignelse, som lyder over de to, der nu er tilsammenføjede.

Og nu lød Præstens Ord, sært manende gennem den maanelyse Luft, sært gribende i den store Stilhed:

„Og saa I tvende, som her i Nattens Time har rakt hinanden Haand for Herrens Alter, I glemme aldrig jert hellige Løfte, I glemme aldrig, at Gud Herren vil skærme og bevare jer, om I holde hans Bud, er ham lydige og underdanige; men I glemme ej heller, at synder I mod ham, og hvad hans er, da vil hans Arm naa jer, og I vil formærke Straffens Haardhed — dog, o Herre, du vil for hendes Skyld, som her i denne Kirke har sit Hvilested, lede dem paa den rette Vej, du vil bringe dem Lykke til Dødens Time, og Salighedens Lys, naar deres Timeglas er rundet til Ende, Amen!"

Bort døde de sidste Ord i den store Stilhed, Junker Thage og Inger Margrethe knælede ved Moderens Grav, den, der den Dag i Dag er for Fejø Kirkealter, gik saa til Bjørn, som Inger Margrethe favnede hedt og længe.

Og Side om Side fulgtes de to saa gennem den halvmørke Kirke, efterfulgte af Hr. Jens og Bjørn Skytte, hvis Skridt gav Genlyd, saa det svarede fra Væg til Væg.

Ved Kirkedøren standsede de, Hr. Jens og Bjørn smøg sig ud, spejdede til hver en Kant, saa' om Baaden var rede — og ene stod de nygifte to, ene i den tomme, stille Kirke. Og han drog hende til sig, favnede hende længe og ømt, mens hun lagde sit Hoved til hans Aksel og hviskede: „Thage, er det Sanden? Er du min?"

„Det er jeg, Inger, nu og alle Dage."

„Og hvad skal Tiden bringe?"

„Lykke, Inger, Lykke, ej andet."

„Ja, Lykke, saa lys —"

Kirkedøren aabnedes, Maaneskinnet strømmede imod dem. Han vedblev: „Ja, Inger, Lykke saa lys, som den klare Sommernat derude."

Et eneste Sølvspejl var Søen, saa blank og stille. Himmel og Hav stod i ét, i et forunderligt lysende Spind, der vævede sig sammen paa hver en Kant, ogsaa omkring en Baad, der langsomt og lydløst gled frem gennem al Herligheden.

Til Rors sad Bjørn, men paa Toften sad Thage og Inger Margrethe. Han holdt hendes Haand i sin, ingen af dem talte; kan hænde, de tænkte saa meget des mere. Han tænkte paa den Tid, der nu ej var mere, paa Dagene derhjemme, da han gik midt blandt onde, vogtende Øjne, da ingen rakte ham en kærlig Haand, da Bønderne krogede Ryg og kaldte ham Herre; nej, først nu, da ingen gav ham Herrenavn, var han blevet Herre, her vogtede ingen onde Øjne paa ham, men her raktes ham en kærlig Haand, Inger Margrethes Haand; han knugede den ømt og længe, mens hans Blik gled frem gennem Maanetaagen, der løftede sig som en stille, fredsæl Riddervagt i Øst og Vest.

For Stævnen lyste den blanke Maane, bag Roret den blinkende Morild, Maanen var Brudefolkets Kærte, Morildsglimtene det glade Følge, der var med til Nattens sære, skønne Brudefærd. Og dér forude løftede sig Vejrø med Straaleglans om de smalle Næs, der rakte sig mod dem, som vilde de drage dem til sig og give dem Velkomst.

Nu var de paa lavt Vand, ret under sig saa de det hvide Sand, og op over det myldrede alle Slags sære Planter, langsomt, gyngende, drømmende, alle rækkende de vaade, glinsende Arme mod oven, som ogsaa de vilde være med at byde dem Velkomst.

„Saa, Inger," sagde Thage, „nu er vi paa Land, nu drager vi Vindebroen op, lad dem derude saa larme, vi to, vi lever her saa lykkeligt, vi to alene."

Tavs og død laa Øen i den stille Sommernat, ej hørtes nogen Lyd uden Søens sagte klingende Skvulp mod Strandens Sten, ej saas nogen levende Guds Skabning nær eller fjærn; men forude, som frem fra Midsommernattens Trolddomsdigel vældede hvide Taager; mod dem gik de, snart gemtes de, deres Trin døde, og Sø og Land laa i saa tavs en Sommerdrøm.

Tæt mod Søen laa en nytømret Hytte. Paa Dørtærskelen sad en ung Kone med sit Barn paa Skødet, snart bøjede hun sig over det, strøg den ru Haand over den røde Kind, snart saa' hun langt over den friske Sø, der

var at ligne med en dybblaa Kaabe, brømmet med hvide Sømme; for Vinden var frisk, og Skumbrgad glimtede paa Søernes Toppe.

Saa gled frem langt derude tre, fire Baade i Følge.

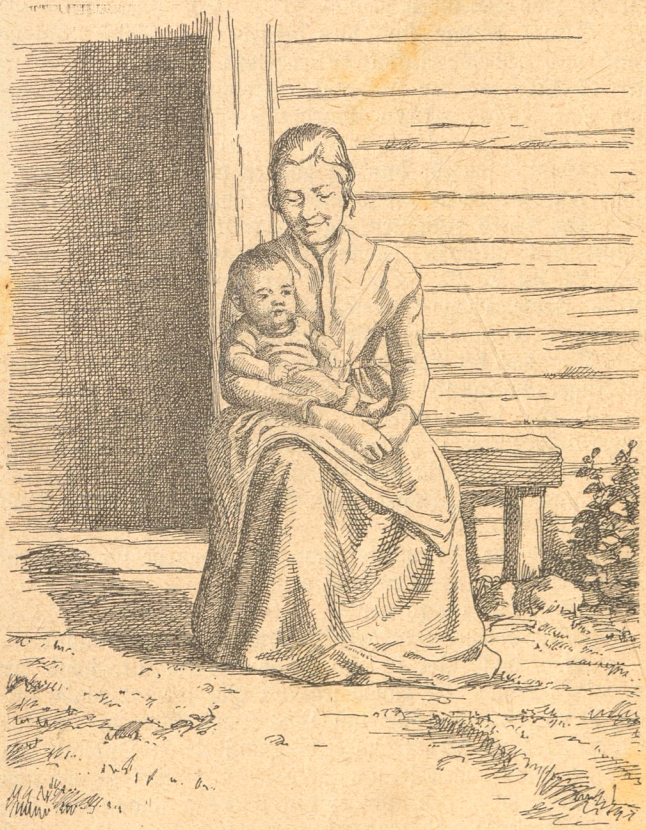

Hun iskyggede længe for Øjnene — nærmere og nærmere kom de, snu kendte hun hans Baad, nu maatte hun ind at gøre alt rede til Hjemkomsten. Og hun lagde Barnet fra sig i Vuggen, gav sig til at synge en Vise, mens hun

fra Hængeskabet stillede frem det bedste, hun havde af Mad og Drikke. Saa var det til en Side. Atter tog hun Barnet paa Arm, atter stillede hun sig i Døren, men hun stod der ej længe, Baadene var alt under Kysten, hans var jo mellem dem; hun saa' en Hat blive svungen derude, hastigt gik det mod Stranden.

Straks derpaa stod hun dernede; en Fisker, høj og rank, med vejrbidt Ansigt, løftede med brune Hænder Barnet til sig, gav saa hende et Velkomstkys og sagde noget som saa: „Naa, Inger Margrethe, hvi staar det saa til siden sidst?"

„Godt," svarede hun og gav en anden Fisker Haandslag; han var større og højere end Thage, han hed Bjørn.

Saa deltes Fangsten, og Thage stod for Delingen, de blanke Fisk glimtede og lyste i Solen, som de slyngedes hver til sin Bunke. Og blev der Tvist om et og andet, straks skulde Thage dømme, og hans Dom den bøjede de sig for, hver en af de raske Vejrømænd.

Saa var det Arbejde til Ende, hver gik til sit, Thage og Inger Margrethe op til Hytten.

— De sad bænkede i Stuen. Saa med ét sagde Inger Margrethe: „Thage, du har skjult noget for mig, du er ej saa glad til Sinds som vanlig."

„Kan hænde, Inger; men der er og alvorsfulde Ting i Vente!"

„Hvad da?" spurgte hun og klyngede sig til ham, „du bærer Længsel efter dine egne?"

„Dem har jeg jo her!"

„Men de andre derovre!" Hun pegede ad Lolland til.

„Nej, du! Jer to gav jeg ej hen for alt, hvad dér er mig i Vente, og havde jeg kun mig selv at raade for, kan hænde jeg da alle mit Livs Dage blev paa Vejrø; her er Fred og her er Lykke, ej Hadskhed og Ondskab paa hver en Kant; men ser du, ham dér" — han pegede paa Drengen, „hvem ved, om ej den Tid kan komme, da han vilde løfte sin Haand mod mig, for hvad jeg havde gjort."

„Men hvad er da hændet?"

Hvad der var hændet? Ja, nu berettede han, at de ude i Bæltet havde mødt fiskende Folk fra Lolland, og de havde bragt Tidende og Bud om, at Naadigherren til

Ravnebjærg og Trudsholm var død, og at Junker Slenz nu med Vold og stærken Haand vilde gøre sig til Gaardens Herre, eftersom han lod lyde viden om, at Junker Thage, den ældste, forlængst var død et Steds i sin Udlændighed, ja, han havde nok endog faaet Brev og Budskab derom, og dette havde han vist for kgl. Majestæts Lehnsmand.

Og nu lystede Thage, Junkeren, Fiskeren, den rette Herre til Ravnebjærg og Trudsholm, at skaffe sig Kundskab om, hvordan Sandheden var i alt dette sære Spind. — Længe sad han med Haand under Kind, Tanker kom, og Tanker fo'r; skulde de stille Dage paa den fredelige Vejrø nu være til Ende? Skulde han nu være Herre over Gaard og Gods? Skulde han nu holde det Løfte, han en Gang gav? Skulde han vende hjem og tage, hvad hans var? Burde han?

Bjørn traadte ind, de lagde Raad op sammen.

— To Timer senere stod Thage midt i en Flok raske Vejrøfiskere; han talte, de lyttede. Han sagde dem, hvordan Tingene var, sagde, at nu kunde de for Alvor række ham en Haand.

Hastigt skulde der handles, og hastigt blev der handlet; thi ej længe derefter stod fem Vejrøbaade i Kølvandslinje ind mod Lolland. I den forreste sad Thage, Inger Margrethe, deres Søn og Bjørn, i Resten en Snes raske Vejrømænd, vejrbidte og barske, og det var let at kende, at de ej gik paa fredelig Fiskefangst, én havde en Rytterpistol, Resten fik nøjes med Knive, Høtyve, Baadshager og sligt.

Vinden var frisk, rask gik det fremad, alle var lystige, kun Thage og Inger Margrethe havde saa deres egne Tanker ved den sære Baadfart — sidst de to tilsammen satte Kursen mod Vejrø, da var det paa anden Vis, nu var Freden borte, hvem vidste, om den nogen Tid kom igjen! — —

„Se dér — dér har vi Lolland! Hvem ved, hvad Dagen vil bringe?" Hun knugede Drengen til sig, og i det samme svingede den lille Vejrøflaade om Ornehage og klods mod Lolland.

I Tokkelunde Kirke var den gamle Naadigherre bragt til Hvile, og det store Følge fra alle Herregaardene trindt om var nu budne op paa Ravnebjærg, hvor der i trende Dage var braset, brygget og bagt, for at enhver kunde faa, hvad der tilkom ham. Ogsaa de arme Hovbønder, der til daglig knapt havde det, der gjordes nødig til Livets Ophold, var tilsagte paa Gaarden, men ej for paa vanlig Vis at danse efter Fogdernes Piske, men for at drikke tyndt Øl paa den nye Naadigherres Helsen. For den samme Naadigherre agter nu at vise, at det var ond Snak, naar det hed, at han ej var Bøndernes Ven. — Og saa sad de Bønder da og drak til Pægls i Borgestuen, og alt imens svingede Karrosse efter Karosse, Rytter efter Rytter ind i Gaarden. Og oppe i Højenloftet sad de nu bænkede langs brede Borde, Fadeburspiger gik fra og til, bærende al Slags Mundgodt fra Gæst til Gæst. Der blev drukket bravt, og det fik Mundene paa Gled, snart var Ligfærden glemt, og Lystigheden var til Huse paa Ravnebjærg. — Den nye Naadigherre var da og lystig; fra Bord til Bord gik han, drikkende Gæsterne til, men ej hos dem alle dvælede han lige længe, nogle gik han hastigt forbi, som frygtede han, de vilde sige ham et og andet, der ej vilde klinge vel i hans Øren.

Saadan var det især med en Klynge ældre Herremænd, der sad et Stykke borte fra de andre. Imellem stak de Hovederne sammen, og den tykke Klavs Friis, Jørgen Daa og Niels Urne, som havde taget vel stærkt til sig af Bruswigermummen, snakkede imellem højt om Thage og hans Død paa de fremmede Steder.

„Til Lykke med Gaarden!“ sagde Klavs Friis. „Er I nu og helt forvisset om, at jer Broder ej en Dag byder sig til Gæst?“

Den unge Naadigherre satte først et surtsødt Smil, dernæst et bedrøveligt Ansigt op og sagde: „Aa, det var ej saa vel! Min hjærte Broder er jo falden et Steds ved Bekrigelsen af Tyrken.“

„Ej, ej, var han kommen saa langt hen! Og hvem bragte jer Budskabet? Tror I nu og, det er til at lide paa.“

„I kan jo selv se, Hr. Klavs," sagde Raadigherren og flyede ham et Pergamentsblad.

Men Hr. Klavs, der ej var stiv i boglige Kunster, vred og vendte det et Par Gange, gav det saa tilbage og bad ham selv læse Brevskabet, saa alle kunde faa Gavn af det.

„Som I lyster," var Svaret. Og dernæst fo'r Raadigherren fort med Læsningen som følger:

„— — — fald ej i for stor Elendighed over dette, men Sandheden er jo Guds Klenod, som ej taaler Rust eller anden Sortærelse, derfor kan jeg intet skjule, men maa frit Eder anbetro dette, at en stor Sorg har Eder rammet, da Eders kristelige, dydige og tapre Broder Thage Jørgen Ejnar Thott til Ravnebjærg og Trudsholm i Gaar, Sct. Laurentii Dag, er gaaet bort fra det timelige og ind i det evige — — —"

Der var dødstille derinde, alle lyttede, ingen mærkede, at Døren til Højenloftet aabnedes læmpeligt, ingen saa', at en Fisker, Thage lig, stod høj og rank for Salens Ende, ingen saa' det, alle lyttede til Ordene:

„— — — han faldt ved Bekrigelsen af alle Kristnes Arvefjende, Tyrken, hans sidste Ord var disse: Hils min hjærte Broder, som alle Dage var min Ven, og som nu i mit Sted skal tage Ravnebjærg og Trudsholm som sit eget — — —"

„Saa, det var hans sidste Ord," lød Thages Stemme, og alle sprang op, Brevet faldt Broderen af Haanden; og han blev bleg. „Saa, det var hans sidste Ord!" gentog Thage. „Vær hilset, hjærte Broder!" Nu kommer jeg for at tage, hvad mit er!"

Der blev Larm og Uro i Salen; endelig befindede den unge Raadigherre sig og raabte: „Hvem er I? Jeg kender jer intet!"

„Saa skal I lære mig at kende!" Han vinkede bag ud, og de tyve vejrbidte Vejrømænd stod hos. „Her ser I mine Vidner, og vil I, jeg skal friske paa jer Hukommelse, da skal jeg, mens alle disse gode Mænd lytter til, berette et og andet om Esben Badskær, om jert falske Brevskab og meget andet!"

„Nu kender jeg dig, min Broder! Den bratte Glæde fik mig til rent at gaa fra Vid og Sans — træd frem i Stuen!"

„Tak, men jeg bringer flere Gæster med, først disse raske Folk, og saa —" han raabte: „Inger Margrethe, kom hid med Drengen!"

Frem traadte Inger Margrethe med sit Barn paa Arm, frem traadte de raske Vejrømænd, kun Bjørn fattedes. Og nu steg Larmen, de knibske Adelskvinder rejste sig, gav Galde og Gift fra sig, de kunde ej blive her i sligt Selskab; og Galden og Giften fo'r da ogsaa Ægtemændene i Blodet, og snart tyndede det i Højenloftet; bedske Ord faldt fra mange Kanter, det hed sig, Thage var ruset og galen, men han smilte dertil.

Og saa løftede han sit Bæger og raabte: „Skænk i, Folkens!" Nu holder vi Fest, nu har jeg gæstet jer i Aar og Dage, vær I nu mine Gæster! Hos jer fandt jeg Fred og Lykke, derfor hav Tak — og I," han vendte sig til de sidste af Adelsfolkene, „hils jeres Venner og Frænder og sig, at alle Dage skal Ravnebjærgs Døre staa aabne for hver den, der kommer med Venskab i Sind! Og saa op, hver Mand, tøm jeres Bægere for Fruen til Ravnebjærg og Trudsholm!"

Bægrene tømtes, Leveraab lød, men ej alene fra Fiskerne derinde, nej, udefra svarede de igen med end stærkere Lyd, og Thage og Inger Margrethe gik mod Vinduet, slog det op, og se — dernede stod Bjørn fremmest blandt alle Hovbønderne, der var budne til Broderens Gilde og nu raabte Leve for Thage.

Og der tændtes Fakkel ved Fakkel dernede langs Lindealleen, klart lyste de i den stille Aften; men længst ude bag Torriskovens Bakker, dér, hvor det vilde Gedeblad duftede, dér, hvor Bjørns Hytte laa, dér lyste den største Fakkel, den synkende Sol, spredende mildnende Skær over alt og alle.

Thage og Inger Margrethe bøjede sig tæt mod hinanden og stirrede langt over Landet.

Da lød Hovslag over Borggaarden, det var Junker Slenz, der red af Landet.

Men Thage greb et Bæger, løftede det højt og raabte:

„Sært og sælsomt skifter Lykken, i Gaar Fisker paa Vejrø, i Dag Herre paa Ravnebjærg og Trudsholm, men I heroppe og I dernede, I vide, at I alle Dage i mig skal have en Ven, som I kan ty til i Sorg og Modgang, for det lærte jeg derude i Livet, at vi alle er Brødre, at vi alle skal staa hverandre bi; thi da vinder vi længst paa Livets Vej!"

Jubelraab lød langt i den stille Aften, Fakklerne lyste, Stjærnerne fik Glans, og Thage og Inger Margrethe med Sønnen paa Arm stod længe tavse og stirrede øster ud, hvor Torriskoven løftede sine blaanende Banker.

Jydske Sagn om Sortedøden.

Mellem Thisted og Vesterhavet ligger Sjørring Sø; nu er, som velkendt, den største Del af den udtømt, men i gamle Dage strakte den sig mod Vest lige til Jannerup Kirke. Ved denne Kirkes sydlige Sidemur er en gammel Grav af tilhugne Granitsten i en ganske ejendommelig Form. Paa begge Ender er der nemlig en trekantet Sten og paa Siderne og i Midten højere firkantede Stene, som dække eller have dækket det egentlige Gravkammer. Paa Stenene er der Spor af besynderlige Billeder og Tegn, men ingen som helst Spor af nogen Indskrift eller Navn. I Følge Sagnet og det historiske Vidnesbyrd er denne Grav mærkelig fremfor nogen anden i hele Norden; ingen ved eller har vidst Navnet paa den ulykkelige, som for halvsjette Hundrede Aar siden her blev lagt til Hvile; men blandt de Plager, som i Tidernes Løb have hjemsøgt Menneskeheden, vil maaske den seneste blive glemt, til hvilken dette ukendte Lig var Forgængeren.

Det var Paaskemorgen — saa siger Sagnet — 1348, da to fattige Fiskere fra Klitterne ved Sjørring Sø stege

ned til Vesterhavet for at søge Drivtømmer og Vragstumper, som Jævndøgnsstormen plejede at kaste ind paa Stranden. I samme Øjeblik som Solen kastede sine Straaler ud over Havet, saa de to Strandboere Vraget af et

stort Skib, der stod paa den yderste Revle; kort efter vare Bølgerne dækkede med Vragstumper i vid Omkreds; men Skibets Kahyt blev skyllet hel i Land og af en uhyre Bølge kastet helt op paa Stranden, hvor den blev staaende, da Bølgen atter trak sig tilbage. De to Mænd undersøgte

Kahytten, men fandt hverken Guld eller Gods; kun en besynderligt udseende Mand i fuld gejstlig Dragt laa maallos og dødssyg paa Gulvet og stirrede vildt paa dem. Der paakom Mændene en forunderlig Rædsel, da de rørte ved den syge; men de besluttede, næsten mod deres Vilje, at bringe ham op til Kirken, for at deres Præst kunde staa ham bi i hans sidste Timer. Saaledes skete det; paa en simpel Baare af Vragstumper bar de den skibbrudne op til Kirken, medens Klokkerne ringede til Højmesse. Menigheden var samlet paa Kirkegaarden, Præsten, i fuldt Messeskrud, gik netop gennem Kirkegaardslaagen, da det sørgelige Tog kom. De to Fiskere lode Baaren staa og gik hen og berettede Præsten, hvad de havde set, og hvad de ønskede. Præsten vendte straks om og gik hen til den fremmede, som syntes at kæmpe med den sidste Rest af Livet; men da Præsten bøjede sig ned over ham, hævede den døende sig med en sidste Anstrengelse op og skreg: „Ve, ve!" hvorpaa han i samme Nu styrtede tilbage og under frygtelige Krampetrækninger opgav Aanden. Liget blev lagt ind i Kirkens Ligkapel, Menigheden hørte Paaskemessen, og de to Fiskere gik igen tilbage til Havet. Men da de kom op paa Klitterne, saa de til deres store Undren, at ethvert Spor af Vraget var forsvundet. Efter et Skibbrud ruller ellers Tømmer og Tovværk frem og tilbage ved Stranden; men denne Gang var der ikke den mindste Levning af Skibet, — ikke engang af Kahytten, som dog var kastet saa højt op paa Land. Solen skinnede og spejlede sig i Bølgerne; kun langt ude mod Vest saaes en lille kulsort Sky, hvor Himmel og Hav stødte sammen. Skyen nærmede sig i flyvende Fart og antog forunderlige, stadig vekslende Skikkelser. Jo nærmere den kom, des mere tog den til i Størrelse, og snart stod den for de forfærdede Fiskere som et Mørkets Uhyre mellem Himmel og Jord.

I samme Øjeblik Skyen rørte ved Stranden, begyndte dens Omrids at opløse sig, og den gled som en mørkegraa Taage hen over Landet. Fiskerne vendte sig i Forfærdelse og flyede mod Kirken, hvor Menigheden og Præsten netop traadte ud fra Eftermiddagsgudstjenesten.

„Fordærvelsen er sluppen løs," raabte de, „alt levende er fortabt! Se, der kommer Ødelæggelsen!"

Menigheden saa mod Vest. En mørk Taage kom svævende hen over Landet; bestandig rykkede den nærmere; nu rørte den ved Kirkegaardsmuren; nu drog den hen over Kirkegaarden; man følte den kold og vaad som Havgusen og mærkede en afskyelig raadden Lugt, som bragte alle Mennesker til at nyse. Præsten stod uden for Benhuset, hvor det fremmede Lig endnu laa urørt. Han følte, hvorledes den giftige Dunst drog op mod hans Ansigt; han nyste — een — to — tre Gange, og styrtede død til Jorden, hvor han stod. „Gud velsigne dig!" raabte hans Menighed og trængte sig tæt sammen om hans Lig. Dette var ganske fortplettet. Man tog fat i ham for at løfte ham op og bære ham hjem; men, o Rædsel! Kødet løste sig fra Benene, og disse vare ikke hvide, men kulsorte. „Hjælp, Gud!" skreg Menigheden og styrtede ud af Kirkegaardslaagen. Et Par ældre Mænd nyste, faldt om og døde paa Vejen. Fordærvelsen var løsladt: den sorte Død var kommen til Landet.

Alle Efterretninger i gamle Skrifter stemme overens deri, at Pesten indfandt sig med en giftig, ildelugtende Taage, som laa tung og trykkende over Landet, uden at noget Vindstød satte den i Bevægelse. Alt det grønne paa Planter og Træer raadnede og blev sort. Mennesker, som ikke følte mindste Tegn til Sygdom og Død, nyste pludselig to eller tre Gange, styrtede til Jorden og døde efter nogle faa Krampetrækninger. I Dødsøjeblikket blev Huden fortplettet, og faa Timer efter var Liget en uformelig Masse, selv Benene vare sorte og skøre; Husdyrene døde ligesom Menneskene; Aadsler af Dyr og Lig af Mennesker dækkede Jorden; kun Rovdyrene lede intet; talrige Skarer af Ulve og Ræve fortærede Ligene, som ingen kunde tænke paa at jorde.

Saa længe Pesttaagen rugede over Landet, sporedes ikke en Luftning; Solen og Stjernerne vare skjulte for Menneskenes Øjne; ingen vidste, hvad Øjeblik han indaandede Døden. De enkelte, som bleve frelste, maatte anse sig selv som vidunderlige Undtagelser fra den almindelige Lod. Man levede i den Tro, at den, som kunde faa en Solstraale at se, blev frelst, hvorfor man kunde se Folk stige op i høje Træer eller paa Bakker for at opfange et

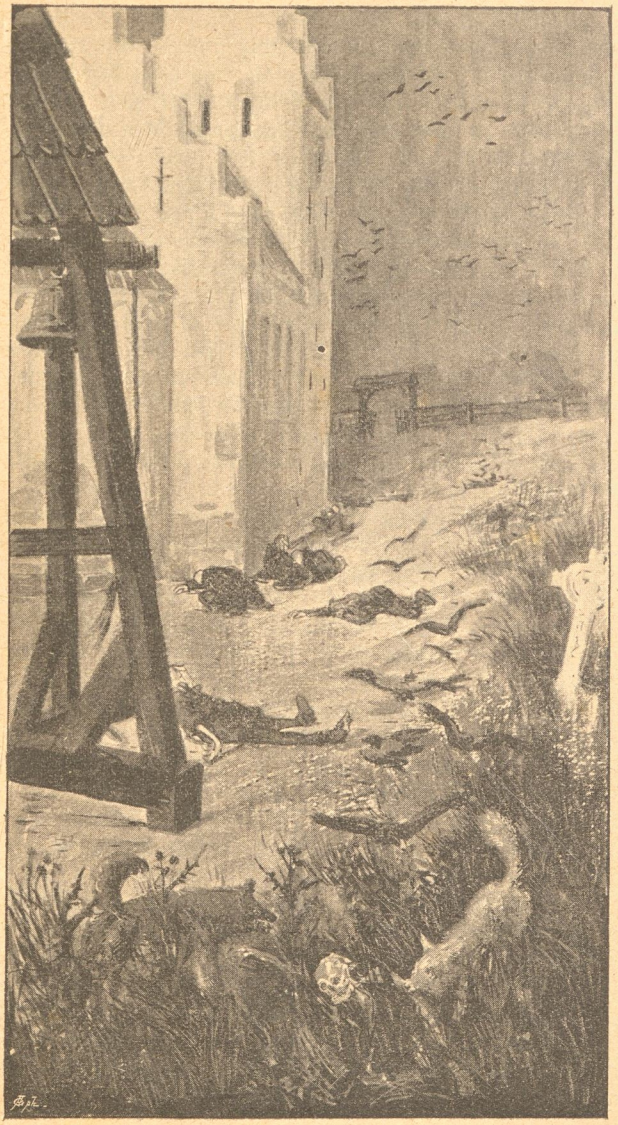

eneste Glimt af det velsignede Himmellys, — men forgæves. Saa længe der endnu var een levende i en Landsby eller et Sogn, ringede han Morgen og Aften med Kirkeklokkerne. Naar man altsaa ikke mere hørte Klokkeringning fra en Kirke, var det Tegn paa, at alle Sognets Mennesker vare uddøde, og denne Lod traf ikke faa Sogne, ja hele Landstrækninger; i hele Europa rasede Pesten, men ingen Steds saa haardt som i Vestjylland.

Fra Sjørring Sø, til hvis Bredder Pesten var bleven bragt med det fremmede Lig, drog den videre mod Øst og derpaa mod Syd, til den traf sammen med en mildere Art Pest, som fra Hansestæderne drog op gennem Holsten og Sønderjylland. — Derpaa hjemsøgtes Øerne og allersidst Nordsjælland, hvor Dødeligheden næsten blev lige saa stor som i de haardest medtagne jydske Egne.

Saaledes forløb et helt Aar, i hvilken Jorden lignede et Brandsted og en Ligager. Hele Landstrækninger laa øde, kun enkelte Mennesker saa man, blege og vaklende, som levende Lig, vandre om mellem de døde. Men blandt dem, som ved en særlig Himlens Styrelse blev i Live, var ogsaa de to Fiskere ved Sjørring Sø; hele Sognets Befolkning var uddød paa dem nær; som Spøgelser snege de sig omkring ved Kirken og ringede hver Morgen og Aften med Klokkerne, medens de hver Dag stege op i Taarnets Spids for at se efter et Glimt af Solen. Endelig kom den til deres store Glæde, og Taagen trak sig langsomt tilbage og sank ned i Havet, hvorfra den var kommen; men Solens Skive blev ikke til Velsignelse; det blev en fortærende Brand, siger Sagnet, som forvandlede Jorden til Malm og Himlen til Kobber. Rød og luende gled Solen over Himlens Bue og sendte sine Ildpile ned over den saa haardt hjemsøgte Jord. Træer og Planter, Græsrødder og Jordens Næringsstof, der af Pesttaagen var bragt i Forraadnelse, begyndte nu at ryge som Kulmiler og brænde sammen i Aske for den fortærende Solhede. Og denne Jord, siger Sagnet, som siden kun har kunnet bære den ufrugtbare Lyng, bærer endnu den Dag i Dag Vidne om Herrens store Straffedom over Landet; de jydske Heder ere den Dag i Dag Minder om Pestens Rasen.

Sommervandring.

Af Alfred Ipsen.

Jeg vandrer i Somrens flygtige Spor
ad Veje, som Haslerne hegne,
jeg ser over Enge og tuet Jord
mod vide, bakkede Egne.
Jeg ser, hvor Vanken tegner sin Ryg
bredt mod den skyede Himmel
og svøber sig fint i den hvide Byg
og Rapsmarkens guldgule Strimmel.

Jeg færdes langs Havreagerens Rand,
og jeg husker mig langt tilbage,
og jeg takker dette velsignede Land
for en Række sollyse Dage,
for Blomsternes søde, krydrede Bryg,
der kvæged min Vandrings Møje,
fordi jeg har følt mig fri og tryg
bag de bøgekronede Høje.

Her har jeg leget saa tidt som Dreng
som Sollet frit uden Tomme,
det buskede Græs har redt mig Seng,
der havde jeg smukke Drømme.
I Grøftekanten havde jeg Hjem,
af Snerlerne højt omranket,

og disse Blomster er Børn af dem,
jeg en Gang som Barn har sanket.

Lad være saa, at det er lidt smaat,
ej skjulte Skatte det dølger,
men som det er, er det netop godt
med Agrenes glidende Bølger.
Her flakker Øjet, saa langt det kan,
helt ud under Himmelbrynet,
det lider jeg ved vort Sletteland,
det stænger ikke for Synet.

Og slipper Landet saa hastig op
og glider Skoven til Side,
saa kan jeg se fra min Bakketop
derud, hvor Sejlene glide,
det store sommerlig-friske Hav
som Ring om Landet er føjet,
det sætter Tanken i muntert Trav
og blæser Skyggen fra Øjet.

Ti der er Minder paa Land og Sø,
Sus af usynlige Vinger,
af Fortidsminder, som ej kan dø,
saa længe Sproget det klinger,
og har nu Skjoldet vi hængt paa Væg
og stukket Sværdet i Skeden,
saa er just Tiden for Lærd og Læg
at øve Storværk i Freden.

Viggo Langer: Fra Frederiksværk.

Hvordan Barnet fik sin Faders Ansigt at se.

Fortælling af E. Budde.

Med Tegninger af Poul Fischer.

Der var en Engel, som bragte en Barnesjæl til et lille skrøbeligt Legeme her paa Jorden og skulde følge Barnet gjennem Livet. For, som man véd, har alle disse Smaa deres Engle, som er for Gud Faders Ansigt og beder Godt for dem. Det er ikke blot de lykkelige Børn, som har dem, de, som Livet tager imod med aabne Arme, men man véd, at ogsaa det Barn, som Verden vender sig allermest fra, har sin, og det er det rart at vide, for det trænger mest dertil.

Det var i Efteraarets Dage, da Mørket voxede, at Barnet kom til Verden, og der var trangt i Kammeret, hvor Moderen bøjede sig over det og græd: Kjærlighedens, Skamfuldhedens og Angerens Taarer. Lystig og let havde hun været og ikke tænkt synderlig længere end fra idag til imorgen, men god var hun i Grunden; og da hun saae paa det spæde, hjælpeløse Barn og følte sig selv saa svag og kraftesløs, da slog hendes Synd hende, og hun kom til at sørge over den for Barnets Skyld. For naar et lille Barn kommer til Verden, skal baade en Faders og en Moders Ansigter bøje sig over det og byde det velkommen til Livet, deri ligger der Kraft og Velsignelse. Men Faderens Ansigt var langt borte, og det kunde det uskyldige Barn ikke selv gjøre for, kun hendes Synd var Skyld deri.

„Min stakkels Lille! Du faar aldrig Din Faders Ansigt at se!" sagde hun og ynkedes inderligt over det — Mere magtede hun ikke; for gjøre det godt igjen kunde hun ikke.

Barnets Engel saae dets Faders Ansigt langt borte, bag Mure og Døre, og syntes, det kunde uden Skade blive, hvor det var — større Stads var der ikke ved det for en Engels Øjne. Men den unge Moder saae det med sine egne Øjne og forstod, at for hendes Synds Skyld havde Barnet mistet Halvdelen af den Rigdom, der tilkom det, og al den Velsignelse, som skulde følge med. Og det saae ud, som om hun havde Ret.

Der maatte mangle en Velsignelse over det Barn, saadan som det sygnede. For hver Dag, der gik, svandt det hen og blev magrere, det spæde Ansigt blev slappere, og det Smil, der glæder en Moders Hjerte, kom ikke. Den Tanke voxede og voxede i hendes Hjerte, at Barnet ikke kunde trives, fordi det ikke kunde faa sin Faders Ansigt at se. —

„Kom, og se paa Dit Barn!" skrev hun bønligt, og Penge kom der, for han var honnet, men selv kom han ikke, for han var af Familie. Dag og Nat, Nat og Dag kom og gik, men ikke den, hun længtes efter for sit Barns Skyld, og hun saae det tæres langsomt hen. Ene sad hun med det, hendes Længsel blev Angst, hendes Synd blev saa stor og saa tung, som om hun maatte bære den for To. Hun kunde ikke slippe Tanken, at Barnet ikke kunde komme sig, førend det fik sin Faders Ansigt at se, trofast og kjærligt, godt og beskyttende. Den kom til hende, naar hun sov, og naar hun vaagede, kredsede om hendes Drømme og forvirrede hendes Sind, til hendes Sjæl blev fyldt deraf og kunde ikke rumme Andet: en sygelig Overtro og Daarlighed for alle Andre, for hende en Trolddom, der tog hende i Vold. Men han var fornemme Folks Barn, hun kun en simpel og fattig Pige — hvor kunde det ske? Det blev Punktet, alle hendes Tanker drejede sig om.

Det blev Juleaften. Rundt omkring var der rødkindede og glade Børn, og der var Fædres og Mødres Ansigter til at vende sig smilende imod dem og give dem dobbelt Liv. Kun den stakkels unge Moder sad ene, som hun plejede, med det syge Barn i sine Arme og Ansigtet vendt imod det, men der var ingen Velsignelses Kraft deri. Barnet laa foran hende med skarpe Kinder, slappe Træk og glansløse Øjne, og en Fortvivlelse greb hende.

„Det dør!" jamrede hun, men i det Samme lysnede en Straale af Haab i hendes Øjne og fløj blussende hen over hendes Ansigt.

„Jeg vil bære det til ham, sygt, som det er!" sagde hun og rejste sig hastig. „Jeg vil lægge det for hans Dør, vende det stakkels lille Ansigt op imod ham, og han maa røres over det og over mig. Gud hjælpe os begge To!"

Med Hænderne rystende af Spænding pakkede hun Barnet i Puder og Tæpper, dækkede det lille Ansigt til og svøbte omkring det sin fine Pelskaabe — Mindet fra lokkende Dage, da han, som nu hun gik ydmyg og bønfaldende til, kom til hende med Gaver og Bønner. Et gammelt Shawl trak hun sammen om sine Skuldre og sit Hoved, og Kammeret, saa lille og trangt, men stort nok til at rumme en Verden af Sorg og Angst, var tomt.

Barnets Engel stod for Guds Ansigt med en Bøn og en Klage, der steg fra Moderens Hjerte.

„Herre Gud, vaag over den Uskyldige og forbarm Dig over ham!" bad Engelen. „Hvorfor skulde et Barn fødes til Verden for at leve saa kort en Stund, for at lide saa tung en Smerte og volde saa stor en Sorg? Hvor kunde Du nænne det?"

„Taal og bi!" svarede Guds milde Røst.

Og Engelen bøjede tavs sit Hoved og vendte bedrøvet tilbage til Jorden.

Dér var det Juleaften, og de, der sad inde, havde Lys, men de, der var ude, gik i Mørke. Fra alle Vinduer lød glade Stemmer, men hen ad Gaden udenfor drev et Par bølleagtige Fyre, en stor og svær og en lille og vims, og de var ikke glade. For de vilde lige saa gjærne som Andre holde Julen hellig og sig selv lystige, men de havde ikke en Øre i Lommen, og det maa til. De havde slentret Gade op og Gade ned, listet sig ind ad mørke Porte og smuttet tomhændede ud fra dem igjen, og jo længere det havde varet, des ærgerligere var de blevne. Rede var de til at snappe det Første, det Bedste, der vilde komme dem i Møde. Men hvad skulde komme dem i Møde paa saadan en Aften, hvor alle Menneskers Travlhed og Uro havde taget Juleferie, og Store og Smaa, Fattige og Rige følte Trang til at sidde hjemme og glæde sig?

Saa stod de, som de havde gjort adskillige Gange, i en mørk Port og lurede.

„Pst!" hviskede den Svære med Et og greb den Vimse i Armen. „Der er Nogen paa Trappen. Kig engang, men i en Gesvindighed, for Betjenten er der. Jeg saae ham luske om Hjørnet!"

„Bare en Smule Pigebarn!" meldte den Vimse. „Men en nysselig Julegave til os har hun i Favnen!"

„Den er hørt!" brummede den Svære tilfreds. „Jeg lægger for, og Du skyder, og saa gaar det lidt villigt — Pst!"

En enlig Kvindeskikkelse med en Pakke mellem Armene smuttede ud fra Trappegangen, blev et Øjeblik staaende i Porten og tittede lidt frygtsomt fra Mørket ud mod Kulden, mens hun slog Shawlet ud over Pakken og holdt den tættere ind mod Brystet. Saa hævede hendes Hoved sig med en Kraftanstrengelse, fremad fløj hun endnu engang og standsede i det Samme forskrækket.

„Ikke saa hidsig, lille Jomfru!" lød en grov Stemme. „Hvor skal De hen saa hastig med den rare lille Pakke?"

En svær Skikkelse voxede pludselig truende op af Mørket foran hende, det gav et Sæt i hende, og med et lille Skrig vendte hun sig om og flygtede tilbage mod Trappegangen. Men der var kommet Et eller Andet i Vejen, som ikke havde været der før, hun snublede og rakte i Forfærdelse Pakken frem for sig.

„Red det!" skreg hun. „For Guds Skyld, red det!"

„Tys, tys, lille Jomfru! Bare rolig!" tyssede pludselig en ny Stemme foran hende. „De kan stole paa, den skal være reddet. Den er saa sikker, saa sikker — bare ikke skrige!"

Hvad var det? Der fløj hende Noget ud af Armene, hun fulgte det i Flugten, og Pakken var borte. Som lammet blev hun staaende og forstod ikke, hvad der var sket. Tys — lød der ikke flygtende Trin — ud gjennem Porten — ned ad Gaden? I samme Nu forstod hun sin Ulykke, og med et Fortvivlelsens Skrig sank hun om.

„Naa, naa! Skrig ikke!" tyssede en Stemme som før, og en Haand blev lagt paa hendes Arm. „Hvad er der i Vejen?"

„De har taget det fra mig!" hulkede hun. „Min Skat! Det Eneste, jeg har! For Guds Skyld — giv mig det igjen!"

„Ja vel — bare Taalmodighed!" formanede Stemmen. „De slap fra mig, de Tyveknægte, men jeg har passet dem op i over en Time, jeg kjender baade dem og deres Smuthuller. De er sikre nok, bare De vil tage den med Ro og ikke skrige op. For mærker de Fyre, at vi er efter dem, saa er de væk for i Aften, og saa Godnat, min Skat — i Morgen er den fløjten. Vær rolig, og følg med!"

Der var i Stemmen en Myndighed, som hun uvilkaarlig bøjede sig for og adlød. Sindigt og betænksomt, men uden et Øjebliks Usikkerhed satte Manden sig i Gang, og med bankende Hjerte fulgte hun ham gjennem snævre Gader og mørke Kroge. Det blev ved og blev ved, til hendes Tanker forvirredes, og hun gik som i Drømme — men ikke en Lyd kom over hendes Læber.

Paa et afsides Tagkammer, dybt inde i den mørkeste Krog af Loftsgangen, øverst oppe i et snavset gammelt Hus i en snavset lille Gade sad et Par bølleagtige Fyre, en stor og svær og en lille og vims, ved et Bord med en Pakke imellem sig og betragtede i Skæret af et Lys i en Brændevinsflaske hinanden med mistroiske Blikke. Den Gang havde de skudt Pappegøjen, følte de, og Ingen af dem stolede paa den Anden, hvad Fordelingen angik. Der var noget Hemmelighedsfuldt, noget, der vakte Forventninger, ved den Pakke, saa fint, saa pynteligt, som den var svøbt, Lag efter Lag, fra Yderst til Inderst. Den fine Pelskaabe, der havde ligget yderst, var slaaet tilbage, og hvad den gjemte inderst inde, laa svøbt i de blødeste Puder med det hvideste lille Dække over. Der skinnede ud derfra en snehvid Renhed, som stod i en underlig Modsætning til de plumpe Omgivelser, og de to bølleagtige Fyre saae fra Pakken til hinanden, rødere og rødere i Ansigterne.

„Det bliver til nogle Bajere med Bær, Du!" ytrede den Vimse endelig tankefuld

„Bilder Din Drukkendidrik Dig ind, at nu skal det, man surt har fortjent, lige straks slaas i Halsen?" spurgte den Svære med dybig Harme. „Det er en lav Tænkemaade. Nej, Bøffer, min Far — det er det Solide!"

Det sad de og grundede lidt paa og saae ud, som om de var paa Nippet til at komme op at toppes om det.

Og det var de, for det er ikke nær saa let at være i Forstaaelse om Brugen af en Fangst som om Erhvervelsen af den. Men tilsidst tog den Vimse en rask Beslutning.

„Saa lad gaa da!" sagde han, strakte resolut sin Haand ud imod Pakken, og saa gik den. Den Svære snappede lige saa resolut Haanden og slyngede den bort.

„Væk med Fingrene!" sagde han. „Ellers kunde der let blive Noget borte. Jeg kjender Din Fingerfærdighed!"

„Naada! Var det kanske ikke mig, der skød den?" spurgte den Vimse. „Og har jeg kanske ikke baaret den lige her hen saa forsigtigt som et Svøbelsebarn?"

„Ja, men det var mig, der lagde for og lægger for igjen!" svarede den Svære og rejste truende sin brede Skikkelse. „Pakken er min, og Retfærdighed er min Grundsætning!"

„Ad Helvede til med Din Retfærdighed!" snærrede den Første arrig og strakte nok engang Haanden ud.

„Naa, saa Du er ikke overbevist!" ytrede den Anden misbilligende, og i samme Øjeblik rullede den Første nok saa vims hen i en Krog, hvorfra han rejste sig med en mere spagfærdig Mine.

„Da Du altsaa nu er overbevist," sagde den Svære og trak Pakken hen til sig, saa kan Du gjærne sætte Dig og se til, mens jeg lægger for og ser efter, hvad der er i denne rare Tingest. Men Fingrene af Fadet, forstaar Du, ellers vanker der!"

Et Slag i Bordet gav Formaningen Eftertryk, men — hvad var det? Det lød, som om en spæd Klynken inde i Pakken gav Gjenlyd af Noget. De to Modstandere glemte Uenigheden og saae overraskede først paa hinanden og saa paa Pakken. Og imens de saae paa den, rørtes det fine Dække og begyndte at løfte sig. Et Øjeblik skottede den Svære betænkelig til den, men fattede sig hurtig, skød den over til den Vimse og sagde:

„Værsgo'! Brug nu Fingerfærdigheden!"

„Fingrene af Fadet!" svarede den Vimse og holdt Hænderne paa Ryggen.

„Var det kanske ikke Dig, der skød den?" spurgte den Svære, lidt rød i Hovedet igjen.

„Ja, men det var jo Dig, der lagde for!" svarede den Vimse drillende.

„Mukker Du?" brød den Svære løs, men standsede pludselig midt i sin Vrede.

Dækket var faldet af, og to betuttede Ansigter stirrede paa et magert og udtæret lille Barn, der laa mellem Puderne som en Dukke i sin Vuggesæng.

„Saa skulde da ogsaa —" begyndte den Svære harmfuld, men i det Samme aabnede Barnet to store, matte Øjne og vendte dem med et underlig hjælpeløst og bønligt Udtryk op imod dem — der var en Magt deri, som kunde tæmme to barske Ansigter og faa dem til at se flove og undselige ud. Og pludselig begyndte de bønlige Øjne at dreje sig. De blev stirrende og udtryksløse, der gik skælvende Trækninger hen over det spæde, blaalige Ansigt, og i klare smaa Perler trængte Graaden sig frem imellem de blodløse Læber. Som rørte af en Trolddom slap begge de flove Ansigter deres Undselighed, og en Blussen af Iver og Medynk gik hen over dem.

„Guds Død — Ungen er syg!" udbrød den Store og Svære, og i et Nu havde han Barnet paa Skødet, svøbte Vuggeklæderne sammen om det og vuggede det i sine Arme med en underlig Blanding af Blødhed og Klodsethed.

„Det er Krampen, Du!" blev han ved. „Kom med Noget, der kan hjælpe! Den skal gnides i Tindingerne med Brændevin og have Eddike under Næsen, har jeg hørt sige!"

„Her er ikke saa Meget som bag paa min Haand!" svarede den Lille og Vimse og travede forvirret rundt i Kammeret. „Og ikke en Øre har jeg i Lommen!"

„Jeg ikke heller! Hvad Fanden skal vi gribe til?" spurgte hans Kammerat raadvild, men løftede i det Samme lyttende sit Hoved og sagde spændt: „Stille, Du — der kommer Nogen op ad Trappen — er det en Fyr med Mønt, saa lad ham springe, og det lidt rask!"

Tavse og spændte lyttede de, med et pludseligt Ryk blev Døren aabnet, en Mand med Politiskilt paa Brystet stod midt i den og udbrød triumferende:

„Saa fangede jeg Jer! Dengang slipper I ikke, I to — —"

Længer kom han ikke, men standsede og tabte sin Fat-

ning ved at se en stor, svær Bølle vugge et lille Barn paa sit Skød og en lille vims Person fare rundt i Kammeret med et Udtryk af raadvild Tjenstfærdighed. Og uden at værdige Politistiltet et Blik strakte den Svære sin Arm ud og raabte bydende:

„Det er Betjenten! Han har Mønt — hug ham, Du! Hug ham, og lad ham springe efter Doktor og Medicin!"

Betjentens rolige Sikkerhed blev lidt rystet ved lige med Et at se Forholdet vendt paa Hovedet og blive hugget i Stedet for selv at hugge. Overrumplet blev han staaende midt i Døren; men en Kvindeskikkelse fløj forbi ham og sank knælende ned foran Barnet. Da rejste den Store og Svære sig fra sit Sæde, løftede hende op i det, lagde Barnet i hendes Skød og blev staaende foran dem med en Mine af Deltagelse og Frygt, der ikke rigtig kunde finde sig til Rette i hans Ansigt, men klædte det alligevel. Den Vimse listede sig stille derhen, og Betjenten gjemte sit Skilt og gjorde det Samme. Men Moderen bøjede sig over sit Barn og græd bitterligt.

„Græd ikke, lille Madam!" sagde den Svære trøstende. „Jeg har et Par haarde Næver, men de har taget blødt paa den endda!"

„Og jeg har baaret paa den saa forsigtigt som paa et Svøbelsebarn!" skyndte den Vimse sig at føje til.

Det saae ud, som om de begge To fandt en Beroligelse, de trængte til, i disse Forsikringer, og man skulde næsten have troet, at de havde den samme Virkning paa det uskyldige Barn. Trækningerne forsvandt fra Ansigtet, et Udtryk af Fred bredte sig ud over det, og Hovedet sank sagte tilbage, som lagde det sig nu trygt til Hvile paa den Pude, det havde længtes efter og fundet. Moderen bøjede sig dybere ned over det og saae paa de slappe, ak, saa slappe Træk.

„Min stakkels Lille!" sagde hun endnu engang og lagde det ind mod sit Hjerte. „Du fik ikke Din Faders Ansigt at se! Hvorfor skulde Du fødes?"

„Bed en Bøn over den, lille Madam!" mumlede den Svære urolig. „Det kunde hænde, den havde godt deraf — en Anden kanske med!"

Der blev stort og helligt i det syndige lille Tagkammer. Det var, som hvert et Spor af Plumphed og Raahed blev borte, og Julens Aand gik ind, hvor den aldrig før havde været. De to bølleagtige Fyre og Betjenten foldede uvilkaarligt Hænderne, men det hjælpeløse lille Væsen, fra hvem det Altsammen var gaaet ud, laa

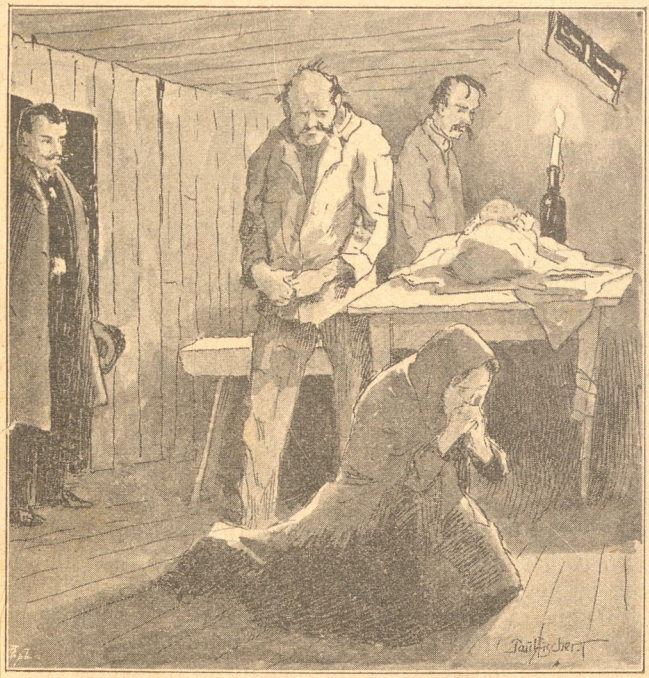

stille og ubevægeligt, mens Moderen bøjede sig over det og begyndte at bede.

„Vor Fader —" sagde hun, og saa standsede Ordene paa hendes Læber. En Tanke, der havde taget hendes Sjæl i Vold Dag og Nat, Nat og Dag, kom igjen og blev ny for hendes Hjerte. Tavs blev hun siddende, bøjede sit Hoved dybere og dybere, indtil det hvilte paa

hendes Barn. Men i det Øjeblik tog Engelen Sjælen tilbage fra det skrøbelige lille Legeme og fløj med den mod Himlen igjen. Og det klang i Moderens Hjerte som Gjenlyden af en Sang, der kom ned fra Engelen paa dens Flugt:

Jeg spurgte, hvi Du skulde fødes,
Og Livet saa brat dog forødes,
Hvorfor Du saa haardt skulde lide,
Og rives saa snart fra min Side!

Gud Fader har Svaret mig givet:
det gik kun ad Døren til Livet!
En Sjæl skulde vorde og stige
Uskyldig til Himmelens Rige!

En Blomst skulde skyde paa Stængel
Og brydes i Hast af Guds Engel,
At hvor den stod ren i det Lave,
Dér blev nu en Duft fra Guds Have!

Flyv hjem til Din Rede, min Due,
Nu jordes Din Nød under Tue!
Saa lærer af Dig vel min Smerte
At havne som Du ved Guds Hjerte!

Dengang slap de to bølleagtige Fyre endda. Men Engelen fløj med Barnets Sjæl lige ind i Himlen — dér fik det sin Faders Ansigt at se.

Med Dagvogn.

Af E. B.

Befinder man sig som rejsende i den ikke uberømte Dagvogn, der flere Gange ugentlig tilbagelægger den lange Strækning mellem sit Hjemsted og Hovedstaden for Landet mellem Belterne, da paatvinger sig uvilkaarlig den Tanke:

Kan nogen eksisterende Tilstand under Solen i højere Maal godtgøre Ordet: „Hvor der er Hjerterum, er der Husrum?"

Den rummer det utroligste og det mest uensartede baade af levende og livløst, og den modtager sin Last, ligervis en af Faraos magre Køer, uden at det „kjendes" paa den; medens Kusk og Heste kappes om at bevise Ordet: „En god Villie drager et stort Læs".

I den lukkede Omnibus's indvendige Rum, godt og vel af Størrelse — lad os for en Gangs Skyld sige — som et rigtig stort Klædeskab, nyder en halv Snes Personer Vederlag for erlagte Kørepenge; udvendig paa langs, paa kryds, paa tvers og paa hvad som helst, finder, paa dens Velmagts- og Markedsdage med dobbelt Forspand, endnu adskillige Individer en endnu landligere Befordring til endnu landligere Priser, hulter til bulter mellem Kufferter, Kurve, Tønder, Kasser, Jærn og Brædder.

Jo mere „malerisk" Vognen er tiltaklet paa en Hjemtur fra Byen, des fornøjeligere er Kuskens Pidskesmeld, naar han med et tilfreds lunt Beregningens Smil — Udbyttet omsat i gangbar Mønt — og med Øvelsens Overlegenhed sætter det hele kæmpemæssige Maskineri i Bevægelse og styrer Kursen ud af den lave Købmandsgaard.

Smaat, varsomt gaar Farten over Brostenene, og først, naar Jærnvejsoverkørslen er klaret, tilkendegiver et bravt Piskeknald, at nu maa Hestene vise, hvad de dur til.

Naaet herud paa den brede, faste Landevej begynder man saa smaat at føle sig lidt til Rette med Lod og Del i det nedsiddede Sæde, maaske fordi hele Lasten alt nu er saa sammenrystet, at Tonen blandt mere end Hælvten af den „snevre" Passagérkreds har begyndt at antage en kammeratlig, selskabelig Karakter, der kan have sin Interesse — men Nerver maa man helst slet ikke have, endsige følsomme Nerver. Thi man ryster, ryger, synger og snakker sig saadan sammen, saa der til sidst hverken er Luft eller Ørenlyd skabt.

Landbostanden kan man her træffe ligesom sammentrængt i et Grundbillede, idet man finder jevnsides Storbonde, Arbejder, Tyende baade paa Mands- og Kvindeside — samt nu og da rejsende fra andre Egne og Samfundslag.

Og Hverdagslivets Slid glemmes, de nys modtagne Indtryk fra Bybesøget lever op, og yderligere Smæk for

Et Møde paa Landevejen. (Efter et Maleri af R. Christiansen).

Skillingen faar man, om man bare gider lytte til. — — Thi intet Emne ligger for lavt og intet for højt for

Godtfolket her. „Problemer" sættes under „Debat", Torve-, Kreatur-, Æg- og Mælkepriser forhandles, religiøse Meninger kommer til Orde, ligesaa politisk Agitation, Viser og Vitser og allernyeste Blad- og Bynyt leveres, og bliver Stemningen rigtig oppe, og man er færdig med det, der i Øjeblikket brænder, foredrages gamle halvuddøde, stedlige Krøniker, som derved atter for en Stund reddes fra Forglemmelse; ogsaa Krigs- og Garnisonsminder og gammel og ny Overtro kommer frem.

Men Tankerne ere saare smidige, de kunne ogsaa under Farten bugte sig viden om — man er nu til Dags med. — Derude i Landets skjulte og afsides Kroge, bag Skove og Moser, sætter jo Landposten hver Dag Gaarden i Forbindelse med Yderverdenen ved i et Drønrør, bundet til Indkørslens forreste Træ, eller i lignende praktiske, mer eller mindre luksuriøse Postkasser at nedlægge Telegrafens Verdensbudskaber, trykt i den stedlige Avis af den politiske Afskygning, hvortil vedkommende Postkassers Ejere hælder.

Og al denne Passiar gaar for sig paa ægte Fynsk, højrøstet, til Voldsomhed stigende, men betyder dog intet ondt; thi selv paa det tammeste Emne betænker man sig ikke paa at ødsle et Overmaal af Vejr.

Man dysses i Halvblund og falder i Tanker — — Hvor er Menneskene dog bestandig sig selv lig — alle Vegne, til alle Tider, i alle Stænder, i alle Lag. Trods ydre Modsætning, hvor forskjellige og dog saa ens!

Nu og da faar Hestene et lille Pusterum, naar Kusken standser for at aflevere Indkjøb; men vi ændser det ej ret og opfanger kun halvt de idelig gentagne Bemærkninger, disse Standsninger tilføjer den aldrig standsende Samtale; thi er der først kommen god Gang i den, gaar den ikke saadan for et godt Ord i Staa.

Men nu lyder Kuskens Horn, Vognen gør „rigtig" Holdt, og vi lever op.

Rejsen er en Farimagstur, Kørslen en Art Trav paa Stedet. Vi er nemlig nu først naaede den første Mil frem, det første Hvil, den første Kro.

Vognen aftakles, og nu gaar det løs med Hjerte-

styrkning baade for Folk og Fæ — og en eller anden Velhaver „gi'r en Omgang" til de ny Kendinger.

Ja, der er god Forslag i Tiden i den gamle Karosse. Men lige meget! Naar den en Gang i nær Fremtid fredelig kan holde sit Jubilæum — (og det bemærkes da, at den paa hele sin „Løbebane" kun har været kørt af en og samme Mand) — eller en Gang bliver kastet om Kuld af et henover dens Rute frembrusende Jærnvejstog, har den kun en hæderlig Historie at gaa til Hvile paa. Udviklingens Løb lader sig ikke forebygge, det er blevet kaldet: en Lov og et tveægget Sværd, banebrydende for mange, dræbende for enkelte.

Den forstenede Skov i Arizona.

I det ved sin Bjærgværksdrift velkendte Arizona, et af den nordamerikanske Unions Landsdele, der mod Syd grænser til Mexiko, findes en saakaldt „forstenet Skov", hvis Levninger fra Træ er forvandlede til Stene, ja, endogsaa til Ædelstene. Den udgør en af de mærkeligste Overleveringer fra Tider, der ligger mange Tusender af Aar bagved os. En amerikansk Geolog, H. C. Howitt, har givet en Beskrivelse af den, hvorfra efterfølgende Enkeltheder er tagne.

For 50 til 60 Hundredeaar, om ikke endnu længere tilbage, var det en Skov, det staar fast, men nu er det kun de til Ædelstene forvandlede Levninger af en saadan. Ved første Overblik tror Jagttageren, at det drejer sig om en Ruinmark af omtrent 25 Tønder Lands Udstrækning, saa gaar han op til 50 Tønder, senere til 500 Tønder Land, og ender med at gaa ind paa de sagkyndiges Mening, at den udstrakte Skov fordum har dækket en Grundflade paa flere Hundrede Mile, og at Blikket her paa en Gang omfatter en Million Tønder Ædelstene. Man tror at se en umaadelig stor fældet Skov for sine Øjne, hvor Arbejderne har ladet de Stammer og Blokke ligge, der

ikke passede for dem i Øjeblikket, hvorpaa de er blevne liggende, prisgivet Sorraadnelse. Træerne maa have været fulde 200 Fod høje, da selv nu de omkring liggende Stammer ofte er 100 til 150 Fod lange. Det mærkeligste er, at disse mægtige Stammer ofte er skilte i Afsnit saa regelmæssige, som om de var gennemskaarne med Saven. Man finder Grene paa en Tomme og Stammer indtil 10 Fod tykke. De ligger ved Siden af hverandre eller paa hverandre rundt omkring i Kløfter og paa Høje. Og alle disse Myriader af Stammer, Stumper, Blokke og Grene lige ned til de mindste Kviste er haard Sten, der ved Undersøgelser har vist sig at være Ædelstene af næsten enhver Art.

Tidens Tand saa vel som Geologernes Hammere har foraarsaget store Ødelæggelser mellem de i alle Farver lysende Ædelstene. Rubiner, Safirer og Diamanter er ikke derimellem, som falskelig tidligere er fortalt, men der findes Amethyster, rød og gul Jaspis, Chalcedon i alle Afskygninger, Topaser, Onyx, Karneol og Agat i alle optænkelige Arter, i Massevis. Ingen Blok, intet Brudstykke er indskrænket til en enkelt Slags Ædelsten, mange danner som en Mosaik af alle de nævnte Sorter.

Under et Forstørrelsesglas kan man tydelig kende Stenens celleformede Sammensætning, og som sagkyndige forsikrer, maa Skoven oprindelig have bestaaet af Naaletræer. Hele Egnen er opfyldt af Lavalejer og udslukkede Kratere, har altsaa været afgjort vulkansk, saa at det uden Tvivl er en stor Omvæltning af vulkansk Natur, der har fældet Urskoven og skjult den under uhyre Lag af Aske. Herefter maa disse Lag være blevne overstrømmede af Vand, der indeholdt Kiseljord, muligvis fra periodiske, varme Kilder, Træet er blevet gennemtrængt deraf og i sin Masse og Form blevet erstattet af Kisel. Ved denne Forvandling skal den rene Kisel have dannet den gennemsigtige Kvarts, medens de rige røde, gule, brune og purpurskinnende Farver maa tilskrives Jærn og Brunsten.

Disse Meddelelser er i alle Enkeltheder Kendsgerninger; men om de frygtelige Naturomvæltninger, der har kunnet forvandle Træ til Sten, kan man naturligvis kun have Formodninger eller danne sig mer eller mindre usikre Forestillinger.

En af de mærkeligste Fremtoninger mellem de utallige Stenruiner af alle Former og Størrelser vil vi dog nævne, det er: Agatbroen. Det er en 100 Fod lang, forstenet Træstamme, omtrent 5 Fod i Gennemsnit, der danner Bro over en 60 Fod bred Kløft og bestaar ene og alene af Agat, Jaspis og lignende værdifuldt Stenmateriale.

Et Blodvidne i Romerkirken.

Af A. Birkedal.

Det er i 1898 400 Aar siden, at Romerkirken med sin „ufejlbarlige" Pave lod en af sine ædleste og nidkæreste Sønner, Girolamo Savonarola, hænge og brænde i Florents. At der i vore Dage er rejst ham et Æresminde i hans Fødeby Ferrara, gør ikke Forsyndelsen mindre, men kun aabenbarere. I Marmor skuer han ud over det Folk og Fædreland, han saa trofast elskede indtil den forsmædeligste Død. Men hvad bedre er, — hans Aand lever endnu i det unge Italien og varsler baade om national og religiøs Genfødelse midt i den dybe Elendighed, hvori Papisme, Stormagtsdrømme og Rigmandsvælde har styrtet det skønne Land, „hvor Citronerne vokser, og Guldorangen gløder i det dunkle Løv", det Land, der en Gang var Verdens Herskerinde.

* * *

Tæt i Syd for det Sted, hvor Pofloden for sidste Gang, inden den kaster sig i Adriaterhavets Favn, bøjer Knæ for det herlige Land, der er dens Moder, ligger Ferrara, nu en hel stille Provindsby, men fordum en glimrende, stærktlevende Fyrsteſtad. Her havde den stolte Slægt Este sit Sæde, hvorom endnu det prægtige Gravmæle i San Francescos Kirke med dets sekstenfoldige Genlyd minder.

Her fødtes Girolamo (Hieronymus) Savonarola St. Matthæi Dag (den 21. Septbr.) 1452. Han tilhørte en gammel anset Adelsslægt, og Livet syntes at ligge sollyst og lovende for ham.

Store Dage, disse, hvori han saa' Lyset; store og straalende Dage, — og dog saa onde, saa onde Dage at skue for den, der fra Moders Liv havde Øjne at se med og havde Hjerte at føle med.

Savonarolas Mindesmærke i Ferrara.

Det var de Dage, da „Videnskabernes Genfødelse“ stod i fagreste Flor, „Humanismens“ Glanstid, da den længst begravne klassiske Oldtids Skatte droges frem af Glemselen, Digtningens, Videnskabens og Kunstens Værker; da den almægtige Gud stilledes i Skygge af Hedenolds Guddomme, og Jesus Kristus kaldtes for Jupiters Søn. Det var Tider, da det selv i de højeste kirkelige Kredse hørte til god Tone at se ned paa og ligefrem spotte disse grove Fiskere fra Galilæa med samt deres Evangelier og Breve, skrevne paa et barbarisk Græsk, der kun kunde fordærve Smagen og derfor maatte skyes af ethvert dannet og velopdragent Menneske. Og det blev ikke ved Sværmeriet for Oldtidens Efterladenskaber. Aldrig har et saakaldet kristeligt Folk traadt Sædelighed og Sømmelighed under Fødder i den Grad som Italienerne i Hundredaaret før Luther. Forargelsen naaede sit Højdemaal, mens den saksiske Bjærgmands Søn som fattig Skolepebling gik paa Magdeborgs og Eisenachs Gader og kun lidet drømte om, hvad den usynlige Haand heroven til havde udtaget ham til.

Som ganske lille Dreng blev Girolamo sat i Huset hos sin Bedstefader, en berømt Læge. Forældrene havde tidligt lagt Mærke til hans ypperlige Evner og alvorlige Sind. Ganske sikkert glædede de sig til en Gang at se deres Girolamo som en af Tidens lovpriste Videnskabsmænd, være sig nu i Naturvidenskaberne, Retskyndighed eller Digtning. Hvad kunde der ikke naaes med saa glimrende, mangeartede Evner. Men det skulde komme helt anderledes.

En Dag hørte den 22aarige Ungersvend en Augustinermunk prædike om et Liv i Verdensforsagelse og Helligbed. Det slog ned i ham som et Lyn Stille og tankefuld havde han altid været. Kun paa Øjet, der snart flammede op i Storme, snart fyldtes med Taarer, saas det, at han bar et rigt Følelsesliv gemt i sig. — Og et Par Dage efter var han forsvunden fra Ferrara, flygtet til B o l o g n a, syv Mil i S. V. for Ferrara, og søgte Ly i et Sortebrødrekloster.

Han sendte sin forargede og bedrøvede Fader et Brev, hvori det hedder:

„Jeg kunde ikke længer udholde den store Fordærvelse blandt Folkene i Italien, da jeg saa, at alle Dyder blev nedtraadte, mens Lasten frækt hævede sit Hoved. Det var den største Lidelse, jeg kunde gennemgaa i Verden, og dagligen bønfaldt jeg den Herre Jesus Kristus føre mig ud fra alt dette Dynd og bad altid inderligen: „Herre, aabenbar mig den Vej, hvorpaa jeg skal gaa, thi til dig har jeg vendt min Sjæl". Og nu har det behaget Gud i sin usigelige Naade at vise mig denne Vej, og jeg er slaaet ind paa den, skønt jeg ogsaa er uværdig til denne Miskundhed. Og I, min dyrebare Hr. Fader, har ikke Aarsag til at klage, men hellere til at takke den Herre Jesus, der har skænket Eder en Søn, opholdt ham i over 22 Aar og nu agtet ham værdig til paa denne Vis at være hans Tjener."

Saavidt er denne Livshistorie langt fra enestaaende. Den ligner nøje Luthers, som enhver straks ser. Den unge, evnerige, religiøst dybtgrebne Mand forlader Fader og Moder og alle timelige Livshaab for bag Klostrets skærmende Mure at finde Fred for sin Sjæl og arbejde paa sin Frelse under Frygt og Bæven.

Intet, Intet vilde han eje her i Verden. Han bortgav selv det Kæreste, han havde, nogle Bøger og Billeder. Han grandskede Israels gamle Profeter og Kirkefaderen Augustin og Kristenhedens Affald fra Kristus blev ham aabenbart i dets hele unævnelige Grufuldhed. Mangen Gang sad han i sin Celle hensunken i Tanker og stirrede paa et lille Dødningehoved af Elfenben, han havde i Haanden. Er ikke al Jordens Hæder og Ære Forfængeligheders Forfængelighed? Kom ihu, o Menneske, at hvad du er, har Dødningen været, og hvad Dødningen er, skal du blive! Ellers syslede han i Klosterhaven med Spade og Hakke, og i den øvrige Arbejdstid røgtede han Klosterskrædderens ydmyge Dont. Var han værdig til mere?

Dog, det skønnede Munkene snart, at her var en Broder med saa høj og ædel en Aand og med saa store Gaver, at han ikke turde sætte sit Lys under en Skæppe. Han havde paa Modersmaalet sjunget et Kvad „om Kirkens Ødelæggelse, fuldt af mandig, gribende Smerte. Og mangt et kort, enkelt Ord fra hans Læber tyktes dem at være talt „med Myndighed, ikke som de Skriftkloge".

Hvor haardt han end stod imod, maatte han dog føre Ordet for dem, men endnu ogsaa kun for dem, ikke for andre Tilhørere.

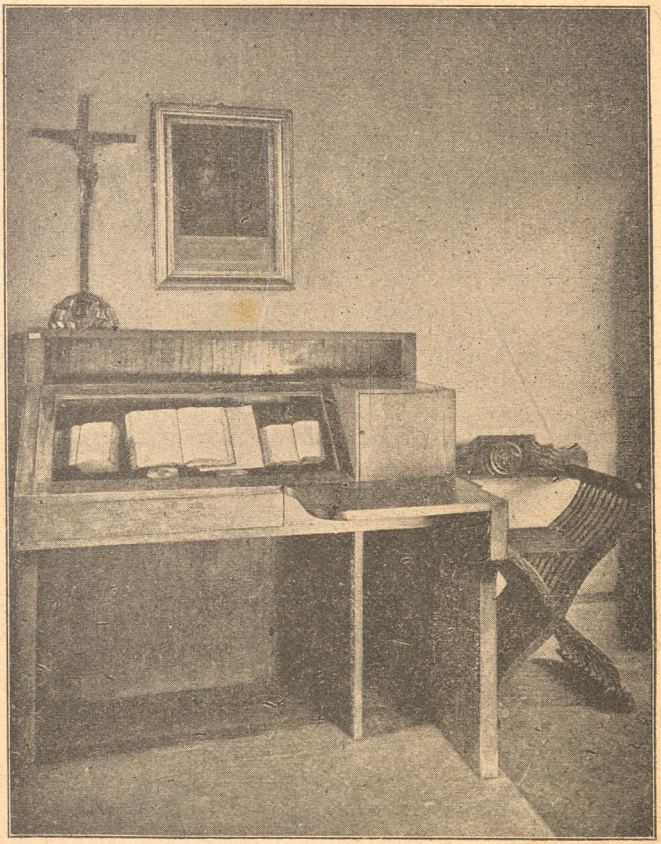

Savonaloras Celle.

Saaledes randt Aarene stille hen, og han modnedes til Mand. Da var det, at han i sin Munkestands syvende

Aar, 1481, blev udset til rejsende Broder, der i sin Ordens Ærinde skulde gæste de Byer, hvor Vejledning og Styrkelse gjordes fornøden. Ogsaa Klostrene var i stærkt Forfald, og et nidkært Arbejde til at forbedre Tilstanden kunde vel tiltrænges.

Først skikkedes han til sin Fødeby Ferrara; dog, dér blev han kun en føje Stund, eftersom Staden var i Fejde med ingen ringere end selve den hellige Fader Sixtus i Rom og Byen Venezia. Saa sejlede han op ad Po til Mantua. Ombord var der en Flok Soldater, 18 i Tal. Deres raa Morskab og uhøviske Snak og Sang smertede Girolamo lige ind i Sjælen. Han træder hen til dem, fæster sit sorte, ildfulde Øje paa dem og beder dem lytte kun et kort Øjeblik til hans Tale. Og saaledes gik hans Ord de elleve af disse vilde Svende til Hjerte, at de med strømmende Taarer kastede sig paa Knæ for ham, skriftede for ham og bad om Afløsning for deres Synder.

I Aaret 1489 sendtes han til Florents. Det var anden Gang, han gæstede den rige, yppige Stad ved Arnofloden paa Apenninernes vestlige Affald, mellem Cypresser, Vinhaver og Oliekove. Dér skulde han vinde sin Sejr, — og lide sit dybe Nederlag.

Florents var fra gammel Tid af en Fristad, men da Savonarola gæstede den, havde den alt i Hundrede Aar været beherskt af den navnkundige Slægt Medici. Oprindeligt var det et Handelshus. Ved Pengenes Magt, endnu mere dog ved Kraft og Snille blev Cosmo dei Medici († 1464) Stadens virkelige Regent. Herlige Bygninger og Kunstværker skænkede han med rund Haand Byen, og Kunstnere og Videnskabsmænd priste deres gavmilde Velgører i ham. Hans Sønnesøn var Lorenzo, kaldet „il magnifico", den prægtige. Han traadte i Farfaderens Fodspor og overgik Cosmo i Gavmildhed mod Kunsten og Videnskaben, i Pragt og Yppighed. De republikanske Former bestod vel endnu, men al Magt var samlet i Lorenzos Haand. Vide over Italien, ja ud over Europa gik Rygtet om den prægtige Lorenzos Styrelse. Han var som en Legemliggørelse af Humanismen med dens Dyder og Lyder. Aldrig har Florents blomstret,

men heller aldrig har Florents sat Kødets Evangelium i Højsædet som under hans Styrelse.

Broder Girolamo blev ansat som Læsemester for „Novicerne", — de unge Munke i Prøveaaret — i San Marcos Kloster.

Der var en Forlængsel, der gik gennem alle fromme Hjerter i hine Dage: „Kirkens Forbedring paa Hoved og Lemmer". Kirkemøde paa Kirkemøde havde fra Aarhundredets Begyndelse stræbt at fuldbyrde en saadan Forbedring, — men forgæves. Ondt var kun bleven værre. Og dog — ingen oprigtig Kristen kunde slippe Haabet, at det dog maatte lykkes.

Denne Tanke fyldte Savonarola og maatte for ham sammensmelte med Tanken om Italiens Genoprejsning fra dets dybe Fornedrelse baade i politisk og sædelig Henseende.

Allerede under et Ophold i Brescia havde han talt stærke Ord mod de raadende Tilstande. Johannes's Aabenbaring med det stærke Billedsprog blev i hans Mund til et truende Varselsord mod det syndefulde Folk.

Og nu stod han i Klosterhaven under en Rosenbusk og talte med Ild og Glød til de forsamlede Skarer: „Snarligen vil Herrens Sværd gaa over Jorderig, og Italien vil haardt blive hjemsøgt, paa det at den dybt sunkne Kirke atter maa rejse sig af sin Forsmædelse". Snart maatte han forlægge sine Prædikener til Klosterets rummelige Kirke, og snart igen til Domkirken.

Det var Pavedømmets mægtige Forargelse, han tog Sigte paa. Mænd, udlærte i alle Synder, havde nu i en Menneskealder klædt St. Peters Stol. Paa dem gælder Ordene fra Israels Kongebøger om de ugudelige Herskere: „de gjorde, hvad som var ondt i Herrens Øjne".

Pius den 2. († 1464) havde i sine tidligere Aar været en erklæret Gudsfornægter og Vellystning. Hans Efterfølger Paul den 2. begyndte sin Bane som Edsbryder. Sixtus den 4. var en ublu Aagerkarl og Horkarl, der solgte Kirkens Værdigheder uden Undseelse. Innocens den 8. var rigt velsignet med Afkom, da han besteg Pavetronen. Romerne kaldte ham derfor „Fader" i en ikke smigrende Betydning. Bortsalg af Kirkens Embeder gik fremdeles

aabenlyst i Svang, og han lod sig give 40,000 Dukater aarligt af Stortyrken i Konstantinopel for at holde hans Broder i Forvaring hos sig. Selv Lorenzo den prægtige forargede sig over denne „Kristi Statholder paa Jorden", — skønt han dog skænkede en af Pavens Sønner sin Datter til Ægte og til Gengæld fik sin 18aarige Søn Giovanni udnævnt til Kardinal.

Men Topmaalet af Ryggesløshed naaedes dog først i Alexander den 6., der blev Pave ved skamløse Bestikkelser. Hvad maa det dog være for en Kirke, der kan sætte sligt et Uhyre til sit Overhoved! Som Kardinal havde Alexander levet et saa gudsforgaaent Liv med Drik og Udsvævelser, at man skulde have troet det umuligt at give ham Værdigheden som Kristenhedens Ypperstepræst. Han og hans Søn Cæsar veg ikke tilbage for Gift eller Dolk, naar det gjaldt at fremme deres Planer. Man beskyldte endog Paven for Blodskam med sin egen Datter Lucretia og Cæsar for samme Brøde med Søsteren. Han bortspillede store Summer, indkomne ved den skændige Afladshandel i Tyskland. „Lutter tyske Synder!" sagde den hellige Fader med et spodsk Smil. Han og hans Kirkehøvding holdt Allehelgensfest i Paveborgen med en Sværm af løse Kvinder. Odelæggelsens Vederstyggelighed stod paa det hellige Sted!

Og den prægtige Lorenzo holdt Florents og dermed hele Toscana i Aaget og besvogrede sig med Pave Innocens, om hvem han dog havde sagt: „Jeg tror alt slet om ham!"

Læsemesteren i San Marco valgtes 1491 til Klostrets Prior. Det var Skik, at en nyvalgt Prior bragte Lorenzo sin Hyldest, men Girolamo undlod det. Lorenzo søgte at vinde ham ved rige Gaver. Men Prioren i San Marco svarede, at „en god Hund maa altid gø for at forsvare sin Herres Hus". Højere og dristigere lød hans Røst under Domkirkens Hvælvinger mod Fordærvelsen i Kirke og Stat. Nogle ansete Mænd kom, som i deres eget Navn, til ham og besvor ham for Fredens Skyld fare varligen frem, men han saa stivt paa dem og sagde: „Det er ikke for Statens Velfærds Skyld, I kommer til mig. Lorenzo har sendt Eder. Men sig ham, at skønt han er hjemme-

født her og en mægtig Fyrste, jeg kun en Fremmed og en fattig Munk, saa vil den Tid komme, da han maa gaa bort, men jeg bliver". Og fra Prædikestolen varslede han, at Pave Innocens og Lorenzo snart skulde bortkaldes. Og saa skete det.

Lorenzo laa paa sit sidste Leje, forpint og urolig i Sind, da han skuede „Rædslernes Konge" ind i det hule Øje. Hvor var der nu Trøst at finde? Kunst og Videnskab lige afmægtige overfor den sidste Fjende.

Da lod han hemmelig skikke Bud til Sortebrødreprioren fra San Marco. Hvad der er foregaaet mellem de to, derom er der ingen sikker Tidende. Men blandt Menigmand i Florents fortaltes følgende.

Lorenzo bad Savonarola høre hans Skriftemaal og meddele ham Afløsning. „Ja," lød Svaret, „paa tre Vilkaar. Du maa," vedblev han, „for det første have Troen." „Den har jeg," paastod Lorenzo. „Saa maa du dernæst erstatte Alt, hvad du paa uretfærdig Vis har tilegnet dig." Det kæmpede i den magtsyge, pengekære Mediceers Sjæl, men endelig kom det dog: ja, han vilde gøre det eller dog paalægge sine Arvinger det. „Og endelig," — her løftede den blege, alvorlige Sortebroder sin Stemme, og hans Øje lyste, — „endelig maa du give Fædrelandet dets Frihed tilbage, at Florents kan genvinde sin fordums Stilling." — Da vendte Lorenzo sig tavs imod Væggen, og Savonarola gik uden at række ham det Højhellige.

Det var i April 1492, Lorenzo udaandede, og hen paa Sommeren døde Pave Innocens. Men Folket saa' hen til Girolamo som til en Guds Profet, — og saaledes betragtede han sig selv.

Klostertugten genoprettede han med ubøjelig Strenghed og gik selv foran med Faste og Spægelse. Pave Alexander tragtede efter at vinde denne Sortebrodermunk, der havde en saa underfuld Magt over Folket. Han udnævnte ham til Overtilsynsmand for alle Sortebrødreklostre i Toscana. Vellevnet og allehaande Udskejelser havde indsneget sig i den tidligere saa ansete og nidkære Tiggerorden. Nu førtes den oprindelige Fattigdom tilbage. Saaledes, tænkte Girolamo, maa Kirkeforbedringen komme;

Kirkens Mænd skal tilholdes, hver i sin Kreds, at gøre deres Pligt og leve et gudeligt Liv. Det var ikke Tro eller Lære, men Levnet, det gjaldt at rense. Lad Kirkens synlige Hoved, Paven i Rom, være et Mønster paa Fromhed og Nidkærhed og besjæle hele Præsteskabet med sin egen Aand, da vil lysere Dage atter oprinde.

Lorenzos Søn og Efterfølger Piero savnede helt sin Faders Kraft og Begavelse, men netop derfor syntes hans Regimente Florentinerne des forsmædeligere. Savonarola vendte sit Blik mod den unge franske Konge Karl den 8. I Fasten 1494 varslede han fra Domkirkens Prædikestol, at en ny Kyrus vilde komme over Bjærgene som en Befrier for Guds Folk. Og det skete. Den franske Konge agtede at bemægtige sig Neapel og derved styrke sin Indflydelse over hele Italien. Piero, der havde sluttet sig til hans Fjender, maatte flygte fra Florents, efter et vanærende Forlig med Karl. Med Stenkast udjog det fribaarne Borgerskab den fejge Købmandsfyrste og erklærede ham for en Forræder og Oprører.

Det var Savonarola, der tog imod Kong Karl, da han drog ind i Byen og hilsede ham som Forsynets Redskab, men formanede ham ogsaa til Barmhjertighed og Mildhed, især mod Enker og Faderløse. Han mindede den sejrrige Konge om Frelseren, der paa Korset bad for sine Fjender i Stedet for at nedkalde Hævnen over dem.

Kong Karl var et letsindigt Verdensbarn, der vel et Øjeblik kunde blive bevæget, men siden glemte det. Han indsaa, at Piero ikke kunde tilbagekaldes som Hersker i Florents. Derfor fandt han sig i, at Savonarola, der havde hele det menige Folk med sig, gennemførte en demokratisk Forfatning. En saadan Forfatning, udviklede Prioren fra San Marco med henrivende Veltalenhed, egnede sig alene for Florentinerne, „det aandfuldeste Folk i Italien". Et folkevalgt Raad stod i Spidsen og uddelte alle Embeder og Værdigheder. Men Gudsfrygt maatte være Grundvolden for hele Statsstyrelsen, Gud Herren selv skulde være Folkets Herre og Fyrste som i Dommertiden i Israel. Og som en Dommer, der alene havde den Myndighed, Aanden gav ham, ansaa han sig selv.

Nu fulgte en Tid, hvortil der ikke før var set Mage

i det livsglade Florents. Den skulde nu være en Guds Stad, hvor Retfærdighed og indbyrdes Broderkærlighed raadede, og hvor ingen Udskejelser og letfærdige Forlystelser taaltes. Hvad Øvrigheden hidtil forgæves havde søgt at forhindre, det holdt man nu op med af sig selv. Savonarolas mægtige Prædiken udøvede en uimodstaaelig Indflydelse over Befolkningen. Misfornøjelsen turde ikke vove sig frem, men maatte nøjes med Skumleriet i Krogene. „Staten lader sig ikke regere med Beden og Fadervor. Vi bliver til Spot for hele Italien med al vor Fasten og Beden. Man siger, at Florents har trukket en Munkekutte paa, og at Folket her bestaar af lutter Hængehoveder".

Pave Alexander var med stigende Forbitrelse Vidne til den dristige Klosterforstanders Færd. Savonarola havde vel ikke udtrykkelig nævnet den ryggesløse „Kristi Statholder" i sine Prædikener, men dog hentydet til ham saa aabenbart, at ingen kunde tage fejl. Allerede 1495 forbød Paven ham derfor at prædike og befalede ham at rømme Florents, men han agtede ikke derpaa, skønt han anede, at tilsidst vilde hans Fjender faa Bugt med ham. I en Prædiken fra den Tid klager han sin Nød for Gud. Han vilde helst tie i Stilhed og trække sig tilbage fra al offenlig Virksomhed, men Guds Ord var som en Ild i ham. Han kunde ikke se paa al den Skamfærd, der gik i Svang, uden at vidne derimod. — Han blev stævnet til Rom og Byen Florents truet med Band, hvis han ikke mødte, men Paven turde dog ikke bruge Vold. Dertil var Savonarolas Magt over Menigmands Hjerter endnu for stor.

Dog — kunde man ikke lokke ham til at tie ved at stille ham Ære og Rigdom i Udsigt? Dette Raad fik den hellige Fader af en lærd Biskop, hvem han havde opfordret til at gendrive Savonarolas Prædikener. „Ja," sagde Biskoppen, „giv mig de rette Vaaben." „Hvilke Vaaben?" spurgte den hellige Fader Alexander. „Han siger jo," forklarede Biskoppen sig nærmere, „at vi ikke maa holde Skøger, ikke sælge Kirkeembeder for Penge osv., og deri har han vel Ret. Skal vi derfor lukke Munden paa ham, maa vi gøre ham til vor Ven og skænke ham den røde Hat (d: udnævne ham til Kardinal). Saa lader

han os vel i Fred." Dette fandt Paven var et ypperligt Paafund og sendte straks Bud til Savonarola desangaaende.

„Gud fri mig," sagde Savonarola til Sendebudet, „fra at blive troløs mod Herrens Kald! Dog, kom i Morgen og hør mig i Domkirken; dér skal du faa udførligen Svar." Og hans Prædiken udmundede i de Ord: „Jeg forlanger ingen anden rød Hat, end naar jeg ved Martyrdøden skal farves rød af mit eget Blod." Ved Karnevalet 1496 hørte og saa man intet til den kaade Lystighed, der ellers gik for sig i Florents. Paa alle Gadehjørner var oprejst smaa Altre, og derved stod der Børn, der opfordrede de forbigaaende til at give Bidrag til en Laanekasse for de Fattige. Ved samme Tid lod Savonarola en Talerstol oprejse i selve Raadhussalen og derfra formanede han Raadsforsamlingen til at tage sig nidkært af den offentlige Sædelighed og Ungdommens Opdragelse. Han sendte Bud og Brev rundt om til Kristenhedens Fyrster og skildrede dem Kirkens uhyre Fordærvelse, hvori især Pave Alexander var Skyld, thi han var en forvorpen Gudsfornægter og et frygteligt Afkum. Fyrsterne maatte derfor sammenkalde et almindeligt Kirkemøde og sætte en Grænse for Fordærvelsen. Et af disse Breve faldt i Pavens Hænder. „Han maa dø," sagde Alexander, „selv om han var en Johannes Døberen." Florents blev atter truet med Band, hvis man der vovede at tage ham i Beskyttelse.

Savonarola skred frem paa sin Bane. Ved Karnevalet 1497 lod han en Del af sine Venner gaa omkring i hele Byen og bede Folk, som havde uanstændige Billeder, Statuer og Bøger i deres Huse, om at udlevere disse Ting, og Opfordringen blev i stort Omfang efterkommet. Midt paa Torvet dyngedes det hele sammen i en høj Pyramide og brændtes op. Selv ypperlige Kunstværker ofredes paa den Maade.

Endnu havde den store Bodsprædikant og Folkeleder Flertal i Raadet og Folket. Men Modstanden voksede dog kendeligt. Med Kong Karl gik det bestandig værre og værre. Han maatte trække sig tilbage fra Neapel op igennem Landet, og hans Hær gjorde sig skyldig i store

Udskejelser. Savonarola satte ham strængt i Rette, da han paa sit Tilbagetog kom gennem Florents, fordi han havde svigtet Herrens Kald. Kun med Nød og næppe slog han sig igennem sine Fjenders Hær og kom tilbage til sit Land. Fra den franske Konges Nederlag faldt der en Skygge paa Savonarola, der saa ubetinget havde varslet, at Kong Karl var Guds udsete Redskab til Italiens Tugtelse og Genoprejsning. Fra nu af traadte hans Fjender mere og mere aabenlyst frem.

Kristi Himmelfartsdag (1497) kom det til store Uroligheder i selve Domkirken Et dødt Æsel var lagt ind under Prædikestolen for at Stanken deraf skulde fordrive Folket og Savonarola blive overvældet og dræbt. Krucifikset, som han under sin Tale tidt berørte, var overstrøget med Gift og spidse Søn sat rundt om paa Prædikestolen, for at han kunde faa Giften i Blodet gennem de saarede Hænder. Men alt dette blev af hans Venner ryddet til Side, inden Gudstjenesten begyndte. Med Kraft og frygtesløs Nidkærhed prædikede Savonarola nu om de truende Farer og sin Beredvillighed til at give sit Liv hen for Guds Sag. Da slyngede et ungt Menneske af hans Fjender pludselig Fattigbøssen ved Indgangen i Vejret, alle vendte sig for at se, hvad der var paa Færde, og Dørene aabnedes. Det havde været Hensigten at røre Kirkeklokkerne og saaledes faa Folk til at styrte ud og lade Savonarola i Stikken. Men det blev forsømt i den almindelige Forvirring. Sværdene fo'r af Skeden. „Leve Kristus, vor Konge!" lød det fra Savonarolas Venner. En af hans Avindsmænd trængte sig frem til Prædikestolen for at støde ham ned med sin Dolk, men blev kastet tilbage. Hans Tilhængere sluttede Kreds om ham og førte ham uskadt indenfor Klostrets Mure.

Kort derpaa kom der en Bandbulle fra Rom, der kundgjordes under Ligklokkernes Klang. Al Prædiken maatte en Tid lang standse, da ellers blodige Uroligheder stod til at befrygte. Dog, atter i Vaaren 1498 stod han paa sin gamle Prædikestol. Han havde siden sin Bandlysning udgivet et Skrift „Korsets Triumf", hvori han hævdede sin kirkelige Rettroenhed. Han paastod kun, som andre almindeligt ansete Kirkelærere før ham, at man ikke

var den Pave Lydighed skyldig, der nedrev i Stedet for at opbygge. „Hvo der byder noget mod Kærligheden, er under Guds Band. Det er mig nok, at Kristus ikke forkaster, men velsigner mig."

For ikke at blive Skyld i Blodsudgydelse i Byen holdt han endelig i Marts Maaned (1498) op med sine Prædikener. I sin allersidste Prædiken sagde han, at vel burde de troende i Almindelighed gaa til deres Skriftefader, til Biskop og til Paven, men naar de alle sammen er fordærvede, maa man gaa til Kristus selv og sige: Du er min Skriftefader og Pave!

Det er, som om man her hører Reformationen, der begyndte en Snes Aar efter, indvarslet i disse Ord.

Røret stilledes dog ikke, fordi den mægtige Prædikants Røst nu tav. Domencio, en Sortebrodermunk, optraadte nu og forsvarede Savonarolas Sag, paastod Bandsættelsen ugyldig og krævede en almindelig Kirkerensning.

Graabrødrene var Sortebrødrenes fødte Modstandere, dels fordi de havde andre teologiske Meninger, dels fordi begge Ordener bejlede til Folkets Gunst og Gavmildhed.

Graabroderen Francesco udbød nu Savonarola til en Gudsdom, nemlig til sammen med sig at gaa igennem flammende Ild. Dette afslog Savonarola og henviste til den hellige Skrift som Hjemmel for sin Optræden. At kræve Mirakler var at friste Gud. Domencio tog derimod den tilkastede Handske op, og her fandt Savonarolas Fjender et bekvemt Middel til at komme ham til Livs. De vilde nemlig ikke lade det komme til Prøven, men sørge for, at den forhadte Bodsprædikant fik Skylden derfor, hvorved han vilde miste sin Folkegunst.

Det var Lørdagen den 7. April 1498 ved Middagstid, at Gudsdommen skulde foregaa. Man lagde siden hen Vægt paa, at netop samme Dag døde Kong Karl i Frankrig, ligesom til et Tegn paa, at Savonarolas Ulykke kom fra de overdrevne Forventninger til denne upaalidelige og letsindige Fyrste.

Midt paa Stortorvet var rejst et højt Baal med en Gang igennem, 40 Alen lang og 1 Alen bred. Her skulde de to Munke gaa mellem Luerne paa begge Sider.

Først opstod der en Strid om, hvorvidt Domencio

maatte have sine egne Klæder paa eller ej. Domencio indvilligede i at tage en anden Kutte paa, og nu forlangtes der, at han skulde være helt nøgen. Ogsaa deri føjede han sig og stod nu beredt til med Korset i Haand at tiltræde sin Vandring gennem Baalet. Men nu skreg Modpartiet, at han maatte ikke have Korset i Haanden, og her vilde Domencio ikke give efter. Mundhuggeriet trak ud, og Folk blev mere og mere urolige. Savonarolas Fjender lod udsprede Rygtet om, at det var ham, der søgte at unddrage sig Gudsdommen. Himlen mørknede ud paa Eftermiddagen, og et stærkt Regnskyl slukkede Baalet. Det var klart, at der blev intet af det ventede Skuespil, og Øvrigheden opfordrede Folk til at gaa hver til sit. Nu blev Forbitrelsen almindelig. Sortebrødrene blev haanede og led Overlast, da de gik hjem til San Marcoklostret. Pøblen søgte at stikke Ild paa Klostret og derefter at storme det.

Næste Dag var det Palmesøndag. Der kom Befaling fra Øvrigheden til Klostret, at alle Lægfolk skulde forlade det. Derefter sendtes Vagt hen at gribe Savonarola. Han stod for Altret i Klosterkirken og rundt om ham knælede Novicerne og Munkene. Rolig tog han Afsked med sine Klosterbrødre og formanede dem til Udholdenhed og Bøn. Kun med Vanskelighed lykkedes det at føre ham gennem Gaderne, hvor en ophidset og hujende Sværm truede ham og vilde have mishandlet ham. Hosiannaraabet var ogsaa her bleven til: „Korsfæst, korsfæst!"

Og nu foregik der indenfor Fængslets Mure et Sørgespil, som man endnu 400 Aar efter ikke kan tænke paa, uden at Hjertet krymper sig. Den ædle, nidkære Kirkemand og Frihedskæmpe, der elskede sit Land og sit Folk saa inderligt og virkelig var den reneste og skønneste Skikkelse i sin Tidsalder, blev underkastet Pinebænkens Kvaler. Man vilde have en Tilstaaelse fra ham om, at han af forfængelig Ære havde udgivet sig for en Profet, og at han som en Fædrelandsforræder havde indkaldt de fremmede til Italien. Dag efter Dag, og tidt flere Gange paa en Dag, hejsede hans Bødler ham med bagbundne Hænder op under det høje Loft — og lod ham saa pludselig falde ned, uden at Fødderne støttede ved Jorden, ja

de bandt Lodder ved hans Ben for at gøre Pinen des større. Pave Alexander var bleven saa henrykt ved Budskabet om Begivenhederne i Florents, at han skænkede Byen Aflad for tre Dage, og det var Paven, der stod bag ved Savonarolas Dommere og Plageaander. „Det er nok, Herre, tag nu min Sjæl!" sukkede han i sin Vaande. Længe holdt han ud, men tilsidst — saa siges der i det mindste — da de langvarige Pinsler havde udtømt hans Kraft — lod han sig fravriste den ønskede „Tilstaaelse". Det er næppe muligt at komme efter, hvad han virkelig har sagt, da Papirerne er forfalskede, og desuden, — hvad Betydning kunde det have, om han end havde „tilstaaet" — paa Pinebænken? Hans hele Liv vidner afgjort til største Gunst for ham. Da Forhørsudskriften læstes højt for ham, og Domstolens Formand efter Lovens Bydende spurgte, om han vedkendte sig, hvad der var skrevet, som sandt, svarede han: „Det, jeg har skrevet, er sandt." Han skulde drikke den bitre Skaal ud til Bunden. Selv hans Ordensbrødre i San Marco, der hidtil havde løftet ham til Skyerne, svigtede ham nu, og vendte sig til den hellige Fader i Rom om Tilgivelse for, at de havde ladet sig besmitte af det Menneske, der nu endelig var styrtet, som fordum Lucifer fra Himlen.

Dog, i Bønnen fandt han Trøst og Hvalelse midt i al sin Lidelse. Der er opbevaret nogle „Betragtninger over Davids 51de og 31te Salme", nedskrevne i Fængslet. Deri hedder det: „Gud, vær mig naadig, ikke efter din liden Misgerning; thi liden er din Misgerning, naar du lindrer Menneskers legemlige Nød; men stor er den, naar du forlader dem deres Synder. Saaledes være du mig naadig efter denne din store Misgerning, saa du maa udslette mine Synder, at du maa retfærdiggøre mig formedelst din Naade." — Han minder om Guds Barmhjertighed mod Maria Magdalene, mod Simon Peter, Røveren paa Korset og Saulus, og slutter: „Aftvæt mit Hjerte, at det, renset fra alle Overtrædelser og befriet fra al Urenhed, maa blive som en ren Tavle, hvorpaa Guds Finger kan skrive sin Kærligheds Lov."

Den 22. Maj forkyndtes Dødsdommen for ham, samt for Domencio og endnu en af hans Venner. Domencio fry-

dede sig over den salige Martyrdød og ønskede at brændes levende, men Savonarola formanede ham til at tage Døden,

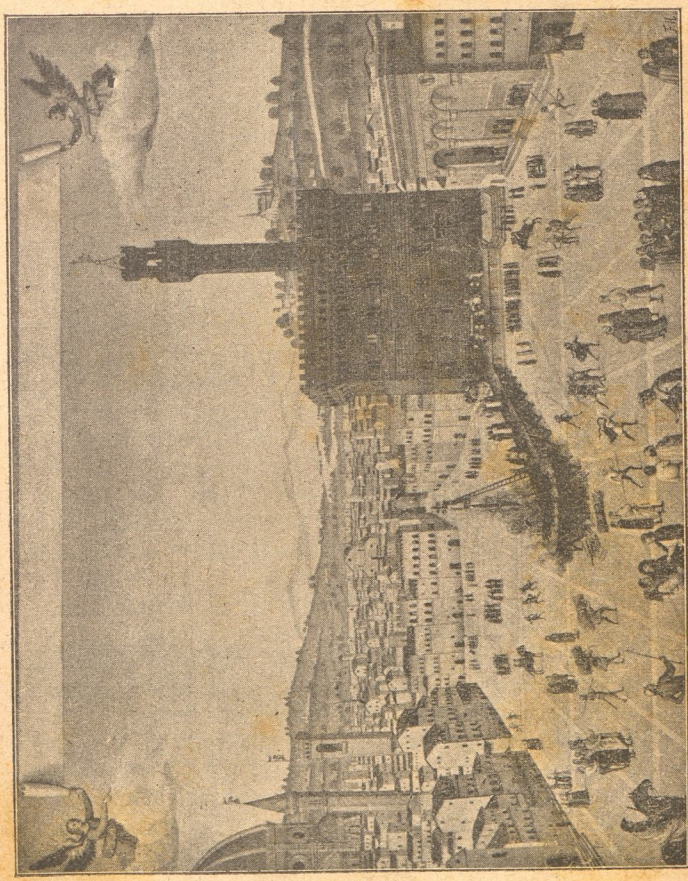

som Gud beskikkede ham den. Den anden Lidelsesfælle vilde tale til Folket og bevidne sin Uskyldighed. Savonarola mindede ham om Frelserens Exempel. Jesus led

taalmodig paa Korset uden at beraabe sig paa sin Uskyldighed.

Den 23. Maj om Morgenen holdt Savonarola sin Bøn, hvori han begærede Forladelse baade for sine aabenbare og hemmelige Overtrædelser og nød Nadveren sammen med sine Medfanger. Derpaa førtes de til Torvet, hvor Henrettelsen skulde foregaa. En Pæl, 20 Alen høj, var oprejst med en Tværbjælke øverst, saa der dannedes et Kors. Nedenfor var en Mængde Brændsel opstablet. En Biskop, sendt af Paven, ledsagede de Dødsdømte. Ved Retterstedet sagde denne Guds Mand til Savonarola: „Jeg skiller dig fra Guds stridende og triumferende Kirke". — „Vel fra den stridende, men ikke fra den triumferende Kirke," svarede Savonarola, „thi dertil har du ingen Magt." — En af hans tro Tilhængere bad ham ikke fortvivle, men tænke paa alt det gode, han havde udrettet. Men han vilde ikke vide af nogen Trøst ved Tanken paa noget saadant. En anden tilraabte ham det Spørgsmaal: „Er du villig til at dø af Kærlighed til Kristus?" — Savonarola svarede: „Min Frelser var villig til en uskyldig Død for mig; skulde jeg da ikke gerne hengive mit Liv for ham?" — Man rakte ham Korset, som han kyssede. Skriftefaderen spurgte, om han ikke endnu vilde sige noget? Nej, intet uden dette, at Vennerne ikke skulde forarges over hans Død.

Nu hængtes de to andre i hver sin Ende af Tværbjælken, mens Savonarola saa derpaa. Derpaa steg han selv op ad Stigen til Pladsen i Midten og fremsagde alt imens den apostoliske Trosbekendelse. Han kastede et sidste Blik ud over den mylrende Forsamling, dette Folk, der havde jublet for ham og nu forlangte hans Blod. Saa lagde Mestermanden Rebet om hans Hals og trak Stigen bort. Baalet flammede op, og Røgen indhyllede hans Legemes Krampetrækninger i Døden. Snart var baade det og de to andre henrettedes Lig Støv og Aske. Saa rasende var Fjenderne, at de opsamlede Asken, kørte den bort og kastede den i Arnoflodens Vande.

Men mellem Tilskuerne stod en af Florents' og hele Italiens største Malere, Bartolommeo. Med tungt Hjerte var han Vidne til den uhyre Forsyndelse. Han havde

været et livslystent Verdensbarn, der misbrugte sin Kunst til utilbørlige Ting. Savonarolas Bodstale havde bragt ham til at ofre alle disse Billeder til Flammerne, som forrige Aars Karneval havde fortæret saa mange andre af samme Slags. Nu gik han hjem i sit Atelier. Paa Staffeliet stod et Billede af den henfarne Ven og Lærer. Kunstneren greb sin Pensel og drog en gul Ring som en Straalekrans om Girolamos Hoved. Og senere gik han til San Marcoklostret og lod sig optage blandt Brødrene der. Broder Bartolommeo er et stort Navn i den hellige Kunsts Historie.

„Saadanne Mænd plejer Pavedømmet at ødelægge," siger Luther i den Fortale, hvormed han ledsagede Savonarolas Fængselsbetragtninger.

Efter romersk-katolsk Lærdom har Paverne, naar de handlede i Embedsmedfør, altid været ufejlbare. Ogsaa Uhyret og Afskummet, Nidingen, Morderen og Horkarlen Alexander var „ufejlbar", da han stod Savonarola efter Livet og naaede sit Ønske: at lukke Munden paa det uforfærdede Sandhedsvidne.

— — — — — — — — — — — — — —

Ære være Reformationens Forløbere og iblandt dem i første Række Blodvidnet fra Florents!

„Jettestuen" i Ullershoj (Olhoj).

Af Ferd. Petersen.

Med Tegninger af Sred. Larsen.

Naar man taler om den „graa Oldtid" og dermed vil betegne en Tid, som ligger indhyllet i Mørke, saa er Udtrykket ikke længer helt paa sin Plads. Slægten fra hin Tid er ikke sporløst forsvunden. Den moderlige Jord, som gemmer Støvet af sine Sønner, gemmer ogsaa Minder om deres Liv og Færd, og foruden disse synlige Minder have vi en Mængde Sagn og Sange, der ere gaaede

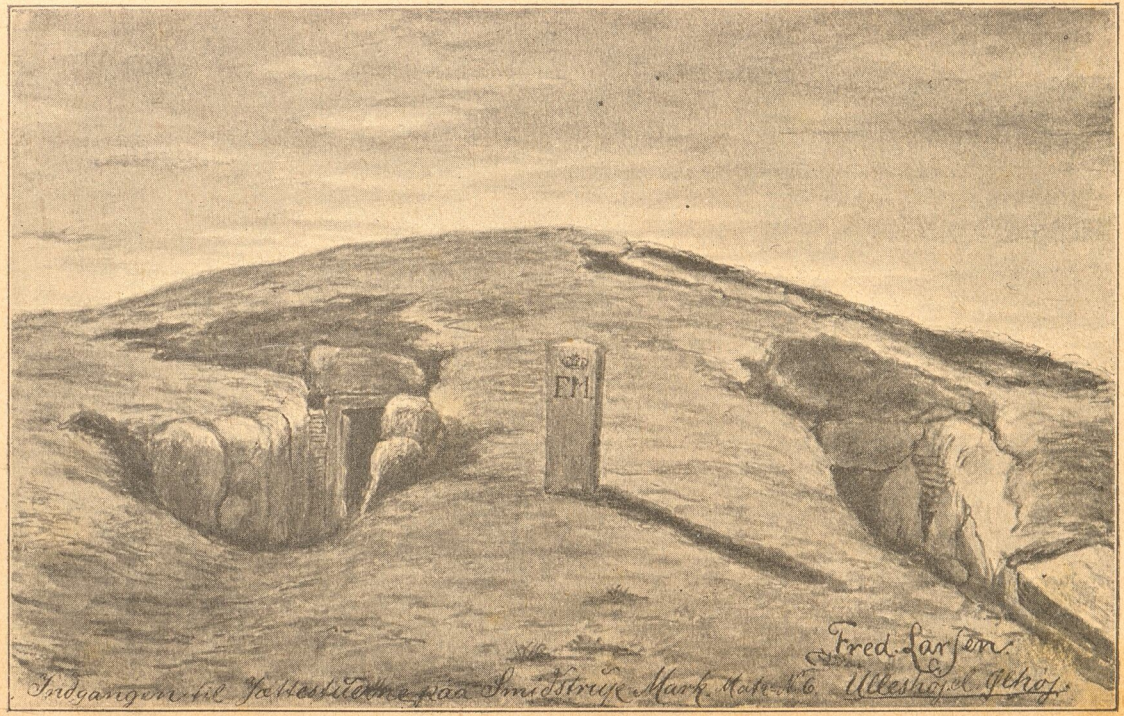
F.M.
Fred. Larsen.
Indgangen til Vættestuerne paa Smidstrup Mark. Mat. N.6. Ulleshøjel Gehøj.

i Arv fra Slægt til Slægt og tale til os om et vaagent Folk. Et daadløst Folk havde ikke efterladt sig Minder; vi se derfor paa disse med Ærbødighed, thi de fortælle os, „hvordan Fædrene i Norden kæmpede for Livets Krone, stred for mer end Glans paa Jorden, for udødelig at leve". Blandt disse Minder indtage vore „Kæmpehøje" en fremragende Plads.

Naar man fra Gilleleje gaar langs med Stranden vester paa og ved Smidstrup (i Blidstrup Sogn) gaar en 4—5000 Alen ind i Landet, vil man træffe paa en af de mærkeligste og smukkeste „Jættestuer" i Danmark. Den ligger paa en naturlig Bakke, paa venstre Side af Landevejen, skraas overfor Skolen. Fra Bakkens Top har man et vidt Udsyn, idet man i et Rundskue ser Kattegat i Nord og, følger man Kystlinjen: Gilbjerg, Gilleleje og Nakkehoved, medens Kullens Graaryg ses paa Sverigs Kyst. Videre ser man i Øst det historiske Søborg og Gribskov, medens en Række Smaaskove danne Grænsen for Synslinjen mod Syd, og i Vest ser man det idylliske Blidstrup med sin Kirke paa Toppen af en Bakke og Nordveststranden med Hesselø i det fjerne. Det er ikke tilfældigt, at vore Fædre have valgt netop dette Sted til et for dem dyrebart Minde om deres kære henfarne.

Det er i den yngre Stenalders Tid — over 3000 Aar før vor Tid — at de mægtige Stenbygninger inde i den Bakke, hvorpaa vi staa, ere rejste. Disse Huse, saa fast byggede, at de i Tusinder af Aar have trodset Tidens Tand, var ikke Boliger for de levende, men for de døde; Slægt efter Slægt er vandret derind for at gaa ind til Livet. Thi det var vore Fædres Tro, at Livet først ret begyndte med Døden; men det var en egen barnlig Opfattelse, de havde af Livet efter Døden. Mad og Drikke maatte den døde have med paa den lange Rejse, Vaaben til at værge sig med i Kampen mod onde Aander, Redskaber og Smykker, — alt dette blev derfor sat ind i Gravkammeret til den døde. Det var faste, vel indrettede Huse, disse Dødens Boliger, langt omhyggeligere udstyrede end de levendes, som vel kun var simple Hytter, der snart maatte smuldre hen. Underligt, at de anvendte saa megen

Omhu paa deres Grave! Det maa hænge sammen med deres Forestilling om Legemets Bevaring og Sjælens fortsatte Tilværelse, en religiøs Opfattelse, som man kan spore lige fra Østerlandene med deres Klippegrave og gennem Europa, hvor Efterligninger af Klippegravene fremtræde i de stensatte Dysser. Men ogsaa som synlige Minder for de følgende Slægter ere disse stensatte Høje rejste; thi det, at leve i Eftermælet, satte vore Fædre højt.

Man har kaldt disse Gravbygninger Jættestuer, formodentlig i Bevidstheden om det kæmpemæssige Arbejde, her er foretaget. Og beundringsværdigt er det, at hin Tids Mennesker, som ikke vare Kæmper eller synderligt større end Folk nu til Dags, have kunnet flytte og rejse disse mægtige Sten, kun ved Hjælp af simple Redskaber (Løftestænger), men ved Forening af manges Kræfter. — Lige til vort Hundredaar har man været uvidende om disse Bygningers Oprindelse og Bestemmelse; nu vides det, at alle disse Dysser — hvilket Navn er fælles for Stenalderens Gravbygninger — ere Gravsteder, hvori Legemerne nedlagdes ubrændte; det var først i Bronzealderen — 1000 Aar eller mere før Kristi Fødsel — at man begyndte at brænde Ligene.

Lad os nu undersøge disse mærkelige, mindeværdige Dødens Boliger nærmere. Bakken indeslutter 2 Gravkamre, som ligge umiddelbart op til hinanden. Det ene (til venstre for Fredningsmærket) er udmærket bevaret. Man kommer derind gennem en 19 Fod lang stensat Gang; Gravkamrets Vægge dannes af 9 Sidestene og Loftet af 2 store og 1 mindre Overligger. Kamret er ovalt, 8 Alen langt og $4\frac{1}{2}$ Alen bredt; det er den venstre Side af det, man ser paa Billedet, og man vil lægge Mærke til den Omhu, der er anvendt ved Bygningen, særligt ved de omhyggeligt tilhugne flade Fliser, hvormed Rummene mellem de regelmæssigt tildannede Sidestene ere udfyldte.

Det andet Gravkammer (til højre for F. M. paa det første Billede) er mindre og kun adskilt fra det store ved en stor Sten. Det blev for flere Aar siden ramt af et Lyn, hvorved en Dæksten over Gangen styrtede ned; da Jægermester Lowzow til Slettegaard med given Bemyn-

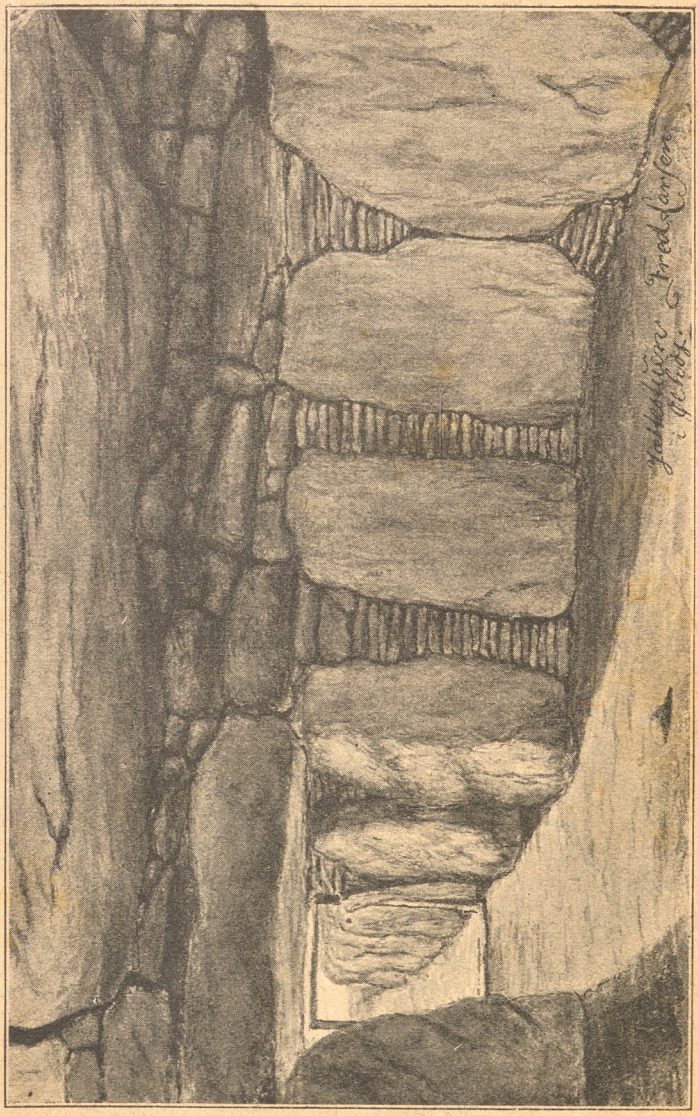

digelse i Aaret 1875 vilde udbedre Skaden, faldt den ene af Kamrets Dækstene ned, og et Par af Sidestenene skred ud; det henligger nu som en Ruin Dets Længde var omtrent 5 Alen og Breden ej fuldt 4. Gulvet var dækket med flade Sten. Dette mindre Gravkammer har ikke Spor af at have været aabnet i senere Tider (det store blev aabnet 1824); derimod er det rimeligt, at det for mange Hundredaar siden har været aabnet, da baade de 3 Mellemstene, der som Døre skulde slutte forskellige Dele af Indgangen, og Benene af Skeletterne for en Del laa i forstyrret Orden. Der fandtes forskellige Ben af Mennesker og af en Hund, samt nogle Redskaber, som opbevares paa oldnordisk Museum: en Hulmejsel, en almindelig Flintkniv uden Haandtag, en Stenkile af Flint, nogle Ravperler og et rundt, stribet, udbuet Benstykke med et Hul i Midten, det sidste rimeligvis et Smykke.

I daglig Tale kaldes Højen Ølhøj; det oprindelige Navn har vistnok været Ullershøj. Uller er Navnet paa Krigsguden Ty (Tyr), og da Tisvilde, hvis Navn skylder samme Gud sin Oprindelse, ligger i samme Egn, er det muligt, at Ty særligt har været den Gud, som denne Egns Beboere i sin Tid have dyrket.

Tæt ved Ullershøj ligger flere mindre Dysser (Rund- og Langdysser); mellem den nærmeste og Ullershøj saa man for mange Aar siden tydelig Spor af gaaende: det var Fodspor af Puslinger, som Overtroen befolkede disse mærkelige underjordiske Boliger med.

I den nærliggende Landsby Bakkebjerg ligger 12 mægtige Kæmpehøje omtrent jævnsides paa begge Sider af Vejen, der fører til Raageleje. — Vi have historisk Grund under Fødderne, og ligesom de henfarne Slægter, aabenbart med Fremsyn paa de kommende Slægter, have fredet om disse deres kære Minder, saaledes ville ogsaa vi og følgende Slægtled holde dem i Hævd. Med den vaagnende historiske Sans vil det blive levende for danske Folk, at det er dyrebare Minder, hvorom vi frede;

„. . . de tale fra Kæmpehøjens Sten
med Runernes stille Mæle,
de tone over de dødes Ben
med Røst fra levende Sjæle."

Gammel Gravpoesi.

Som en Prøve paa, hvorledes man for et Par Hundrede Aar siden skrev Gravvers, hidsættes følgende, der findes paa en Ligsten i Kværndrup Kirke i Sydfyn:

Her sover sødt
Her hviler blødt
Iblandt de Dødes skare
Den agtbar Mand,
Den ærlig Mand,
Min Mand
Jens Matzen Wahre.
I Jylland fød
Her salig død
I Syrretyvaars Alder;
Der af 6 Aar
Haft Pagtningsgaard,
Som Egeskov mand kalder.
Jeg hos hans Sid
Sad uden Qvid
Syv Aar ott maanetztider.
Saa skiltes vi,
Men suk udi
Min Bryst tilbage
Bliver.
Dog skal vi vel,
Min elskte sjel,
Sorsamles med hinanden,
Naar engang Gud
Vil kalde ud
Af Graven en og anden.
Guds Engel vil
Nu bære til
Et Tørklæd, at formilde
Din Øine Taar,
Men Enkens Saar
Gud læg af Trøstens Kilde.
Elisabeth Bertels
Daater
Brun
1696.

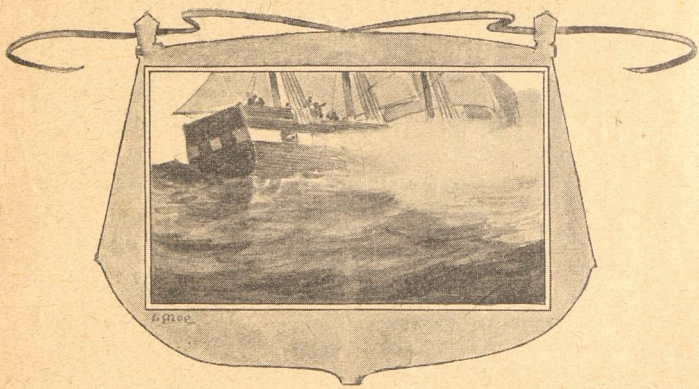

Æventyrlige Reiser.*)

Fortalt af Otto Sommer.

Med Tegninger af L. Moe og Viggo Langer.

Det gik lystigt til i „Brokkens Bo" en smuk Eftermiddag i det tidlige Foraar 1804. Rundt om det lange, ikke ganske rene Bord, var en Snes unge Søfolk bænkede; de var alle klædte i den for „det kongelige asiatiske Kompagni" vedtagne Uniform: kort blaa Figurtrøje, rød, ulden Skjorte og blanke, saakaldte „Fernhatte". Hele Selskabet var Matroser og Konstabler af Holmens faste Stok, der havde faaet „Orlov for at gaa i Koffardifart" og nu var forhyrede til at gaa med „Kompagniskibet Kronprins Frederik" paa en toaarig Reise til Trankebar og Kina, hin Tids længste Søreise.

„Hollænderne siger, at den, der ikke har passeret Linien og været i Batavia, han er ikke Sømand," udbrød en ung Matros, der indtog en vis fremragende Plads imellem

---

*) Nærværende Skildring er i det væsentlige grundet paa Sandhed og virkelige Tildragelser.

Kammeraterne, idet hans venstre Trøjeopslag var prydet med Sølvmedaillen fra 1801, hvorpaa der stod skrevet: „Modet værger, Kongen hædrer, Fædrelandet skønner". „Men ser I," vedblev han, „vi Gutter, vi har endnu ikke passeret Linien, men vi har passeret Kuglerne fra Nelsons Admiralskib og hele den engelske Flaade den 2den April 1801, saa vi stikker ikke Storehals op for Hollænderne . . . og nu et Hurra for gamle Dannebrog! Gid vi om Bord i „Kronprinsen" maa gøre vort Flag Ære!"

Det var et dundrende Hurra, der fulgte, Snapseglassene klirrede paa Bordpladen, og en frisk Rødme, der ikke udelukkende skyldtes Snapsene, farvede de unge Menneskers Ansigter.

Der blev skænket en ny Omgang. Folkene havde netop i Middags faaet udbetalt tre Maaneders Udgaaningspenge paa „Kompagniet"s Kontor, og der var vel ikke en eneste iblandt dem, der nogen Sinde havde ejet saa mange Penge paa én Gang; dette havde sat svært „Liv i Kludene", og Værten i „Brokkens Bo" havde jo ligesom en gammel Ret til at inkassere en Del af Holmens Folks Lønning.

Paa den forestaaende Kinarejse var der mere end Sandsynlighed for, at de raske Gutter vilde faa Lejlighed til paa ny at lugte Krudtet; thi i hine Tider, da Krigsluen fra Napoleon den Stores og Englands Kampe lyste over hele Evropa og straalede vidt ud over Verdenshavene baade i Øst og Vest, var Koffardifarten alt andet end fredelig. Kinafarerne var fuldstændig bevæbnede saa vel med Kanoner som Geværer og „Entrebiler". Tjenesten gik ganske paa Orlogsmanér, og Bemandingen var mellem 100 og 150 Mand; men selv denne store Bemanding kunde sagtens betale sig for „det sorte Kompagni"; thi Fortjenesten ved den østindiske og kinesiske Handel var stor, og en eneste vel tilendebragt Rejse gjorde ofte Kaptejnerne til velhavende Mænd. I det hele var denne østindiske Handel til stor Hæder og Ære for Danmark-Norge; det var derfor ogsaa kun udsøgte Folk, der blev antagne og forhyrede om Bord i Kinaskibene, hvis Afsejling og Hjemkomst var en Begivenhed for Kobenhavn, ligesom Kinafarer-Matroserne, naar de kom hjem i deres blaa Silketrøje, hvide Silkebukser og med Silketørklæder ud af Lommerne, var alle Folks Yndlinge.

Under den omtalte Skaal og den derpaa følgende Larm var to unge Søofficerer ubemærket traadte ind i „Brokkens Bo"; de kom fra Holmen, hvor der lige var ringet til „Udskejning", og var traadte ind i Knejpen ved Lyden af Hurraraabene. Det var Løjtnanterne Buhl og Willemoes, der allerede trods deres store Ungdom havde vundet et smukt Navn i den danske Marine. De unge Officerer traadte hen til Bordet, og Willemoes lagde Haanden paa Medaillemanden Vilhelm Roses Skulder: „Skej ut med det her, Vilhelm! Dine Forældre vil helst have dig hjem i Aften."

Vilhelm og hans Kammerater blev tavse, da de saa deres Officerer iblandt sig, og Vilhelm sagde straks: „Javel, Hr. Løjtnant, det er ogsaa sandt! — Saa skejer vi ut, Kammerater, med et Hurra for Løjtnanterne Willemoes og Buhl!"

Og det Hurra, der nu kom, lød endnu mere fuldtonende end det forrige; thi det var de to Kongedybshelte, der hædredes.

Saa betalte Matroserne og forlod „Brokkens Bo".

Willemoes logerede i Hundestræde hos Baadsmand Rose, Vilhelms Fader, og de fulgtes ad hjem til Nyboder.

Paa „Gadesalen" Nummer 5 i Hundestræde sad paa samme Tid Baadsmand Rose og hans Kone Margrethe og ventede paa Sønnen. Konen var sysselsat med at pakke hans Kiste, Manden havde en Del fine Snore mellem Fingrene og sad og „lagde" et meget kunstfærdigt „Knivsbændsel" til Sønnen.

Den gamle tog sine Snore af Vindueskrogen, hvorpaa de var fæstede. „Her skal Du se, Margrethe, jeg er vis paa, at der er ingen Matros om Bord i Kinaskibet, der har smukkere Knivsbændsel."

Margrethe var ikke fri for at hænge med Hovedet. „Saa skal nu Vilhelm paa Farten. Gud ved, om vi nogen Sinde ser ham igen."

„Det raader kun Vorherre for, Mutter; vi kan jo dog aldrig værge os selv," og Rose saa sin Kone ind i Øjet, han vidste nok, hvad hun tænkte paa.

„Mon vi nogen Sinde skal se Kristian igen? Gud vide, hvor han færdes, hvis han da er levende."

„Ja det er ikke godt at vide, Margrethe Skuden hørte man jo aldrig noget om, siden den blev prajet af Hollænderen paa Højden af Quessant, og hvor hun saa hviler sine Spanter, er jo ikke godt at vide; desværre er hun vel nok taget af en eller anden Barbaresk Korsar." *)

Det var en sørgelig Tanke for de to allerede aldrende

Nyboderfolk, at deres raske Søn maaske i dette Øjeblik gik som Slave i Tunis eller Tripolis, hos en eller anden Tyrk. — —

Baadsmand Rose havde i 1797 været udkommanderet med Fregatten „Najaden" under Steen Andersen Bille, og

*) Sørøvere fra Røverstaterne Algier, Tunis og Tripolis paa Afrikas Nordkyst.

havde ved denne Lejlighed vist sig meget tapper under den berømmelige Kamp, som dennes Eskadre bestod udfor Tripolis's Havn med en stor Overmagt af bevæbnede Korsar Skibe. Han havde lært „de Skurke" at kende.

Han kiggede ud af Vinduet og drog et Suk. Det var ikke med Glæde, at han og hans Hustru nu sendte den anden Søn ud paa den lange Kinarejse. Havde det været til Orlogs, det var noget andet, men til Koffardis, — det var altid sin Sag.

Der hørtes Trin paa Trappen, og Willemoes traadte ind med Vilhelm. Løjtnanten sagde nogle beroligende Ord til Margrethe og gik ind i sit Værelse, Forældrene viste Sønnen alt hans Tøj, og Faderen spændte det kunstfærdige Bændsel i Kniven. Saa blev der spist til Aften, og da „Taptoen" gik, tørnede alle til Kojs, som Nyboders Reglement bød.

Den næste Morgen „ved Klokkelyden" gik Nyboders Trommeslager med „Kompagnisergenten" gennem Hundestræde og forkyndte, at „alle med Kompagniskibet „Kronprins Frederik" forhyrede „Frisolk" havde at give Møde ved Toldbodvagten Kl. 6".

Kompagniskibet laa paa Indre-Reden med Splitflaget under Gaffelen, Klokken seks præcis stødte fire pyntelige Fartøjer af, fulde af Mandskab; thi efter Kompagniets Vedtægter besørgedes Skibets Lastning og dets Varpning ud af Havnen kun af Takkeloftsfolk, det egentlige Mandskab kom først om Bord, naar alt var fuldt klart til Sejlads.

Klokken 8 mødte hele Kompagniets Direktion om Bord og overgav under Jagttagelse af mange Ceremonier Kommandoen til Kaptejnen; derefter hejsedes Vimplen, og i samme Øjeblik som Direktionens Baad stødte fra Borde, peb Baadsmanden: „Hver Mand paa Post til Letning!"

Mersejlene blev „givet ned", „kødede for", og „Kronprins Frederik" gled majestætisk ud paa Reden, idet den hilste „Trekroner" med ni Skud. Saaledes forlod i hine Dage et kongeligt Kinaskib København.

Tre Maaneder efter træffer vi „Kronprinsen“ paa Funchals Red paa Madeira. Mandskabet skal „forfriskes“ og Proviant og Vin indtages, nu er „Spidsøllets“ Tid forbi om Bord, nu træder den hede Madeira-Vin i Stedet; og Mandskabet lever højt ved Madeiras dejlige Frugter og ferst Mad. Officererne færdes mest i Land oppe i Bjærgene, og Handelen er godt begyndt med mange forskellige Sager af de Varer, som de kommanderende efter Kompagniets Love har Ret til at medtage for egen Regning; ogsaa mange af Mandskabet har i Smug medtaget forskellige Smaating, hvormed de driver en livlig Handel, og alene det at spadsere eller ride paa Mulæsler op ad Bjærgene og under Palmetræerne er en stor Fryd.

Saa lettedes Ankrene, og Kursen sattes efter Kapstaden, den næste Anløbs- og Proviantering-Station. Livet om Bord gik sin bestemte Gang, der ekercerredes baade med Kanoner og Haandvaaben, thi nu var Farvandene alt andet end sikre; i hine Tider var det ikke nok at føre nevtralt Flag og gaa til nevtral Havn, nej, mange baade engelske og franske Orlogsskibe pressede den Gang Mandskab ud af Koffardimændene, enten disse saa hørte til deres egen Nation eller ikke, og foruden af de kongelige Orlogsmænd var Farvandene fulde af Kapere og Sørøvere, saa det var vel værd at være godt forberedt.

Vilhelm Rose befandt sig glimrende. Han var ansat som Topsgast i Forre Mers og var godt lidt af alle; han var af Naturen anlagt for det æventyrlige og havde en underlig Følelse af, at denne Rejse skulde bringe ham adskilligt nyt. Hvem vidste, hvordan den skulde ende? Hans Moders Bekymringer delte han slet ikke, og om ogsaa Sejlmager Duckerts Kristine hjemme i Kaninstræde skulde komme til at vente nogle Aar, saa vidste han, at hun gjorde det gerne og vilde være ham tro, det havde hun lovet den sidste Aften i København. Løjtnant Willemoes havde lovet at holde baade Moder og Kæreste i godt Humør, og var der nogen, der kunde opfylde dette Løfte, saa maatte det da netop være ham.

I disse Tanker sad han en Dag oppe i Merset og slog en „Skamfilingsmaatte“, alle Sejlene var satte helt op til Fløjknappen, og Passatvinden drev den tungt ladede Kina-

farer gennem Vandet, Silsejlene skærmede Folkene, der eksercerede med Haandvaabnene under Kanonerens Kommando. Det var ikke frit for, at Vilhelm var ved at blive lidt søvnig, det var ogsaa henimod Middagstid, og Solen stod næsten lodret over Hovedet, man nærmede sig Linien og vilde efter Bestikket komme til at passere den om 24 Timer. Vilhelm havde hos sig oppe i Mersetten hel Bunke Blaar og Værk, som han skulde liste sig til at lave Skæg af til Havguderne, naar Linien passeredes; thi gammel Ret i Kinakompagniets Skibe var at holde „Liniesjov" og v den Kaptejn, der havde forbudt sit Mandskab dette!

Vilhelm gabede og kiggede efter Solen; jo det maatte være meget nær ved Middag. Men hvad var det .... der lige under Solen? Han blev paa en Gang lysvaagen. Var det ikke et Fartøj, der holdt Kurs lige hen imod dem? Jo, rigtigt, han kunde se helt ned til Skroget og dømte det til at være en god Sømil borte; det saa ud til at være en tremastet Skonnert. Han prajede af fuld Hals ned: „Sejler til Luvart lige under Solen!"

Der blev Røre paa Dækket, Arbejdet og Eksercitsen ophørte, og Kaptejnen greb sin Kikkert.

„Ned fra Veiret, Vilhelm!" varskoede Overstyrmanden. „Og vis os, hvor du ser Sejleren."

Vilhelm gled ned ad Bramstaget og stod snart ved Siden af Kaptejnen. „Der, Kaptejn, lige under Solen!"

Her fra Dækket kunde kun den fremmede Sejlers Master ses, men det var ogsaa nok, Kursen var mistænkelig lige løs paa Kinafareren.

„Klart Skib overalt!" lød Kaptejnens Ord.

Og der blev Travlhed paa Skuden. Kinafarerne kunde hurtig gøre alt klart til Kamp. Og da alt var paa Plads, Kanonerne ladte, Lugerne lagde over og „Borgerskabet" d. v. s. Handelsassistenten, Passagererne o. s. v. komne under Dæk, tiltalte Kaptejnen Mandskabet saaledes: „Et af to, Gutter, enten er Skuden derude en Orlogsmand eller en Sørøver; i første Tilfælde vil han nok prøve at presse nogle af jer til Orlogstjeneste, i sidste Tilfælde gælder det mere; da gælder det Liv, Skib og Gods. Saa nu gælder det at slaa fra sig, og de fleste af jer har jo prøvet det. Saavidt jeg kan se, er Skonnerten spansk

bygget, men det tyder mest paa, at hun farer under det sorte Flag; derfor, Gutter, ingen maa svigte sin Pligt. Pib til at skaffe, Baadsmand!"

Alle Mand skyndte sig ned til Aertene, der med det tilhørende Flæsk blev fortæret i en utrolig Fart. Smørstikkeren stod ved Storlugen med sin Vinpos, og hver Mand skyndte sig hen at faa sin Ration.

Hele Skafningen og Uddelingen tog næppe tyve Minutter, og efter disses Forløb var hver Mand paa Post. Kaptejnen havde imidlertid ved at betragte den fremmede i Kikkerten faaet større og større Vished om, at han virkelig havde en Sørøver for sig; dens Manøvrer blev udførte paa en Maade, der viste, at den var vel bemandet, og den var nu næppe en halv Mil fra Kinafareren; men Kaptejnen havde tillige regnet ud, at han nok var Sørøveren jævnbyrdig i Artilleri, og herpaa byggede han sin Plan, som var at lokke ham nærmere og gøre ham tryg ved at maskere Kanonportene og udføre sine Manøvrer langsomt.

Da hver Mand var paa Plads, blev der givet Ordre til at lukke Kanonportene og bjerge de høje Sejl. Til dette sidste Arbejde blev der kun kommanderet nogle faa af „Oplaaperne" (Lærlinge) og efter Ordre udførte de Bjergningen langsomt og klodset.

Den fremmede nærmede sig og hejste allerede paa ½ Mils Afstand det sorte Flag. Nu vidste man, hvem man havde for sig.

Kaptejnen gav Ordre til at lægge Skibet klos bidevind med Styrbords Halse. „Kronprinsen" havde nu største Sejlerdygtighed, det skulde se ud, som om den søgte at undfly sin Modstander; men selvfølgelig kunde der ikke være fjerneste Udsigt for det tungtlastede Koffardiskib til at undgaa den skarpbyggede og letsejlende Pirat; det gjaldt kun at gøre ham tryg; at Skuden var svært bemandet, var let at se.

Paa „Kronprinsen"s Dæk stod alle i aandeløs Tavshed, Kanonerne, i alt ti, var alle ladte, og Besætningerne stod klar overalt, Lunterne brændte, og „Sejlsregeringsfolkene" stod ved Braserne; thi det var Kaptejnens Mening, saa snart det første Lag var gaaet, at vende og give Sørøveren det andet Lag.

Da Piraten var omtrent en halv Kvartmil fra Kinafareren, lød Kaptejnens Ordre: „Kanonerne i Borde!"

Portene blev som ved et Trylleslag hejsede op, og Kanonerne selv „rovsede" ved Hal i Tallierne ned paa deres Plads, saa Mundingerne ragede ud af Portene.

„Hejs Flaget! Styrbords Batteri fyr!" var den næste Ordre.

Og medens Dannebrogs røde Dug stolt svang sig op under Gaffelnokken, brægede de fem Malmkanoner af og gav en dyb Klang i Sundene.

Mens Røgen vældede hen over Søen, gik „Kronprinsen" med stor Præcision over Stag, stød op paa Piratens Laaring og udspyede sit Bagbords Lag.

Sørøveren havde ogsaa skudt, og en Kugle havde suset lige forbi Vilhelm Roses Øre, da han stod ved Krydsholtet til Bagbords Kontrabras.

Men da Røgen efter det sidste Lag fra „Kronprinsen" drog bort, saa at man kunde se, hvad der foregik om Bord i Modstanderen, viste dennes Dæk et ejendommeligt, ganske uventet Skue; det var øjensynligt, at Sørøverne sloges indbyrdes. Kanonerne var forladte, og Huggerter og Entrebiler lynede mod hinanden, Rejsningen havde taget nogen Skade af Kinafarerens Lag, men dog ikke megen. Det var en blodig Kamp, der foregik paa Sørøverskibets Dæk, og Kaptejnen paa „Kronprinsen" befalede at holde inde med Skydningen. Han var noget i Uvished om, hvad han skulde gøre. Skulde han kommandere sine Folk til Entring? Der var ingen Tvivl om, at de vilde kunne tage Piraten. Eller skulde han benytte Vinden til at flygte?

Mens han stod saaledes i Uvished, saa han paa en Gang, at det sorte Flag blev strøget om Bord i Sørøveren, og i dets Sted svang et hvidt sig op under Gaffelen; det var tydeligt, at nu var Kampen om Bord afgjort. Men hvorfor i al Verden flygtede Skonnerten da ikke?

Kaptej Østergaard skulde snart komme ud af sin Uvished; man satte nu en Baad af fra Piraten og roede med hvidt Parlamentærflag over til „Kronprinsen". Folkene i Baaden var ubevæbnede, der var altsaa intet at frygte ved at lade dem komme om Bord. Faldereb om Bagbord blev givet ned, og op paa „Kronprinsen"s Dæk entrede

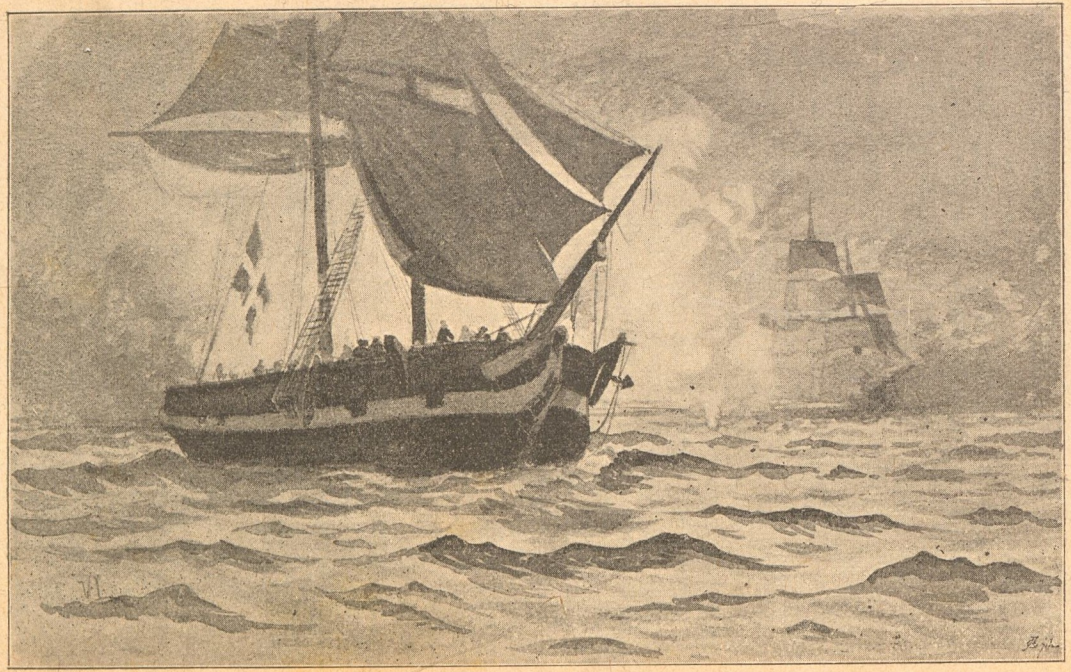

en ung Mand i en fantastisk Dragt og tiltalte Kaptejn Østergaard paa godt Dansk, maaske med et let spansk Tonefald.

„Kaptejn, jeg er dansk. I syv Aar har jeg som tvungen Mand været om Bord i Sørøverskonnerten, i lang Tid, ja i aarevis, har en stor Del af Mandskabet været enig med mig i at gøre Mytteri og forlade Skibet; men vi har ingen Lejlighed kunnet finde dertil; nu i Dag, da vi saa Dem hejse Dannebrog, og vi var fuldt væbnede, anfaldt vi Kaptejnen og hans Mandskab, og nu overgiver vi Skonnerten til Dem, og vi giver os selv med."

Som rimeligt var, blev Kaptejn Østergaard meget forbavset ved at høre dette. Hvem vidste, det kunde jo være et Krigspuds . . .

Men den danske Pirat, som vel nok forstod hans Betænkeligheder, viste paa de otte Mand, han havde med sig, og sagde: „Vi ni Mand er villige til at blive om Bord hos Dem og lade os lænke, om De vil. Vil De saa tage Skonnerten, kan De jo gøre det, hvis ikke, kan De nu let sejle fra den; men jeg vil dog sige Dem paa Tro og Love, at Skonnerten nu kan tages i Besiddelse, naar De bare løber paa Siden af den; der er endnu seksten Mand om Bord, som hører med til mit Parti, og lige som jeg er tvungne, de holder Vagt over Kaptejnen og de saarede."

Kaptejn Østergaard, der uvilkaarlig fik Tiltro til den talende og var overbevist om, at han var Sørøveren overlegen, besluttede sig til at gøre, som det blev sagt. Han lagde da paa Siden af Skonnerten og kommanderede de Folk fra Borde, som vilde.

Og virkelig sprang seksten Mand i det andet Laaringsfartøj og roede over til Kinafareren, der nu lagde bi og satte sin Barkasse ud. Og Overstyrmanden gik, fulgt af den dansktalende Sørøver om Bord i Piratskonnerten, der bar Navnet „el Aguila" (Ørnen).

Dens Dæk frembød Skuet af 4 dræbte og 22 saarede og bundne Røvere. De bevæbnede Kinafarere gennemsøgte hele Skibet, men fandt intet, der saa farligt ud. Skonnerten var henved 230 Tons drægtig og førte ti tolvpundige Malmkanoner foruden en lang tyvepundig Svingkanon forude.

Kaptejn Østergaard var nu noget i Forlegenhed med, hvad han skulde gøre. De 25 Mand, der frivillig havde overgivet sig til ham, blev for en Sikkerheds Skyld lagte i Lænker om Bord i „Kronprinsen"; men tage alle de øvrige Sørøvere om Bord havde han ikke stor Lyst til, og bore Skonnerten i Sænk og lade dem drukne endnu mindre. Der blev altsaa holdt Skibsraad, og i dette var der almindelig Stemning for, at man skulde tage Kanonerne og alle Vaabnene, samt alle Værdigenstande ud af Skonnerten, samt tillige forsyne sig med saa megen Proviant fra den, som de femogtyve Fanger kunde antages at ville fortære, og saa lade Skonnerten drive som et værgeløst Fartøj og lade de tilbageværende gaa hen, hvor de vilde. (Saa var det Kaptejnens Mening, naar han anløb St. Helena eller Kap at give Autoriteterne Efterretning derom, for at en Orlogsmand kunde blive udsendt for helt at tilintetgøre den).

Dette blev sat i Værk og medtog over en Dags Arbejde. Kirurgen paa „Kronprinsen" overlod de saarede Pirater nogle Salver og Medikamenter, og saa sejlede „Kronprinsen" videre.

Der blev holdt Forhør, og under dette viste det sig, at de 25 Mand, som havde gjort Oprør, virkelig efterhaanden var komne om Bord i Sørøverskibet fra tagne Fartøjer.

Dette havde oprindelig været en spansk Middelhavsfarer og havde hørt hjemme i Torrevieja, men Kaptejnen, Leon Martinez, havde for henimod en halv Snes Aar siden bemægtiget sig Skibet og hejset Sørøverflaget. Han havde begyndt i det smaa, med at overrumple Kystfarere og andre ubevæbnede Fartøjer, men efter at have skaffet sig Vaaben og Kanoner og faaet Tilløb af ikke faa Folk, havde han drevet Sørøverhaandværket i det større. Han brugte den Fremgangsmaade, naar et Skib var erobret, at presse de Folk, han syntes, var ham tjenlige, og saaledes var det gaaet til, at de 25 Mand var komne om Bord.

Ved Forhøret kom det op, at der, foruden den først omtalte, var fire andre Danskere mellem Piraterne, Resten var Spaniere, Franskmænd, Irlændere og Yankeer.

Kinafareren gled videre mod Kapstaden. De i Sørøver-

skonnerten forefundne Værdigenstande var talrige, ikke blot rede Penge, men adskillige Baller Silketøj og Varer af forskellig Art. Kaptejn Østergaard var noget forlegen med, hvad han skulde gøre med disse Sager, men i Følge Datidens søretlige Grundsætninger kunde han ikke skønne andet, end at de vilde blive tildømte ham og hans Mandskab som god Prise; de blev derfor stuvede i Lasten, og en nøjagtig Fortegnelse over dem blev tagen.

De Sørøvere, der selv havde overgivet sig, blev fordelte mellem det øvrige Mandskab, men aldrig betroet Vaaben, næppe nok en Kniv; de fleste af dem var temmelig vilde og raa Karle, men imellem dem udmærkede sig Danskeren, der først var kommen om Bord. Han var en dygtig Matros, ja endog Navigatør, og alle de øvrige bevidnede, at han aldrig havde deltaget i nogen røverisk Handling, men altid var gaaet i Forbøn for de overvundne; selv var han bleven tvungen til at blive om Bord, da han var Navigatør og i det hele en udmærket dygtig Mand.

En anden Dansker, der var bleven ansat i Skibet som anden Topsgast, holdt haardnakket fast ved sin Tavshed om alt, hvad der vedrørte hans Fortid, saaledes om det Skibs Navn, hvormed han havde været forhyret, da han blev taget, ligesaa om sit Navn og Fødested. Han kaldtes Bartolomeo, og de andre vidste intet om ham, da de alle senere end han var komne om Bord i „el Aguila". Imidlertid lagde man Mærke til, at han opmærksomt lyttede til, naar Nybodersgasterne paa Vagten fortalte Historier fra Hjemmet og Slaget paa Reden, og endskønt han aldrig selv talte, var det dog øjensynligt, at han fulgte med. Han søgte at slutte sig til Vilhelm Rose, der dog ikke var saa let tilgængelig, men hyppig viste hans Tilnærmelser af, ligesom i det hele de fremmede blev betragtede med nogen Mistænksomhed, til Trods for, at de i deres hele Opførsel viste sig ærlige.

Kaptejn Østergaard var nu ogsaa noget i Vilderede med, hvad han egentlig skulde gøre med disse Folk. Skulde han sætte dem i Land i Kap eller Trankebar og lade dem skøtte sig selv eller aflevere dem et af Stederne til Autoriteterne? Det var slet ikke saa let at bestemme; thi det sidste vilde sinke hans Rejse og hans Forretninger meget.

Man nærmede sig Kap, Albatrossen, denne den sydlige Halvkugles mægtige Fugl, havde alt flere Gange vist sig, „Sydkorset" straalede over deres Hoveder og Dorader og Boniler boltrede sig i Kølvandets Morildsstribe.

Kaptejn Østergaard sad i Kahytten og tog sig en Lur. Det bankede paa Døren, og ind traadte den danske Sørøver med Huen i Haanden.

„Hvad vil du, Bartolomeo?" spurgte Kaptejnen.

„Ja, det er det, Hr. Kaptejn, at der er noget, der ligger mig paa Sinde, som jeg nu ikke kan tie med længer, da jeg nu har opdaget, at jeg ikke blot er imellem Landsmænd, men oven i Købet har en Broder om Bord."

Kaptejnen saa forbavset paa ham. „Sæt dig ned og lad os snakke ordentlig ud! Laas Døren!"

Da de havde sat sig, begyndte Kaptejnen, hvem dette i højt Mon interesserede: „Naa, lad os høre, hvad er

saa det for en Broder, du har her om Bord? Det er da vel aldrig mig?"

„Nej, Kaptejn, det er Vilhelm Rose i Forremers; han kender mig ikke, for han var kun ganske ung, da jeg for otte Aar siden gik fra Kobenhavn med Grosserer Veiles Smyrnafarer, „Christianshavn"; men naar jeg har hørt dem om Natten snakke om Hjemmet, saa har det saadan brændt i mig, at jeg daarlig har kunnet tie stille med, hvem jeg var, for jeg vilde saa nødig sætte en Plet paa min Families ærlige Navn; det var da ogsaa først min Hensigt at rømme i Kap eller Kina, men nu kan jeg ikke mere, da jeg hørte Vilhelm snakke med Lars Vendt forleden om det kære gamle Nyboder, om Hundestræde og Løvegade, om hvordan de dundrede løs paa Engelskmanden den 2den April . . . saa kunde jeg ikke mere. Vilhelm han fortalte ogsaa, hvor svært det var faldet Moder at slippe ham paa Langfart, og hvordan de havde talt sammen om mig . . . Saa kunde jeg ikke mere tie stille, men maatte fortælle Kaptejnen det hele."

Kaptejnen sad og stirrede paa Manden.

„Ser De," tog han atter fat, „da vi med „Christianshavn" havde naaet Højden af Kap Finisterre, blev vi taget af den Skonnert, som jeg var om Bord i; det var kun nogle faa Aar efter, at den var bleven gjort til Sørøver. Da „Christianshavn" var taget, var vi i alt kun 8 levende Mand tilbage, de øvrige 12 var faldne i Kampen. Saa mønstrede Sørøverkaptejnen os og udtog mig og tre andre Kobenhavnere til sit eget Fartøj; han syntes, vi saa ud til at være dygtige Folk, og han var temmelig svagt bemandet. Jeg maa til min Skam tilstaa, at jeg var glad ved at bjerge Livet. „Christianshavn" fik Lov at drive sin egen Sø med de fire Mand om Bord, og er vel gaaet under i en Byge, for der er nok aldrig siden hørt noget fra den. Lige siden har jeg nu faret under det sorte Flag, men jeg kan sværge paa, at jeg aldrig har dræbt noget Menneske, ja jeg har end ikke affyret nogen Kanon, for da jeg forstod mig paa Navigation, blev jeg snart Styrmand om Bord og var altid til Rors under Bataille. „el Aguila" har kapret mange Fartøjer, og vi har haft vort Smuthul paa forskellige Steder, baade paa Middelhavs- og Atlanter-

havskysten. Et af vore Smuthuller ligger i „Den falske Bugt" ved Kap, og jeg er snart vis paa, at „Aguila" nu er gaaet derhen. I alle de Aar, jeg har været om Bord i Piraten, har jeg spekuleret paa at komme fra den, men der tilbød sig aldrig nogen Lejlighed, for enten vilde jeg saa være løben lige i Gabet paa en eller anden Øvrighed, eller ogsaa havde jeg maattet gaa ene i Land paa en øde Ø, og det havde jo heller ikke hjulpet; men da jeg saa mit kære gamle Flag, saa tænkte jeg, at nu maatte det briste eller bære, og det gik jo godt. Men allermindst havde jeg tænkt, at jeg her om Bord skulde træffe min Broder. Nu faar Kaptejnen gøre ved mig, hvad De vil; hjem vilde jeg gerne, men kunde jeg bare forinden faa Lejlighed til at vise mig som en ærlig dansk Matros."

Kaptejn Østergaard havde hørt meget interesseret til, han kendte godt Baadsmand Rose, og da Kristian til Slut tog et Papir ud af en lille Sælskinds-Pose, han bar om Halsen, hvilket Papir udviste hans Fødsel, Daab og Forhyring med Smyrnafareren „Christianshavn", saa var der jo ikke længere Grund til at tvivle om Sandheden af hans Ord.

Kaptejnen var en resolut Mand, han prajede Hovmesteren og gav ham Ordre til at varsko Vilhelm Rose om straks at indfinde sig i Kahytten.

Vilhelm kom, og Kristians Forklaring blev gentaget. Da alt var berettet, rakte Brødrene hinanden Haanden. Stor Glæde kunde der jo ikke være, thi de kendte jo saa lidt til hinanden, og Vilhelm kunde ikke undlade at ytre: „Ja min Broder er du jo, men nu gælder det, om du kan vise dig vore gamle Forældre værdig; lad os hjælpes ad."

Det blev snart kendt over hele Skibet, hvem Kristian eller Bartolomeo var. Brødrene arbejdede sammen i Forremers. Forældrene hjemme i Nyboder bøjede uvilkaarlig deres Hjerter sammen. Sørøverlivet havde paa Kristian virket afskrækkende, ikke smittende, og han var, hvad der paa hine Tider var sjældent mellem Søfolk, særdeles ædruelig. Lidt sørgmodig var han stadig, og en af Hovedgenstandene for Brødrenes Samtale var, hvorledes dog Forældrene vilde tage imod Kristian, naar

de med Guds Hjælp en Gang naaede hjem. Vilde den brave, ærekære Fader vedkende sig ham?

Ja, der var jo ikke saa lidt at tænke paa, og under disse forskellige Overvejelser gled „Kronprinsen" stolt, men fredelig mod sit fjerne Maal.

Endelig ankrede den paa Trankebars Red under „Dansborgs" Kanoner, medens den med Kongesalutten hilste Dannebrogsflaget paa Fæstningens Tinde. Rejsen havde taget otte Maaneder, og alle Mand frydede sig ved Frugter og ferske Provisioner. Det var et sandt Herreliv, der førtes om Bord i „Kronprinsen" den første Tid efter Ankomsten. Suppe hver Dag, Landlov ligesaa

Ja, hvem kan nu forestille sig, hvorledes et Skibs Mandskab i hine Dage var til Mode efter i saa lang Tid kun at have set Himmel og Hav? Arbejdet var ikke haardt, Handelen tog Tid og gik langsomt, Kaptejnen og Supercargoen gjorde deres Besøg saa vel i Land som om Bord i de i Havnen liggende Orlogs- og Koffardimænd.

I Havnen laa ogsaa den fransk-østindiske Eskadre, der kommanderedes af den velkendte Admiral Linois og bestod af Linieskibet „Algesiros" samt Fregatterne „Egypte", „Toulon" og „Hache".

Af de franske Orlogsgaster hørte Folkene om Bord i „Kronprinsen", at der atter var udbrudt Krig mellem Frankrig og England.

Kaptejn Østergaard gjorde Admiralen sin Opvartning og omtalte for denne sin Kamp med Sørøverskonnerten og de 25 Mand, han havde om Bord, og til Kaptejnens store Glæde tilbød Admiralen at tage de omtalte Folk, af hvilke de 20 var Franskmænd og Spanier, om Bord i sin Eskadre, der godt kunde bruge Folk, da den lige laa klar til at afgaa til Evropa, hvor Napoleon Bonaparte paa den Tid samlede alle franske Orlogsskibe for fuldstændig at knuse England. Paa denne Maade kunde den danske Kinakaptejn uden Vanskelighed slippe af med sine overkomplette Folk og undgaa videre Undersøgelser.

Da han kom om Bord, blev derfor alle de omtalte paa Kristian Rose nær, kaldt agterud til Kaptejnen og det Forslag eller rettere den Befaling stillet dem, at de havde at gaa om Bord i de franske Orlogsmænd. Dette var de

meget tilfredse med, og næste Dag blev bestemt til Flytningen. —

Paa Nattevagten vandrede de to Brødre fra Nyboder op og ned ad Kobryggen sammen og talte ivrig. Emnet for deres Samtale var, om det ikke var bedst, at de ogsaa gik om Bord i Admiralens Flagskib. Kristian var meget ivrig derfor, han forestillede Vilhelm, at det var ham en pinlig Tanke at komme hjem som den, der i otte Aar havde været Sørøver, om end ikke i værste Forstand; han vilde nu se at vinde Hæder under et ærligt Orlogsflag, og nu tilbød det franske sig jo. Under sit Sørøverliv havde han selvfølgelig intet hørt om Englændernes Overfald paa København; men om Bord i „Kronprinsen" havde han faaet saa meget at vide derom, at han nu brændte af Begærlighed efter at komme i Kast med dem; men han vilde saa inderlig gerne have Vilhelm med.

Denne indvilgede omsider i at bede Kaptejn Østergaard om Tilladelse til sammen med Broderen at forlade Skibet og tillige bringe Hilsen hjem, hvis han kom først.

Efter nogen Betænkning indvilgede Kaptejnen, og de to Brødre afgik sammen med de øvrige til den franske Eskadre, der faa Dage efter bredte sine mægtige Sejl for Vinden og fløj ud i det indiske Hav.

Atter lyste Krigens Lue over det gamle Evropa. Frankrigs mægtige Helt kunde ikke sidde stille, nu var han udnævnt til Arvekejser, Spanien var bleven Frankrigs Forbundsfælle, og Preussen næsten ogsaa; nu skulde Nederlaget ved Abukir 1799 hævnes paa England. Der var en Begejstring mellem det franske Mandskab om Bord i Admiral Linois Eskadre, som Vilhelm Rose aldrig havde set eller hørt Mage til; han kendte saa lidt til de letbevægelige Sydlændere, der i deres Væsen er saa grundforskellige fra de rolige Nordmænd og Danskere, som han hidtil havde færdedes iblandt, at han i Begyndelsen hverken forstod deres Tale eller Væsen; Kristian derimod, som under sit Sørøverliv havde lært baade Fransk, Spansk og Engelsk, var fuldstændig som hjemme blandt de nye Omgivelser. Vilhelm blev da ogsaa snart kendt med Forholdene og befandt sig vel iblandt Franskmændene.

Det var i Marts Maaned 1805, at Eskadren forlod

Trankebar; Rejsen gik forholdsvis hurtig, uden andre Hændelser end Erobringen af en engelsk Østindiefarer, hvilken imidlertid var en saa god Prise, at der faldt 50 engelske Livre Sterling paa Brødrenes Part.

I September 1805 løb Eskadren ind til Cadix, hvor den spanske Admiral Gravinas mægtige Flaade alt var samlet og dels laa stille, dels krydsede om i den nærmestliggende Del af Atlanterhavet og Gibraltarstrædet.

En Morgen signaliseredes fra Udkiggerne, at en Flaade nærmede sig østfra. Man var snart paa det rene med, at det var Admiral Villeneure. Linois Eskadre sejlede den i Møde, meldte sig til Flaget og gjorde Rede for sin Rejse.

Saa laa den vældige fransk-spanske Flaade samlet. Nu gjaldt det!

Der var om Bord i de franske Skibe ikke faa danske Matroser, der i de forskellige Havne frivillig havde taget Tjeneste, og Brødrene fra Nyboder blev forsat til Fregatten „Marie Antoinette", hvor der i alt fandtes 25 Landsmænd. De 27 Danskere kom til at danne tre Baks-Kammeratskaber.

Nu gik det mod Nelson, ham, der havde tilføjet Danmark saa stor Skade 1801. Det var noget andet end Kinafarten. Kristian var den ivrigste af dem alle; nu gjaldt det i den forestaaende Kamp at afvaske den Plet, hans Sørøverliv havde sat paa ham.

Saa styrede Flaaden mod Kap Trafalgar, 36 Sejlere stærk. Men Britannia, Havets Herskerinde, hævdede ogsaa her sit Herredømme, „Marie Antoinette" kom til at veksle Lag med Nelsons Flagskib, og det var en almindelig Tro om Bord, at den Kugle, der dræbte den navnkundige Admiral, kom fra dette Skib. Sørgeligt var Slagets Udfald for Frankrig og Spanien; seksten Linieskibe af deres store Flaade faldt i Englændernes Hænder, otte flygtede ind til Cadix; men Fregatten „Marie Antoinette" havde Lykken med sig; under den Natten efter Slaget opstaaede Storm bjergede dette Skib sig, ganske vist som Flygtning, men dog forholdsvis velbeholden nordpaa og ankrede efter et Par Dages Sejlads i Brest, hvor Chefen aflagde Rapport om det ulykkelige Slag til Kejseren.

De to Brødre havde under Slaget vist sig i høj

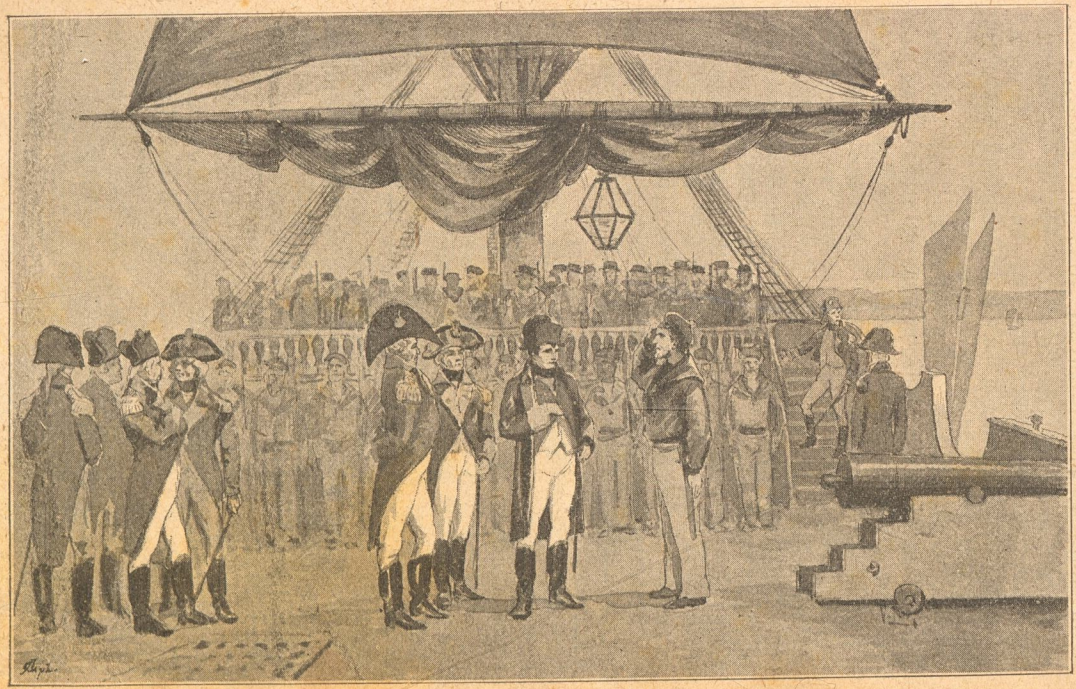

Grad tapre, og da Kejseren tog Fregatten i Øjesyn, faldt hans Øjne paa dem ved Paraden. Han fik Beretningen om, hvor de var komne fra, og hørte om Kristians Skæbne, men ligeledes, at han som Orlogsgast havde vist sig i enhver Henseende ærlig og paalidelig.

Da Brødrene stod Ansigt til Ansigt med den store Helt, fik Kristian paa en Gang Mod og traadte frem med Haanden til Huen. „Hr. Kejser! For otte Aar siden blev jeg pressет til Sørøver, det har hvilet tungt paa mig; men det værste er nu at komme hjem til mine gamle Forældre, hvad skal jeg sige til dem? De er simple Folk, men min Fader har altid været en ærlig dansk Sømand, og jeg er bange for, at min Historie vil blive ham en stor Sorg; jeg tør vel ikke bede Deres Majestæt at give mig et Par Ord paa et Papir om, at jeg har opført mig godt og ærlig, saa længe jeg har tjent under Tricoloren?"

Kejseren betragtede ham med Velbehag. „Det skal du faa, min Gut. Men vil du ikke blive i Tjenesten under Tricoloren?"

„Nej, Deres Majestæt, nu maa min Broder og jeg hjem, Danmark gaar vel næppe klar af Krigen, saa maa vi hjem, under Dannebrog hører vi hjemme."

Kejseren forsvandt i Kahytten, og faa Minutter efter kom han ud og overrakte Kristian et Brev, forseglet med hans eget Segl. I dette Brev havde han og Skibschefen bevidnet, at Kristian Rose havde under sin franske Tjeneste været den første Matros om Bord, og at han kunde blive i Tjenesten, om han vilde; en lignende Skrivelse fik Vilhelm.

Og tre Dage efter var Brødrene afmønstrede og paa Vejen hjemad med en dansk Brig, der havde lossет Tømmer i Brest.

Hjemme i Hundestræde var der ikke Glæde, „Kronprinsen" var kommen hjem for et halvt Aar siden og havde bragt Efterretning om Brødrenes Færd; denne Efterretning havde bedrøvet de gamle dybt, og værst var det, at Kristian var genfunden under saadanne Forhold. Hvem kunde alligevel vide, hvilke blodige Gerninger han havde været med til? Og hvor let kunde ikke Vilhelm komme paa gale Veje i hans Selskab?

Margrethe kunde ikke lade være at glæde sig over, at hendes længe savnede Barn dog formodentlig var i Live; men hvor var de nu begge? Efterretningen om Slaget ved Trafalgar var kommen til København, og dette øgede deres Bekymringer. Havde de været med der, og hvorledes var det gaaet dem?

„Ja, Mutter," sagde Rose, „havde de endda været med der og langet de storsnudede Engelskmænd en ordentlig Sinkadus. Om de saa ogsaa var faldne eller gaaede til Vejrs, saa havde de dog faaet en hæderlig Død, og saa var dog Sørøveriet ligesom afvadsket."

De hørte Gadedøren gaa, og et Par Minutter efter aabnedes deres egen Dør. Det var Løjtnant Willemoes, der kom hjem.

Han gik lige ind i Stuen til dem, og hans Væsen tydede paa, at han havde noget paa Sinde.

„Ja, nu faar I være klar til at tage mod Stød begge to," begyndte han, „for jeg har en stor Nyhed at bringe jer."

Roses Ansigt udtrykte den mest levende Sindsbevægelse. „Er det Drengene, der er komne hjem, Hr. Løjtnant, saa sig det, men rask! Og hvordan er de saa komne hjem?"

„Staa i Spillet, Baadsmand! Du kender vel dine egne Drenge saa godt, at du ved, de kommer kun hjem med rent Flag — her kan du ellers se." Han rakte Forældrene Kejser Napoleons Skrivelse.

Rose stirrede i den. „Læs den for mig, Hr. Løjtnant! Jeg kender ikke det Sprog."

Willemoes læste den franske Kejsers Erklæring om Kristian og hans Broder. „Ser du, Baadsmand, naar Napoleon har skrevet saaledes om dine Drenge og især om Kristian, saa kan du lade dig kolhale paa, at han ikke gør hverken Nyboder eller det danske Flag Skam. Maa de saa komme?"

„Ja, Hr. Løjtnant, i Guds og Kongens Navn lad dem komme! Vi har længtes haardt nok efter dem."

Et Øjeblik efter stod Brødrene i Stuen. — — —

Indhold.

Peder R. Møller, **Ved Aarsskiftet.** Med Tegning af A. M. Gilbert Jespersen.

Gustav van Telje, **Den første i Nækken.** Med Tegninger af Carl H. F. Schmidt.

En Hædersmand, Tegning af Axel Thiefs.

Niels R. Egebjerg, **Mads Jensens Risbunke.** Med Tegninger af N. Wiwel.

Fritz de Zepelin, **Heksen,** Skizze. Med 4 Billeder.

Vejr og Vind. Tankekorn.

I Landsbyen. Tegning af Viggo Langer.

Gravpoesi for to Hundrede Aar siden.

Otto Sommer, **Æventyrlige Rejser,** Skildring fra Begyndelsen af Hundredaaret. Med Tegninger af Louis Moe og Viggo Langer.

Holm Hansen, **„E Wiborre Bisp",** Fortælling fra Jyllands Vestkyst. Med Tegninger af H. P. Lindeburg.

Hans Rasmussen, **Leonora Christinas Grav.** Med Gengivelse af et Fotografi af Lgstenen.

Zakarias Nielsen, **En Kamp.** Digt. Med Tegninger af Poul Steffensen.

Anton Andersen, **Prinsessen og Varulven.** Et Æventyr for de unge. Med Tegninger af A. M. Gilbert Jespersen.

Fra det fjerne Vesten, Tegning af Alfr. Schmidt.

Børge Jansen, **Blandsmænd.** Fortælling. Med Tegninger af Svend Rønne.

Jydske Sagn om Sortedøden. Med Tegninger af Carl H. F. Schmidt.

Alfred Ipsen, **Sommervandring.** Digt.

Fra Frederiksværk. Tegning af Viggo Langer.

L. Budde, **Hvordan Barnet fik sin Faders Ansigt at se** Med Tegninger af Poul Fischer.

C. R., **Med Dagvogn.** Med Billede efter et Maleri af R. Christiansen.

Den forstenede Skov i Arizona.

U. Birkedal, **Et Blodvidne.** Med 3 Billeder.

Ferd. Petersen, **Jettestuen i Ullershoj.** Med Tegninger af Fred. Larsen.

Jens Hansen,

Kjøbenhavn K. **15, Vestergade 15.** Kjøbenhavn K.

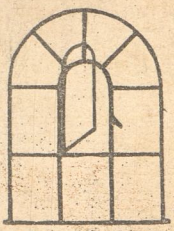

Pris: 125 Øre.

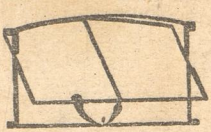

Pris: 50 Øre.

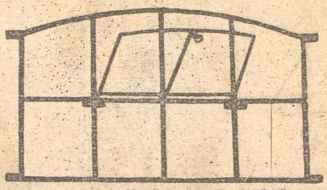

Pris: 130 Øre med Opluk.

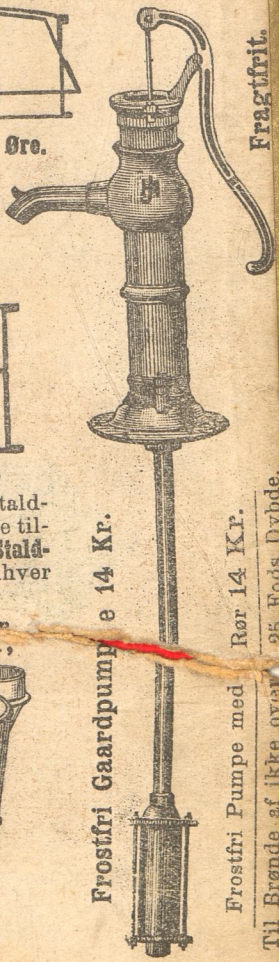

Frostfri Gaardpumpe 14 Kr.

Frostfri Pumpe med Rør 14 Kr.

Til Brønde af ikke over 25 Fods Dybde.

Fragtfrit.

Bedste og billigste

Aile-Kjæde-Pullupper

12 Kr.,

med 2 1/8 Tom. Brikker giver 1 Tønde Vand, nemlig 4 Kubikfod, lig 128 Pot. i Minutt., solid Konstruktion, altid i Orden, fuldstændig frostfri, let og bekvem at anvende, giver [illegible] Vandmængde [illegible] ogen anden [illegible]pe. Flere Tusinde i Brug, og der kan henv. til Brugere over hele Danmark.

Ailespredere, lige, **2,50,** krumme **3,00.**

Forlang **illustreret Prisliste.**

Enhver, der skal bruge Staldvinduer, maa først forlange tilsendt min **Prisliste over Staldvinduer,** som sendes enhver gratis.

Fritstaaende Kjedler,

55 Pot. 24 Kr. 65 Pot 27 Kr.
75 — 31 - 85 — 34 -
100 Pot 36 Kr., faas indt. 200 Pot.

Fragtfrit tilsendt.
Forhandlere Rabat.

Staldpumper. —

Køkkenpumper

8 Kr. 50 Øre.

Hakkelsesmaskinen „Agraren" **36 Kr.,** bedste og billigste Maskine. Nærmere af Prislisten

SOL ER OPPE SKOVENS TOPPE
GLIMRE ALT SOM GIMLES TAG
BYD OS BRINGER HANEVINGER
HANEGAL OM KLAREN DAG
1898
46 AARG.